

การศึกษาเปรียบเทียบระบบบริหารจัดการงานตำรวจ
และการบังคับใช้กฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียน

โดย

พลตำรวจโท ปิยะ อุทาโย
ผู้บัญชาการ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตร การป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๕๙
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐

บทคัดย่อ

เรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบระบบบริหารจัดการงานตำรวจ และการบังคับใช้
กฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียน
ลักษณะวิชา สังคมจิตวิทยา
ผู้วิจัย พลตำรวจโท ปิยะ อุทาโย   หลักสูตร วปอ.   รุ่นที่ ๕๙

การจัดตั้งประชาคมอาเซียนอย่างเป็นทางการตั้งแต่ปี ค.ศ.2015 ได้ส่งผลกระทบต่องานตำรวจในสองด้าน คือด้านหนึ่ง อาจส่งผลให้อาชญากรรมขยายตัวเพิ่มขึ้นตามมา แต่ในอีกด้านหนึ่ง การรวมเป็นประชาคมอาเซียน ก็เป็นโอกาสให้ชาติสมาชิกเกิดความร่วมมือกันในการรับมือกับอาชญากรรมภายในได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากการศึกษาพบว่าประเทศในภูมิภาคอาเซียน มีลักษณะทางภูมิศาสตร์ สภาพสังคม และเศรษฐกิจ คุณลักษณะของประชากร และวัฒนธรรมที่แตกต่างหลากหลาย ส่งผลต่อความแตกต่างของลักษณะการเกิดอาชญากรรมและความไม่ปลอดภัยในพื้นที่ การเรียนรู้ปัจจัยที่ก่อให้เกิดอาชญากรรมในแต่ละประเทศ ลักษณะอาชญากรรมภายในของแต่ละประเทศ และปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ จะช่วยให้แต่ละประเทศเข้าถึงปัญหา และนำไปสู่แนวทางการแก้ไขปัญหาที่มีประสิทธิภาพ การประสานงานและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย เป็นปัจจัยของความสำเร็จที่สำคัญในการติดตามจับกุมคนร้ายในปัจจุบันมีกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ ยังมีความร่วมมือระหว่างหน่วยงานตำรวจในประเทศอาเซียนด้านต่างๆ ทั้งการพัฒนาด้านการฝึกอบรม การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในระดับทวิภาคี เพื่อร่วมมือกันติดตามจับกุมผู้กระทำผิดกฎหมาย ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถบรรลุวิสัยทัศน์อาเซียน 2025 ในการมุ่งหน้าไปด้วยกันรับมือกับอาชญากรรมในภูมิภาค จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการความร่วมมือในระดับชาติและความร่วมมือในระดับหน่วยงาน ในลักษณะเครือข่ายที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการอีกด้วย

คำนำ

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในสมาชิกของ Association of Southeast Asian Nations หรือ ASEAN ซึ่งมีสมาชิก 10 ประเทศ ได้แก่ บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย เมียนมา ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม ต่อมา ในปี 2015 ประเทศสมาชิกอาเซียนได้ร่วมกันได้ประกาศ Declaration of ASEAN Concord II กำหนดให้สร้าง ASEAN Community ประกอบด้วย 3 เสาหลัก ได้แก่ ASEAN Political and Security Community (APSC), ASEAN Political-Security Community (AEC) และ ASEAN Socio-Cultural Community – ASCC เพื่อให้การรวมตัวของประเทศสมาชิก และพลเมืองของแต่ละประเทศ มีความใกล้ชิดกันมากยิ่งขึ้น รวมทั้งส่งเสริมความมั่นคง ปลอดภัยและสันติภาพของภูมิภาคให้มากยิ่งขึ้น

การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ต้องการให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อสื่อสารและคมนาคม สร้างความเชื่อมต่อระหว่างประเทศภายในและภายนอกภูมิภาค ซึ่งอาจทำให้ผู้กระทำผิดกฎหมายอาศัยเป็นช่องทางในการกระทำความผิด ภายหลังโลกยุคโลกาภิวัตน์ สิ่งที่กระทบต่อความปลอดภัยของประชาชนมาจากอาชญากรรมพื้นฐานทั่วไปซึ่งเกิดขึ้นภายในชุมชน ท้องถิ่นหรือในชาตินั้นๆ และอาชญากรรมที่มาจากภายนอกประเทศ เช่น อาชญากรรมข้ามชาติ อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ การก่อการร้าย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ก็จะเป็นโอกาสให้ชาติสมาชิก ได้เกิดความร่วมมือกันเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยจากอาชญากรรม และความร่วมมือในการพัฒนาองค์กรตำรวจ รวมถึงการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ในด้านต่างๆ ได้อย่างใกล้ชิดมากขึ้น

การได้ศึกษาเปรียบเทียบระบบบริหารจัดการงานตำรวจและการบังคับใช้กฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนครั้งนี้ ทำให้ได้ความรู้ความเข้าใจระบบงานตำรวจและการบังคับใช้กฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียน และยังเป็นการใช้ประโยชน์ในการสร้างกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานตำรวจของประเทศสมาชิกอาเซียนต่อไปอีกด้วย

พลตำรวจโท

(ปิยะ อุทาโย)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๕๙

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ช
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๔
ขอบเขตของการวิจัย	๔
วิธีดำเนินการวิจัย	๔
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๕
บทที่ ๒ แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	๖
ระบบยุติธรรมทางอาญาเปรียบเทียบ	๖
งานตำรวจเปรียบเทียบ	๘
ภัยความมั่นคงรูปแบบใหม่และการปฏิรูปภาคความมั่นคง	๙
ความร่วมมือมือของตำรวจระหว่างประเทศ	๑๐
แนวโน้มงานตำรวจในอนาคต	๑๓
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๗
สรุปกรอบแนวความคิดในการศึกษาวิจัย	๑๙
กรอบแนวคิดของการวิจัย	๒๐
บทที่ ๓ ข้อมูลตำรวจประเทศสมาชิกอาเซียน	๒๑
บรูไน ดารุสซาลาม	๒๑
ราชอาณาจักรกัมพูชา	๒๔
สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	๒๗
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	๓๐
มาเลเซีย	๓๓
สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า	๓๖
สาธารณรัฐฟิลิปปินส์	๓๙
สาธารณรัฐสิงคโปร์	๔๒
ราชอาณาจักรไทย	๔๔
สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	๔๘

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๔ การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการงานตำรวจ	
และการบังคับใช้กฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียน	๕๑
ข้อมูลพื้นฐานของประเทศ สภาพสังคม เศรษฐกิจและสภาพอาชญากรรม	๕๑
โครงสร้างการเมืองการปกครอง	๖๖
รูปแบบโครงสร้างและการบริหารงานตำรวจ	๖๙
ระบบการบังคับใช้กฎหมาย	๘๙
การสร้างหุ้นส่วนเพื่อความปลอดภัยสาธารณะ	๙๓
งานตำรวจระหว่างประเทศ	๙๖
บทที่ ๕ สรุปและข้อเสนอแนะ	๑๐๑
สรุป	๑๐๑
ข้อเสนอแนะ	๑๐๖
บรรณานุกรม	๑๐๗
ประวัติย่อผู้วิจัย	๑๒๓

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
๔-๑	สรุปรูปเปรียบเทียบข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ สังคมและอาชญากรรม	๕๕
๔-๒	การจัดลำดับความน่าเชื่อถือของงานตำรวจ โดย World Economic Forum ปี ๒๐๑๖-๒๐๑๗	๖๖
๔-๓	ตารางเปรียบเทียบประวัติการเมืองการปกครองในอดีต และระบอบการปกครอง ปัจจุบันของประเทศสมาชิกอาเซียน	๖๗
๔-๔	ตารางเปรียบเทียบด้านวิวัฒนาการองค์กรตำรวจ การจัดโครงสร้าง และการบริหารงานบุคคล	๗๙

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
๒-๑ กรอบความคิดของการวิจัย	๒๐
๔-๑ แสดงที่ตั้งของประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน	๕๒
๔-๒ สภาพบ้านเมืองในประเทศสิงคโปร์ ซึ่งเป็นประเทศที่มีรายได้ต่อหัวประชากร สูงที่สุดในอาเซียน	๕๖
๔-๓ สภาพบ้านเมืองในกรุงพนมเปญ ซึ่งเมืองกำลังขยายตัวอย่างรวดเร็ว มีการก่อสร้าง อาคารสูงที่พักอาศัยเพิ่มขึ้นและมีแหล่งท่องเที่ยวของชาวต่างชาติจำนวนมากหลายแห่ง	๕๗
๔-๔ มีแหล่งท่องเที่ยวของชาวต่างชาติจำนวนมากหลายแห่ง	๕๗
๔-๕ อุปกรณ์สำหรับการคัดลอกข้อมูลจากบัตรเบิกเงินสด (ATM) ที่คนร้ายลอบนำมาติดตั้งไว้ที่ตู้กดเงินสด	๕๘
๔-๖ ภาพภายในหน่วยงานนิติวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ อินโดนีเซีย (Computer Forensic Sub-Dept. of Indonesian Police Forensic Lab. Centre)	๕๙
๔-๗ ภาพอุปกรณ์สำหรับตรวจพิสูจน์ทางคอมพิวเตอร์	๕๙
๔-๘ ภาพแผ่นพับตำรวจสิงคโปร์ เตือนประชาชนเพื่อป้องกันตัวจากการหลอกลวง จำหน่ายสินค้าทางอินเทอร์เน็ต	๖๐
๔-๙ ภาพเจ้าหน้าที่ตำรวจไทย ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจจีน จับกุมแก๊งคอลเซ็นเตอร์	๖๐
๔-๑๐ ภาพแผ่นพับเตือนประชาชนให้ป้องกันตนเองจากเหตุคนร้ายลักทรัพย์ในห้องพัก	๖๑
๔-๑๑ ภาพแผ่นพับเตือนประชาชนและวิธีการป้องกันรถจักรยานถูกขโมย	๖๑
๔-๑๒ ภาพแผ่นพับเตือนประชาชนและวิธีการป้องกันรถจักรยานถูกขโมย	๖๒
๔-๑๓ ภาพแผ่นพับเตือนประชาชนมิให้ตกเป็นเหยื่อของแก๊งเงินกู้ผิดกฎหมาย	๖๒
๔-๑๔ ภาพโฆษณาของกลุ่มอาบูซายาฟ (Abu Sayyaf) กักกองกำลังอาบูซายาฟ ในบาสิลัน (Basilan) ประเทศฟิลิปปินส์	๖๕
๔-๑๕ ภาพตำรวจสิงคโปร์ในเครื่องแบบ	๗๐
๔-๑๖ ตำรวจมาเลเซียในเครื่องแบบ	๗๐
๔-๑๗ ภาพผู้บังคับบัญชากองกำลัง Gendarmerie ของกัมพูชา	๗๑
๔-๑๘ ภาพหน่วยงานตำรวจ Bogor District Police ประเทศอินโดนีเซีย	๗๒
๔-๑๙ ภาพยานพาหนะที่ใช้ในการปฏิบัติงาน	๗๓
๔-๒๐ ภาพหัวหน้าหน่วยตำรวจ Bogor District Police ประเทศอินโดนีเซีย พร้อมเจ้าหน้าที่ตำรวจแต่ละฝ่าย	๗๓
๔-๒๑ ภาพเจ้าหน้าที่ตำรวจแต่ละฝ่าย	๗๓
๔-๒๒ ภาพหน่วยตำรวจระดับ POLSEK หรือเทียบได้กับสถานีตำรวจของไทย และการรับแจ้งความในสถานีตำรวจ	๗๔
๔-๒๓ ภาพการรับแจ้งความในสถานีตำรวจ	๗๔

สารบัญแผนภาพ(ต่อ)

แผนภาพที่	หน้า
๔-๒๔ ภาพสถานีย่อย ในพื้นที่กรุงจากร์ต้า	๗๕
๔-๒๕ ภาพกองบัญชาการตำรวจนครบาลพนมเปญ	๗๕
๔-๒๖ ภาพหน่วยงานตำรวจ Inspection De La Police Khan Posenchey ซึ่งเป็น ๑ ในจำนวน ๑๒ หน่วยย่อยของตำรวจนครบาลพนมเปญ	๗๕
๔-๒๗ ภาพกองบังคับการตำรวจเซอราส (Cheras) ในเขตกรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย	๗๖
๔-๒๘ ภาพบริเวณที่รับแจ้งความจากประชาชน	๗๖
๔-๒๙ แผนภูมิโครงสร้างองค์กรตำรวจมาเลเซีย	๗๗
๔-๓๐ ภาพเครื่องหมายยศของตำรวจเวียดนาม	๘๒
๔-๓๑ ภาพเครื่องหมายยศของตำรวจมาเลเซีย	๘๓
๔-๓๒ ภาพการแต่งเครื่องแบบและการประดับยศของตำรวจอินโดนีเซีย	๘๓
๔-๓๓ ภาพอาสาสมัครตำรวจ ในสถานีตำรวจ TO KG AYER POLICE STATION ประเทศบรูไน	๘๔
๔-๓๔ ภาพการฝึกอบรมในวิทยาลัยการตำรวจมาเลเซีย	๘๕
๔-๓๕ ภาพการฝึกอบรมในโรงเรียนพลตำรวจ	๘๖
๔-๓๖ ภาพสถาบัน Home Team Academy สิงคโปร์	๘๖
๔-๓๗ ภาพการฝึกเจ้าหน้าที่ตำรวจภายในสถาบัน	๘๗
๔-๓๘ ภาพนักเรียนตำรวจหญิง บริเวณลานฝึกของโรงเรียนตำรวจหญิงอินโดนีเซีย	๘๗
๔-๓๙ การยกระดับการป้องกันอาชญากรรมในมาเลเซีย	๘๘
๔-๔๐ ภาพเจ้าหน้าที่ตำรวจอินโดนีเซียที่รับแจ้งความร้องทุกข์จากประชาชน	๙๐
๔-๔๑ ภาพห้องปฏิบัติงานของแผนกสืบสวนในสถานีตำรวจ	๙๐
๔-๔๒ ภาพประชาชนชาวกำพูชามายื่นขอทำบัตรประจำตัวประชาชนที่สถานีตำรวจ	๙๑
๔-๔๓ ภาพพลเอก Sao Sokha ผู้บัญชาการ กองกำลัง Gendarmerie	๙๒
๔-๔๔ ภาพคณะผู้บังคับบัญชาระดับสูงของกองกำลัง	๙๒
๔-๔๕ ภาพการสร้างการมีส่วนร่วมของตำรวจสิงคโปร์	๙๓
๔-๔๖ ภาพการป้องกันตนเองจากความปลอดภัยจากอาชญากรรมและการก่อการร้าย ในย่านใจกลางกรุงจากร์ต้า โดยจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย อุปกรณ์ตรวจ โลหะ สุนัขดมกลิ่นระเบิด ปฏิบัติหน้าที่ตลอด ๒๔ ชั่วโมง	๙๕
๔-๔๗ ภาพการป้องกันตนเองจากความปลอดภัยจากอาชญากรรมและการก่อการร้าย ในย่านใจกลางกรุงจากร์ต้า โดยจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย อุปกรณ์ตรวจ โลหะ สุนัขดมกลิ่นระเบิด ปฏิบัติหน้าที่ตลอด ๒๔ ชั่วโมง	๙๕
๔-๔๘ สัญลักษณ์โครงการความร่วมมือระหว่างสิงคโปร์กับญี่ปุ่น	๙๙
๔-๔๙ สัญลักษณ์โครงการความร่วมมือของไทย	๙๙

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations - ASEAN) เป็นการรวมตัวระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จำนวน ๑๐ ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย ซึ่งเป็นประเทศสมาชิกแรกเริ่มตามปฏิญญากรุงเทพ (Bangkok Declaration) หรือปฏิญญาอาเซียน (ASEAN Declaration) เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๑๐ ต่อมา มีสมาชิกเพิ่มเติม ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม เวียดนาม ลาว เมียนมาร์ และกัมพูชา การรวมตัวกันเป็นอาเซียน ก็เพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

หลังจากก่อตั้งอาเซียน มาระยะหนึ่ง เมื่อสภาวะของโลกได้เปลี่ยนแปลง บรรดาประเทศอาเซียนต้องเผชิญกับความท้าทายหลายรูปแบบ ผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียน จึงได้ประกาศ “ปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียนฉบับที่ ๒” (Declaration of ASEAN Concord II) ซึ่งกำหนดให้มีการสร้างประชาคมอาเซียนที่ประกอบไปด้วย ๓ เสาหลัก ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political and Security Community - APSC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Political-Security Community - AEC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community - ASCC) โดยมีการกำหนดให้จัดตั้งประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๘

รัฐบาลได้กำหนดเป็นนโยบายสำคัญให้ส่วนราชการ รวมทั้งทั้งภาคธุรกิจเอกชน เตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ให้ทุกภาคส่วนเพิ่มขีดความสามารถ และศักยภาพที่พร้อมในการขับเคลื่อนความร่วมมือระหว่างประเทศอาเซียน การแข่งขันทางการค้า การลงทุน และแสวงหาโอกาสจากการเข้าร่วมเป็นประชาคมอาเซียน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งเตรียมรับผลที่เกิดขึ้นจากการเปิดเสรีทางการค้า การลงทุน และการบริการ ที่อาจนำผลกระทบทางลบมาสู่ภาวะเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงภายในประเทศ

การเข้าร่วมในประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน บทบาทของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ส่งเสริมความมั่นคงในรูปแบบเดิม ในลักษณะของภัยจากภายนอก และการต่อต้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เช่น การต่อต้านการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ ยาเสพติด การค้ามนุษย์ การเตรียมความพร้อมรับภัยพิบัติและภัยธรรมชาติ เป็นต้น

ด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน บทบาทของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในฐานะหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย จำเป็นต้องเตรียมรองรับเมื่อมีการเปิดเสรีทางการค้า การลงทุน ระหว่างประเทศอาเซียนและประเทศคู่ค้าที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ด้วยการเป็นหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายในด้าน

ที่เกี่ยวข้อง การคุ้มครองผู้บริโภค ทรัพย์สินทางปัญญา กฎหมายด้านภาษี ศุลกากร การขนส่ง เป็นต้น รวมทั้งเตรียมพร้อมรับกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่มาพร้อมกับการเปิดเสรีทางการค้าการลงทุน

ด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรม ที่มุ่งหวังให้เป็นประชาคมที่มีประชาชนชาวอาเซียนเป็นศูนย์กลาง เป็นประชากรที่มีความเป็นอยู่ที่ดี ยกระดับคุณภาพชีวิตด้วยความร่วมมือด้านต่างๆ ได้แก่ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน และการลดช่องว่างทางการพัฒนา เป็นต้น ความร่วมมือดังกล่าว จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือในการบังคับใช้กฎหมายของแต่ละประเทศเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ และการอยู่ร่วมกันด้วยความเข้าใจในความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรม

การเตรียมความพร้อมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้จัดทำแผนแม่บทรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี ๒๕๕๘ และกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับ ๓ เสาหลักของประชาคมอาเซียน และแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันของอาเซียน จำนวนทั้งสิ้น ๔ ยุทธศาสตร์ และกำหนดภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็น ๑๐ ภารกิจเพื่อรองรับยุทธศาสตร์ดังกล่าว ได้แก่

๑. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการชายแดนและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามทุกรูปแบบ เพื่อความมั่นคงของประเทศ

ภารกิจที่ ๑ การเฝ้าระวังตามแนวชายแดนและคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง

๒. ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงด้านการท่องเที่ยว การบริการและการลงทุนกับประเทศในสมาชิกอาเซียน

ภารกิจที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพการตรวจคนเข้าเมืองเพื่อรองรับความเชื่อมโยงระบบการคมนาคมขนส่ง การเปิดเสรีทางการค้าและการท่องเที่ยว

ภารกิจที่ ๓ การรักษาความปลอดภัยระบบโครงข่ายคมนาคมขนส่งในพื้นที่ชั้นใน

ภารกิจที่ ๔ การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่างๆ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ภารกิจที่ ๕ การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์

ภารกิจที่ ๖ การให้บริการและอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว

๓. ยุทธศาสตร์สร้างความร่วมมือด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ทั้งในและนอกอาเซียน

ภารกิจที่ ๗ การพัฒนาглоความร่วมมือกับหน่วยงานตำรวจในอาเซียน และหน่วยงานความมั่นคงอื่นๆ

๗.๑ การพัฒนาглоการประสานงานระหว่างหน่วยงานตำรวจของประเทศสมาชิก

๗.๒ การสร้างглоความร่วมมือบริเวณชายแดน ในการปรับปรุงความเชื่อมโยงระหว่างความมั่นคงอื่นๆ

๔. ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการและการพัฒนาองค์กร

ภารกิจที่ ๘ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ภารกิจที่ ๑๐ การศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนและการพัฒนาทักษะข้าราชการ
ตำรวจ

ภารกิจที่ ๑๑ การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและการอำนวยความยุติธรรม

๑๑.๑ การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ

๑๑.๒ การอำนวยความยุติธรรมและการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ

จะเห็นได้ว่าการเตรียมความพร้อมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีทั้งการเตรียมรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่ ผลกระทบจากภัยคุกคามทุกรูปแบบที่เกิดขึ้นตามแนวชายแดน การหลบหนีเข้าเมือง อาชญากรรมข้ามชาติ เป็นต้น และการแสวงหาความร่วมมือระหว่างประเทศอาเซียนเพื่อร่วมกันป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและภัยคุกคามดังกล่าว ด้วยการพัฒนากลไกความร่วมมือระหว่างประเทศในการสร้างความปลอดภัยให้แก่ประชาชนในแต่ละประเทศ

ก่อนหน้านี้ เมื่อกล่าวถึงความมั่นคงแห่งชาติ จะมีนัยโดยตรงเกี่ยวกับความมั่นคงทางทหาร ที่มีภารกิจรักษาความมั่นคงปลอดภัยจากภัยคุกคามภายนอกรัฐ แต่ภายหลังสงครามเย็นสิ้นสุดลง มิติด้านความมั่นคงไม่ได้ถูกจำกัดด้วยความมั่นคงทางทหาร กระแสโลกาภิวัตน์ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง อย่างรวดเร็ว พรมแดนของประเทศต่างๆ ไม่อาจจำกัดกระแสการไหลเวียนของเศรษฐกิจ การเงินการลงทุน กระแสทางวัฒนธรรม รวมทั้งปัญหาอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยของประชาชนในแต่ละประเทศ ความมั่นคงของรัฐจึงถูกท้าทายด้วยปัญหาในหลายมิติ ได้แก่ อาชญากรรมข้ามชาติ การอพยพ หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ ปัญหายาเสพติด ภัยธรรมชาติ การละเมิดสิทธิเสรีภาพ ปัญหาด้านชาติพันธุ์ เป็นต้น มิติความมั่นคงทางทหารของรัฐ ปรับเปลี่ยนเป็นมิติความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security) และความปลอดภัยของประชาชน (Public Safety) กระแสความเปลี่ยนแปลงทางด้านภัยคุกคามความมั่นคงและความปลอดภัยของประชาชน นำไปสู่แนวคิดที่จำเป็นต้องมีการปฏิรูปภาคความมั่นคง (Security Sector Reform-SSR) (ปราณี ทิพย์รัตน์, ๒๕๕๖ : ๑๓) ภัยที่คุกคามความปลอดภัยสาธารณะ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยไม่มีข้อจำกัดด้านเขตแดน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างความมั่นคงปลอดภัยด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศและระหว่างเครือข่ายจากทุกภาคส่วน

ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ยังเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทอีกด้านหนึ่งในการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการค้า การลงทุนโดยการพัฒนางานด้านการตรวจคนเข้าเมืองเพื่อรองรับความเชื่อมโยง การรักษาความปลอดภัยและการอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว โดยการดำเนินการด้านต่างๆ จะสามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการภายในองค์กรตำรวจและพัฒนาองค์กร ที่สอดคล้องกับภารกิจ และที่สำคัญจำเป็นต้องมีองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนากลไกความร่วมมือกับหน่วยงานตำรวจในประเทศอาเซียน เพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยสาธารณะและเตรียมความพร้อมต่อภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ การประสานงานเพื่อป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ การก่อการร้าย การค้ามนุษย์ และการประสานงานด้านการบังคับใช้กฎหมายในหมู่ประเทศอาเซียน จะดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบงานตำรวจ การจัดองค์กรระบบกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายเพื่อดูแลความปลอดภัยสาธารณะ และกระบวนการยุติธรรมของประเทศต่างๆ ใน

อาเซียน ความรู้ความเข้าใจดังกล่าวจะส่งผลให้เข้าถึงช่องทางการติดต่อสื่อสาร การปฏิบัติงานร่วมกัน ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการรับมือกับกระแสความเปลี่ยนแปลงด้านอาชญากรรมและความปลอดภัยสาธารณะของแต่ละประเทศ ที่จะได้รับผลกระทบจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทั้งนี้ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยของประชาชนในหมู่ประเทศอาเซียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการงานตำรวจและการบังคับใช้กฎหมาย ของประเทศสมาชิกอาเซียน
๒. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการงานตำรวจและการบังคับใช้กฎหมายระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน รวมถึงความพร้อมในการรองรับสถานการณ์เมื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน
๓. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการงานตำรวจ และการบังคับใช้กฎหมายของประเทศไทยที่สอดคล้องกับเป็นประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาการบริหารจัดการงานตำรวจ ซึ่งครอบคลุมองค์การตำรวจในภาพรวมของประเทศ และหน่วยงานให้บริการประชาชนในระดับสถานีตำรวจ รวมทั้งศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายในงานตำรวจ มีขอบเขตด้านเนื้อหาตามกรอบแนวความคิดของการวิจัยครั้งนี้
๒. ขอบเขตพื้นที่ ครอบคลุมระบบงานตำรวจของ ๑๐ ประเทศในอาเซียน ได้แก่ กัมพูชา ลาว เวียดนาม มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย บรูไน เมียนมาร์ และไทย
๓. ขอบเขตด้านระยะเวลา การศึกษาระบบงานตำรวจของแต่ละประเทศมุ่งเน้นระบบงานที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และการศึกษาแบบตำรวจในอดีตมีเฉพาะเท่าที่จำเป็นเพื่อให้เข้าใจต่อระบบงานตำรวจในปัจจุบัน เช่น ช่วงการปฏิรูปองค์กรตำรวจ ให้มีการเปลี่ยนแปลงสู่ระบบตำรวจในปัจจุบันเท่านั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้การศึกษาเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Study) ด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative method) เก็บข้อมูลโดยการวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากบุคคลที่สามารถให้ข้อมูลได้การลงเก็บข้อมูลภาคสนามในประเทศต่างๆ โดยมีขั้นตอนในการวิจัยดังนี้

๑. รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ได้แก่ กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ หนังสือ เอกสารทางราชการ สิ่งตีพิมพ์ต่างๆ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

๒. เก็บข้อมูลปฐมภูมิจากเจ้าหน้าที่ในสถานเอกอัครราชทูต และทูตตำรวจ (Police Attaché) ประเทศอาเซียน ที่ประจำอยู่ในประเทศไทย ข้าราชการตำรวจ ผู้บริหารสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้เชี่ยวชาญ

๓. เก็บข้อมูลปฐมภูมิจากเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ประสานงาน ผู้ช่วยทูตทหาร ผู้ช่วยทูตฝ่ายตำรวจ ประจำประเทศอาเซียน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรัฐอื่นๆ ที่ปฏิบัติงานอยู่ในประเทศอาเซียน

๔. การเดินทางไปเก็บข้อมูลภาคสนามในประเทศต่างๆ ในอาเซียน โดยผู้วิจัย

๕. วิเคราะห์และสรุปผลการศึกษา

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ได้รับองค์ความรู้เกี่ยวกับระบบการบริหารจัดการตำรวจและการบังคับใช้กฎหมายของประเทศต่างๆ ในอาเซียน เพื่อใช้ประโยชน์สำหรับองค์กรตำรวจไทยในการบริหารงานการ และสร้างกลไกความร่วมมือเพื่อป้องกันปราบปรามอาชญากรรม รักษาความปลอดภัยสาธารณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๒. เรียนรู้ประสบการณ์จากประเทศอาเซียน จากการศึกษาเปรียบเทียบในด้านระบบการบริหารจัดการงานตำรวจและการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อการดูแลความปลอดภัยให้กับสาธารณะ ตลอดจน ข้อดีข้อเสียของระบบงานตำรวจในแต่ละประเทศ เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงและพัฒนางานตำรวจและการรักษาความปลอดภัยสาธารณะของไทย รวมทั้งแนวทางการปฏิรูปองค์กรตำรวจ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้อง

๓. ทราบถึงแนวโน้มความเปลี่ยนแปลงด้านอาชญากรรมที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรตำรวจในแต่ละประเทศในการปฏิบัติงานเพื่อความปลอดภัยสาธารณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๔. ได้รับองค์ความรู้ที่สามารถใช้เสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับองค์กรตำรวจของประเทศต่างๆ ในอาเซียนเพื่อเผยแพร่ให้แก่ข้าราชการตำรวจ หน่วยงานตำรวจ และประชาชนโดยทั่วไป

บทที่ ๒

แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการงานตำรวจและการบังคับใช้กฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ศึกษาแนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. ระบบยุติธรรมทางอาญาเปรียบเทียบ
๒. ระบบงานตำรวจเปรียบเทียบ
๓. ภัยความมั่นคงรูปแบบใหม่และการปฏิรูปภาคความมั่นคง (Security Sector Reform)
๔. ความร่วมมือของตำรวจระหว่างประเทศ (International Police Cooperation)
๕. แนวโน้มงานตำรวจในอนาคต (future trend in policing)
๖. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
๗. สรุปกรอบแนวความคิดในการศึกษาวิจัย

ระบบยุติธรรมทางอาญาเปรียบเทียบ (Comparative Criminal Justice System)

ตำรวจเป็นส่วนหนึ่งของระบบยุติธรรมทางอาญา เป็นหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายในสังคม ทำหน้าที่ป้องกันปราบปรามอาชญากรรม รักษาความสงบเรียบร้อย ให้ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การศึกษาการบริหารจัดการงานตำรวจและกฎหมายที่เกี่ยวข้องจึงเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระบบยุติธรรมทางอาญา และการศึกษาเปรียบเทียบระบบยุติธรรมทางอาญาของประเทศต่างๆ ย่อมจะทำให้เกิดมุมมองที่กว้างขวางยิ่งขึ้น เข้าใจถึงจุดแข็งจุดอ่อนของระบบยุติธรรมทางอาญาในประเทศต่างๆ

ระบบยุติธรรมทางอาญาเปรียบเทียบ (Comparative Criminal Justice) เป็นการสืบเสาะค้นหาและประเมินระบบยุติธรรมทางอาญาของชาติ โดยใช้มุมมองจากประเทศอื่น วัฒนธรรมอื่น หรือสถาบันอื่น คำสำคัญคือ การเปรียบเทียบ ซึ่งกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเปรียบเทียบจะเสนอวิธีการอย่างเป็นระบบเพื่อที่จะตรวจสอบจุดแข็งและจุดอ่อนของแนวทางดำเนินการต่ออาชญากรรม กฎหมาย และความยุติธรรมที่แตกต่างกันในประเทศต่างๆ ในโลก

ระบบยุติธรรมทางอาญาเปรียบเทียบ เป็นสาขาใหม่ของการศึกษาที่ประยุกต์ระเบียบวิธีการศึกษาเชิงเปรียบเทียบ ซึ่งใช้ในทางกฎหมาย และรัฐศาสตร์ มาใช้สำหรับสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ด้านสังคมวิทยา อาชญาวิทยาและยุติธรรมทางอาญา นักวิชาการที่ใช้วิธีการศึกษาเชิงเปรียบเทียบ ให้เหตุผลสนับสนุนวิธีการศึกษาเชิงเปรียบเทียบว่าความรู้ในทุกเรื่อง สิ่งที่เรารับรู้เกิดจากการเปรียบเทียบทั้งสิ้น การเปรียบเทียบอยู่ในความคิดของมนุษย์ตลอดเวลา การศึกษาเชิงเปรียบเทียบ ช่วยให้เราสามารถประเมินการใช้ประโยชน์จากกฎหมาย การเมือง โครงการ และการ

ปฏิบัติด้านต่างๆ ระหว่างระบบที่แตกต่างกัน มีการแสดงให้เห็นประโยชน์ของการศึกษาระบบ ยุติธรรมทางอาญาเชิงเปรียบเทียบ โดยสรุปมีประโยชน์ ๓ ประการ คือ (Harry R. Dammer and Jay S. Albanese, ๒๐๑๔ : ๒-๘)

๑. ได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้ประสบการณ์จากประเทศอื่น การรู้เพียงประเทศ เดียวเท่ากับไม่ได้เรียนรู้อะไร บางประเทศอาจเรียนรู้และรับเอาหลักการกระบวนการยุติธรรม งานตำรวจนำมาประยุกต์ใช้ เช่น งานตำรวจชุมชนของญี่ปุ่น มีหน่วยงานตำรวจหลายเมืองใน สหรัฐอเมริกา ได้นำรูปแบบ Koban ของญี่ปุ่นไปประยุกต์ใช้ในตำรวจท้องถิ่นของเมือง เป็นต้น

๒. เพื่อให้มีความเข้าใจต่อวัฒนธรรมและลักษณะของประเทศอื่นๆ ในขอบเขตที่ กว้างขวางยิ่งขึ้น การที่ไม่พยายามทำความเข้าใจประเทศต่างๆ ให้กว้างขวางออกไป อาจทำให้เกิด ปัญหาการถือว่ากลุ่มชาติพันธุ์ของตนเหนือกว่าคนอื่น (Ethnocentrism) ทำให้เกิดความเชื่อว่า วัฒนธรรมหรือประเทศของตนเองเป็นสิ่งที่ถูกต้องและการปฏิบัติของกลุ่มชาติอื่นเป็นสิ่งที่ผิด ในส่วน ของอาชญากรรมและระบบยุติธรรมทางอาญา ความเชื่อว่ากลุ่มชาติพันธุ์ของตนเหนือกว่าคนอื่น (Ethnocentrism) เป็นปัญหาประการหนึ่ง เนื่องจากสามารถนำไปสู่อาชญากรรมภายในประเทศและ อาชญากรรมข้ามเขตแดนได้ เช่นเดียวกับการเลือกปฏิบัติ การกดขี่ หรือความขัดแย้งที่เกิดจากความ ชาติพันธุ์

การศึกษาระบบยุติธรรมทางอาญาเปรียบเทียบ จะช่วยให้เกิดความเข้าใจต่อระบบ ยุติธรรมทางอาญาของประเทศต่างๆ ที่มีความแตกต่างกัน โดยความแตกต่างนั้นเกิดจากความ แตกต่างของสภาพสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ ในบางประเทศมีการลงโทษด้วยวิธีการที่ รุนแรง บางประเทศมีทนายความน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับอีกประเทศหนึ่ง ข้อเท็จจริงก็คือ วิธีการ ของชาติต่างๆ ในการบริหารงานยุติธรรม มักจะสะท้อนวัฒนธรรมเบื้องต้น ความเชื่อทางศาสนา เศรษฐกิจ การเมือง และประวัติศาสตร์ การเรียนรู้เกี่ยวกับเหตุผลที่ทำให้เกิดความแตกต่างในการ ปฏิบัติทางกระบวนการยุติธรรม ทำให้เราสามารถมองเข้าไปในค่านิยม ประเพณีและวัฒนธรรมของ ระบบในประเทศอื่นๆ การมีมุมมองที่กว้างขวางขึ้น ช่วยให้เรามองเห็นระบบของเราเองได้ชัดเจน

๓. เพื่อให้สามารถจัดการกับปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เนื่องจากโลกที่มีความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมได้เข้าสู่กระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งเหตุการณ์มี ความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน เสมือนโลกมีขนาดเล็กลง กระแสโลกาภิวัตน์เป็นความ เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตั้งแต่ศตวรรษที่ ๒๐ เป็นต้นมา ความก้าวหน้าทางด้านการติดต่อสื่อสารเป็นสิ่ง เร่งกระแสโลกาภิวัตน์ สภาพดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบด้านปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติที่มากขึ้น การจะจัดการกับปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นโดยไม่มีพรมแดน จึงจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการ ยุติธรรมทางอาญาของประเทศที่เกี่ยวข้อง การเรียนรู้ระบบยุติธรรมทางอาญาเปรียบเทียบ จึงช่วยให้ เกิดความเข้าใจความแตกต่างของระบบในแต่ละประเทศ และเห็นช่องทางในการประสานงาน การ ปฏิบัติงานร่วมกันในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การศึกษาระบบยุติธรรมทางอาญาเปรียบเทียบ ในงานของ Dammer และ Albanese ได้ศึกษาเปรียบเทียบในประเด็นต่างๆ ได้แก่ การวัดและเปรียบเทียบอาชญากรรมของประเทศต่างๆ ระบบกฎหมาย บทบาทหน้าที่ การจัดองค์กรของหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย กระบวนการยุติธรรม

ความเป็นวิชาชีพทางกฎหมายและศาล กระบวนการหลังคำพิพากษา ปัญหาของเรือนจำ การก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ และการพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนในมุมมองระหว่างประเทศ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป แนวทางการศึกษาระบบยุติธรรมทางอาญาเปรียบเทียบ เป็นแนวทางการศึกษา อย่างเป็นระบบ ซึ่งจะทำให้ได้เรียนรู้บทเรียนจากประเทศอื่นๆ จุดอ่อนจุดแข็งของระบบยุติธรรมทางอาญา โดยสามารถเลือกประเด็นในการศึกษาได้อย่างหลากหลาย ขึ้นอยู่กับขอบเขตและประเด็นของผู้ศึกษา

งานตำรวจเปรียบเทียบ (Comparative Policing)

งานตำรวจ เป็นงานการบังคับใช้กฎหมายที่สำคัญของแต่ละประเทศ ในประเทศที่ต้องการเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย การปฏิบัติงานของตำรวจเป็นปัจจัยหนึ่งที่เป็นตัวบ่งชี้ความเป็นประชาธิปไตย การปฏิบัติงานของตำรวจในสังคมประชาธิปไตย ต้องมีสมดุลระหว่างการรักษาความสงบเรียบร้อย โดยใช้การบังคับใช้กฎหมาย กับการให้ความคุ้มครองสิทธิของปัจเจกบุคคล

เมื่อสถานการณ์โลกเปลี่ยนแปลงไป จากกระแสโลกาภิวัตน์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เส้นเขตแดนแบบดั้งเดิม ไม่สามารถกั้นการเดินทางของข้อมูลข่าวสารได้อีกต่อไป รวมทั้งภัยคุกคามจากอาชญากรรมแบบดั้งเดิม ได้เปลี่ยนรูปแบบไปตามความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีองค์กรตำรวจก็จำเป็นต้องมีการปรับตัวเช่นเดียวกัน การทำงานตำรวจแบบดั้งเดิมไม่สามารถรับมือกับอาชญากรรมรูปแบบใหม่ อาชญากรรมข้ามชาติ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจและอาชญากรรมทางเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกต่อไป (Haberfeld, M. R., and Cerrah, Ibrahim, 2008 : 3)

อย่างไรก็ตาม เมื่อโลกต้องเผชิญกับการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ ภัยคุกคามรูปแบบใหม่นี้ ส่งผลกระทบโดยตรงต่อบริบทระหว่างประเทศ และบริบทของท้องถิ่นภายในประเทศ แม้ว่าปัญหาดังกล่าวจะไม่ใช่อันตรายใหม่ในโลกนี้ แต่หลายๆ ประเทศที่ปรับเปลี่ยนธรรมชาติของการบังคับใช้กฎหมายภายใน ในหลายประเทศเมื่อต้องเผชิญกับภัยคุกคามดังกล่าว จึงตอบสนองปัญหาด้วยการใช้อำนาจรัฐแบบรวมศูนย์มากขึ้น จัดตั้งกองกำลังปฏิบัติการพิเศษเพื่อจัดการกับปัญหารวมทั้งใช้มาตรการทางกฎหมายที่เข้าไปในพื้นที่ของปัจเจกบุคคลมากขึ้น หรือแม้กระทั่งการผนวกรวมความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจ กับทหาร ภายใต้สถานการณ์ดังกล่าว ความยากของการทำให้เกิดความสมดุลระหว่างกระบวนการดำเนินคดีที่ถูกต้อง (Due Process) กับความปลอดภัยของสาธารณะ เป็นความท้าทายของงานตำรวจในยุคปัจจุบัน

การศึกษาเปรียบเทียบงานตำรวจระหว่างประเทศต่างๆ ทำให้เห็นความแตกต่างหลากหลายของระบบงานตำรวจในโลกนี้ ประเด็นที่เกิดขึ้นจากการศึกษา เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างงานตำรวจกับรัฐ ความท้าทายของงานตำรวจระหว่างประเทศและความร่วมมือในงานตำรวจระหว่างประเทศต่างๆ

ประเด็นที่มีการศึกษาระบบงานตำรวจในแต่ละประเทศ ได้แก่ ระดับของการเป็นประชาธิปไตย ความเป็นวิชาชีพตำรวจ ซึ่งรวมถึงการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ การสรรหาด้วยระบบคุณธรรมความสามารถ การฝึกอบรม ความก้าวหน้าทางอาชีพ การดำเนินการทางวินัยอย่างเป็นระบบ การปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน งานตำรวจที่มุ่งเน้น

ชุมชน หลักการใช้กำลัง ความรับผิดชอบตรวจสอบได้ (Accountability) สิทธิมนุษยชน การจัดการกับการก่อการร้ายและอาชญากรรมองค์กร รวมทั้งผลกระทบของการปฏิบัติซึ่งมีความชอบธรรมในการใช้กำลัง รวมทั้ง การทำงานร่วมกันกับฝ่ายทหารและท้องถิ่น เป็นต้น

ภัยความมั่นคงรูปแบบใหม่และการปฏิรูปภาคความมั่นคง (Security Sector Reform)

ในโลกหลังยุคสงครามเย็น สิ่งที่เป็นภัยต่อความมั่นคงปลอดภัยของรัฐ มิใช่การรุกรานจากกำลังภายนอกของรัฐ แต่เป็นภัยรูปแบบใหม่ที่มีความครอบคลุมมากขึ้น เปลี่ยนจุดเน้นจาก “ความมั่นคงของรัฐ” มาเป็น “ความมั่นคงของมนุษย์” ขอบเขตของแนวความคิดเรื่องความมั่นคง มีความกว้างขวางครอบคลุมในประเด็นที่นอกเหนือไปจากประเด็นด้านการทหาร โดยภัยคุกคามในด้านอื่นๆ ได้แก่

ภัยคุกคามทางการเมือง อาทิ ความไร้เสถียรภาพทางการเมืองภายใน รัฐล้มเหลว การก่อการร้ายและการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่างๆ

ภัยคุกคามทางเศรษฐกิจ อาทิ ความยากจน ช่องว่างระหว่างประเทศที่ร่ำรวยและยากจน ภาวะเศรษฐกิจถดถอยระหว่างประเทศ ผลกระทบจากรัฐที่มีอำนาจทางเศรษฐกิจสูง หรือจากประเทศเพื่อนบ้านที่ไร้เสถียรภาพ และปัญหาโจรสลัด

ภัยคุกคามด้านสิ่งแวดล้อม หรือ ภัยคุกคามอันเกิดจากน้ำมือของมนุษย์ อาทิ ภัยพิบัติทางนิวเคลียร์ การเปลี่ยนแปลงทางนิเวศน์วิทยาในระดับโลก สภาวะการณ์การสึกกร่อน เสื่อมโทรมของดินและน้ำ การขาดแคลนอาหารและทรัพยากรอื่นๆ

ภัยคุกคามทางสังคม อาทิ ความขัดแย้งระหว่างชนกลุ่มน้อยและคนส่วนใหญ่ การมีจำนวนประชากรมากเกินไป องค์กรอาชญากรรมต่างๆ การค้ายาเสพติดระหว่างประเทศ การค้าที่ผิดกฎหมาย การอพยพโยกย้ายถิ่นฐานประชากรจำนวนมากศาลอย่างไร้การควบคุม และโรคติดต่อหรือโรคระบาดต่างๆ

ในรูปแบบใหม่นี้ ความมั่นคงมิได้เป็นเป้าหมายในตัวเอง แต่ความมั่นคงควรจะสนองตอบต่อสวัสดิภาพและความผาสุกของประชาชนด้วย ภายใต้ระบบการปกครองในแบบประชาธิปไตย ซึ่งให้ความสำคัญกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและความเป็นอยู่ของปัจเจกบุคคล ความมั่นคงแห่งชาติที่มุ่งเน้นไปที่การคุ้มครองป้องกันรัฐ จึงกลายเป็นความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งมุ่งไปที่การปกป้องคุ้มครองปัจเจกชนและชุมชนเป็นเบื้องต้น (ปราณี ทิพย์รัตน์, ๒๕๕๖ : ๒๑) และเมื่อลักษณะของความมั่นคงได้เปลี่ยนแปลงไป การรับมือกับภัยคุกคามต่อความมั่นคงในรูปแบบใหม่ จึงจำเป็นต้องมีการปรับตัวเช่นเดียวกัน

ในปัจจุบัน ความเข้าใจต่อ “ภาคความมั่นคง” (Security Sector) ยังมีความแตกต่างกันออกไป ทั้งในขอบเขต บริบท มุมมอง ตลอดจนบทบาทของผู้มีส่วนรับผิดชอบ อย่างไรก็ตาม องค์ประกอบของภาคความมั่นคงที่เป็นที่ยอมรับร่วมกันจะหมายถึง “โครงสร้าง สถาบัน และบุคลากร ที่รับผิดชอบในการจัดการ จัดหา ตลอดจนกำกับดูแลและตรวจสอบความมั่นคงของรัฐ”

และ “สถาบัน กลุ่ม องค์กร และปัจเจกชน ทั้งที่สังกัดรัฐและที่มิใช่รัฐ ที่มีส่วนได้เสียในการจัดหาและการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในประเด็นความมั่นคง” ภาคความมั่นคงของรัฐจึงประกอบไปด้วย

๑. ผู้ที่มีบทบาทเป็นแกนหลักในการรักษาความมั่นคง อันได้แก่ กองทัพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับทหาร หน่วยงานด้านข่าวกรอง หน่วยงานตำรวจ หน่วยงานด้านศุลกากร หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดูแลรักษาความปลอดภัยบริเวณชายแดน (ตำรวจตระเวนชายแดน) ฯลฯ

๒. ผู้ที่มีบทบาทในการรักษากฎหมายและอำนวยความสะดวกยุติธรรม อันได้แก่ กระบวนการตุลาการทั้งหมด ซึ่งรวมถึงระบบศาล และหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของศาล กระบวนการดำเนินการทางอาญา ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฯลฯ

๓. ผู้ที่มีบทบาทในการจัดการและกำกับดูแลและตรวจสอบ อันได้แก่ หน่วยงานด้านนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ กระทรวงการคลัง ฯลฯ

ความรับผิดชอบในการรับมือต่อภัยคุกคามรูปแบบใหม่ จึงมิได้เป็นความรับผิดชอบของฝ่ายความมั่นคงในแบบดั้งเดิม แต่มีขอบข่ายที่ครอบคลุม กว้างขวาง และจำเป็นต้องมีการปฏิบัติร่วมกันอย่างผสมกลมกลืนและสอดคล้องต่อกัน

ความร่วมมือของตำรวจระหว่างประเทศ (International Police Cooperation)

ความจำเป็นของความร่วมมือของตำรวจระหว่างประเทศ เพิ่มขึ้นพร้อมกับแนวโน้มของอาชญากรรมข้ามชาติที่มีมากขึ้น ทิศทางของอาชญากรรมที่เกิดขึ้นข้ามเขตแดนอาจไม่ใช่เรื่องใหม่ แต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นพร้อมกับการเกิดขึ้นของการแบ่งเขตแดนระหว่างรัฐต่างๆ เส้นแบ่งเขตแดนระหว่างรัฐ ถูกสถาปนาขึ้นเพื่อที่จะกำหนดขอบเขตอำนาจด้านการยุติธรรมโดยรัฐแต่ละรัฐ ดังนั้น การข้ามเขตแดนทำให้อาชญากรรมมีหนทางที่จะหลีกเลี่ยงผลที่ตามมาในทางกฎหมายต่อการกระทำผิดทางอาญา หรือให้ผลดังกล่าวบรรเทาเบาบางลง การจัดการกับปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ จึงไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยลำพังหน่วยงานตำรวจของประเทศใดประเทศหนึ่งเพียงเท่านั้น จำเป็นต้องมีความร่วมมือระหว่างกันในการแก้ไขปัญหา (Anthony J. Balzer, ออนไลน์, ๑๙๙๖)

หากกล่าวโดยทั่วไปแล้ว ความร่วมมือของตำรวจระหว่างประเทศ หมายถึงปฏิสัมพันธ์ทั้งที่เกิดขึ้นโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ ระหว่างหน่วยงานตำรวจ ๒ หน่วยงานหรือมากกว่านั้น (รวมถึงองค์กรราชการและองค์กรเอกชนด้วย) เพื่อเป้าหมายให้มีการแบ่งปันข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาชญากรรม การดำเนินการสืบสวนสอบสวน และในที่สุดนำไปสู่การจับกุมผู้ต้องสงสัย ความร่วมมือของตำรวจระหว่างประเทศ เป็นพลวัตประการหนึ่งซึ่งทำให้การข่าวด้านอาชญากรรม ได้ถูกแบ่งปันออกไปข้ามชาติและเขตแดนทางภูมิรัฐศาสตร์ ความร่วมมือของตำรวจระหว่างประเทศ ทำให้องค์กรตำรวจสามารถแสวงหาข้อมูลข่าวสารด้านอาชญากรรมในต่างประเทศ เพื่อนำมาใช้ข้ามชาติได้ ความร่วมมือนี้มีใช้เพียงการสร้างเครือข่ายและความเชื่อมโยงด้านข้อมูลข่าวสารอาชญากรรมระหว่างหน่วยงานตำรวจระหว่างประเทศเพียงเท่านั้น แต่เป็นการสร้างความเชื่อมั่นที่ตั้งอยู่บนหลักการต่างตอบแทนซึ่งกันและกันด้วย (Frederic Lemieux, ๒๐๑๓ : ๑)

องค์ประกอบที่สำคัญ ที่เป็นปัจจัยส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างองค์กรตำรวจระหว่างประเทศ มี ๓ องค์ประกอบ กล่าวคือ ประการแรก การพิจารณาในเชิงภูมิรัฐ (Geo-political)

ที่มีความต้องการอย่างเต็มที่ภายใต้สภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ เพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ซึ่งจะทำให้เกิดความปลอดภัยพร้อมกับผลประโยชน์ของชาติ ดังนั้น ความร่วมมือจึงอยู่บนความสามารถของรัฐชาติที่จะสร้างสภาวะดังกล่าวผ่านการเจรจาอย่างต่อเนื่องของข้อตกลงแบบทวิภาคี ข้อตกลงระดับภูมิภาค และองค์การระหว่างประเทศระดับรัฐ (Intergovernmental Organization) และหรือ องค์การระหว่างประเทศเหนือรัฐ (Supranational Organizations) ประการที่สอง คือขอบข่ายของหลักการในเชิงวัตถุ เช่น ความพยายามที่จะประสานงาน จะประสบความสำเร็จ ขึ้นอยู่กับทรัพยากรและสมรรถนะ ที่จะระดมเข้ามาใช้ในการร่วมมือกันระหว่างองค์กรตำรวจ ประการสุดท้าย คือปัจจัยด้านองค์การ ระดับความเป็นสถาบันขององค์กร และความชอบธรรมของข้อตกลงหลายฝ่ายเป็นตัวแปรหลัก อาจมีคณะทำงาน ข้อตกลงที่ยังไม่มีลักษณะความเป็นสถาบันอยู่ด้วย องค์กรที่มีลักษณะสถาบันทางการ เช่น Interpol และ Europol ความร่วมมือของตำรวจที่มีประสิทธิภาพจึงขึ้นอยู่กับปัจจัยเชิงโครงสร้างซึ่งรัฐชาติต่างๆ จะต้องพัฒนาผ่านการประนีประนอม การทำให้มีความเป็นมาตรฐาน และความคิด (Mildest) ซึ่งยึดถือการทำให้งานตำรวจมีลักษณะของความเรื่องระหว่างประเทศ

สำหรับเรื่องอาชญากรรมข้ามชาติ ความร่วมมือระหว่างตำรวจระหว่างประเทศเกิดขึ้นภายใต้สภาวะแวดล้อมที่ยากลำบากหรือแม้ทั้งในสภาพที่มีความเป็นศัตรูกัน หน่วยงานระดับชาติซึ่งมีส่วนร่วมในระบบ ความร่วมมือของตำรวจต้องเผชิญกับอุปสรรคจำนวนมาก อุปสรรคดังกล่าวมีสาเหตุมาจากธรรมชาติที่เข้ากันไม่ได้ของโครงสร้าง วัฒนธรรม เทคโนโลยี กระบวนการทางศาล นโยบาย และการเมืองอันหลากหลาย อุปสรรคดังกล่าวทำให้เกิดข้อจำกัดในความร่วมมือ ความต่างที่ไม่สมดุลกัน (Asymmetry) ของโครงสร้างองค์กรตำรวจแห่งชาติจำนวนมาก (รวมศูนย์อำนาจและกระจายอำนาจ) ส่งผลให้เกิดการแพร่หลายของหน่วยงานต่างๆ ซึ่งเกี่ยวข้องในกระบวนการของความร่วมมือ ยิ่งไปกว่านั้น ความแตกต่างกันในเชิงวัฒนธรรมซึ่งมีอยู่ในความร่วมมือระหว่างประเทศ ทำให้ขาดความเชื่อมั่นในวัฒนธรรมย่อยของตำรวจ นอกจากนี้ ยังมีปัญหาหลายประการเกี่ยวกับการเชื่อมโยงเทคโนโลยีสารสนเทศ ในลักษณะที่ไม่สามารถใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศร่วมกันได้ เป็นปัญหาความซับซ้อนในการจัดระบบการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานตำรวจของประเทศต่างๆ

โอกาสในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างพันธมิตรตำรวจประเทศต่างๆ สามารถนำเสนอได้ในกรอบความร่วมมือหลายชั้น ความร่วมมือจะเกิดขึ้นได้ใน ๓ ระดับซึ่งมีความสัมพันธ์กัน ในความร่วมมือระดับต่างๆ แสดงให้เห็นถึงผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทำงานและมีความสัมพันธ์ระหว่างผู้เกี่ยวข้อง กล่าวคือ

ความร่วมมือในระดับแรก คือ ระดับมหภาค ซึ่งรวมถึงประเด็นทางรัฐธรรมนูญ เป็นการยินยอมในข้อตกลง ความร่วมมือของฝ่ายนิติบัญญัติและกฎหมายของชาติ สิทธิและประเด็นทางจริยธรรมของงานตำรวจ ตัวแสดงในระดับนี้ จะสร้างนโยบายและเจรจาข้อตกลง ในขณะที่มีการปกป้องสถานะในการมีอำนาจสูงสุดของชาติไว้ด้วย

ความร่วมมือในระดับกลาง รวมถึงโครงสร้างในเชิงปฏิบัติการ การปฏิบัติ และกระบวนการของตำรวจและหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย ตัวแสดงในความร่วมมือระดับกลาง จะทำหน้าที่เป็นกันชนระหว่างชุดของตัวแสดงในระดับการเมือง กับตัวแสดงในระดับปฏิบัติการ เจ้าหน้าที่

ประสานงาน (Liaison Officers) เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญแต่ก็เป็นกลุ่มเล็กๆ ของความเป็นวิชาชีพ ตำรวจตำรวจ เป็นบุคคลที่เชื่อมต่อระหว่างผู้จัดทำนโยบายกับผู้ปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวน

ความร่วมมือระดับล่าง เป็นการปฏิบัติงานด้านบังคับใช้กฎหมายและหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง อิทธิพล ในระดับจุลภาครวมถึงการสืบสวนสอบสวนความผิดเฉพาะด้าน การป้องกันและควบคุม อาชญากรรมเฉพาะด้านด้วย ภาระงานเหล่านี้ ปฏิบัติงานโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจและผู้บริหารงานตำรวจ ซึ่งงานของตัวแสดงเหล่านี้ คือ การบังคับใช้กฎหมายโดยตรง หรือปฏิบัติงานโดยเชื่อมโยงกับสถาบัน ตำรวจต่างประเทศ

ความร่วมมือของกิจกรรมของตำรวจ ในระดับระหว่างประเทศ มี ๔ ขั้นตอน ได้แก่

๑. โครงสร้างการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร จะต้องได้รับการสถาปนาขึ้นเพื่อให้เกิด ช่องทางที่เหมาะสมระหว่างหน่วยงานตำรวจต่างประเทศ การที่จะทำให้มีการรับส่งข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับอาชญากรรม จำเป็นจะต้องมีการกำหนดศูนยรวมสำหรับการแลกเปลี่ยนข้อมูลโดยใช้ คอมพิวเตอร์

๒. การทำงานร่วมกัน ซึ่งจะต้องมีการจัดการผ่านโครงการร่วมกัน โดยการทำให้มีความ เป็นมาตรฐานของวิธีการ เครื่องมือและกระบวนการ เพื่อที่จะทำให้ระบบข้อมูลข่าวสารเข้ากันได้

๓. จัดตั้งคณะทำงาน ซึ่งจะเป็นผู้รับข้อมูลข่าวสาร วิเคราะห์ และประสานงานการ ปฏิบัติและหรือสืบสวนสอบสวน

๔. การสร้างองค์การที่เป็นทางการ เพื่อให้ความร่วมมือมีความเป็นมาตรฐาน มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและมีการนำไปปฏิบัติ องค์การที่เป็นทางการสามารถมีส่วนร่วมกับสถาบัน ตำรวจด้วยการเป็นผู้ช่วยเหลือ ชี้แนะ และประสานงานกับโครงการร่วมที่มีการวิเคราะห์ด้วยความ เชี่ยวชาญ ประเมินผล และพัฒนาเครื่องมือเชิงยุทธศาสตร์ ในท้ายที่สุดความร่วมมือในการควบคุม อาชญากรรมระดับระหว่างประเทศ ต้องการให้มีการเก็บพยานหลักฐานซึ่งจะสามารถนำไปใช้ในศาล ในกระบวนการยุติธรรมของแต่ละประเทศได้

เงื่อนไขที่สนับสนุนให้ความร่วมมือระหว่างองค์กรตำรวจประเทศต่างๆ มีการพัฒนาขึ้น ได้แก่ การรับรู้ที่มีร่วมกันโดยผู้มีส่วนร่วมทั้งหมดเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมที่กำลังเป็นภัยคุกคาม อย่างรุนแรง ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันของบุคลากรด้านการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสบการณ์ใน วิชาชีพ ซึ่งจะเป็นผู้ที่ช่วยระบุถึงปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาในทางปฏิบัติที่เหมาะสม ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันของเจ้าหน้าที่ทางการเมืองผู้ที่จะกำหนดกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ และคุ้มครอง กฎหมายที่ให้สิทธิเจ้าหน้าที่และการสนับสนุนทางการเงิน การติดต่อสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้บังคับ ใช้กฎหมายและเจ้าหน้าที่ทางการเมือง ผ่านกระบวนการในภาพรวมทั้งหมด เมื่อใดก็ตาม ที่เงื่อนไข เหล่านี้บกพร่องหรือหายไป ความร่วมมือของระหว่างระหว่างประเทศ ที่มีความมั่นคงและมีประสิทธิภาพ ก็จะไม่อาจเกิดขึ้นได้

ความร่วมมือระหว่างตำรวจระหว่างประเทศ มีความจำเป็นมากขึ้น จากสถานการณ์ ด้านอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งเป็นปัญหามากขึ้นสำหรับประเทศต่างๆ ในโลกยุคปัจจุบัน เป้าหมาย และผลประโยชน์ที่มีร่วมกันระหว่างประเทศต่างๆ คือ การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมที่เกิดขึ้น ข้ามเขตแดน และการนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ความร่วมมือดังกล่าวยังมีอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากความแตกต่างของระบบกฎหมาย กระบวนการยุติธรรม วัฒนธรรม และระบบ

เทคโนโลยีสารสนเทศ ความร่วมมือจะเกิดขึ้นได้ แต่แต่ละประเทศจะต้องตระหนักร่วมกันถึงภัยที่จะเกิดขึ้น การมีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อความร่วมมือ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและการติดต่อสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องที่มีประสิทธิภาพ

แนวโน้มงานตำรวจในอนาคต (Future Trend in Policing)

เมื่อปี ค.ศ.๒๐๑๒ ได้มีการประชุมการวิจัยด้านการบริหารงานตำรวจ (Police Executive Research Forum- PERF) ในประเทศสหรัฐอเมริกา (Community Oriented Policing Services, U.S. Department of Justice, ๒๐๑๔)

การจัดการประชุมครั้งนี้ เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างหัวหน้าตำรวจและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาถึงแนวโน้มอนาคตของงานตำรวจ การประชุมดังกล่าวได้รับการสนับสนุนโดยหน่วยบริการด้านตำรวจชุมชน (Community Oriented Policing Services – COPS) ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐในสังกัด กระทรวงยุติธรรมของสหรัฐอเมริกา (U.S. Department of Justice) ที่มีหน้าที่ในการให้การสนับสนุนและกำหนดนโยบาย แนวทางในการดำเนินงานด้านตำรวจชุมชนของหน่วยตำรวจต่างๆ ในประเทศสหรัฐอเมริกา ร่วมกับภาคเอกชน คือ บริษัท Target Corporation ซึ่งเป็นบริษัท ค้าปลีกที่ใหญ่เป็นอันดับสองของสหรัฐอเมริกา

การประชุมดังกล่าวมีการสำรวจความคิดเห็นในหัวข้ออนาคตของงานตำรวจ จากหน่วยงานตำรวจมากกว่า ๕๐๐ แห่ง ได้รับการตอบกลับประมาณ ๒๐๐ หน่วยงาน จากทั่วประเทศ ผลการสำรวจได้ชี้ให้เห็นถึงโอกาสและความท้าทายที่หน่วยงานตำรวจอาจจะต้องเผชิญในอนาคต ในการประชุมมีการอภิปรายกันถึงแนวโน้มว่างานตำรวจจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรในช่วง ๒-๕ ปี ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของตำรวจ โครงสร้างของหน่วยงาน การติดต่อสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานตำรวจกับชุมชน บทบาทของเทคโนโลยี และสื่อสังคม (Social Media) รวมทั้งการสรรหาและรักษาบุคลากรเจ้าหน้าที่ตำรวจไว้ในขณะที่หน่วยงานตำรวจหลายแห่งได้รับผลกระทบจากการตัดงบประมาณลง

งานตำรวจในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้เปลี่ยนแปลงจากระบบงานแบบดั้งเดิมที่เน้นการรับแจ้งเหตุ ส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจไปที่เกิดเหตุ และงานด้านการสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดเมื่อเหตุเกิดมาเป็นการปฏิบัติงานตำรวจในเชิงรุก เพื่อมุ่งการป้องกันอาชญากรรมมิให้เกิด โดยการเข้าไปแก้ไขเพื่อลดปัจจัยที่ทำให้เกิดอาชญากรรมที่ต้นเหตุ และจากผลการสำรวจดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าหน่วยงานตำรวจในประเทศสหรัฐอเมริกา วางแผนที่จะใช้งานตำรวจแบบคาดการณ์ในอนาคต (Predictive Policing) และงานตำรวจที่อาศัยฐานข้อมูลด้านการข่าว (Intelligence-Led Policing) ให้มากยิ่งขึ้น

งานตำรวจแบบคาดการณ์ในอนาคต เป็นการนำข้อมูลจากแหล่งต่างๆ นำมาวิเคราะห์ และใช้ผลลัพธ์จากการวิเคราะห์เพื่อทำนายแนวโน้ม ป้องกันและตอบสนองต่ออาชญากรรมในอนาคต ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น งานตำรวจแบบคาดการณ์ มักจะเริ่มต้นด้วยวิธีการแบบดั้งเดิม เช่น เก็บข้อมูลจุดที่เกิดเหตุบ่อย (hot spot) เพื่อการกำหนดพื้นที่ที่เกิดเหตุเป็นประจำ แต่งานตำรวจแบบคาดการณ์ในอนาคต ได้ก้าวไปอีกขั้นหนึ่ง โดยนำข้อมูลจากแหล่งอื่นๆ มาใช้ประกอบการวิเคราะห์ เช่น

เมื่อได้ข้อมูลว่าเกิดเหตุลักทรัพย์ในเคสสถาน ในพื้นที่ใดบ่อย ต้องมีการค้นหาต่อไปว่าจุดที่เกิดเหตุดังกล่าวมีความเสี่ยง หรือความเปราะบางอย่างไร ที่ทำให้เกิดเหตุขึ้นบ่อยในบริเวณดังกล่าว เป็นต้น

งานตำรวจที่อาศัยฐานข้อมูลด้านการข่าว เป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยจำนวนมากที่นำเข้ามาวิเคราะห์ เป็นตัวแบบเชิงธุรกิจและปรัชญาด้านการจัดการ ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลและข่าวสารด้านอาชญากรรม อยู่รายล้อมกรอบการตัดสินใจเพื่อให้อาชญากรรมและปัญหาลดน้อยลง งานตำรวจลักษณะนี้ มุ่งเน้นต่อผู้กระทำผิดอาญาร้ายแรงในลักษณะองค์กรอาชญากรรม

จากรายงานเรื่อง Future Trends in Policing ได้สรุปผลการประชุมโดยชี้ให้เห็นถึง ๓ ประเด็น ที่เป็นแนวโน้มงานตำรวจในอนาคต สรุปได้ดังนี้

๑. การสร้างหุ้นส่วนเพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อประชาชนอย่างสูงสุด (Tailoring Partnerships to Maximize Public Safety) หน่วยงานตำรวจส่วนใหญ่ ร้อยละ ๙๔ จากผู้ที่ตอบแบบสำรวจ เป็นหุ้นส่วนกับหน่วยงานตำรวจอื่นเพื่อเพิ่มการประสานงานในด้านการต่อสู้กับอาชญากรรม การเป็นหุ้นระหว่างหน่วยงานตำรวจด้วยกัน และเป็นหุ้นส่วนกับภาคส่วนต่างๆ ยังมีแนวโน้มที่สำคัญเนื่องจากวิกฤติเศรษฐกิจในปี ค.ศ.๒๐๐๘ ทำให้หน่วยงานตำรวจหลายแห่งถูกตัดงบประมาณลง การสร้างหุ้นส่วนกับหน่วยงานต่างๆ เป็นองค์ประกอบสำคัญในการปฏิบัติงานภายในแนวคิดตำรวจชุมชน การเป็นหุ้นส่วนมีทั้งกับหน่วยงานตำรวจอื่น หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายอื่นๆ องค์กรเอกชนไม่แสวงหาผลกำไร ภาคธุรกิจ องค์กรเอกชน กองทุนตำรวจ บริษัทรักษาความปลอดภัย ฯลฯ

การเป็นหุ้นส่วนกับภาคเอกชน มีลักษณะการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านอาชญากรรม โดยผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สื่อสังคมออนไลน์ เช่น การแลกเปลี่ยนข้อมูลรูปแบบการกระทำผิด ผู้ต้องสงสัยที่เข้าไปลักทรัพย์ในห้างสรรพสินค้า ห้างค้าปลีก โดยการแชร์ภาพจากกล้องโทรทัศน์วงจรปิด เพื่อเป็น การแจ้งเตือนกลุ่มผู้ค้า ร้านสะดวกซื้อ เป็นต้น การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างตำรวจกับร้านค้าของเก่า การขึ้นบัญชีทรัพย์สินที่ถูกโจรกรรม และกระจายข้อมูลดังกล่าวเพื่อมิให้ร้านค้าของเก่ารับซื้อของที่ถูกโจรกรรมมา โดยมีการกำหนดโทษในการเพิกถอนใบอนุญาต เป็นต้น

๒. การนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ (Implementing Strategies to Increase Efficiency) จากปัญหาที่หน่วยงานตำรวจทั่วประเทศถูกตัดงบประมาณลง จึงเริ่มมีการพิจารณาทบทวนการปฏิบัติงานของตำรวจในพื้นที่ ว่าในการรับแจ้งเหตุทางโทรศัพท์ หมายเลข ๙๑๑ จำเป็นที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องเดินทางไปที่เกิดเหตุทุกกรณีหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเหตุเล็กน้อย หรือเหตุที่เกิดขึ้นมาแล้วเป็นเวลานานซึ่งการไปที่เกิดเหตุไม่มีประโยชน์ในการหาพยานหลักฐาน เป็นเหตุที่ผู้เสียหายเพียงแค่ต้องการแจ้งความเป็นหลักฐานเพื่อนำไปแจ้งบริษัทประกันภัย มีแนวโน้มที่หน่วยงานตำรวจหลายแห่ง กำลังสร้างระบบ การรับแจ้งเหตุทางอินเทอร์เน็ต อย่างไรก็ตาม วิธีการปฏิบัติดังกล่าวหลายหน่วยงานก็ยังมีข้อกังวล ว่าอาจกระทบต่อความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อตำรวจ เพราะการไปที่เกิดเหตุจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นกับชุมชน

นอกจากนี้ การเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ภายใต้ข้อจำกัดด้านกำลังพล หน่วยงานตำรวจจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับคุณภาพของเจ้าหน้าที่ตำรวจ การคัดเลือกบุคคลเข้ามาเป็นตำรวจ จะต้องคัดเลือกบุคคลที่มีศักยภาพที่จะสามารถพัฒนาการปฏิบัติงานให้ได้มาตรฐาน

ทำงานได้ดีมีความรับผิดชอบ ภาคภูมิใจ ในอาชีพตำรวจ การบริหารกำลังพลโดยคำนึงถึงคุณภาพมากกว่าปริมาณ

พนักงานรักษาความปลอดภัยเอกชน ก็เป็นอีกแนวทางหนึ่งในการเพิ่มประสิทธิภาพในการสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พนักงานรักษาความปลอดภัยอาจจะแทบไม่มีอำนาจหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายเช่นเดียวกับประชาชนโดยทั่วไป แต่พนักงานรักษาความปลอดภัยก็สามารถช่วยเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยทำหน้าที่เป็นหูเป็นตา ในพื้นที่ต่างๆ ในใจกลางเมือง ร้านค้า สถานบันเทิง โรงพยาบาล สถานศึกษา สถานประกอบการธุรกิจ สถานที่สาธารณูปโภค เป็นต้น

๓. แนวโน้มเทคโนโลยีในอนาคต (Future Trends in Technology) การสำรวจหน่วยงานตำรวจในสหรัฐอเมริกา ผู้ตอบแบบสำรวจมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ประเภทต่างๆ ในสัดส่วนที่สูง ได้แก่

- ๓.๑ Agency website ๑๐๐ %
- ๓.๒ Facebook ๘๒ %
- ๓.๓ Twitter ๖๙ %
- ๓.๔ Youtube ๔๘ %
- ๓.๕ LinkedIn ๓๔ %

จุดประสงค์ในการใช้สื่อสังคม คือ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน และการรวบรวมข้อมูลข่าวสารจาก Social Media เพื่อการป้องกันอาชญากรรมและการสืบสวน บางหน่วยงานใช้สื่อสังคมเพื่อช่วยในการสืบสวนคดีอาญา ติดตามอารมณ์ของประชาชนในช่วงการชุมนุมประท้วง ส่งข้อมูลข่าวสารสำคัญให้แก่ประชาชนในช่วงสถานการณ์วิกฤติ แจ้งข่าวสารประจำวันรับแจ้งความ รับแจ้งเบาะแสอาชญากรรม

แนวโน้มของงานด้านเทคโนโลยีของหน่วยตำรวจ มีการกล่าวถึงศูนย์รับแจ้งเหตุด่วนเหตุร้ายในยุคต่อไป (Next Generation ๙๑๑) จำเป็นต้องให้บริการในสังคมไร้สาย การรับแจ้งเหตุจะต้องมีระบบที่สามารถรับข้อมูล ข้อความ (Text Message) ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และสามารถส่งต่อข้อมูลดังกล่าวไปยังเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ และเพื่อคุณภาพในการให้บริการ

ในยุคแห่งสื่อสังคมออนไลน์ ที่คนรุ่นใหม่มีชีวิตอยู่กับสื่อออนไลน์ “เราต้องเรียนรู้ว่าจะติดต่อและสร้างความสัมพันธ์ด้วยวิธีการต่างๆ นอกเหนือจากการติดต่อโดยตรง เนื่องจากประชาชนคนหนุ่มสาวจำนวนมาก ชอบการติดต่อสื่อสารในรูปแบบอื่น มากกว่าวิธีการติดต่อโดยตรง (Face to Face Meeting)”

ศูนย์ข้อมูลอาชญากรรม (Real Time Crime Centers) มีการสร้างศูนย์ข้อมูลอาชญากรรม ที่รวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของตำรวจในพื้นที่ เช่น ประวัติอาชญากร ข้อมูลหมายจับ และส่งข้อมูลดังกล่าวให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่สืบสวนในพื้นที่ นอกจากนี้ยังมีการใช้เจ้าหน้าที่วิเคราะห์เหตุ เพื่อเฝ้าติดตามสื่อสังคมต่างๆ ในช่วงที่เกิดเหตุการณ์สำคัญ เช่น การปล้นขนาดใหญ่ เหตุการณ์ยิงกัน เมื่อมีการรายงานเหตุ นักวิเคราะห์จะเริ่มหาข้อมูลในสื่อสังคม (Social Media) ทันที โดยมุ่งเน้นไปที่การสนับสนุนการตอบสนองเหตุของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ ด้วยการสนับสนุนข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติ

อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ (Cyber Crime) แนวโน้มงานตำรวจกับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ เป็นการตั้งคำถามถึงบทบาทของตำรวจท้องถิ่นกับการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ว่าควรมีบทบาทแค่ไหน อย่างไร การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ในสหรัฐอเมริกา มีตำรวจระดับรัฐหรือองค์กรภาคธุรกิจเอกชนเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ แต่อย่างไรก็ตาม การที่อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์เช่นการยกยอกเงินในบัญชีธนาคารที่ตั้งธนาคารอาจอยู่ไกลจากประชาชน ในขณะที่ผู้กระทำผิดอยู่อีกซีกโลกหนึ่ง ตำรวจท้องถิ่นอาจยังไม่สามารถตอบสนองต่ออาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ได้ทันทั่วถึง ไม่ว่าจะจะมีหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรงอย่างไรก็ตาม แต่ตำรวจท้องถิ่นก็จำเป็นต้องรับปัญหา มิฉะนั้นจะเป็นปัญหาต่อความเชื่อมั่นของประชาชน หากแจ้งความแล้วไม่ได้รับความช่วยเหลือใดๆ จากตำรวจท้องถิ่น ดังนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องเรียนรู้วิธีการให้ความช่วยเหลือเท่าที่จะดำเนินการได้ การประสานงาน และให้ผู้เสียหายแจ้งข้อมูลไปยังหน่วยที่รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูล เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกนาย ควรได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ เพื่อให้สามารถรับแจ้งได้อย่างเหมาะสม สามารถให้คำแนะนำได้ ตอบคำถามได้ รวมทั้งการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันตัวเองจากอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ สำหรับ การสร้างผู้เชี่ยวชาญ หน่วยงานตำรวจอาจต้องคัดเลือกเจ้าหน้าที่ตำรวจบางนาย ที่สนใจด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ เพื่อฝึกอบรมพัฒนาให้เป็นผู้เชี่ยวชาญและสืบสวนเกี่ยวกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ โดยขอรับการสนับสนุนการฝึกอบรมจากหน่วยงานกลาง เช่น FBI Secret Service หรือหน่วยงานของรัฐบาลกลางอื่นๆ เป็นต้น

๔. โครงสร้างองค์กรของงานตำรวจ และยุคต่อไปของหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย (The Organizational Structure of Policing, and the Next Generation of Law Enforcement) ผู้นำตำรวจในประเทศสหรัฐอเมริกาได้ตั้งคำถามถึงโครงสร้างองค์กรของหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายที่ลักษณะกึ่งทหารแบบดั้งเดิม จะสามารถรองรับงานตำรวจในศตวรรษที่ ๒๑ ได้หรือไม่ เป็นองค์กรที่มีลักษณะมีสายการบังคับบัญชายาว ในขณะที่คนรุ่นใหม่ที่เข้ามาในองค์กรมักไม่ชอบการบริหารงานที่ช่วงชั้นการบังคับบัญชายาว ในลักษณะนี้ ความท้าทายของผู้นำตำรวจในยุคใหม่ คือการบริหารและจูงใจเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติงานในองค์กรได้บรรลุเป้าหมาย นอกจากนี้ปัญหาที่เกิดขึ้นในหน่วยงานตำรวจในสหรัฐอเมริกา คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจรุ่นใหม่ ไม่สนใจในการเลื่อนตำแหน่งขึ้นไปในระดับบริหาร แต่ต้องการเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจระดับปฏิบัติที่รับผิดชอบตนเอง และหาเงินจากการทำงานล่วงเวลา หน่วยงานตำรวจต่างๆ จึงต้องหาทางเตรียมผู้นำรุ่นใหม่ขององค์กรให้มีความต่อเนื่อง

ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นต่ออนาคตของภาวะผู้นำตำรวจ ว่าจำเป็นต้องมีความโปร่งใส (Transparent) มากขึ้น รับผิดชอบ (Accountable) มากขึ้น และปฏิบัติงานโดยขึ้นอยู่กับพยานหลักฐานมากขึ้น (Evidence-Based) ความเปลี่ยนแปลงของสังคมทำให้มีความต้องการภาวะผู้นำในรูปแบบใหม่

ผู้นำตำรวจจำเป็นต้องคิดว่าจะทำอย่างไรในการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขที่ทำให้เกิดอาชญากรรมขึ้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมอย่างยั่งยืน ทำอย่างไรให้ตำรวจกับชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดี การปฏิบัติงานของตำรวจมีความชอบธรรม (Legitimacy)

ในด้านโครงสร้างองค์กรตำรวจ ปัญหาที่เกิดขึ้นคือมีชั้นการบังคับบัญชาขององค์กรแบบราชการที่มากเกินไป โครงสร้างองค์กรตำรวจ ควรเป็นองค์กรที่แบบราบมากขึ้น หน่วยงานตำรวจขนาดกลางถึงใหญ่ โดยส่วนใหญ่จะมีช่วงชั้นการบังคับบัญชาประมาณ ๖-๘ ชั้น ซึ่งเป็นระดับที่มากเกินไป มีข้อเสนอว่าโครงสร้างองค์กรของหน่วยงานตำรวจ ควรมี ๔ ระดับ ได้แก่

๑. ระดับผู้ปฏิบัติงาน (Workers) ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ และเจ้าหน้าที่สืบสวน
๒. ระดับผู้กำกับดูแล (Supervisors) ได้แก่เจ้าหน้าที่ระดับจ่า (Sergeant) และหัวหน้าฝ่ายสืบสวน (Supervisors of Investigations)
๓. ระดับผู้จัดการ (Managers)
๔. ระดับผู้บริหาร (Executive) ได้แก่ หัวหน้าตำรวจ และรองหัวหน้าหรือผู้ช่วย (The Chief and Assistant or Deputy Chiefs)

บทบาทของข้าราชการตำรวจที่เกษียณอายุ เมื่อมีข้าราชการเกษียณอายุราชการออกไป อาจทำให้ส่งผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงานตำรวจ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกษียณอายุไปสามารถมีบทบาทช่วยงานตำรวจได้ เช่น การเป็นที่ปรึกษาในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านการสืบสวน โดยปฏิบัติงานเป็นช่วงเวลา หรือในบางหน่วยงานได้จ้างเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกษียณอายุมาทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่สื่อสาร (Community Function) เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกษียณอายุไปแล้ว จะมีประสบการณ์มากที่จะช่วยให้ติดต่อสื่อสารเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

โดยสรุป ในศตวรรษที่ผ่านมาบทบาทของตำรวจมองภารกิจของตัวเอง คือ การให้บริการประชาชน เมื่อได้รับแจ้งเหตุ ออกไประงับเหตุ สืบสวนจับกุมคนร้าย ในยุคต่อมางานตำรวจในสหรัฐอเมริกา ได้มุ่งเน้น การป้องกันที่ต้นเหตุของอาชญากรรม ด้วยการสร้างความร่วมมือในลักษณะเป็นหุ้นส่วนกับชุมชน เพื่อขจัดเงื่อนไขที่ทำให้เกิดอาชญากรรมอย่างยั่งยืน บทบาทของเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงมีลักษณะเชิงรุกมากกว่าเชิงรับ หน่วยงานตำรวจทั่วประเทศได้รับหลักการดังกล่าวไปใช้ “ตำรวจชุมชนและความเชื่อมั่นของประชาชน อยู่ใน DNA ของงานตำรวจอเมริกา” ยุคใหม่ของงานตำรวจได้เพิ่มแนวคิดเรื่องความชอบธรรม (Legitimacy) และกระบวนการยุติธรรม (Procedural Justice) ในงานตำรวจเข้ามา นอกเหนือจากการป้องกันมิให้อาชญากรรมเกิดอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังต้องคำนึงถึงประชาชนว่าได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและการเคารพสิทธิ ของประชาชน สังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ผนวกกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี จึงทำให้งานตำรวจต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปด้วยเช่นเดียวกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษาเปรียบเทียบงานตำรวจ กระบวนการยุติธรรมและการบังคับใช้กฎหมาย ได้แก่

งานเรื่อง Comparative Criminal Justice Systems (Harry R. Dammer and Jay S. Albanese, ๒๐๑๔ : ๒-๘) เป็นการศึกษาเปรียบเทียบระบบยุติธรรมทางอาญาของ ๖ ประเทศ ได้แก่ อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมนี จีน ญี่ปุ่น และซาอุดีอาระเบีย โดยมีประเด็นในการเปรียบเทียบ ได้แก่

๑. การบังคับใช้กฎหมาย บทบาทหน้าที่ องค์กร และประเด็นในปัจจุบัน

๒. กระบวนการทางอาญา
๓. ศาลและวิชาชีพทางกฎหมาย
๔. การดำเนินการหลังการตัดสินของศาล การดำเนินการตามคำพิพากษา
๕. การดำเนินการหลักการตัดสินของศาล ปัญหาของเรือนจำ
๖. การก่อการร้าย
๗. อาชญากรรมองค์กรข้ามชาติ
๘. ยุติธรรมเด็กในมุมมองระหว่างประเทศ

งานเรื่อง Comparative policing : The struggle for democratization (Haberfeld, M. R., and Cerrah, Ibrahim, ๒๐๐๘) ได้ศึกษาระบบตำรวจในประเทศต่างๆ ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน บราซิล เม็กซิโก เซียร์ราเลโอน รัสเซีย อินเดีย ตุรกี อิสราเอล ฝรั่งเศส สหราชอาณาจักร แคนาดา สหรัฐอเมริกา รวมทั้งการศึกษาถึงความร่วมมือระหว่างประเทศในงานตำรวจ โดยศึกษาองค์กรระหว่างประเทศด้านตำรวจ เช่น Interpol และ Europol เป็นต้น เป็นการศึกษาที่ใช้ตัวแบบตำรวจในประเทศประชาธิปไตยเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา รวมทั้งการพิจารณาถึงบทบาท ความสัมพันธ์ของตำรวจ ภายในกระบวนการเป็นประชาธิปไตยในประเทศต่างๆ ประเด็นที่เป็นกรอบ ในการศึกษาเปรียบเทียบกับงานตำรวจประเทศต่างๆ ในงานเรื่องนี้ คือ

๑. ประวัติศาสตร์ของรูปแบบการปกครองแบบประชาธิปไตย
๒. ระดับของการคอร์รัปชันภายในองค์กรของรัฐบาล และกลไกการตรวจสอบควบคุม
๓. ขอบข่ายและการตอบสนองต่อการไม่เชื่อฟังของพลเมือง
๔. โครงสร้างองค์กรของหน่วยงานตำรวจ
๕. การตอบสนองเชิงปฏิบัติการต่อการก่อการร้ายและอาชญากรรมองค์กร

ในการศึกษาระบบงานตำรวจต่างประเทศ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาระบบงานตำรวจของไทยนั้น เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๐ คณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ ได้จัดทำเอกสารชุดความรู้เพื่อการพัฒนากระบวนการตำรวจ เรื่อง “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับตำรวจต่างประเทศ” (คณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ, ๒๕๕๐) โดยได้ศึกษาถึงระบบตำรวจในบริบทกระบวนการยุติธรรมพัฒนาการตำรวจในประเทศตะวันตก ในประเทศอังกฤษ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และไทย มีประเด็นที่ศึกษาระบบงานตำรวจในแต่ละประเทศ ได้แก่ ประวัติศาสตร์องค์กรตำรวจ รูปแบบการดำเนินคดีอาญา การตรวจค้นจับกุม รูปแบบองค์กรตำรวจกับสถาบันการเมือง ระบบการควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ เป็นต้น

งานวิจัยโครงการศึกษาทบทวนกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาและความร่วมมือในเรื่องทางอาญาของภูมิภาคอาเซียนเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (พัชรา สิ้นลอยมา และคณะ, ๒๕๕๕) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ทั้งในส่วนการบังคับใช้กฎหมายและการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในประเทศไทยและเปรียบเทียบกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทยกับประเทศในกลุ่มประเทศอาเซียน รวมทั้งประเมินความเสี่ยงและโอกาสของกระบวนการยุติธรรมเมื่อประเทศไทยเข้าเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

ผลการศึกษา พบว่าสภาพปัญหาเกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ปัญหาไม่ได้อยู่ที่ตัวบทกฎหมายแต่อยู่ที่ผู้ปฏิบัติหรือผู้นำไปใช้ บางส่วนไม่มีความเข้มแข็งในการบังคับใช้กฎหมาย ขาดความรู้ความเข้าใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคดีที่มีความสลับซับซ้อน คดีองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งเมื่อเปิดเสรีประชาคมอาเซียน คดีเหล่านี้จะยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

นอกจากนี้ ยังมีการศึกษาถึงระบบบริหารราชการของประเทศต่างๆ ในอาเซียน ตามโครงการสื่อการเรียนรู้ “อาเซียน ญูรู” (Learning Package) โดยสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. ซึ่งมีการศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับระบบบริหารราชการด้านต่างๆ เช่น ประวัติและข้อมูลประเทศและรัฐบาล วิสัยทัศน์ เป้าหมายและยุทธศาสตร์ของประเทศ ประวัติความเป็นมาของระบบราชการ ยุทธศาสตร์เกี่ยวกับ ASEAN ระบบการพัฒนาข้าราชการ โครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมทักษะความรู้เกี่ยวกับประเทศในอาเซียนให้แก่ข้าราชการไทย เพื่อเรียนรู้และเข้าใจในระบบบริหารงานภาครัฐของประเทศต่างๆ ในอาเซียน อันจะเป็นประโยชน์ในการต่อต่อประสานงานกับข้าราชการของประเทศเหล่านี้ในอนาคต (สถาบันพัฒนาข้าราชการ สำนักงาน ก.พ., ๒๕๕๗ : ๒-๘)

สรุปกรอบแนวความคิดในการศึกษาวิจัย

จากการสำรวจทฤษฎีและแนวทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องแล้ว จะเห็นว่าการทำความเข้าใจระบบกฎหมาย และระบบงานตำรวจเชิงเปรียบเทียบในประเทศอาเซียน เพื่อการรักษาความปลอดภัยสาธารณะ เพื่อให้เกิดองค์ความรู้อย่างครอบคลุม และเป็นประโยชน์ในการประสานความร่วมมือและปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างประเทศในภูมิภาค จึงได้กำหนดกรอบแนวความคิดในการศึกษาไว้ดังนี้

๑. โครงสร้างการเมืองการปกครอง ได้แก่ รูปแบบการปกครอง สถาบันทางการเมือง เป็นต้น

๒. สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานของประเทศ ความเจริญทางเศรษฐกิจ สภาพชุมชน ท้องถิ่น สภาพปัญหาอาชญากรรมและความสงบเรียบร้อยในประเทศ ประเภทคดีอาชญากรรม ยาเสพติด ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยภายใน รวมทั้งแนวโน้มอาชญากรรมและปัญหาความปลอดภัยสาธารณะที่คาดว่าจะเกิดมากขึ้นหลังการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน หรืออาชญากรรมที่มีลักษณะเฉพาะเกิดขึ้นในประเทศอาเซียน เป็นต้น

๓. รูปแบบโครงสร้างองค์กรและการบริหารงานตำรวจ ได้แก่ วิวัฒนาการขององค์กรตำรวจ การปฏิรูปตำรวจ รูปแบบการจัดองค์กรตำรวจ (แบบรวมศูนย์ กระจายอำนาจ แบบผสม) ความสัมพันธ์กับสถาบันทางการเมือง สถาบันทางการเมืองที่ควบคุมหน่วยงานตำรวจ โครงสร้างองค์กรภายใน ความสัมพันธ์กับท้องถิ่น การบริหารงานบุคคล การพัฒนาทรัพยากรบุคคล ระบบการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจหรือหน่วยให้บริการประชาชนในพื้นที่ การแบ่งลักษณะงานตำรวจ ระบบเทคโนโลยี เป็นต้น

๔. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายของตำรวจ ได้แก่ ประมวลกฎหมายอาญา กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายที่มีโทษทางอาญาที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความ

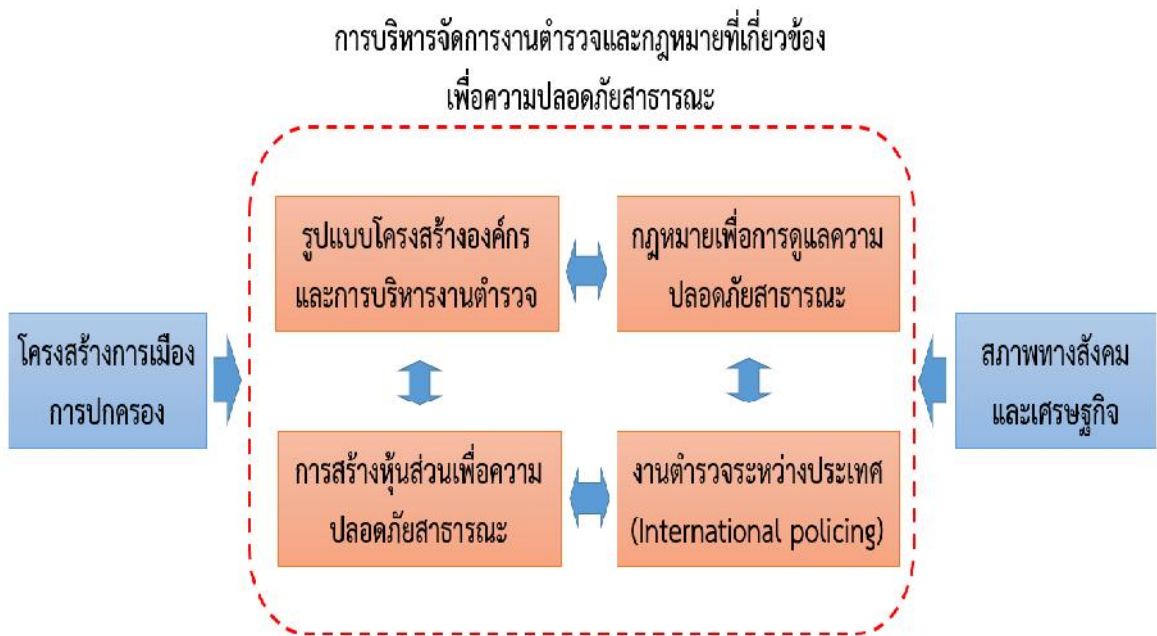
ปลอดภัยสาธารณะ เป็นต้น โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับตำรวจในฐานะเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ที่ใช้อำนาจจับ คั่น สืบสวน สอบสวน การฟ้องคดี รวมทั้งความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม

๕. การสร้างหุ้นส่วนเพื่อความปลอดภัยสาธารณะ ได้แก่ การสร้างความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานตำรวจด้วยกัน หน่วยงานตำรวจกับหน่วยงานด้านความมั่นคง หน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย ภาคเอกชน เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม เพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อสาธารณะ ยุทธศาสตร์ขององค์กรต่างๆ ในด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการปฏิบัติงานของตำรวจ

๖. งานตำรวจระหว่างประเทศ (International Policing) ได้แก่ กลไกความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมภายใน อาชญากรรมข้ามชาติและการก่อการร้าย การมีข้อตกลงระหว่างประเทศ องค์กรที่รับผิดชอบประสานงานระหว่างประเทศ ช่องทางการประสานงาน การสนับสนุนหรือรับการสนับสนุนในงานตำรวจด้านต่างๆ เป็นต้น

กรอบความคิดของการวิจัย

แผนภาพที่ ๒-๑ กรอบความคิดของการวิจัย

บทที่ ๓

ข้อมูลสำรวจประเทศสมาชิกอาเซียน

ประเทศสมาชิกอาเซียน ประกอบด้วย

๑. บรูไน ดารุสซาลาม (Brunei Darussalam)
๒. ราชอาณาจักรกัมพูชา (Kingdom of Cambodia)
๓. สาธารณรัฐอินโดนีเซีย (Republic of Indonesia)
๔. สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว - สปป ลาว (Lao People's Democratic Republic)
๕. มาเลเซีย (Malaysia)
๖. สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า (Republic of the Union of Myanmar)
๗. สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (Republic of the Philippines)
๘. สาธารณรัฐสิงคโปร์ (Republic of Singapore)
๙. ราชอาณาจักรไทย (Kingdom of Thailand)
๑๐. สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (Socialist Republic of Vietnam)

บรูไน ดารุสซาลาม (Brunei Darussalam)

๑. สภาพสังคมและเศรษฐกิจ

๑.๑ ข้อมูลพื้นฐานของประเทศและสภาพสังคม

บรูไน (Brunei) หรือ เนการา บรูไน ดารุสซาลาม (Negara Brunei Darussalam) เป็นประเทศที่อยู่บนเกาะบอร์เนียว ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ชายฝั่งทางด้านเหนือ จรดทะเลจีนใต้พรมแดนทางบกที่เหลือจากนั้นถูกล้อมรอบด้วยรัฐซาราวัก มาเลเซียตะวันออก เป็นประเทศเดียวในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ปกครองโดยระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มีประชากร ๔๓๖,๖๒๐ คน (ข้อมูลเมื่อกรกฎาคม พ.ศ.๒๕๕๙)

ลักษณะทางภูมิศาสตร์ ประเทศบรูไนตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของ เกาะบอร์เนียวในทะเลจีนใต้ ซึ่งอยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศไทย มีพื้นที่ ๕,๗๖๕ ตารางกิโลเมตร ขนาดใหญ่กว่าจังหวัดนครพนมและจังหวัดสุพรรณบุรีเล็กน้อย อาณาเขตของเนการา บรูไน ดารุสซาลาม ทางทิศเหนือและตะวันตกเฉียงเหนือติดทะเลจีนใต้ มีความยาวชายฝั่ง ๑๖๑ กิโลเมตร พรมแดนพื้นดินโดยรอบทางทิศตะวันออก ทิศใต้และทิศตะวันตกติดกับรัฐซาราวัก

สภาพภูมิอากาศ ประเทศบรูไนมีสภาพภูมิอากาศเขตร้อน มีอุณหภูมิและความชื้นสูงและฝนตกเกือบตลอดทั้งปี อุณหภูมิเฉลี่ยอยู่ที่ ๒๓-๓๒ องศาเซลเซียสพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าไม้เขตร้อน สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไปค่อนข้างร้อนชื้น ฝนตกชุกตลอดทั้งปี ระหว่างเดือนตุลาคมถึงเดือนธันวาคมเป็นช่วงที่ฝนตกชุกที่สุด

ในด้านประชากรศาสตร์ มีกลุ่มผู้สืบเชื้อสายแบ่งออกเป็น ชาวมาเลย์ ๖๕.๗ % ชาวจีน ๑๐.๓ % ชนพื้นเมือง ๓.๔ % และอื่นๆ ๒๐.๖ % อายุโดยเฉลี่ยของประชากรทั้งประเทศ คือ ๒๙.๙ ปี สำหรับผู้ชายอายุเฉลี่ย ๒๙.๕ ปี ผู้หญิง ๓๐.๓ ปี มีอัตราการเติบโตของประชากรเท่ากับ ๑.๖ % ประชากรอายุยืนเฉลี่ย สำหรับชายคือ ๗๔.๘ ปี และหญิง ๗๙.๖ ปี (ข้อมูลเมื่อกรกฎาคม พ.ศ.๒๕๕๙)

๑.๒ สภาพเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจโดยรวมของบรูไนเกิดจากอุตสาหกรรมน้ำมันปิโตรเลียมก๊าซธรรมชาติ และผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมอื่นๆ ที่ทำรายได้เข้าประเทศมากถึงร้อยละ ๙๕ ของรายได้ทั้งหมด

สินค้าส่งออก บรูไนจัดอยู่ในประเทศที่ร่ำรวย เป็นผู้ส่งออกน้ำมันติดอันดับ ๓ ของโลก สินค้าส่งออกหลักที่สำคัญของบรูไน คือ น้ำมันดิบปิโตรเลียม ก๊าซธรรมชาติ เมทิลแอลกอฮอล์

สินค้านำเข้าที่สำคัญ คือ เครื่องจักรกล และผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมยานยนต์ สินค้าอุตสาหกรรมต่างๆ ส่วนที่เหลือเป็นอาหารสัตว์มีชีวิตเครื่องใช้เบ็ดเตล็ด และผลิตภัณฑ์เคมี โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ (ค.ศ. ๒๐๑๐)

๑.๓ สภาพปัญหาอาชญากรรม และความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ

๑.๓.๑ อาชญากรรมทั่วไป

สภาพอาชญากรรมทั่วไปต่ำ คดีที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะเป็นคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน เช่น คดีลักทรัพย์ในเคหสถาน ทำร้ายร่างกาย ทะเลาะวิวาท ส่วนคดีที่น่าสนใจคืออาชญากรรมข้ามพรมแดน เช่น ลักขโมยรถยนต์ รถจักรยานยนต์และส่งข้ามไปขายตามชายแดนติดประเทศมาเลเซีย หรือข้ามไปอินโดนีเซีย ปัญหาคนเข้าเมืองผิดกฎหมาย และการลักลอบนำสินค้าเข้าเมืองผิดกฎหมาย

๑.๓.๒ สภาพการจราจร และปัญหาบนท้องถนน

การเดินทางโดยรถยนต์บนท้องถนนของประเทศบรูไน ค่อนข้างสะดวก สืบเนื่องจากการขยายทางหลวง โดยมีทางหลวงสายสุดต่าน ฮาจี ฮาซซาน โบลเกียร์ ทอดผ่านริมทะเลยาวเชื่อมต่อจากเมืองมัวรา ถึงเมืองเจรูตง และเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศตะวันตกแล้ว จัดว่ามี การขยายถนนที่เทียบเท่ายุโรป และยังมี การดูแลรักษาอย่างดี

๑.๓.๓ การค้ายาเสพติด สิ่งเสพติดให้โทษประเภทอื่น ๆ

ภายในประเทศไม่มีการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือบุหรี่ยิ่ง หากนักท่องเที่ยวหรือคนทำงานต้องการบริโภค ก็จะไปซื้อที่บริเวณชายแดนฝั่งประเทศมาเลเซีย ประกอบกับร้านค้า ศูนย์การค้าต่าง ๆ จะปิดให้บริการเวลา ๒๒.๐๐ น. ดังนั้นจึงไม่มีการสัญจรในเวลากลางคืน หากมีผู้สัญจรในเวลากลางคืน ก็จะเป็นที่สังเกตได้ง่ายของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

บทลงโทษสำหรับอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดนั้น เป็นที่ชัดเจน ในประเทศบรูไนซึ่งนับถือศาสนาอิสลาม การครอบครอง ใช้ หรือการลักลอบขนยาเสพติด รวมถึงการต้องหว่าเกี่ยวข้องกับกระบวนการดังกล่าวนี้ มีบทลงโทษที่รุนแรง

๒. โครงสร้างการเมืองการปกครอง

ประเทศบรูไนในอดีตเป็นเพียงรัฐเล็กๆ ที่มีอิสระในการปกครองตนเอง แต่เพื่อความอยู่รอด บรูไนต้องยอมอยู่ใต้การอารักขาของอังกฤษจนสามารถสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ

และบรูไน ก็ยังคงรักษาสถานภาพทางการเมืองไว้ได้เป็นอย่างดี เพราะผู้ปกครองหรือสุลต่านของบรูไน พยายามหลีกเลี่ยงไม่ยุ่งเกี่ยวกับความขัดแย้งของรัฐต่างๆ ปัจจุบันประเทศบรูไนยังคงเป็นประเทศที่มีการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ซึ่งเป็นประเทศเดียวในประชาคมอาเซียนที่ปกครองด้วยระบบสุลต่าน โดยองค์สุลต่าน (Sultan) จะมีอำนาจเด็ดขาดเพียงผู้เดียว มีฐานะเป็นสมเด็จพระราชาธิบดี (Yang Di-Pertuan Negara) และเป็นประมุขสูงสุดของประเทศ (Head of State) สุลต่าน จะทรงดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เป็นหัวหน้าคณะในการบริหารประเทศ

๓. รูปแบบโครงสร้างองค์กรและการบริหารงานตำรวจ

The Royal Brunei Police Force ถูกจัดแบ่งเป็น ๗ เขต คือ Brunei, Belait, Muara/Marine, Tutong, Temburong, Jerudong, and Berakas Police Districts. โดยทั้ง ๗ เขตนี้ แบ่งการบริหารงานภายในได้ ๔ หน่วยงาน คือ งานบริหารและการเงิน งานยุทธการ งานสืบสวนสอบสวนและการสืบราชการงานส่งกำลังบำรุง โดยงานตำรวจทั้งหมดถูกตรวจสอบโดยผู้ตรวจการผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

ด้วยกองกำลังที่มีจำนวนประมาณ ๔,๙๐๐ นายนั้น กรมตำรวจแห่งชาติบรูไนมีหน้าที่รับผิดชอบในการรักษากฎหมายและรักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศ ภายใต้การดูแลของสุลต่าน มีอำนาจครอบคลุมถึงการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การสืบสวนสอบสวน ทัณฑ์สถาน การจราจร การนำส่งขนส่งบุคคลสำคัญ หน้าที่ทางทะเลและยามชายฝั่ง รวมถึงการควบคุมฝูงชน

๔. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายของตำรวจ

บรูไนดารุสซาลามเป็นประเทศที่มีการปกครองแบบราชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ (Constitutional Monarchy) มีหลักการว่า Melayu Islam Beraja (MIB) โดยองค์สุลต่านเป็นผู้นำของประเทศและเป็นผู้นำรัฐบาล ด้วยการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมได้รับการช่วยเหลือให้คำปรึกษาจากสภาที่ปรึกษาและคณะรัฐมนตรี

๕. การสร้างหุ้นส่วนเพื่อความปลอดภัยสาธารณะ

จากอดีตจนถึงปัจจุบัน RBPF ประสบความสำเร็จอย่างมากต่อการดำเนินการเชิงกลยุทธ์ในแนวคิดของการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ (Community Policing) มีการสถาปนาความร่วมมือที่เรียกว่า “เพื่อนบ้านระวางภัย” (Neighborhood Watch หรือ Pengawasan Kejiranan Kampong) เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ค.ศ.๑๙๘๙ โดยมีผู้บัญชาการกรมตำรวจบรูไนเป็นประธานการเปิดโครงการส่งเสริมความร่วมมือระหว่าง RBPF กับหน่วยงานท้องถิ่น มีหมู่บ้านเข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น ๑๓๒ หมู่บ้าน และมีสมาชิกในปัจจุบันทั้งสิ้น ๙,๙๘๒ คน

๖. งานตำรวจระหว่างประเทศ

ที่ทำการตำรวจสากลบรูไน (The INTERPOL National Central Bureau: NCB) สำหรับประเทศบรูไนคือเวทีสำหรับผู้นำระดับผู้บริหารในการสืบสวนนานาชาติโดยประชาชนบรูไนและผู้อยู่อาศัยทุกคนมีส่วนร่วม มีผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติบรูไน (The Commissioner of the RBPF) และบริหารจัดการโดยสำนักงานเลขานุการผู้บัญชาการ

เป้าหมายสำคัญคือ การอำนวยความสะดวกในการเป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย เป็นชุมชนของศรัทธาการตำรวจสากล รวมถึงการเชื่อมต่อระบบฐานข้อมูลกับตำรวจสากล และส่งเจ้าหน้าที่เข้ารับอบรมหลักสูตรสำคัญของตำรวจสากล

ราชอาณาจักรกัมพูชา (Kingdom of Cambodia)

๑. สภาพสังคมและเศรษฐกิจ

ชื่อประเทศเป็นทางการว่า ราชอาณาจักรกัมพูชา (Kingdom of Cambodia) มีประชากรทั้งสิ้น ๑๕,๗๐๘,๗๕๖ คน เมืองหลวง คือ พนมเปญ (Phnom Penh) เป็นศูนย์กลางการค้าและการลงทุน ภาษาราชการ ได้แก่ ภาษาเขมร ภาษาที่ใช้กันทั่วไป ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส เวียดนาม จีน และไทย เมืองสำคัญ กำปงจามเป็นเมืองท่าการค้า เสียมราฐเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวและธุรกิจโรงแรม เนื่องจากเป็นที่ตั้งของนครวัดและนครธม ซึ่งเป็นสิ่งมหัศจรรย์ของโลก

ลักษณะทางภูมิศาสตร์ ประเทศกัมพูชามีพื้นที่ ๑๘๑,๐๓๕ ตารางกิโลเมตร มีพรมแดน ทางบกติดต่อกันยาว ๗๙๘ กิโลเมตร และมีพื้นที่ทับซ้อนทางทะเลประมาณ ๒๖,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร ภูมิประเทศ มีลักษณะคล้ายสามเหลี่ยมหรืออ่าง คือ ตรงกลางของประเทศมีลักษณะเป็นแอ่งทะเลสาบและที่ราบลุ่ม โดยมีช่องระบายน้ำออกทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนภาคตะวันตกเฉียงใต้ภาคตะวันตกเฉียงเหนือและภาคตะวันออก มีลักษณะเป็นเทือกเขาล้อมรอบที่ราบลุ่มตอนกลางจากลักษณะภูมิประเทศดังกล่าว จึงทำให้อาณาบริเวณตอนกลางของประเทศ ซึ่งมีพื้นที่ประมาณ ๑ ใน ๓ ของพื้นที่ทั่วประเทศ มีความอุดมสมบูรณ์และเป็นที่อยู่อาศัยของประชากรประมาณร้อยละ ๙๐ ของพลเมืองกัมพูชา

๒. โครงสร้างการปกครอง

ประเทศกัมพูชามีระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บริหารประเทศ เป็นการปกครองที่มีรูปแบบรัฐเดี่ยว กษัตริย์องค์ปัจจุบันของกัมพูชา คือ “พระบาทสมเด็จพระบรมนาถนโรดมสีฮามนี” (His Majesty King Preah Bat Samdech Preah Boromneath Norodom Sihamoni) ขึ้นครองราชย์เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

ตามโครงสร้างการปกครองของประเทศกัมพูชาได้กำหนดในกฤษฎีกา เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ให้มีการแบ่งเขตปกครองเป็น ๑ ราชธานี (พนมเปญ) และ ๒๓ จังหวัด ได้แก่ กรังเจก เกาะกง กันดาล กำปงจาม กำปงชนัง กำปงธม กำปงสะปือ กัมปอต ตาแก้ว รัตนคีรี พระวิหาร พระตะบอง โพธิสัต บันเตียเมียนเจย ไปรแวง มณฑลคีรี สติงแตรง สวายเรียง เสียมราฐ อุดรมิซัย ไพลินแกบ และพระสีหนุ ซึ่งแต่ละจังหวัดมีศูนย์กลางการปกครอง เรียกว่า “กรุง” (อำเภอเมือง)

๓. รูปแบบโครงสร้างองค์กรและการบริหารงานตำรวจ

กัมพูชา ตกเป็นรัฐในอารักขาของฝรั่งเศส (French protectorate) ระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๖๓-๑๘๘๓ ต่อมาโดยสนธิสัญญา Franco-Khmer ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๑๘๘๔ ทำให้ฝรั่งเศสมีอำนาจที่มากขึ้น ในกัมพูชา อย่างไรก็ตาม ในสนธิสัญญาดังกล่าวได้ระบุให้ข้าราชการพลเรือนของกัมพูชา ยังคงดำเนินการปกครองภายในดินแดนของตนเอง ภายใต้การกำกับดูแลของฝรั่งเศส ดังนั้น

ประชาชนชาวเขมร จำนวนมาก จะต้องเสียสละเวลาและความพยายามของตนเอง เพื่อสร้างความมั่นคงปลอดภัยและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม ในงานตำรวจ กับฝรั่งเศสเป็นเวลา ๖๑ ปี (๑๘๘๔-๑๙๔๕) ก่อนที่จะมีการก่อตั้งตำรวจแห่งชาติกัมพูชา (National Police) เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๑๙๔

ระยะเวลา ๖๑ ปี ที่กัมพูชา ได้รับการวางรากฐาน เกี่ยวกับงานรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน ขณะที่อยู่ภายใต้การปกครองของฝรั่งเศส จึงทำให้ระบบงานตำรวจของกัมพูชา ได้รับอิทธิพลจากงานตำรวจของฝรั่งเศสเป็นอย่างมาก

ในช่วงการพัฒนาองค์การตำรวจในกัมพูชา ช่วงที่อยู่ภายใต้การปกครองของฝรั่งเศส ก่อนการก่อตั้ง ตำรวจแห่งชาติกัมพูชา มีการพัฒนาการที่ทำให้องค์กรตำรวจมีความเข้มแข็งขึ้น ได้แก่

- ๑๘๘๔ กองกำลังตำรวจพนมเปญมีอาวุธยุทโธปกรณ์ที่เพียงพอ
- ๑๘๘๕ องค์กรตำรวจในท่าเรือพนมเปญ มีการปรับปรุงระบบการตรวจสอบเรือที่เดินทางเข้ามายังท่าเรือ
- ๑๘๘๖ ได้มีการประกาศใช้กฎข้อบังคับของตำรวจ และกฎเกี่ยวกับถนน กำหนดให้ผู้ที่พักอาศัยอยู่ในกรุงพนมเปญ ต้องทำความสะอาดบ้านเรือน และถนนสาธารณะ
- ๑๘๘๖ ประกาศใช้กฎหมายเกี่ยวกับสุขอนามัยของตำรวจ (Sanitary Police) ซึ่งเป็นกฎหมายที่เคยใช้ในฝรั่งเศส ตั้งแต่ ปี ๑๘๒๒
- ๑๘๘๗ ได้มีการจัดทำระเบียบข้อบังคับของตำรวจน้ำ (Maritime Sanitary Police)

การจัดโครงสร้างองค์กร บทบาทหน้าที่และการบริหารงานตำรวจ ในช่วงปี ๑๙๐๓-๑๙๓๙ มีการพัฒนาด้านโครงสร้างและการบริหารงานของตำรวจกัมพูชาที่สำคัญ ได้แก่

- ๑๙๐๓ องค์กรตำรวจที่รับผิดชอบด้านบริหารและการยุติธรรม และตำรวจกรุงพนมเปญ ได้รับการก่อตั้งขึ้น โดยคำสั่งของผู้ปกครองอินโดจีน (Indo-China Governor-General)
- ๑๙๐๕ ก่อตั้งหน่วยงานตำรวจน้ำของกัมพูชา
- ๑๙๐๘ มีกฎหมายเกี่ยวกับสุขอนามัยสัตว์ ซึ่งบัญญัติให้การฆ่าสัตว์อันเนื่องมาจากเกิดโรคติดต่อ จะต้องมีการจ่ายเงินค่าชดเชยให้แก่เจ้าของสัตว์ เป็นเงิน ๓ ใน ๔ ของราคาสัตว์
- ๑๙๑๒ ก่อตั้งกองกำลังตำรวจแม่น้ำ (River Police Brigade)
- ๑๙๑๖ ก่อตั้งสมาคมตำรวจกัมพูชา (Cambodia Police Association) เพื่อส่งเสริมให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และความสัมพันธ์ที่ดีในกองกำลังตำรวจ
- ๑๙๒๕ ได้มีการก่อตั้งตำรวจสายตรวจประจำตำบลหรือตำรวจท้องถิ่น โดยพระราชกฤษฎีกาลงวันที่ ๕ ธันวาคม ๑๙๒๕ ได้ก่อตั้ง สายตรวจตำบล (Commune patrol) ตำรวจท้องถิ่น ขึ้น ในกัมพูชา โดยให้สายตรวจตำบล อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ Khan Chief
- ๑๙๓๑ ได้มีการก่อตั้งสายตรวจจังหวัด หรือตำรวจภูธร โดยพระราชกฤษฎีกา ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๑๙๓๑ ได้จัดตั้งสายตรวจจังหวัด หรือตำรวจภูธร ในทุกจังหวัดทั่วกัมพูชา เพื่อทำหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย

- ๑๙๓๑ มีการก่อตั้งตำรวจรถไฟ โดยตำรวจรถไฟสายพนมเปญ-พระตะบอง ทำหน้าที่ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและปกป้องความปลอดภัยทรัพย์สินของประชาชน และการรักษาความสงบเรียบร้อยตลอดทางรถไฟ

๔. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายของตำรวจ

ระบบกฎหมายของประเทศกัมพูชาได้รับอิทธิพลจากประมวลกฎหมายแพ่งฝรั่งเศส และคำประกาศแถลงการณ์กับกฎบัตรสหประชาชาติ จึงเป็นประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายซีวิลลอว์ (Civil Law) ระบบกฎหมายซีวิลลอว์หรือระบบประมวลกฎหมายเป็นระบบกฎหมายที่ใช้กฎหมายลายลักษณ์อักษรเป็นหลักในการพิจารณาและตัดสินคดี โดยมีกฎหมายจารีตประเพณีและหลักกฎหมายทั่วไปเป็นส่วนเสริมกฎหมายลายลักษณ์อักษร ในระบบนี้ศาลไม่ใช่ผู้สร้างกฎหมาย แต่ทำหน้าที่เพียงนำใช้กฎหมายที่ฝ่ายนิติบัญญัติตราขึ้นมาปรับใช้กับข้อพิพาท

ลำดับชั้นของประเทศกัมพูชาตราสารทางกฎหมายที่มีอยู่ในการรวบรวมนี้จะเป็นดังนี้

รัฐธรรมนูญ : รัฐธรรมนูญเป็นแหล่งสูงสุดของกฎหมายในประเทศกัมพูชา

กฎหมาย (Chbab): กฎหมายถูกนำมาใช้โดยสมัชชาแห่งชาติและวุฒิสภาและประกาศใช้โดยกษัตริย์หรือรักษาการแทนหัวหน้าของรัฐ กฎหมายต้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญอย่างเคร่งครัด

พระราชกฤษฎีกา (Reach ปากเกร็ด) : พระราชกฤษฎีกาที่ออกโดยกษัตริย์ในการออกคำสั่งกายของผู้มีอำนาจตามรัฐธรรมนูญของเขา พระราชกฤษฎีกาต้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญอย่างเคร่งครัด

ตำบลนาม (ANU-ปากเกร็ด) : พระราชกฤษฎีกาย่อยเป็นบุตรบุญธรรมตามที่คณะรัฐมนตรีและลงนามโดยนายกรัฐมนตรี พระราชกฤษฎีกาย่อยต้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญอย่างเคร่งครัดและสอดคล้องกับกฎหมาย

ประกาศ (Prakas) : ประกาศคือการตัดสินใจที่รัฐมนตรีหรือระหว่างกระทรวงลงนาม โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ประกาศต้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายย่อยหรือ พระราชกฤษฎีกา

หนังสือเวียน (Sarachor) : วงกลมเป็นตราสารที่กระทรวงหรือใช้อำนาจที่สูงขึ้นเพื่อชี้แจงจุดของกฎหมายหรือเพื่อให้คำแนะนำ วงกลมเป็นที่ปรึกษาเท่านั้นและไม่ได้มีผลบังคับ

๕. การสร้างหุ้นส่วนเพื่อความปลอดภัยสาธารณะ

หน่วยงานตำรวจในระดับพื้นที่ เช่น กองบัญชาการตำรวจนครบาลกัมพูชา มีการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ในด้านการป้องกันอาชญากรรมและการแก้ไขปัญหาเสพติด เป็นการแก้ไขปัญหาในภาพรวม โดยตำรวจจะทำงานร่วมกับโรงพยาบาล ประชาชน โรงเรียน มหาวิทยาลัย สถาบันตุลาการ มีความร่วมมือกันระหว่างตำรวจนครบาล ตำรวจในพื้นที่ ฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ในการดูแล ความปลอดภัย ทุกหน่วยมีหน้าที่ช่วยกันป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดรวมทั้งหน่วยงาน Gendarmerie ด้วย

นอกจากนี้ หน่วยงานตำรวจกับฝ่ายปกครอง จะมีการทำงานร่วมกัน โดยหน่วยงานตำรวจ จะทำงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ มีคณะกรรมการกลาง ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็น

ประธานกรรมการ มีสารวัตรทหาร และตำรวจท้องที่ หน.สำนักงานอำเภอ ร่วมเป็นกรรมการ มีการประชุมเดือนละครั้งเพื่อพิจารณาเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ ความมั่นคง การบริการ สาธารณะ ความร่วมมือระหว่างตำรวจกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในการป้องกันอาชญากรรม

๖. งานตำรวจระหว่างประเทศ

ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ กัมพูชา เวียดนาม และลาว เป็น ๓ ประเทศ เพื่อนบ้านที่มีความสัมพันธ์อันดีงาม จากการที่มีพรมแดนติดต่อกัน มีความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้น และมีความร่วมมือในทุกด้านในระยะยาวระหว่างสามประเทศ โดยเฉพาะกองกำลังตำรวจ มหาดไทย และความมั่นคงของ ทั้งสามประเทศ มีข้อตกลงระหว่างประเทศอันเนื่องมาจากการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมระหว่างประเทศดังกล่าว ได้แก่ พลเอกเงินด้ายกวาง รัฐมนตรีกระทรวงรักษาความมั่นคงทั่วไปเวียดนาม ได้ให้การต้อนรับคณะผู้แทนระดับสูงกระทรวงมหาดไทยกัมพูชา นำโดย นายซาร์เค็ง รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีคณะผู้แทนระดับสูงกระทรวงป้องกันความสงบของลาว นำโดย พลจัตวา สมแก้ว สีลาวง รักษาการรัฐมนตรีที่มาร่วมการประชุมรัฐมนตรีกัมพูชา ลาว เวียดนาม เกี่ยวกับความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ครั้งที่ ๒ ที่จังหวัดลพบุรี

สาธารณรัฐอินโดนีเซีย (Republic of Indonesia)

๑. สภาพสังคมและเศรษฐกิจ

ชื่อประเทศอย่างเป็นทางการ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย (Republic of Indonesia) เมืองหลวง คือ กรุงจาการ์ตา

ลักษณะทางภูมิศาสตร์ ประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซียมีพื้นที่ ๑,๙๐๔,๕๖๙ ตารางกิโลเมตร โดยแบ่งเป็นพื้นที่ที่เป็นแผ่นดิน ๑,๘๑๑,๕๖๙ ตารางกิโลเมตรและเป็นพื้นที่ทะเล ๙๓,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร มีที่ตั้งและลักษณะทางภูมิศาสตร์ คือ อินโดนีเซียเป็นประเทศหมู่เกาะที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก ประกอบด้วยเกาะใหญ่น้อยกว่า ๑๗,๕๐๘ เกาะ ครอบคลุม ๓๓ จังหวัดและเขตปกครองพิเศษ ซึ่งตั้งอยู่บนเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างมหาสมุทรแปซิฟิกกับมหาสมุทรอินเดีย และเป็นสะพานเชื่อมระหว่างทวีปเอเชียกับออสเตรเลียซึ่งเป็นเส้นทางขนส่งน้ำมันจากตะวันออกกลางมายังประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียตะวันออก โดยมีจำนวนประชากร ๒๕๕,๙๙๓,๖๗๔ คน (กรกฎาคม ๒๕๕๘) ส่วนด้านเชื้อชาติ ประชากรชาวอินโดนีเซียมีมากมายหลายเชื้อชาติและเผ่าพันธุ์ โดยแต่ละเผ่าพันธุ์ต่างก็มีมรดกทางวัฒนธรรมที่เฉพาะของตน ซึ่งประกอบด้วย ชาวจา (Javanese) ๔๐.๑%, ชาวซุนดา (Sundanese) ๑๕.๕%, ชาวมาเลย์ (Malay) ๓.๗%, Batak ๓.๖%, Madurese ๓%, Betawi ๒.๙%, Minangkabau ๒.๗%, Buginese ๒.๗%, Bantenese ๒%, Banjarese ๑.๗%, Balinese ๑.๗%, ชาวอาเจห์ (Acehnese) ๑.๔%, Dayak ๑.๔%, Sasak ๑.๓%, ชาวจีน ๑.๒% และอื่นๆ ๑๕% มีภาษาประจำชาติหรือภาษาราชการ คือ ภาษาบาฮาซาอินโดนีเซีย หรือ Bahasa Indonesia ส่วนภาษาที่ใช้ในอินโดนีเซียนั้นแตกต่างกันหลายร้อยภาษา แต่ภาษาที่คนใช้กันมากที่สุดคือ ภาษาชวา ซึ่งเป็นภาษาถิ่นของชาวอินโดนีเซีย ในด้านศาสนาส่วนใหญ่ชาวอินโดนีเซียนับถือศาสนาอิสลามมีประมาณ ๘๗.๒% นับถือศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ ๗% นับถือศาสนาคริสต์นิกายแคทอลิก ๒.๕% นับถือศาสนาฮินดู ๑.๗% และศาสนาอื่น ๑.๒% ซึ่งทำให้อินโดนีเซียนั้นมีประชากรมุสลิมมาก

ที่สุดในโลก ประชากรชาวอินโดนีเซียมีอายุเฉลี่ยโดยรวม ๒๙.๖ ปี โดยเพศชายมีอายุเฉลี่ย ๒๙ ปี และเพศหญิงอายุเฉลี่ย ๓๐.๒ ปี

๒. โครงสร้างการเมืองการปกครอง

ปัจจุบันอินโดนีเซียมีระบอบการปกครองเป็นระบบประชาธิปไตยที่มีประธานาธิบดีเป็นประมุข และหัวหน้าฝ่ายบริหาร ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของประเทศอินโดนีเซีย ในอดีตหมู่เกาะต่างๆ ที่ประกอบขึ้นเป็นประเทศอินโดนีเซียยังไม่มีกรรมร่วมกันเป็นรัฐเดี่ยว แต่ได้แยกกันเป็นแคว้นต่างๆ หลายแคว้น จนกระทั่งชาวดัตช์ได้เข้ามาปกครอง แต่เดิมหมู่เกาะต่างๆ ของอินโดนีเซียมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับอินเดีย ทั้งด้านการค้าและวัฒนธรรม ทำให้ได้รับอิทธิพลทางด้านความเชื่อของฮินดูและพุทธ จนกระทั่งอิทธิพลของศาสนาอิสลามได้เข้ามาแทนที่ในศตวรรษที่ ๑๓

ในศตวรรษที่ ๑๕ อินโดนีเซียเริ่มเป็นที่สนใจของชาวยุโรปเนื่องจากเป็นแหล่งเครื่องเทศ ชาวโปรตุเกสและสเปนได้เริ่มเข้ามาในภูมิภาคในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๑๖ และ โปรตุเกสได้ยึดครองติมอร์ตะวันออกเป็นอาณานิคม การจัดตั้งบริษัท ดัตช์ อีส อินเดีย หรือ Vereniging Oost Indische Compagnie-VOC ใน พ.ศ. ๒๑๔๕ เป็นจุดเริ่มต้นของการเข้าปกครองอินโดนีเซียในฐานะอาณานิคมของดัตช์ ในช่วงแรก บริษัท VOC ใช้วิธีเข้าไปมีอิทธิพลเหนือผู้ปกครองท้องถิ่น ต่อมา ใน พ.ศ. ๒๓๔๒ หลังจาก รัฐบาลฮอลันดาเข้าควบคุมกิจการบริษัท VOC รัฐบาลฮอลันดาก็ได้เข้าปกครองอินโดนีเซียในรูปแบบ อาณานิคม

ในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ เกิดกระแสชาตินิยมในอินโดนีเซียต่อต้านการปกครองของเจ้าอาณานิคม ใน พ.ศ. ๒๔๘๕ ญี่ปุ่นมีชัยชนะเหนือบริษัทดัตช์ อีสท์ อินเดีย และได้เข้าปกครองอินโดนีเซียระยะหนึ่ง หลังจากที่ญี่ปุ่นแพ้สงคราม กลุ่มชาตินิยม นำโดย ซูการ์โนและฮัตตา ได้ประกาศอิสรภาพให้แก่อินโดนีเซีย ในวันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๘ อย่างไรก็ตาม ยังมีการต่อสู้กันระหว่างอินโดนีเซียกับดัตช์ ซึ่งพยายามกลับมาปกครองอินโดนีเซียในฐานะเจ้าอาณานิคมจนกระทั่ง ๒๗ ธันวาคม ๒๔๘๘ ดัตช์จึงได้ยอมมอบเอกราชให้แก่อินโดนีเซียอย่างสมบูรณ์ อินโดนีเซียได้ขยายเขตแดนของประเทศ ๓ ครั้ง ได้แก่ เมื่อ ๑ พฤษภาคม ๒๕๐๖ภายหลังจาก Dutch New Guinea หรือ Irian Jaya ในปัจจุบันได้รับเอกราช อินโดนีเซียได้ประกาศผนวกดินแดนในเดือนกันยายน ๒๕๐๒ ต่อมา ในปี ๒๕๑๘-๒๕๑๙ อินโดนีเซียได้บุกเข้ายึดครองและผนวกดินแดนติมอร์ตะวันออก ซึ่งเคยเป็นอาณานิคมของโปรตุเกส และได้ประกาศผนวกดินแดนเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ในเดือนกรกฎาคม ๒๕๑๙ แต่ประชาคมระหว่างประเทศไม่ยอมรับการอ้างสิทธิเหนือติมอร์ตะวันออกของอินโดนีเซีย จนทำให้สหประชาชาติได้เข้ามามีบทบาทดำเนินการให้ติมอร์ตะวันออก (สาธารณรัฐประชาธิปไตยติมอร์-เลสเต) กลายเป็นประเทศอิสระ เมื่อ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๔๕

๓. รูปแบบโครงสร้างองค์กรและการบริหารงานตำรวจ

ประวัติศาสตร์ตำรวจอินโดนีเซียในยุคที่ภายใต้อาณานิคมของดัตช์ หน้าที่ของตำรวจเป็นของทหารหรือตำรวจของเจ้าอาณานิคม (veldpolitie) ต่อมาในยุคสงครามโลกครั้งที่สอง ภายใต้การปกครองของญี่ปุ่นได้เปลี่ยนเป็นกองกำลังติดอาวุธ สำนักงานตำรวจถูกจัดตั้งขึ้นในปี ๑๙๔๖ ซึ่งได้ร่วมต่อสู้กับดัตช์ในช่วงปฏิวัติ ต่อมาในปี ๑๙๖๖ ตำรวจอินโดนีเซียถูกย้ายมาเป็นส่วน

หนึ่งของกองกำลังทหาร Tentara Nasional Indonesia และต่อมามีการแยกตัวออกจากกองกำลังทหารในปี ๑๙๙๙ และแยกตัวเสร็จสมบูรณ์ในปี ๒๐๐๐ โดยมีกำลังพลประมาณ ๑๕๐,๐๐๐ คน ซึ่งขึ้นตรงต่อประธานาธิบดี ซึ่งรู้จักกันนาม Polisi Negara Republik Indonesia (POLRI) มีสำนักงานใหญ่ที่เรียกว่า Markas Besar/Mabes in Indonesia ตั้งอยู่ใน Kebayoran Baru ซึ่งอยู่ตอนใต้ของกรุงจาการ์ตา หลังจากมีการเปลี่ยนแปลงโดยการแยกตัวออกจากกองทัพตำรวจเริ่มมีบทบาทในสังคมมากขึ้น โดยมีการเปลี่ยนจุดหมายเป็นการทำงานเพื่อประชาชนมากขึ้น มีการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนมากขึ้น

๔. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายของตำรวจ

อินโดนีเซียเป็นประเทศที่เก่าแก่ มีกฎหมายที่ใช้กันมาก่อนศตวรรษที่ ๑๗ เป็นกฎหมายจารีตประเพณี (Customary Law) ที่แตกต่างจากจารีตประเพณีทั่วไป (Ordinary Customs) และหลักการตัดสินหลักสอดคล้องกับมติของคนส่วนใหญ่ (Consensus through Decision Making) ต่อมาตกเป็นเมืองขึ้นของดัตช์ หรือประเทศเนเธอร์แลนด์ ในปัจจุบันมา ๓๐๑ ปี ทำให้อินโดนีเซียได้รับอิทธิพลของกฎหมายอาณานิคมดัตช์ (Dutch Colonial Law) อย่างประมวลกฎหมายพาณิชย์ปี พ.ศ.๒๓๙๐ จนกระทั่งสิ้นสงครามโลกครั้งที่สอง และได้สร้างระบบกฎหมายแห่งชาติขึ้นมา ซึ่งยังมีรากฐานกฎหมายจากโรมัน-ดัตช์ (Roman-Dutch Law) และเนื้อหาใจความขยายโดยความคิดเห็นของชาวอินโดนีเซีย และสร้างประมวลกฎหมายอาญาใหม่

กฎหมายอาญาของอินโดนีเซีย ถูกใช้มาตั้งแต่ปี ๑๙๑๘ โดยมีการแก้ไขปรับปรุงในปี ๑๙๔๖ หลังจากการเปลี่ยนแปลงผู้ปกครองประเทศ ซึ่งต่อมาถูกนำไปบังคับใช้ทั่วประเทศในปี ๑๙๕๘ และมีการแก้ไขล่าสุดในปี ๑๙๙๒ ประมวลกฎหมายอาญาแบ่งออกเป็น ๓ บท คือ บทที่ ๑ เป็นส่วนที่ให้คำนิยามและกระบวนการสำหรับคดีอาญา รวมทั้งเงื่อนไขที่ทำให้ต้องได้รับโทษทางอาญาเพิ่มขึ้นหรือลดลง บทที่ ๒ จะอธิบายถึงลักษณะของความผิดอาญาร้ายแรงและความผิดลหุโทษ ส่วนบทที่ ๓ จะกำหนดบทลงโทษสำหรับความผิดต่างๆ ในบทที่ ๒ นอกจากประมวลกฎหมายอาญาแล้วยังมีกฎหมายที่มีโทษทางอาญาอื่นอีกมากมาย เช่น กฎหมายที่เกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ การทุจริตคอร์รัปชัน หรือ การก่อความไม่สงบ เป็นต้น โดยโทษทางอาญาสำหรับอาชญากรรมร้ายแรงนั้นประกอบด้วย ประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต จำคุก กักขัง และปรับ สำหรับโทษทางอาญาสำหรับคดีลหุโทษประกอบด้วย การจำกัดสิทธิ์ การยึดทรัพย์ การเผยแพร่การลงโทษโดยศาล

๕. การสร้างหุ้นส่วนเพื่อความปลอดภัยสาธารณะ

ตำรวจชุมชน (POLMAS) ในการทำงานมากขึ้น เพื่อความเป็นมืออาชีพและเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย อันจะเป็นการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างดีที่สุด โดยในอินโดนีเซียตำรวจชุมชนจะใช้วิธีการให้ประชาชนเป็นจุดศูนย์กลาง ซึ่งเน้นไปที่การเคารพสิทธิมนุษยชนและการสร้างความเป็นหุ้นส่วนของชุมชน กระบวนการในการนำหลักการตำรวจชุมชนจะแบ่งเป็น ๒ ขั้นตอนคือ

๑. การสร้างความพร้อมให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งได้มีการสร้างนายตำรวจชุมชน ๑ นายประจำหมู่บ้านและการฝึกอบรมตำรวจในระดับต่างๆ เกี่ยวกับหลักการตำรวจชุมชนและหลักสิทธิมนุษยชน โดยหลักการตำรวจชุมชนที่มีการฝึกอบรมได้แก่ เทคนิคการสื่อสารและการสร้างความเข้าใจชุมชน การเข้าใจความคาดหวังของชุมชนต่อตำรวจในการรักษาความสงบสุขในชุมชน และ

กลไกการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท โดยในปี ๒๐๐๓ มีตำรวจที่ผ่านการอบรมตำรวจชุมชนทั้งหมดกว่า ๔๔,๖๕๖ นาย

๒. การสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างตำรวจกับชุมชน โดยเน้นการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสังคม และได้มีการก่อตั้ง Community Policing Forum (CPFs) เพื่อเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการตำรวจมากขึ้น ซึ่งกลุ่มที่เข้าร่วมในกิจการตำรวจชุมชนร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำหมู่บ้านประกอบด้วย กลุ่มผู้นำศาสนา ครูอาจารย์ และกลุ่มผู้นำเยาวชนในพื้นที่

๖. งานตำรวจระหว่างประเทศ

สนธิสัญญาว่าด้วยความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทางอาญา ที่เป็นความตกลงให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องการสืบสวนสอบสวน การฟ้องคดี และกระบวนการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องอาญา ประเทศไทยไม่ได้ลงนามในสนธิสัญญานี้ร่วมกับอินโดนีเซียและประเทศใดในสมาชิกอาเซียนโดยตรง จะมีเพียงการลงนามในสนธิสัญญาว่าด้วยความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทางอาญากับสหราชอาณาจักร ซึ่งทำให้สนธิสัญญานี้มีผลบังคับใช้รวมไปถึงประเทศมาเลเซีย และสาธารณรัฐ สิงคโปร์ ซึ่งเป็นประเทศในเครือจักรภพอังกฤษเท่านั้น

ตำรวจอินโดนีเซียได้มีความร่วมมือที่ดีกับตำรวจออสเตรเลียโดยเฉพาะในด้านการต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ เช่น การลักลอบเข้าเมือง อาชญากรรมทางเทคโนโลยี การลักลอบค้ายาเสพติด การแสวงหาผลประโยชน์จากเด็ก และการฉ้อโกง เป็นต้น ซึ่งมีการตกลงให้ความร่วมมือในด้านต่างๆ ดังนี้

- การแลกเปลี่ยนข้อมูลและพัฒนาความสามารถในการต่อต้านการก่อการร้ายระหว่างสองประเทศ โดยให้ความสำคัญกับผู้ที่มีสัญชาติซีเรียและอิรัก
- การส่งตัวผู้ลักลอบนำคนเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายจากอินโดนีเซียไปยังออสเตรเลีย
- การตรวจสอบและสืบสวนเด็กที่มีความเสี่ยงต่อการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศในอินโดนีเซีย
- การจัดตั้งศูนย์อาชญากรรมทางเทคโนโลยีในอินโดนีเซีย ซึ่งปัจจุบันมีอยู่ ๗ ศูนย์ทั่วประเทศ
- การจัดการฝึกอบรมให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจอินโดนีเซีย

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (Lao People's Democratic Republic)

๑. สภาพสังคมและเศรษฐกิจ

ชื่อประเทศอย่างเป็นทางการ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (Lao People's Democratic Republic) หรือ สปป.ลาว เมืองหลวง เวียงจันทน์ ใช้ภาษาลาวเป็นภาษาราชการ สำหรับภาษาไทยได้ใช้สื่อสารกันโดยทั่วไปในประเทศ ส่วนภาษาฝรั่งเศสยังคงใช้อยู่ทั่วไป แต่ไม่ถือว่าเป็นภาษาทางการ ส่วนภาษาอังกฤษจะใช้สื่อสารในการติดต่อทางธุรกิจเป็นส่วนใหญ่ มีประชากรทั้งสิ้น ๖,๙๑๑,๕๔๔ คน ลักษณะทางภูมิศาสตร์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเป็นประเทศเดียวในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ไม่มีทางออกทะเล (Landlocked) โดยมีด้านทิศเหนือ

ติดกับสาธารณรัฐประชาชนจีน แนวเขตแดนยาว ๕๐๕ กิโลเมตร ทิศใต้ติดกับราชอาณาจักรกัมพูชา แนวเขตแดนยาว ๔๓๕ กิโลเมตร ทิศตะวันออกติดกับสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม แนวเขตแดนยาว ๒,๐๖๙ กิโลเมตร และทิศตะวันตกติดกับประเทศไทย แนวเขตแดนยาว ๑,๘๑๐ กิโลเมตร และสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า แนวเขตแดนยาว ๒๓๖ กิโลเมตร โดยมีพื้นที่ ๒๓๖,๘๐๐ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณครึ่งหนึ่งของประเทศไทย ทั้งนี้ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีพื้นที่ส่วนใหญ่ร้อยละ ๙๐ เป็นเขาและที่ราบสูง โดยมีพื้นที่เพาะปลูกเพียง ๕๐,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ ๒๑.๑๑ ของพื้นที่ทั้งหมด

๒. โครงสร้างการเมืองการปกครอง

ระบบการปกครองของ สปป.ลาว ปกครองโดยระบอบสังคมนิยม โดยพรรคประชาชนปฏิวัติลาวมีอำนาจสูงสุด ตั้งแต่ สปป.ลาวเริ่มปกครองในระบอบสังคมนิยม เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ค.ศ.๑๙๗๕

สถาบันการเมืองที่สำคัญ ประกอบด้วย พรรคประชาชนปฏิวัติลาว สภารัฐมนตรี (พรรคฯ แต่งตั้งคณะรัฐมนตรี) สภาแห่งชาติ (ประชาชนเลือกสมาชิกสภาแห่งชาติจากผู้ที่พรรคฯ เสนอ)

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเป็นรัฐเดียวที่มีการปกครองตามรัฐธรรมนูญ โดยประชาชนบรรดาเผ่าต่าง ๆ และชนชั้นในสังคม ได้แก่ กรรมกรกสิกร และปัญญาชน ได้รับการปฏิบัติและรับรองทางกฎหมายภายใต้ระบบการเมือง ซึ่งมีพรรคประชาชนปฏิวัติลาว (Laos People Revolution Party: LPRD) เป็นองค์การนำ และมีอำนาจสูงสุดแบบ “ประชาธิปไตยแบบรวมศูนย์: Democratic centralism” การแบ่งชั้นคุ้มครองได้รับอิทธิพลมาจากการจัดโครงสร้างพรรคคอมมิวนิสต์โซเวียต ที่มีอำนาจเด็ดขาดและผูกขาดโดยศูนย์กลางของพรรค ซึ่งมีหน้าที่กำหนดและสั่งการนโยบายให้แก่ทุกชนชั้นในสังคม โดยมีองค์การย่อยอื่น ๆ ของพรรคเป็นเสมือนกลไกที่ดำเนินการให้เป็นไปตามเจตจำนงของประชาชน

๓. รูปแบบโครงสร้างองค์กรและการบริหารงานตำรวจ

หน่วยงานตำรวจ อยู่ภายใต้กระทรวงป้องกันความสงบ โดยหน่วยงานตำรวจระดับพื้นที่ แบ่งเป็นระดับต่าง ๆ ดังนี้

๓.๑ ระดับแขวง (จังหวัด) ปัจจุบันมี ๑๗ แขวง และเขตปกครองพิเศษ คือ เวียงจันทน์

๓.๒ ระดับ เมือง (อำเภอ)

๓.๓ กลุ่มหมู่บ้าน (ตำบล)

๓.๔ หมู่บ้าน

หน่วยงานตำรวจระดับล่างสุด คือ ระดับเมือง มีตำรวจประมาณ ๑๐๐ นาย หัวหน้ามียศระดับ พ.ต.อ. โดยแบ่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจรับผิดชอบดูแลและป้องกันอาชญากรรม รักษาความสงบในพื้นที่ กลุ่มบ้าน โดยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจ ๒-๓ นาย รับผิดชอบดูแล และมีตำรวจบ้าน ซึ่งเป็นราษฎรอาสาสมัคร ในหมู่บ้านเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน ตำรวจบ้านสามารถพกพาอาวุธปืนของทางราชการในระหว่างออกตรวจได้ โดยต้องปฏิบัติตามร่วมกันเป็นหมู่คณะ ในการป้องกันอาชญากรรม และการรักษาความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้าน หากมีคดีหรือข้อพิพาทเกิดขึ้น จะต้องแจ้งเหตุต่อนาย

บ้าน (ผู้ใหญ่บ้าน) หรือตำรวจบ้าน เพื่อให้เข้ามาช่วยไกล่เกลี่ย หากตกลงกันไม่ได้หรือเป็นคดีร้ายแรง จะแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจเมืองให้เข้ามาดำเนินการ หรือหากตำรวจเมืองยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาก็อาจจะต้องแจ้งตำรวจระดับแขวง เพื่อให้เข้ามาดำเนินการ

๔. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายของตำรวจ

ระบบกฎหมายอาญาในกระบวนการทางอาญาใช้ระบบผสม ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับระบบของฝรั่งเศส โดยมีอัยการเป็นโจทก์ฟ้องคดี แต่ศาลก็ยังทำหน้าที่ไต่สวนไปด้วย ระบบนี้ได้รวมเอาข้อดีของระบบไต่สวนและระบบกล่าวหาผสมกัน แต่ค่อนข้างหนักไปทางไต่สวน และยังให้อำนาจองค์กรอัยการมากกว่า กล่าวคือ อัยการนอกจากเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาแล้ว ยังเป็นผู้ติดตามตรวจตราการปฏิบัติตามกฎหมายขององค์กรต่างๆ ในสังคมอีกด้วย

๕. การสร้างหุ้นส่วนเพื่อความปลอดภัยสาธารณะ

ความร่วมมือระหว่างกองกำลังตำรวจมหาดไทยและความมั่นคงเวียดนาม กัมพูชา และลาว เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๗ พลเอกเจินด่ายกวาง รัฐมนตรีกระทรวงรักษาความมั่นคงทั่วไปเวียดนามได้ให้การต้อนรับคณะผู้แทน ระดับสูงกระทรวงมหาดไทยกัมพูชา นำโดยนายซาร์เค็ง รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรี คณะผู้แทนระดับสูงกระทรวงป้องกันความสงบของลาว นำโดยพลจัตวา สมแก้ว สีลาวง รักษาการรัฐมนตรีที่มาร่วมการประชุมรัฐมนตรีกัมพูชา ลาว เวียดนามเกี่ยวกับความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ครั้งที่ ๒ ที่จังหวัดเลิมด่ง ในการนี้รัฐมนตรีเจินด่ายกวางได้กล่าวว่า เวียดนาม กัมพูชาและลาวเป็น ๓ ประเทศเพื่อนบ้านที่มีความสัมพันธ์อันดีงาม ความสามัคคีมิตรภาพที่มีมาช้านาน สัมพันธไมตรีและความร่วมมือในทุกด้านในระยะยาวระหว่างสามประเทศ โดยเฉพาะกองกำลังตำรวจ มหาดไทย และความมั่นคงของทั้งสามประเทศ นับวัน ยิ่งได้รับการขยายและเสริมสร้างภายหลัง การประชุมรัฐมนตรีครั้งแรก และแสดงความเชื่อมั่นว่า การประชุมครั้งที่ ๒ นี้จะประสบความสำเร็จอย่างงดงาม มีส่วนร่วมผลักดันความสัมพันธ์ร่วมมือระหว่างสามกระทรวง คำประกันความมั่นคงแห่งชาติและความเป็นระเบียบเรียบร้อยทางสังคม มีส่วนร่วมพัฒนาเศรษฐกิจสังคมในแต่ละประเทศ

๖. งานตำรวจระหว่างประเทศ

หน่วยงานตำรวจสากล (INTERPOL National Central Bureau for Laos) ทำหน้าที่ทั้งด้านการประสานกับต่างประเทศ หน่วยงานด้านการข่าว งานด้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ และสนับสนุนหน่วยงานภายในด้านข้อมูลข่าวสารต่างประเทศ

การมีข้อตกลงระหว่างประเทศ

ความตกลงระหว่างไทย - ลาวที่สำคัญและยังมีผลบังคับใช้อยู่ มีดังนี้

๑. ความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมือไทย-ลาว (๙ พฤษภาคม ๒๕๓๔)

๒. ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน ไทย-ลาว (๑๗ สิงหาคม ๒๕๓๔)

๓. สนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือไทย-ลาว (กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕)

๔. ความตกลงว่าด้วยการยกเว้นการตรวจลงตราสำหรับผู้ถือหนังสือเดินทางทูต (๘ ตุลาคม ๒๕๓๗)

๕. ความตกลงว่าด้วยการเดินทางข้ามแดนไทย-ลาว ฉบับลงนาม ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๐ มีผลใช้บังคับตั้งแต่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๐ เป็นความตกลงฉบับใหม่ที่ใช้แทนความตกลงเรื่องข้อบังคับร่วมกันว่าด้วยการจราจรชายแดนระหว่างประเทศไทยกับอินโดจีนฝรั่งเศส (๑๖ สิงหาคม ๒๕๔๖)

๖. ความตกลงว่าด้วยการขนส่งทางถนน (๕ มีนาคม ๒๕๔๒) ซึ่งใช้แทนความตกลงว่าด้วยการขนส่งสินค้าผ่านแดนไทย-ลาว ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๒๑ ทั้งสองฝ่ายได้ลงนามความตกลงย่อยกำหนดรายละเอียดการขนส่งทางถนนเมื่อ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๔๔

๗. สนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน (๕ มีนาคม ๒๕๔๒) ทั้งสองฝ่ายได้แลกเปลี่ยนสัตยาบันสารกันเมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๔ และสนธิสัญญา เริ่มมีผลบังคับใช้วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๔

๘. บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือในการควบคุมยาเสพติด วัตถุประสงค์ต่อจิตประสาท และสารตั้งต้น (๑๗ สิงหาคม ๒๕๔๔)

๙. บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการจ้างแรงงาน (๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๕)

๑๐. ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านความมั่นคงบริเวณชายแดนระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (๑๖ ตุลาคม ๒๕๔๖)

๑๑. สนธิสัญญาว่าด้วยการโอนตัวผู้ต้องคำพิพากษาและความร่วมมือในการบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาในคดีอาญา (๒๐ มีนาคม ๒๕๔๗)

๑๒. ความตกลงว่าด้วยการขอความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจไทย-ลาว (๒๐ มีนาคม ๒๕๔๗)

๑๓. บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการศึกษา (๒๐ มีนาคม ๒๕๔๗)

๑๔. ความตกลงว่าด้วยการยกเว้นการตรวจลงตราสำหรับผู้ถือหนังสือเดินทางธรรมดา ระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (๒๘ ตุลาคม ๒๕๔๗)

มาเลเซีย (Malaysia)

๑. สภาพสังคมและเศรษฐกิจ

ชื่อประเทศอย่างเป็นทางการ สหพันธรัฐมาเลเซีย (Federation of Malaysia) เมืองหลวงคือ กัวลาลัมเปอร์ (Kuala Lumpur) มีประชากร ๓๐,๙๔๙,๙๖๒ คน (ข้อมูลเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ.๒๕๕๙) ใช้ภาษามาเลย์ (Bahasa Malaysia) เป็นภาษาราชการ

มาเลเซียเป็นประเทศเพื่อนบ้านที่ใกล้ชิดกับไทย และมีประวัติที่เกี่ยวข้องกันมายาวนานด้วยรัฐกลันตัน ตรังกานู ไทรบุรี และปะลิส ในอดีตเคยเป็น ดินแดนไทยที่ต้องตัดให้อังกฤษในช่วงล่าอาณานิคม อีกทั้งดินแดนทางตอนใต้ของไทยในปัจจุบันยังคงใช้ภาษามลายูในการสื่อสารประจำวัน

ลักษณะทางภูมิศาสตร์ มาเลเซีย เป็นประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แบ่งลักษณะทางภูมิประเทศออกเป็น ๒ ส่วน โดยมีทะเลจีนใต้กั้น

มาเลเซียประกอบด้วยชนจากหลายเผ่าพันธุ์ (พหุสังคม) รวมกันอยู่บนแหลมมลายู มาหลายร้อยปี ซึ่งในปัจจุบันประกอบด้วยเชื้อชาติใหญ่ๆ ๓ กลุ่มคือ ชาวมลายู ชาวจีน และชาวอินเดีย ที่อาศัยอยู่บนแหลมมลายูเป็นส่วนใหญ่ ส่วนชนพื้นเมืองอื่นๆ เช่น อิบัน (Ibans) ส่วนใหญ่

อาศัยอยู่ในรัฐซาราวัก และคาตาซัน (Kadazans) ส่วนในการสื่อสารยังคงใช้ภาษามลายู (Bahasa Malaysia) เป็นภาษาราชการ สำหรับภาษาอื่นที่ใช้กันอย่างแพร่หลายคือ ภาษาอังกฤษ (โดยเฉพาะในแวดวงธุรกิจ) และภาษาจีน

นายกรัฐมนตรีมาเลเซียได้ริเริ่มนโยบายการปฏิรูปและพัฒนาให้ มาเลเซียก้าวไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งต้องทำให้มีรายได้มวลรวม ประชาชาติ (Gross National Income - GNI) ถึง ๑๕,๐๐๐ ดอลลาร์ สหรัฐต่อคนต่อปี ตามวิสัยทัศน์ พ.ศ. ๒๕๖๓ (Vision ๒๐๒๐) การค้าระหว่างประเทศของมาเลเซียกับทั่วโลก มีมูลค่ารวม ๓.๖๔ แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็นการส่งออกมูลค่า ๑.๙๙ แสนล้านดอลลาร์ สหรัฐ และเป็นการนำเข้ามูลค่า ๑.๖๕ แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ มาเลเซียได้ดุลการค้า ๓๔ หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ปาล์มน้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ เคมีภัณฑ์ น้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันดิบ เครื่องจักร และผลิตภัณฑ์ที่ทำจากโลหะ

สินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เคมีภัณฑ์ เครื่องจักร และอุปกรณ์ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากโลหะ น้ำมันเชื้อเพลิง เหล็ก และเหล็กกล้าและน้ำมันดิบรถยนต์

๒. โครงสร้างการเมืองการปกครอง

ตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๖๓ ถึงปัจจุบัน ที่เริ่มจากการแบ่งแยกทางเชื้อชาติระหว่างชาติพันธุ์หลักในสังคมมาเลเซีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างชาวมลายูและชาวจีน ปัญหานี้ถือได้ว่าเป็นรากเหง้าของความขัดแย้งในสังคมมาโดยตลอด และเมื่อชาวมลายูยังมีความสนใจและมีส่วนร่วมทางการเมืองมากเท่าใด ก็ยิ่งมีการเรียกร้องและแสดงความเป็นเจ้าของประเทศ รวมถึงความเป็น อภิสิทธิ์ชนมากขึ้นเท่านั้น และการเรียกร้องดังกล่าวนี้ ได้ถูกกำหนดไว้ในหลายมาตราของรัฐธรรมนูญ อย่างชัดเจน เช่น มาตราที่ ๑๕๓ กำหนดไว้ว่า ให้ประมุขของประเทศรักษา “สถานะพิเศษ” ของชาวมลายู ซึ่งรัฐบาลเองก็ต้องให้สิทธิพิเศษแก่ชนกลุ่มนี้ด้วย ทั้งในด้านการศึกษา ตำแหน่งทางราชการ และการเป็นเจ้าของในกิจการธุรกิจบางชนิด เป็นต้น หรือมาตราที่ ๑๖๐ กำหนดความเป็นชาวมลายูไว้ว่า จะต้องเป็น บุคคลที่นับถือศาสนาอิสลาม ใช้ภาษามลายูเป็นประจำ และปฏิบัติตามประเพณีของชาวมลายู นอกจากนี้ ยังมีอีก ๙ มาตรา ที่กำหนดการถือสัญชาติมาเลเซียอีกด้วย แต่ก็เป็นที่น่าสังเกตด้วยว่า ยกเว้นมาตราเหล่านี้แล้ว รัฐธรรมนูญของมาเลเซียได้บัญญัติไว้ว่าจะให้ความคุ้มครองตามหลักเสรีประชาธิปไตย และให้ความเสมอภาคทางกฎหมายแก่ประชาชนมาเลเซียทุกกลุ่มอย่างทัดเทียมกัน

๓. รูปแบบโครงสร้างองค์กรและการบริหารงานตำรวจ

กองกำลังตำรวจในประเทศมาเลเซียเริ่มต้นตั้งแต่วันที่ สุลต่านมะละกาปกครอง กฎหมายบัญญัติโดยสุลต่านมะละกาสร้างสิ่งที่สำคัญ คือกองกำลังตำรวจในประเทศมาเลเซีย ตั้งแต่ศตวรรษที่สิบห้าผ่านสถาบันการศึกษาของ Temenggung และ Hulubalang หรือนักรบพระราช

ในช่วงของการหมดอำนาจของสุลต่านมะละกาที่ Bendahara นายกรัฐมนตรีขึ้นมา มีอำนาจเผด็จการ และได้ทำให้เกิดหัวหน้าตำรวจหรือเรตำรวจ งานของเขาคือการจับกุมอาชญากร สร้างที่คุมขัง นอกเหนือจาก Temenggung ที่มีอยู่เป็นจำนวนมากหัวหน้า Penghulu หรือหมู่บ้านที่มีหน้าที่ในการรักษาหมู่บ้านของตน รวมถึงการจัดเก็บภาษี การบังคับใช้กฎหมาย และรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน

ต่อมาประเทศมาเลเซียได้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงที่จำเป็นกับกองกำลังตำรวจที่รู้จักกันในชื่อ “Burgher ยาม” ก่อตั้งขึ้น ยาม Burgher ถูกควบคุมโดยชาวต่างชาติ แต่ผู้ได้บังคับบัญชาของพวกเขาถูกสร้างขึ้นจากประชาชนในท้องถิ่น ผู้นำหมู่บ้านยังคงทำหน้าที่ของตำรวจภายใต้การปกครองของชาวต่างชาติที่พวกเขามีมาตั้งแต่ก่อนที่จะมาถึงโปรตุเกส

หลังจากวันประกาศอิสรภาพ (๒๔ กรกฎาคม ๑๙๕๘) เป็นเวลาเกือบหนึ่งปี พระมหากษัตริย์ของมาเลเซีย (Tuanku Abdul Rahman Ibni Almarhum Tuanku Muhamad) ได้พระราชทานนาม “Royal” นำหน้ากองกำลังตำรวจ แก่ สหภาพตำรวจนครบาลมลายู และในปี ๑๙๖๓ สำนักงานตำรวจแห่งชาติมาเลเซีย (Royal Malaysia Police Force) ก็ได้วางรากฐานบนเกาะบอร์เนียว โดยมีผู้บังคับบัญชาในกองตำรวจร่วมกับตำรวจรัฐซาราวักถูกรวมกันในนามของ RMP นับได้ว่ากองกำลังตำรวจแห่งชาติมาเลเซียดำเนินงานอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมในปี ๑๙๖๕

หน่วยงานที่ทำหน้าที่รักษาความมั่นคงของประเทศมาเลเซียประกอบไปด้วยกองทัพมาเลเซีย Malaysian Armed Forces (MAF) ซึ่งประกอบไปด้วย กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ นอกจากนี้ยังมีสำนักงานตำรวจแห่งชาติมาเลเซีย (Royal Malaysian Police) และหน่วยงานที่เสริมด้านการทหารเช่น ตำรวจภาคสนาม (Police Field Force) กองกำลังอาสาสมัคร (People’s Volunteer Corps) และกองกำลังพลเรือนป้องกันประเทศ (Civil Defense Corps)

สำหรับสำนักงานตำรวจแห่งชาตินั้น อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงมหาดไทย (Ministry of Home Affairs) ซึ่งทำหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนในการที่จะรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน (public order) โดยมุ่งเน้นในเรื่องที่เกี่ยวกับความมั่นคงภายใน ผู้ก่อการร้าย และการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน

๔. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายของตำรวจ

มาเลเซียซึ่ง ในอดีตเคยตกเป็นอาณานิคมของอังกฤษ (British Commonwealth) จึงอยู่ภายใต้ระบบกฎหมายของอังกฤษ (British Rule) ดังนั้นระบบกฎหมายของประเทศมาเลเซียจึงได้รับอิทธิพลจากกฎหมายอังกฤษเป็นอย่างมากจนถึงปัจจุบัน ดังนั้นในระบบกฎหมายของประเทศมาเลเซียจึงคล้ายคลึงกับระบบกฎหมายที่ใช้ในประเทศอังกฤษสำหรับปัจจุบันกฎหมายที่ใช้กันอยู่มาจากรัฐสภา และสภานิติบัญญัติ (State Legislative Assemblies)

๕. การสร้างหุ่นส่วนเพื่อความปลอดภัยสาธารณะ

การสร้างหุ่นส่วนเพื่อความปลอดภัยสาธารณะในมาเลเซียได้รับการวางกรอบการปฏิบัติภายใต้แนวทางที่เรียกว่า NBQS Government Transformation Programme ซึ่งมีแนวทางดังต่อไปนี้

๑. การอยู่ทั่วไปทุกหนแห่ง (Omnipresence) ประกอบด้วย
  - ๑.๑ สายตรวจรถจักรยานยนต์ (Patrol using Motorcycle)
  - ๑.๒ สายตรวจร่วมตำรวจ-ทหาร (RMP/MAF Joint patrol)
  - ๑.๓ สายตรวจเดินเท้า (Feet on Street)
  - ๑.๔ หน่วยรักษาความปลอดภัยส่วนตัวและท้องถิ่น (PVR and Auxiliary Police)
๒. การเข้าถึง (Engagements) ประกอบด้วย

๒.๑ ชุมชนสัมพันธ์ (Community-Student, Resident Associations, Neighbourhood Watch)

๒.๒ สตรีสันติ (Amanita)

๒.๓ สภาผู้เชี่ยวชาญแห่งชาติ (National Council of Professors)

๓. หุ้นส่วน (Partnership) ประกอบด้วย

๓.๑ ภาคเอกชน บริษัท ห้างร้าน ปิมน้ำมัน สถานีวิทยุ ผู้ผลิตแอฟลิเคชั่นทาง

โทรศัพท์

๔. การร่วมมือ (Collaboration) ประกอบด้วย

๔.๑ กองกำลังทหาร (MAF: Malaysia Armed Forces)

๔.๒ ศุลกากร (Customs)

๔.๓ กระทรวงสวัสดิภาพสตรี (Women Affairs Ministry)

๔.๔ กระทรวงเยาวชนและกีฬา (Youth and Sports Ministry)

๖. งานตำรวจระหว่างประเทศ

กรมตำรวจมาเลเซีย (The Royal Malaysian Police (RMP) เป็นกองกำลังที่มีขนาดถึง ๑๐๒,๐๐๐ นาย มีภารกิจรับผิดชอบเป็นวงกว้างตั้งแต่การจัดการจราจรไปจนถึงงานด้านการข่าว ซึ่งประกอบด้วยแผนกใหญ่จำนวน ๘ แผนกด้วยกัน อันได้แก่

๖.๑ แผนกสืบสวนอาชญากรรม (Criminal Investigation Department)

๖.๒ แผนกสืบสวนอาชญากรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด (Narcotics Criminal Investigation Department)

๖.๓ แผนกความมั่นคงภายในและการจัดระเบียบสังคม (Internal Security and Public Order Department)

๖.๔ ตำรวจสันติบาล

๖.๕ แผนกสืบสวนอาชญากรรมพาณิชย์ (Commercial Crime Investigation Department)

๖.๖ หน่วยปฏิบัติการพิเศษและต่อต้านการก่อการร้าย (Counter-Terrorism Special Operations Task Force)

๖.๗ แผนกบริหารจัดการ (Management Department)

๖.๘ แผนกพลาธิการส่งกำลังบำรุง (Logistics Department)

หน่วยงานที่กล่าวถึงขึ้นตรงกับการบังคับบัญชาของกองบัญชาการใหญ่ (รู้จักกันในนามภาษามาเลย์คือ Bukit Aman)

สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า (Republic of the Union of Myanmar)

๑. สภาพสังคมและเศรษฐกิจ

ชื่อประเทศอย่างเป็นทางการ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (The Republic of the Union of Myanmar) เมืองหลวงคือ นครเนปีดอว์ (Nya Pyi Daw) แปลว่านครหลวงใหม่ของประเทศ มีประชากรทั้งสิ้นประมาณ ๕๙.๑ ล้านคน ใช้ภาษาเมียนมาร์เป็นภาษาราชการ

ลักษณะทางภูมิศาสตร์ ประเทศเมียนมาร์เป็นประเทศที่มีพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับ ๒ ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยพรมแดนทั้งหมดมีรูปพรรณสัณฐานคล้ายว่าที่มีหางยาวล้อมรอบเกือบมาขนาดใหญ่ คือแนวเทือกเขามหิมาและภูเขาที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยป่าไม้ มียอดเขาสูงอยู่มากมายตามแนวเทือกเขาของเมียนมาร์และมีหลายยอดที่สูงเกินกว่า ๑๐,๐๐๐ ฟุต

สังคมของชาวเมียนมาร์เป็นสังคมที่ให้ความสำคัญกับระบบอาวุโสและระบบอุปถัมภ์เป็นอย่างยิ่ง สถานภาพของชายจะสูงกว่าหญิงแต่ขณะเดียวกันเมื่อหญิงแต่งงานแล้วก็สามารถขอหย่าจากสามีได้ เมื่อหย่าแล้วก็กลับมาอยู่ที่บ้านพ่อแม่เหมือนเดิม ในช่วงวัยแต่งงานมักจะแต่งงานตั้งแต่อายุน้อย พิธีแต่งงานเรียบง่ายไม่ต้องมีพิธีทางศาสนาหรือทางโลก มีแต่การจดทะเบียนสมรสเพื่อประโยชน์ในการแบ่งสินสมรส หญิงชาวเมียนมาร์จะได้รับสิทธิตามกฎหมายทัดเทียมชาย แม้ว่าสถานภาพอื่นๆ ทางสังคมจะด้อยกว่าก็ตาม แต่กฎหมายของเมียนมาร์ก็คุ้มครองสิทธิของสตรีอย่างมาก

๒. โครงสร้างการเมืองการปกครอง

เมียนมาร์มีระบบรัฐสภาที่สมาชิกมาจากการเลือกตั้งร้อยละ ๗๕ ส่วนที่เหลือแต่งตั้งโดยทหาร มีประธานาธิบดีเป็นทั้งประมุขประเทศและหัวหน้ารัฐบาล

จากรัฐธรรมนูญการปกครองของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ปี พ.ศ.๒๕๕๑ (Constitution of the Republic of the Union of Myanmar ๒๐๐๘) ได้ให้ความสำคัญเรื่องความมั่นคงและสถานะทางอำนาจของผู้นำทางทหารที่ได้โอนคลาษาอำนาจทางการเมืองให้ประชาชนโดยการเลือกตั้ง แต่ยังคงแฝงความคิดต่างๆ ไว้ในรัฐธรรมนูญ ดูได้ตั้งแต่เรื่องโครงสร้างรัฐที่อยู่ในหมวดที่สองของรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการปกครองของเมียนมาร์ โดยสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ปกครองในระบอบประชาธิปไตย มีประธานาธิบดีเป็นประมุขของประเทศและหัวหน้ารัฐบาล มีรัฐสภาประกอบด้วย สภาสูง หรือ Upper House ซึ่งเป็นผู้แทนจากสภาชาติพันธ์ สภาประชาชน หรือ Lower House และสภาท้องถิ่น

๓. รูปแบบโครงสร้างองค์กรและการบริหารงานตำรวจ

ผู้อำนวยการกองกำลังตำรวจเมียนมาร์ (Director General of Myanmar Police Force) มียศพลตำรวจตรี เป็นผู้ดูแลควบคุมสั่งการกองกำลังตำรวจทั้งหมด ซึ่งกองกำลังตำรวจเมียนมาร์มีโครงสร้างการบริหาร ดังนี้

- ๓.๑ สำนักงานใหญ่ (Headquarters)
- ๓.๒ กองกำลังตำรวจรัฐและเขตการปกครอง (State and Division Police Forces)
- ๓.๓ กรมกิจการพิเศษ (Special Departments)
- ๓.๔ ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจ (Training Centres)
- ๓.๕ หน่วยระวังป้องกัน (Reserved Units)
- ๓.๖ หน่วยปฏิบัติการพิเศษ (Combat Police Battalions - SWAT)

นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานหรือกองกำลังที่สำคัญอื่นๆ เช่น กรมการบินตำรวจ กรมตำรวจตรวจตราชายฝั่งและแม่น้ำ กรมตำรวจท่องเที่ยว กรมตำรวจทางหลวง กรมตำรวจจราจร และกองกำลังต่อต้านยาเสพติด (Anti-Narcotics Task Forces)

๔. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายของตำรวจ

ประเทศพม่ามีระบบกฎหมายที่มีเอกลักษณ์เนื่องจากการผสมผสานกันระหว่างจารีตประเพณีในกฎหมายครอบครัว ระบบกฎหมายคอมมอนลอว์จากอิทธิพลของอังกฤษ และกฎหมายใหม่ของประเทศพม่า หลักการของระบบกฎหมายคอมมอนลอว์จากประเทศอังกฤษบังคับอยู่ในกฎหมายพม่า อาทิเช่น กฎหมายว่าด้วยอายุความ กฎหมายอนุญาโตตุลาการ กฎหมายบริษัท กฎหมายว่าด้วยนิติกรรมสัญญา กฎหมายพยาน กฎหมายตัวเงิน กฎหมายว่าด้วยการซื้อขาย กฎหมายทรัพย์สิน กฎหมายทรัสต์ และกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ในกรณีที่ข้อเท็จจริงไม่สามารถนำกฎหมายในเรื่องข้างต้นมาบังคับใช้ได้ ศาลยุติธรรมในประเทศพม่าจะใช้กฎหมายทั่วไปของพม่ามาพิจารณาคดี ซึ่งกฎหมายทั่วไปของพม่านี้นี้มีรากฐานมาจากระบบคอมมอนลอว์ของประเทศไทยซึ่งประกอบไปด้วยหลักความเที่ยงธรรม (Equity) หลักความยุติธรรม (Justice) และหลักสุจริต

ประเทศพม่ากำลังก้าวเข้าสู่การปฏิรูปเศรษฐกิจและการเมืองซึ่งหัวใจของกระบวนการยุติธรรมนั้น จำเป็นต้องนำหลักนิติธรรม (Rule of Law) มาใช้เพื่อก่อให้เกิดความยุติธรรมและเป็นสากลของกระบวนการยุติธรรม โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญเจ็ดประการดังนี้ คือ

๑. บุคคลจะไม่ถูกลงโทษหากปราศจากกรอบนิติกระบวนการที่ถูกต้อง (Due Process of Law)

๒. ในสายตาของกฎหมายทุกคนมีความเท่าเทียมกัน

๓. ตุลาการต้องมีความเป็นกลางและอิสระ

๔. ห้ามใช้วิธีการทรมานเพื่อให้ได้มาซึ่งคำสารภาพ

๕. บุคคลทุกคนย่อมมีสิทธิในทางศาลในการที่จะต่อสู้ทางกฎหมายโดยไม่ล่าช้าก่อนการถูกกักกัน

๖. เจ้าหน้าที่รัฐและตุลาการสามารถใช้ดุลพินิจ ในการตีความกฎหมายภายใต้กรอบของกฎหมายเท่านั้น

๗. บุคคลทุกคนย่อมตกอยู่ภายใต้กฎหมายที่ใช้บังคับภายในเขตอำนาจศาลนั้น

๕. การสร้างหุ้นส่วนเพื่อความปลอดภัยสาธารณะ

ตำรวจในเมียนมาร์ยังไม่มีการทำงานร่วมกับภาคธุรกิจการรักษาความปลอดภัยในเมียนมาร์ที่มีอยู่ทั่วไปตามสถานที่เศรษฐกิจสำคัญต่างๆ โดยพนักงานรักษาความปลอดภัยตามสถานที่ต่างๆ ไม่จำเป็นต้องผ่านการฝึกอบรมของตำรวจก่อนมาทำงานเนื่องจากไม่มีกฎหมายกำหนดไว้ ดังนั้นพนักงานรักษาความปลอดภัยจึงเป็นใครก็ได้ที่ภาคเอกชนว่าจ้างมาทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยให้ ซึ่งไม่มีมาตรฐานในการคัดเลือก บางคนมีอายุมากแล้วและพนักงานรักษาความปลอดภัยจะไม่มีการใช้อาวุธปืนเหมือนกับในหลายประเทศที่พนักงานรักษาความปลอดภัยจะสามารถพกพาอาวุธปืนได้ เช่น ฟิลิปปินส์ ซึ่งพนักงานรักษาความปลอดภัยจะผ่านการฝึกอบรมก่อน

๖. งานตำรวจระหว่างประเทศ

ยังไม่มีข้อมูลการส่งกองกำลังตำรวจเมียนมาร์ไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ แต่ปัจจุบันเมียนมาร์มีการเรียนรู้งานตำรวจจากต่างประเทศและมีการปรับปรุงงานตำรวจให้ดีขึ้น โดยตำรวจเมียนมาร์ได้รับการช่วยเหลือจาก องค์การสหประชาชาติ UNODC ในการปรับปรุงระบบการฝึกอบรมตำรวจ โดยเฉพาะในด้านการบริการประชาชน อาชญากรรมเศรษฐกิจ และการทุจริตคอร์รัปชัน นอกจากนี้ยังได้รับความช่วยในการพัฒนางานตำรวจจากกลุ่มสหภาพยุโรป (EU)

สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (Republic of the Philippines)

๑. สภาพสังคมและเศรษฐกิจ

ประเทศอย่างเป็นทางการ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (Republic of the Philippines) หรือฟิลิปปินส์ (The Philippines) เมืองหลวงคือ เมืองมะนิลา (Manila) มีประชากรทั้งสิ้น ๙๘.๗๓ ล้านคน ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ ส่วนภาษาพูดใช้ภาษาฟิลิปปิโน

ลักษณะทางภูมิศาสตร์ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์มีพื้นที่ ๓๐๐,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร เขตแดนด้านเหนือและด้านตะวันตกติดกับทะเลจีนใต้ ด้านใต้และด้านตะวันออกติดกับมหาสมุทรแปซิฟิก ฟิลิปปินส์เป็นประเทศที่ประกอบด้วยเกาะ ๗,๑๐๗ เกาะ แต่มีเพียง ๑๑ เกาะเท่านั้นที่มีความเจริญอย่างรวดเร็วและมีผู้คนอาศัยอยู่มาก หากดูจากแผนที่โลกจะเห็นว่าฟิลิปปินส์ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของมหาสมุทรแปซิฟิก ด้านตะวันออกเฉียงเหนือของเกาะบอร์เนียว และทางใต้ของเกาะไต้หวัน อยู่ห่างจากแผ่นดินใหญ่ของทวีปเอเชียประมาณ ๙๗๐ กิโลเมตร หมู่เกาะฟิลิปปินส์มีความยาวจากทิศเหนือจรดใต้ประมาณ ๑,๑๐๐ กิโลเมตร โดยหมู่เกาะทั้งหมดสามารถแบ่งเป็น ๓ หมู่เกาะใหญ่ คือ หมู่เกาะเหนือ หมู่เกาะกลาง และหมู่เกาะใต้

๒. โครงสร้างการเมืองการปกครอง

ประเทศฟิลิปปินส์ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยแบบสาธารณรัฐ มีประธานาธิบดีเป็นประมุขและผู้นำฝ่ายบริหารอยู่ในวาระ ๖ ปี โดยดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว และมีการเลือกตั้งผู้ปกครองในทุกระดับชั้นตั้งแต่ประธานาธิบดีจนถึงผู้ปกครองท้องถิ่นในระดับบารังไก (Barangay) ซึ่งเป็นหน่วยปกครองเล็กที่สุด รัฐบาลท้องถิ่นในแต่ละจังหวัดมีอิสระในการปกครองตนเองภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงมหาดไทยและการปกครองส่วนท้องถิ่น จากลักษณะภูมิประเทศที่เป็นเกาะทั้งหมด จึงแบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๓๑ เขต ๘๐ จังหวัด และ ๑๒๐ เมือง

๓. รูปแบบโครงสร้างองค์กรและการบริหารงานตำรวจ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติฟิลิปปินส์มีปรัชญาในการทำงานคือ “บริการ เกียรติศักดิ์ และยุติธรรม” และค่านิยม คือ “เกรงกลัวต่อพระเจ้า ความรักชาติ ความเป็นมนุษย์ และความเป็นมิตร” โดยมีวิสัยทัศน์ดังนี้ “สำนักงานตำรวจแห่งชาติฟิลิปปินส์จะต้องมีความสามารถสูง มีประสิทธิภาพ และมีความน่าเชื่อถือในการให้บริการ โดยจะต้องทำงานร่วมไปด้วยกันกับชุมชนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการทำให้ฟิลิปปินส์มีความปลอดภัยมากขึ้นในการอยู่อาศัย ทำงานและทำธุรกิจ” โดยมีภารกิจดังนี้ “สำนักงานตำรวจแห่งชาติฟิลิปปินส์จะต้องบังคับใช้กฎหมาย สืบสวนสอบสวนและป้องกันอาชญากรรม รักษาความสงบเรียบร้อย และเพิ่มมาตรการรักษาความปลอดภัยสาธารณะและความมั่นคงภายใน พร้อมด้วยการสนับสนุนจากชุมชน” โดยมีแผนที่ยุทธศาสตร์ในพัฒนางานตำรวจภายใต้ชื่อ P.A.T.R.O.L. Plan ๒๐๓๐ Roadmap

๔. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายของตำรวจ

พระราชบัญญัติกำหนดอำนาจหน้าที่ของตำรวจว่าด้วยรักษาความสงบเรียบร้อย และปฏิบัติหน้าที่เพื่อความปลอดภัยของประชาชน

ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ ๑๙๘๗ ของประเทศสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ได้กำหนดถึง สิทธิพลเรือน, การจับกุม, การคุมขัง ต้องดำเนินการอยู่บนพื้นฐานสิทธิมนุษยชนและความเสมอภาค (๑๙๘๗ Philippine Constitution Article ๒, Section ๔-๕) นอกจากนี้ ประชาชนยังสามารถ ชุมนุมในที่สาธารณะได้ตามบทบัญญัติของกฎหมายชุมนุมสาธารณะ โดยกำหนดให้การจัดชุมนุม สาธารณะในที่สาธารณะต้องขออนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรต่อสำนักงานเทศบาลในเขตพื้นที่จัดการ ชุมนุม ส่วนการชุมนุมสาธารณะในพื้นที่ที่เรียกว่า freedom park การชุมนุมในสถานที่ส่วนตัว การ ชุมนุม ในมหาวิทยาลัยของรัฐภายใต้กฎระเบียบของมหาวิทยาลัยนั้น และการประชุมทางการเมือง หรือ การชุมนุมในระหว่างหาเสียงเลือกตั้ง ไม่ต้องขออนุญาต (มาตรา ๔) ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นเรื่องของการ ขอใช้สถานที่มากกว่าจะเป็นเรื่องของการขออนุญาตชุมนุม และ หากเจ้าหน้าที่ปฏิเสธหรือกำหนด เงื่อนไขในการอนุญาตผู้ขออนุญาตสามารถฟ้องศาลในพื้นที่เป็นผู้ชี้ขาดได้ภายใน ๔๘ ชั่วโมง และศาล ต้องตัดสินภายใน ๒๔ ชั่วโมง (มาตรา ๖) การชุมนุมในประเทศฟิลิปปินส์ เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องไม่เข้าไป แทรกแซงการจัดการชุมนุมสาธารณะ แต่เพื่อเป็นหลักประกันความปลอดภัยสาธารณะ เจ้าหน้าที่ ของรัฐภายใต้คำสั่งของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่รับผิดชอบสามารถประจำการในระยะห่างจากการชุมนุม อย่างน้อย ๑๐๐ เมตรจากพื้นที่ชุมนุมเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในการชุมนุม (มาตรา ๙) นอกจากนี้ กฎหมายยังได้กำหนดแนวทางและขั้นตอนในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ไว้ดังนี้

๑. เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมต้องแต่งเครื่องแบบพร้อมทั้งติดป้าย ชื่อและหน่วยงานต้นสังกัด

๒. เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องไม่พกพาอาวุธปืน แต่อาจมีกระบอกหมวกกันกระแทก หน้ากากกันแก๊ส โล่ รองเท้าบูทหรือรองเท้าหุ้มข้อพร้อมสนับแข้งได้

๓. ห้ามใช้แก๊สน้ำตา ระเบิดควัน ท่อฉีดน้ำ หรืออุปกรณ์ต่อต้านการจลาจลที่ คล้ายกัน เว้นแต่การชุมนุมสาธารณะนั้นมีการใช้ความรุนแรง หรือเจตนาทำลายทรัพย์สิน (มาตรา ๑๐)

กฎหมายการชุมนุมสาธารณะของประเทศฟิลิปปินส์ยังได้ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ ในการสลายการชุมนุมได้ (มาตรา ๑๑) โดยกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนในการสลายการชุมนุมไว้ ดังต่อไปนี้

๑. หากเริ่มมีสัญญาณความรุนแรงให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายเรียก ผู้นำการชุมนุมเพื่อหาแนวทางป้องกัน

๒. หากความรุนแรงเริ่มเกิดขึ้นโดยมีการขว้างปาก้อนหินหรือวัตถุที่เป็นอันตราย อื่นๆ ใส่เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือบุคคลภายนอกที่ไม่ใช่ผู้ร่วมชุมนุม หรือเป็นเหตุให้ทรัพย์สินเสียหาย เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งต้องเตือนผู้เข้าร่วมชุมนุมว่า หากการชุมนุมยังคงวุ่นวายจะมีการสลายการ ชุมนุม

๓. หากความรุนแรงหรือความวุ่นวายยังปรากฏเจ้าหน้าที่ที่ได้รับแต่งตั้งต้องเตือน ผู้เข้าร่วมชุมนุม หลังจากนั้นจึงจะสลายการชุมนุมได้

๔. บทลงโทษผู้ขัดขวางการใช้เสรีภาพในการชุมนุม – บทลงโทษผู้จัดการชุมนุมและผู้ชุมนุมที่กระทำผิดกฎหมายเป็นเรื่องที่มีอยู่ในกฎหมายการชุมนุมหรือในกฎหมายอาญาของประเทศที่มีความหนักเบาแตกต่างกันไป

๕. การสร้างหุ้นส่วนเพื่อความปลอดภัยสาธารณะ

๕.๑ อาสาสมัครภาคประชาชน เจ้าหน้าที่ตำรวจฟิลิปปินส์ ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม โดยในแต่ละสถานีตำรวจจะมีการให้ประชาชนลงทะเบียนเป็นอาสาสมัครชุมชนซึ่งมีประชาชนเข้าร่วมแตกต่างกันไปตามพื้นที่ ตัวอย่างเช่น สถานีตำรวจเมืองมาริกินามีอาสาสมัครดูแลเมือง Bantay-Bayan/City Watch Volunteers จำนวน ๓,๕๕๐ คนและอาสาสมัครชุมชน Barangay Tanod (Community Watch) จำนวน ๒๕๕ คน โดยอาสาสมัครเหล่านี้ จะร่วมทำงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตพื้นที่รับผิดชอบของแต่ละสถานีตำรวจโดยได้มีการแบ่งโซนสถานีตำรวจย่อยซึ่งเรียกว่า Police Community Precinct เพื่อดูแลความปลอดภัยในพื้นที่รับผิดชอบของตนเอง และบริการประชาชนในพื้นที่

๕.๒ การทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ ได้รับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์จากรัฐบาลท้องถิ่น เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติฟิลิปปินส์ ไม่เพียงพอ รัฐบาลท้องถิ่นจึงมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุน ช่วยเหลือตำรวจในพื้นที่อย่างมาก โดยรัฐบาลท้องถิ่นจะคอยสนับสนุนอุปกรณ์ในการทำงานของตำรวจ เช่น อาวุธปืน รถยนต์สายตรวจ รถจักรยานยนต์ วิทยุสื่อสาร โล่ เกราะ เสื้อเกราะกันกระสุน และอุปกรณ์อื่นๆ และส่วนหนึ่งของอุปกรณ์เหล่านี้จะได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติฟิลิปปินส์ แต่ก็ไม่เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในพื้นที่ จึงต้องขอรับสนับสนุนจากรัฐบาลท้องถิ่น

๖. งานตำรวจระหว่างประเทศ

๖.๑ ฟิลิปปินส์เป็นสมาชิกขององค์กรตำรวจสากล (INTERPOL) ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๒ โดยร่วมมือกับนานาชาติในการจัดการปัญหาอาชญากรรมที่สำคัญ เช่น การลักลอบจำหน่ายยาเสพติด, การฟอกเงิน, การก่อการร้าย, อาชญากรรมทางอินเทอร์เน็ต, การลักลอบค้าอาวุธ, การลักพาตัว, ปัญหาโจรสลัด เป็นต้น

๖.๒ รัฐบาลฟิลิปปินส์ได้ให้ความสำคัญกับปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ และองค์กรอาชญากรรมโดยได้มีความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับประเทศสหรัฐอเมริกาหลังจากเหตุการณ์กลุ่มผู้ก่อการร้ายโจมตี World Trade Center, New York เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๐๐๑ โดยประธานาธิบดี กลอเรีย มาคาปากัลลาโรโย ประกาศความตั้งใจของรัฐบาลฟิลิปปินส์ที่จะทำงานอย่างใกล้ชิดกับสหรัฐ ในการสนับสนุนหน่วยสืบราชการลับของสหรัฐ การป้องกันกลุ่มก่อการร้ายเข้ามาอาศัยและการป้องกันการไหลของเงินทุนไปยังกลุ่มก่อการร้ายผ่านฟิลิปปินส์

๖.๓ รัฐบาลฟิลิปปินส์ได้ร่วมลงนามในการประชุมต่อต้านความรุนแรงต่อผู้หญิงของสหประชาชาติตั้งแต่ปี ๑๙๘๖ ที่จะพยายามอย่างแข็งขันและตั้งใจที่จะมีการส่งเสริมเกี่ยวกับปัญหาของผู้หญิง รวมทั้งความเสมอภาคทางเพศโดยเน้นนโยบายที่มีจุดมุ่งหมายที่จะขจัดความไม่เท่าเทียมกันทางเพศ นอกจากนี้ยังได้มีการปฏิรูปกฎหมาย จัดตั้งสถาบันและวางแผนที่จะดำเนินการป้องกันไม่ให้เกิดความรุนแรงต่อผู้หญิงและเด็ก มีคณะกรรมการประสานงานระหว่างประเทศ (IAC) ซึ่ง

ดำเนินการโดยคณะกรรมการบทบาทสตรีฟิลิปปินส์แห่งชาติ (NCRFW) เพื่อปกป้องสิทธิของผู้หญิง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานการณ์อาชญากรรมที่มีอัตราสูงเช่น ผู้ต้องขังหญิง การค้ามนุษย์ และการค้าประเวณี

สาธารณรัฐสิงคโปร์ (Republic of Singapore)

๑. สภาพสังคมและเศรษฐกิจ

ชื่อประเทศอย่างเป็นทางการ สาธารณรัฐสิงคโปร์ (Republic of Singapore) เมืองหลวงคือ สิงคโปร์ (Singapore) มีประชากรทั้งสิ้น ๕,๗๘๑,๗๒๘ คน (ข้อมูลเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๙) ใช้ภาษาอังกฤษ จีนกลาง มลายู และทมิฬ เป็นภาษาราชการ เช่นเดียวกับภาษาพูด

สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีประชากรหลากหลายเชื้อชาติ ประกอบด้วยชาวจีนร้อยละ ๗๖ ชาวมาเลย์ร้อยละ ๑๓.๗ ชาวอินเดียร้อยละ ๘.๔ และอื่นๆ ร้อยละ ๑.๙ ส่วนในด้านศาสนา นั้น ประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศที่ไม่มีศาสนาประจำชาติ เพราะให้เสรีภาพประชาชนเลือกนับถือศาสนาได้เอง ปัจจุบันได้แก่ พุทธร้อยละ ๔๒.๕ อิสลามร้อยละ ๑๔.๙ คริสต์ร้อยละ ๑๔.๖ เต๋าร้อยละ ๘.๕ ฮินดูร้อยละ ๔ อื่นๆ ร้อยละ ๐.๗ และไม่นับถือศาสนา ร้อยละ ๑๔.๕ สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีขนาดเล็ก จึงไม่มีพื้นที่เพียงพอสำหรับการทำเกษตรกรรม ดังนั้นสิงคโปร์จึงเน้นไปทางด้านการค้าและอุตสาหกรรมโดยมีท่าเรือน้ำลึกและเป็นท่าเรือปลอดภาษี จึงเหมาะแก่การจอดเรือรับ-ส่งสินค้าจากประเทศต่างๆ เพื่อส่งไปขายต่อ

๒. โครงสร้างการเมืองการปกครอง

ประเทศสิงคโปร์ แม้ว่าเป็นประเทศขนาดเล็ก แต่ยังคงมีการแบ่งเขตการปกครอง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งในปัจจุบันสิงคโปร์แบ่งเขตการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็น ๕ ภาค ด้วยกันดังนี้

๒.๑ ภาคกลาง (Central Region) มีพื้นที่ ๑๓๐.๕ ตารางกิโลเมตรประกอบด้วย Central Area ซึ่งเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและการเงินของสิงคโปร์ และ ๑๑ เขตรอบนอก โดยภายใน Central Area ยังแบ่งออกเป็น ๑๑ เขตย่อย ซึ่งเขตที่สำคัญ ได้แก่ Downtown Core เป็นศูนย์กลางทางธุรกิจสำคัญ Singapore River เป็นที่อยู่สำนักงาน

๒.๒ ภาคตะวันตก (West Region) มีประชากรมากกว่า ๗.๔ แสนคน มีพื้นที่ ๒๐๑ ตารางกิโลเมตร ใหญ่ที่สุดใน ๕ ภาค แบ่งเป็น ๑๒ เขต โดยเขตสำคัญ ได้แก่ Western Water Catchment ซึ่งเป็นพื้นที่กักเก็บน้ำขนาดใหญ่ครอบคลุมพื้นที่กว่า ๑ ใน ๓ ของภาค

๒.๓ ภาคเหนือ (North Region) มีประชากรกว่า ๔ แสนคน อาศัยในพื้นที่ ๙๗ ตารางกิโลเมตร แบ่งเป็น ๘ เขต รวม Central Water Catchment (หรือ Central Catchment Nature Reserve: CCNR) ซึ่งเป็นพื้นที่กักเก็บน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภคในตอนกลางของเกาะสิงคโปร์

๒.๔ ภาคตะวันออก (East Region) แบ่งเป็น ๖ เขต โดยเขต Changi เป็นที่อยู่ของสนามบินนานาชาติแห่งสิงคโปร์ (Changi International Airport)

๒.๕ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (North-East Region) แบ่งเป็น ๗ เขต มีพื้นที่ครอบคลุมหมู่เกาะในเขตตะวันออกเฉียงเหนือ เกาะสำคัญได้แก่ Pulau-tekong เป็นที่อยู่ทางทหารของสิงคโปร์และ Pulau-ubin เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

๓. รูปแบบโครงสร้างองค์กรและการบริหารงานตำรวจ

กรมตำรวจสิงคโปร์ (The Singapore Police Force: SPF) ในภาษามลายูคือ Pakusan Polis Singapura เป็นกองกำลังของสาธารณรัฐที่มีภารกิจรักษากฎหมาย ดูแลความเรียบร้อยภายในรัฐเกาะสิงคโปร์ ซึ่งในอดีตเป็นที่รู้จักในชื่อ กองกำลังตำรวจสาธารณรัฐสิงคโปร์ จากรากฐานขององค์กรที่มีเพียง ๑๑ คนในอดีต สู่กองกำลังที่มีเจ้าหน้าที่ประจำอยู่ถึงกว่า ๓๘,๕๘๗ นาย ทั้งนี้ กองกำลังตำรวจแห่งชาติสิงคโปร์ยังได้รับการโหวตว่ามีประสิทธิภาพสูงติดอันดับ ๑ ใน ๕ ของโลก ในเรื่องของความน่าเชื่อถือและได้รับความไว้วางใจจากประชาชนเป็นอย่างมาก

กรมตำรวจสิงคโปร์มีการพัฒนาควบคู่กับการเจริญเติบโตของสิงคโปร์อย่างต่อเนื่องซึ่งก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ.๑๘๑๙ จากจุดเริ่มต้นเล็กๆ ที่มีกำลังเพียงแค่ ๑๑ คน ภายใต้การนำของ ฟรานซิส เจมส์ เบอ์นาร์ด (Francis James Bernard) ลูกบุญธรรมของวิลเลียม ฟาร์ควาร์ (William Farquhar) โดยการปฏิบัติการอาศัยงบประมาณเริ่มต้นเพียง ๓๐๐ เหรียญสหรัฐ โดยจำกัดกำลังคนควบคู่การดำเนินนโยบายให้กำลังคนนั้นสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้หลากหลาย เน้นการทำงานร่วมกับผู้ใหญ่บ้าน (Headmen) หรือผู้นำชุมชนเพื่อรักษาความสงบในพื้นที่ต่างๆ ตามขนบธรรมเนียมประเพณีในชุมชนนั้นๆ ตามความเหมาะสม

๔. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายของตำรวจ

ระบบการเมืองในประเทศสิงคโปร์ค่อนข้างมีความมั่นคงสูงนับตั้งแต่มีการเลือกตั้งครั้งแรกหลังจากได้รับเอกราชนั้นมีเพียงพรรคเดียวคือพรรคกิจประชา (PAP: People Action Party) ผู้นำที่สำคัญคือ ลี กวน ยู ต่อมาจึงยอมลงจากตำแหน่งเพราะบริหารประเทศมานาน ปัจจุบันมีนาย ลี เซียน ลุง บุตรของนายลี กวน ยู มีอำนาจทางการเมืองหลังการเลือกตั้ง ดังนั้นระบบการเมืองการปกครองของสิงคโปร์จึงมีเสถียรภาพมาก ไม่มีการแทรกแซงจากอำนาจนอกระบบเหมือนในประเทศอื่นๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เสถียรภาพทางการเมืองของรัฐบาลสิงคโปร์จึงเกิดจากรัฐบาลพรรคเดียวมาเป็นเวลานานมากระบบกฎหมายในสิงคโปร์จะเป็นไปในลักษณะ Adversarial ใช้กฎหมายที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ที่เรียกว่า ระบบ Common Law ของประเทศอังกฤษ เสริมกับกฎหมายตามประเพณีของมาเลเซียและกฎหมายมุสลิม ดังนั้นระบบกฎหมายสิงคโปร์จะมีลักษณะพหุนิยม กฎหมายที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษรก็จะใช้กับประชาชนทั่วไป ส่วนกฎหมายมุสลิมจะใช้กับชุมชนผู้นับถือศาสนาอิสลาม การที่ระบบกฎหมายสิงคโปร์มีพื้นฐานและได้รับอิทธิพลมาจากมาจากระบบกฎหมาย Common law ของประเทศอังกฤษ (English common law) นั้น กฎหมายสิงคโปร์จึงมีลักษณะของกฎหมายที่มีความคล้ายคลึงกับกฎหมายของประเทศที่เป็นเมืองขึ้นของประเทศอังกฤษอื่นๆ ด้วย เช่น ประเทศอินเดีย มาเลเซีย บรูไน และเมียนมาร์

๕. การสร้างหุ่นส่วนเพื่อความปลอดภัยสาธารณะ

เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกประเทศ ไม่ว่าจะเป็นที่ใดในโลกต่างมุ่งหวังสร้างความสงบสุขให้เกิดขึ้นกับประชาชน และสังคม ซึ่งจะประสบความสำเร็จได้ จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชน และความรู้สึกของประชาชนที่มีต่อตำรวจเป็นประเด็นสำคัญที่เป็นปัจจัยบ่งชี้ถึงแนวโน้มความสำเร็จที่จะเกิดขึ้นได้ในอนาคต จากการศึกษาดูงาน สัมผัสลักษณะ อากัปกริยาที่ประชาชนมีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจสิงคโปร์ พบว่า ประชาชนรู้สึกภูมิใจที่เจ้าหน้าที่ตำรวจคอยดูแลความสงบเรียบร้อยอยู่ แม้ไม่ได้ปรากฏตัวให้เห็นเด่นชัด ความสำเร็จที่เกิดขึ้นส่วนหนึ่งเพราะการประชาสัมพันธ์ที่ดีของตำรวจสิงคโปร์ที่พยายามนำเสนอข้อมูลความรู้กับประชาชน นักท่องเที่ยว ให้ตระหนักอยู่เสมอว่า ตำรวจสิงคโปร์กำลังทำงานอยู่ตลอดเวลา สร้างพันธสัญญาที่สามารถทำได้จริง เช่น สัญญาว่าเมื่อเกิดเหตุจะใช้เวลาในการเดินทางไม่เกิน ๕-๑๐ นาที และทำให้เกิดขึ้นเห็นผลได้จริง แนวคิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจจากการสอบถามเจ้าหน้าที่โดยส่วนตัวพบว่า ตำรวจสิงคโปร์จะหลีกเลี่ยงสิ่งนี้อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดซึ่งเกี่ยวกับการคอร์รัปชันทุกประเภท เช่น การใส่เครื่องแบบเข้าไปรับประทานอาหารในร้านอาหาร เพราะอาจเกิดความเข้าใจผิดได้ว่าตำรวจมีส่วน ในการค้าขายของร้านดังกล่าว หรือ ตำรวจสิงคโปร์ถูกปลุกฝังให้มีภาพลักษณ์ที่สะอาดเรียบร้อย ดูเป็นมิตรกับประชาชน ซึ่งตรงกันข้ามกับตำรวจอย่างในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีภาพลักษณ์ที่ดูดุดันเข้มแข็ง และเมื่อแนวคิดของตำรวจที่มีต่อประชาชนคือความพยายามเป็นมิตรให้มากที่สุด ก็จะส่งผลกระทบต่อคัลเลอร์กับความรู้สึกที่ดีที่ประชาชนมี และเกิดความร่วมมือมีส่วนร่วมในการดำเนินยุทธศาสตร์การป้องกันอาชญากรรมที่ดีขึ้นตามไปด้วย

๖. งานตำรวจระหว่างประเทศ

หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายของสิงคโปร์ควบคุมดูแลโดยกรมตำรวจสิงคโปร์ (Singapore Police Force: SPF) มุ่งเน้นการปฏิบัติที่เป็นการยับยั้ง ป้องกัน และตรวจจับการเกิดอาชญากรรมทุกประเภท ทั้งนี้ความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจสิงคโปร์กับองค์การตำรวจสากล ได้รับความร่วมมืออยู่ในความรับผิดชอบของ แผนกความร่วมมือระหว่างประเทศตำรวจสิงคโปร์ (SPF International Cooperation Department: ICD) มีกิจกรรมสำคัญเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ เช่น การแต่งตั้งทูตตำรวจประจำในกลุ่มประเทศสมาชิก การทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการปราบปรามอาชญากรรม และการเข้าร่วมในการประชุมหรือกิจกรรมของผู้บังคับใช้กฎหมายที่จัดเป็นวาระต่างๆ

ตำรวจสากลในสิงคโปร์ ได้แสดงศักยภาพผ่านทางจุดเชื่อมต่อสำคัญคือ แผนกความร่วมมือระหว่างประเทศตำรวจสิงคโปร์ (ICD) เป็นจุดติดต่อ (contact point) ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในหน่วยงานตำรวจ และหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายอื่นๆ เช่น ศาล อัยการ เป็นต้น

ราชอาณาจักรไทย (Kingdom of Thailand)

๑. สภาพสังคมและเศรษฐกิจ

ประเทศไทย หรือชื่อทางการว่า ราชอาณาจักรไทย เป็นรัฐชาติอันตั้งอยู่บนคาบสมุทรอินโดจีน ในทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีพรมแดนด้านตะวันออกติดประเทศลาวและประเทศกัมพูชา ทิศใต้พรมแดนติดต่อกับประเทศมาเลเซียและอ่าวไทย ทิศตะวันตกติดทะเลอันดามันและ

ประเทศพม่า มีแม่น้ำโขงกันเป็นบางช่วง ประเทศไทยมีขนาดใหญ่ เป็นอันดับที่ ๕๐๒ ของโลก มีเนื้อที่ ๕๑๓,๑๑๕ ตารางกิโลเมตร

ลักษณะภูมิประเทศ ภาคเหนือของไทยมีภูเขาทอดผ่านเป็นจำนวนมาก ตั้งแต่ชายแดนพม่าผ่านคอคอดและคาบสมุทรมลายู ที่ราบตอนกลางเป็นพื้นที่ลุ่มซึ่งระบายน้ำโดยแม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำสายย่อย ทั้งนี้แม่น้ำเจ้าพระยาถือเป็นระบบแม่น้ำที่สำคัญของประเทศ โดยไหลผ่านไปสู่สามเหลี่ยมปากแม่น้ำซึ่งอยู่ที่หัวอ่าวกรุงเทพฯ แม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านพื้นที่กว่าหนึ่งในสามของประเทศ ในพื้นที่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศเป็นที่ราบสูง พื้นที่มีเนินลาดและทะเลสาบต้นเขิน มีแม่น้ำมูลไหลไปรวมกันเป็นแม่น้ำโขง ซึ่งไหลลงสู่ทะเลจีนใต้ โดยมีคลองและเขื่อนเป็นจำนวนมาก แม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำโขงถือได้ว่าค้ำจุนเศรษฐกิจ เกษตรกรรมของไทย โดยเป็นพื้นที่ปลูกข้าวและเป็นทางน้ำสำหรับขนส่งสินค้าและผู้คน ในทางกลับกันลักษณะทางธรรมชาติของคาบสมุทรในทางภาคใต้ คือ ชายฝั่งทะเลที่ยาว เกาะนอกฝั่ง และบึงพันธุ์ไม้ป่าชายเลนกำลังลดจำนวนลง

ศาสนา ประมาณร้อยละ ๙๕ ของประชากรไทยนับถือศาสนาพุทธนิกายเถรวาท ซึ่งถือว่าเป็นศาสนาประจำชาติ แม้วางยังจะไม่มีการบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยก็ตาม ศาสนาอิสลามประมาณร้อยละ ๔ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวไทยทางภาคใต้ตอนล่าง ศาสนาคริสต์และศาสนาอื่นประมาณร้อยละ ๑

๒. โครงสร้างการเมืองการปกครอง

การเปลี่ยนแปลงการปกครองของไทย เกิดขึ้นเมื่อการปฏิวัติวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ เป็นการล้มเลิกระบอบการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ โดยคณะบุคคลที่เรียกว่า “คณะราษฎร” ซึ่งประกอบด้วยทหารและพลเรือนภายใต้การนำของ พันเอกพระพหลพลพยุหเสนา ฝ่ายทหาร ส่วนฝ่ายพลเรือนมีหลวงประดิษฐมนูธรรมเป็นหัวหน้า ได้ทำการยึดการปกครองและได้อัญเชิญรัชกาลที่ ๗ ขึ้นเป็นกษัตริย์ปกครองภายใต้รัฐธรรมนูญ แบบมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญ (Constitution Monarchy) สถาปนาพระมหากษัตริย์ ทรงมีพระราชอำนาจตามกฎหมายที่บัญญัติเอาไว้ในรัฐธรรมนูญเท่านั้น ยังคงใช้ระบบสืบราชสมบัติในระบบราชวงศ์สืบเนื่องต่อไป แม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๔๗๕ แต่สถาบันการเมืองการปกครองของไทย ก็ยังไม่สามารถเป็นประชาธิปไตยที่เข้มแข็งได้ ได้เกิดวิกฤติความขัดแย้งทางการเมือง และจบลงด้วยการรัฐประหารยึดอำนาจโดยฝ่ายทหารหลายครั้ง โดยครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗

แม้ว่าจะเกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองโดยยกเลิกการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ แต่สถาบันกษัตริย์ก็ยังดำรงอยู่กับสังคมไทย โดยปรับให้เป็นระบอบการปกครอง

๓. รูปแบบโครงสร้างองค์กรและการบริหารงานตำรวจ

โครงสร้างของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในปัจจุบัน เป็นลักษณะการจัดโครงสร้างของระบบราชการแบบดั้งเดิม (Bureaucracy) เน้นสายการบังคับบัญชาและอำนาจหน้าที่ การควบคุมบังคับบัญชา ส่งผลให้มีโครงสร้างและระดับตำแหน่งที่มีสายการบังคับบัญชามาก การจัด

หน่วยงานภายใน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ แบ่งระดับหน่วยงานภายในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีจำนวน ๕ ระดับ ดังนี้

๑. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๒. กองบัญชาการ/ตำรวจภูธรภาค
๓. กองบังคับการ/ตำรวจภูธรจังหวัด
๔. กองกำกับการ/สถานีตำรวจ
๕. แผนก/งาน

การปรับโครงสร้างส่วนราชการภายในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ปี พ.ศ.๒๕๕๒ เมื่อได้ใช้โครงสร้างหน่วยงานตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๘ มาได้ระยะเวลาหนึ่ง ปรากฏว่ามีปัญหาในทางปฏิบัติ จึงได้มีการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการอีกครั้งหนึ่ง โดยจัดโครงสร้างเป็นหน่วยงานระดับกองบัญชาการ จำนวน ๓๐ กองบัญชาการ และ ๗ กองบังคับการ

๔. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายของตำรวจ

กฎหมายที่มีโทษอาญาอื่นๆ นอกเหนือจากประมวลกฎหมาย ซึ่งบัญญัติความผิดทางอาญาทั่วไปแล้ว ยังมีกฎหมายที่ระบุถึงความผิดในลักษณะพิเศษ ที่รัฐจำเป็นต้องมีบทบัญญัติให้การกระทำความผิดดังกล่าวเป็นความผิด เพื่อใช้สำหรับการรักษาความปลอดภัยสาธารณะ การรักษาความมั่นคงของรัฐ และเป็นการมีบทบัญญัติความผิดให้ทันต่อเหตุการณ์ความเปลี่ยนแปลงของบ้านเมือง กฎหมายดังกล่าวออกมาเป็นพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญา ได้แก่

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙

พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิดดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. ๒๕๓๙

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗

พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๗

พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดบางประการต่อการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๘

๕. การสร้างหุ้นส่วนเพื่อความปลอดภัยสาธารณะ

การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ มีการกำหนดเป้าประสงค์ประการหนึ่งของยุทธศาสตร์ดังกล่าว คือ หน่วยงานและบุคลากรนำแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน เครือข่ายภาครัฐ และภาคเอกชนมาใช้ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและให้บริการประชาชน มีกลยุทธ์ที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ของข้าราชการตำรวจและเป้าหมายการทำงานของหน่วยงานทุกระดับให้ยึดถือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการทำงานตามแนวคิดตำรวจชุมชน (Community Policing) ดังเช่นที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้กำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนาการปฏิบัติให้เป็นชุมชนเข้มแข็ง เพื่อการป้องกันอาชญากรรมซึ่งเป็นการต่อ

ยอดจาก “งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์” จากการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน มาสู่ “ความเป็นหุ้นส่วน (Partnership) ระหว่างตำรวจกับประชาชน”

๖. งานตำรวจระหว่างประเทศ

การประชุมหัวหน้าตำรวจแห่งชาติอาเซียน (ASEAN Chiefs of National police) หรือเรียกโดยย่อว่า ASEANAPOL เป็นเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานตำรวจของประเทศอาเซียน ๑๐ ประเทศ การประชุมอธิบดีกรมตำรวจอาเซียนครั้งแรกจัดขึ้นในเดือนตุลาคม ๒๕๒๔ ที่กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนระเบียบและกฎหมายในประเทศสมาชิกอาเซียนด้านการร่วมมือในระดับภูมิภาค เพื่อส่งเสริมการพัฒนาและการดำเนินการที่เป็นระบบ (professionalism) ในด้านการบังคับใช้กฎหมายและการรักษาความสงบเรียบร้อย เพื่อส่งเสริมการพัฒนาวิธีการใหญ่และที่สร้างสรรค์ รวมทั้งเทคนิคในการบริหารและการจัดการกิจการตำรวจ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจของประชาชนและความสนใจของชุมชนในนโยบายและโครงการเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย

อาเซียนนาโพล ไม่ได้อยู่ภายใต้กลไกของ ASEAN ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของ แต่อย่างไรก็ตาม การเริ่มต้นประชุมหัวหน้าตำรวจอาเซียนอย่างเป็นทางการครั้งแรก มีเข้าร่วม ๕ ประเทศสมาชิก ได้แก่ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ไทย สิงคโปร์ หลังจากนั้นก็มีการประชุมกันในแต่ละปี จนกระทั่งในการประชุมครั้งที่ ๒๐ เมื่อปี ค.ศ.๒๐๐๐ ที่เมียนมาร์ มีการประชุมสมาชิกครบ ๑๐ ประเทศ

การประชุม ASEANAPOL ครั้งที่ ๓๓ วันที่ ๑๘-๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ จัดที่พญาสุรพลการประชุมที่สำคัญคือ การสร้างกลไกความร่วมมือซึ่งกันและกัน การสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ อันจะนำมาเป็นต้นแบบในการฝึกอบรม เพื่อเสริมศักยภาพของประเทศสมาชิก รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือและร่วมมือในด้านการสืบสวน การรวบรวมพยานหลักฐาน การจับกุม อาชญากรรมข้ามชาติประเภทต่างๆ และการยกระดับศูนย์ข้อมูลตำรวจอาเซียน (Electronic ASEANAPOL Data base System) (E-ADS) เพื่ออำนวยความสะดวกและเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศทางอาญา อีกทั้งยังร่วมมือกันให้ ๑๐ ประเทศอาเซียนปลอดยาเสพติดภายในปี ๒๕๕๘ นอกจากนี้ ยังได้รับรองแผนปฏิบัติการในการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ของตำรวจอาเซียน ตามข้อเสนอของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประเทศไทย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ วางแนวทางปฏิบัติ และติดตามข้อมูลข่าวสารแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านนิติวิทยาศาสตร์ระหว่างประเทศสมาชิก

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (Socialist Republic of Vietnam)

๑. สภาพสังคมและเศรษฐกิจ

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (The Socialist Republic of Vietnam) มีประชากรทั้งสิ้น ๙๔,๓๔๘,๘๓๕ คน เมืองหลวง คือ ฮานอย (Hanoi) ตั้งอยู่ทางภาคเหนือของ เวียดนาม มีประชากร ๖.๔๗๒ ล้านคน ใช้ภาษาเวียดนามเป็นภาษาที่ใช้กันทั่วไปและเป็นภาษาทางราชการ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่ใช้กันมากขึ้น นอกจากนี้ ยังมีภาษาฝรั่งเศส จีน และภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ วันชาติเวียดนาม คือ วันที่ ๒ กันยายน

ลักษณะทางภูมิศาสตร์ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามเป็นประเทศหนึ่งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่อยู่ทางด้านตะวันออกเฉียงสุดของคาบสมุทรอินโดจีน มีรูปร่างเป็นรูปตัวเอส (S) ลักษณะเป็นแนวยาว จึงทำให้ทั้งสภาพภูมิประเทศและสภาพภูมิอากาศแตกต่างกว่าประเทศอื่นในอินโดจีน มีพื้นที่ ๓๓๑,๒๑๐ ตารางกิโลเมตร

สภาพภูมิประเทศของเวียดนาม มีลักษณะเป็นภูเขาสูงชันระหว่างที่ราบลุ่มแม่น้ำที่อุดมสมบูรณ์ มีลักษณะเป็นแนวยาว โดยมีความยาวจากเหนือจรดใต้ ๑,๖๕๐ กิโลเมตร ขนานไปตามแนวยาวของคาบสมุทรอินโดจีน และมีหมู่เกาะต่าง ๆ อีกนับพันเกาะเรียงรายตั้งแต่อ่าวตังเกี๋ยไปจนถึงอ่าวไทย นอกจากนี้สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำขนาดใหญ่ ๒ แห่ง คือ ที่ราบลุ่มแม่น้ำแดงอยู่ทางตอนเหนือและราบลุ่มแม่น้ำโขงอยู่ทางตอนใต้ และตอนเหนือของประเทศมีที่ราบสูง มีภูเขาพาน ซีปัง (Phan Xi Pung) ซึ่งเป็นยอดเขาที่สูงที่สุดในอินโดจีน มีความสูงถึง ๓,๑๔๓ เมตร (๑๐,๓๑๒ ฟุต) ตั้งอยู่ในจังหวัดเล่าไค

๒. โครงสร้างการเมืองการปกครอง

เวียดนามปกครองด้วยระบอบสังคมนิยม โดยพรรคคอมมิวนิสต์แห่งเวียดนาม (Communist Party of Vietnam: CPV) เป็นองค์กรที่มีอำนาจสูงสุดเพียงพรรคการเมืองเดียวตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีบทบาทในการกำหนดแนวทางการจัดการทุกด้าน ทำให้เสถียรภาพทางการเมืองมีเอกภาพสูง และเวียดนามมีการกระจายอำนาจไปสู่การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแต่ละจังหวัดจะมีคณะกรรมการประชาชน (Provincial People's Committee) ทำหน้าที่บริหารงานภายในท้องถิ่นให้เป็นไปตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ นโยบาย และกฎระเบียบต่างๆ ที่บัญญัติโดยองค์กรของรัฐที่อยู่ในระดับสูงกว่า ระบบการบริหารราชการท้องถิ่นของเวียดนามแบ่งเขตการปกครองส่วนท้องถิ่นออกเป็น

๓. รูปแบบโครงสร้างองค์กรและการบริหารงานตำรวจ

ตำรวจเวียดนามเป็นสมาชิกองค์การตำรวจสากล (INTERPOL) โดยมีหน่วยงานกลางตำรวจสากลแห่งชาติ (INTERPOL National Central Bureau-NCB) เพื่อทำหน้าที่ประสานงานด้านต่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตำรวจเวียดนาม

โครงสร้างองค์กรของหน่วยงานตำรวจในเวียดนาม แบ่งออกเป็น ๔ ระดับ คือ

๑. กระทรวงความมั่นคง
๒. ตำรวจจังหวัด
๓. ตำรวจอำเภอ/เขต ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวน ดำเนินคดี
๔. ตำรวจตำบล/แขวง ไม่มีอำนาจสอบสวน ทำหน้าที่ป้องกันเหตุและรับแจ้งเบื้องต้น เมื่อรับแจ้งแล้วจะต้องส่งให้ตำรวจอำเภอ/เขต ดำเนินการสอบสวน

๔. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายของตำรวจ

อดีตสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามเคยตกเป็นอาณานิคมของประเทศฝรั่งเศส ดังนั้นระบบกฎหมายของเวียดนาม จึงได้รับอิทธิพลจากกฎหมายฝรั่งเศส คือ ระบบ Civil Law

โดยระบบกฎหมายโดยทั่วไปแล้วประเทศต่างๆ นิยมใช้ในปัจจุบัณมีด้วยกัน ๒ ระบบ ได้แก่ ระบบกล่าวหา และระบบไต่สวน โดยในกระบวนการบังคับใช้กฎหมายของสาธารณรัฐ

สังคมนิยมเวียดนามจะใช้ระบบกล่าวหา ซึ่งการที่จะฟ้องคดีอาญาต่อศาลได้ จะต้องผ่านพนักงานอัยการเท่านั้น ประชาชนไม่สามารถฟ้องคดีด้วยตนเองได้

๕. การสร้างหุ้นส่วนเพื่อความปลอดภัยสาธารณะ

หลักการทำงานของตำรวจเวียดนาม สะท้อนจากการใช้ชื่อขององค์กรตำรวจ ที่ต้องการให้เป็น “ตำรวจของประชาชน” People’s Police หรือเช่นเดียวกับการตั้งชื่อโรงเรียนตำรวจว่าโรงเรียนตำรวจของประชาชนเวียดนาม ดังนั้น การร่วมมือกันรักษาความปลอดภัยในชุมชนจึงเป็นสิ่งจำเป็น ดังเช่นการทำงานของตำรวจนครบาลฮานอย ซึ่งกิจกรรมต่างๆ ในการป้องกันอาชญากรรมในฮานอยประสบความสำเร็จ ทำให้เกิดความปลอดภัยแก่ชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว หรือทำธุรกิจ โดยช่วงที่ผ่านมาได้มีการดำเนินการที่ได้รับความร่วมมือจากประชาชน ก็คือ การรณรงค์ให้ประชาชนชาวเวียดนาม เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม การประชาสัมพันธ์ วิธีการของคนร้ายให้ประชาชนทราบ และระมัดระวังป้องกันตนเอง ตัวอย่างเช่น กรณีอาชญากรรมทางเทคโนโลยี โทรศัพท์ขู่ประชาชนให้โอนเงินให้ เป็นต้น มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบวิธีการของคนร้าย

ตำรวจเวียดนาม ให้ความสำคัญกับการแสวงหาความร่วมมือกับประชาชนในท้องถิ่น เพื่อร่วมกันรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ มีการตรวจตราป้องกันเหตุ และมีการจัดอาสาสมัครตำรวจ เพื่อช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่ โดยมีค่าตอบแทนให้สำหรับอาสาสมัครตำรวจ

๖. งานตำรวจระหว่างประเทศ

กระบวนการ COMMIT (Coordinated Mekong Ministerial Initiative Against Trafficking) เป็นความร่วมมือระดับรัฐมนตรีระหว่างประเทศเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง และเป็นกระบวนการความร่วมมือระหว่างรัฐบาลหกประเทศในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง คือ กัมพูชา จีน พม่า ลาว เวียดนาม และไทย โดยมีการลงนามร่วมกันเมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๔๗ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ

๑. เสริมสร้างให้มีระบบและการบริหารจัดการที่เข้มแข็งในกระบวนการความร่วมมือระหว่างประเทศและในระดับภูมิภาคเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์

๒. สร้างระบบการแก้ไขปัญหาในระดับภูมิภาคอย่างเป็นองค์รวม ซึ่งครอบคลุมปัญหาการค้ามนุษย์ในทุกด้าน โดยคำนึงถึงผู้ตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เป็นศูนย์กลางในการดำเนินการ

๓. บ่งชี้และมีการนำโครงการที่ประสบความสำเร็จในประเทศหนึ่งมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินงานต่อต้านการค้ามนุษย์ของประเทศอื่นตามความเหมาะสมและ

๔. เพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของประเทศ โดยเริ่มจากความเข้มแข็งที่มีอยู่ของแต่ละประเทศในการจัดการกับปัญหาการค้ามนุษย์ เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือในระดับภูมิภาค

ในปี ๒๐๑๕ ได้เข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน มีความร่วมมือในทุกๆ ด้านอาชญากรรมที่เข้ามาในเวียดนาม มีแนวโน้มเป็นอาชญากรรมรูปแบบใหม่ เวียดนามจึงมีนโยบายส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจไปดูงานในประเทศอาเซียน เป็นลำดับแรก จากนั้นจึงขยายไปดูงานในประเทศในยุโรป เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม โดยการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของเวียดนาม มีการดำเนินการประสานงานและร่วมกับองค์กรระหว่างประเทศ

เช่น INTERPOL ASEANAPOL SOMTC ทูตของประเทศต่างๆ รวมทั้งการใช้สนธิสัญญาว่าด้วยความช่วยเหลือในทางอาญาระหว่างประเทศ โดยมีอัยการสูงสุด เป็นผู้รับผิดชอบดูแล

ความร่วมมือที่ได้ผลมากที่สุด คือความร่วมมือระดับทวิภาคี เช่นเวียดนามกับจีน ลาว กัมพูชา ทั้งสองประเทศมีการเดินทางเพื่อเข้าไปจับกุมคนร้ายที่หลบหนี มีการกวาดล้างยาเสพติดในบริเวณชายแดน ทั้ง ๒ ฝ่าย เวียดนามกับจีน มีความร่วมมือกันกวาดล้างอาชญากรรมตามชายแดน จับกุมคนจีน ที่หนีมาเวียดนาม โดยการประสานงานทางโทรศัพท์ หรือประสานโดยตรง เวียดนามกับออสเตรเลีย มีการประสานงานด้วยความรวดเร็ว สามารถสอบสวนและจับกุมตัวผู้ต้องหาได้ ระหว่างเวียดนามกับจีน มีการประสานงานเพื่อจับกุมชาวจีน ที่กระทำความผิดแล้วหลบหนีมีการประสานงานเพื่อมาบันทึกปากคำ หรือเก็บพยานหลักฐาน

เวียดนามมีนโยบาย ให้ความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ในการบังคับใช้กฎหมาย หากได้รับการร้องขอ จะให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ เพื่อให้เกิดความมั่นใจต่อตำรวจทั่วโลก แต่มีปัญหาเมื่อเวียดนามไปขอความร่วมมือจากประเทศอื่น บางครั้งมีความล่าช้า เช่น คดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ เวียดนามสามารถดำเนินการได้รวดเร็ว จับกุมแล้วส่งตัวให้ได้อย่างรวดเร็ว แต่บางประเทศส่งตัวผู้กระทำความผิดให้เวียดนามได้ช้า หรือจับแล้วไม่สามารถส่งมอบตัวให้ได้ คดีเศรษฐกิจ ข้อมูลบัญชีธนาคาร ไม่สามารถตรวจสอบให้ได้ อ้างว่าเป็นข้อมูลส่วนบุคคล แต่เวียดนาม สามารถตรวจสอบและให้ข้อมูลได้ทั้งหมด

การแก้ไขปัญหา จำเป็นต้องมีการลงนามในสนธิสัญญาต่างๆ เช่น การช่วยเหลือทางอาญา สนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดน

สำหรับประเทศไทยกับเวียดนาม มีความใกล้ชิดมาเป็นเวลานาน การไปจับกุมคนร้ายที่หลบหนีไป ได้รับความร่วมมือ ในการจับกุมคนร้ายได้ด้วยความรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันยังไม่มี การลงนามในสนธิสัญญาระหว่าง ๒ ประเทศ คนไทยมาลงทุนในเวียดนามมากขึ้น เดินทางมาง่ายขึ้น และมีแนวโน้มนักท่องเที่ยวที่มากขึ้น หากงานทำ เราควรจะมีการกระชับความสัมพันธ์ให้ใกล้ชิดกันมากขึ้น ในอนาคตอาจมีการเยือนระหว่าง ๒ ประเทศให้มากขึ้น รวมทั้งการแลกเปลี่ยนการฝึกอบรม เช่น การปราบปราม

บทที่ ๔

การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการงานตำรวจ และการบังคับใช้กฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียน

การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการงานตำรวจและการบังคับใช้กฎหมายของประเทศสมาชิกสมาคมอาเซียน ผู้วิจัย ได้ศึกษาข้อมูลเอกสาร และเดินทางไปศึกษาข้อมูลหน่วยงานตำรวจของประเทศสมาชิกสมาคมอาเซียน คือ ๑.บรูไน ๒.กัมพูชา ๓.อินโดนีเซีย ๔.ลาว ๕.มาเลเซีย ๖.เมียนมาร์ ๗.ฟิลิปปินส์ ๘.สิงคโปร์ ๙.ไทย ๑๐.เวียดนาม โดยได้เปรียบเทียบข้อมูลของแต่ละประเทศตามกรอบแนวความคิดในการศึกษาทั้ง ๖ ด้าน สรุปได้ ดังต่อไปนี้

ข้อมูลพื้นฐานของประเทศ สภาพสังคม เศรษฐกิจและสภาพอาชญากรรม

การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะทางภูมิศาสตร์ สภาพสังคมและเศรษฐกิจของประเทศในอาเซียน แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อลักษณะอาชญากรรมดังนี้

๑. ลักษณะทางภูมิศาสตร์กับสภาพอาชญากรรม

ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของ ๑๐ ประเทศในอาเซียน พื้นที่รวมของประเทศในอาเซียน เป็นพื้นที่กว้างถึง ๔,๔๗๗,๖๗๔ ตารางกิโลเมตร ประเทศที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่ที่สุดคือ อินโดนีเซีย พื้นที่ ๑,๙๐๔,๕๖๙ ตารางกิโลเมตร และยังมีลักษณะเป็นหมู่เกาะจำนวนมากถึง ๑๗,๕๐๘ เกาะ ประเทศที่มีพื้นที่รองลงมาเป็นอันดับ ๒ คือ เมียนมาร์ ๖๗๖,๕๗๘ ตารางกิโลเมตร (๑ ใน ๓ ของอินโดนีเซีย) พื้นที่ใหญ่เป็นอันดับ ๓ คือ ประเทศไทย ๕๑๓,๑๑๕ ตารางกิโลเมตร ส่วนประเทศที่มีขนาดเล็ก โดยมีพื้นที่ไม่ถึง ๑,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร คือ สิงคโปร์ พื้นที่ ๗๑๘.๓ ตารางกิโลเมตร (เปรียบเทียบสัดส่วนพื้นที่ประมาณ ๑ ใน ๒ ของกรุงเทพมหานคร) และบรูไน พื้นที่ ๕,๗๖๕ ตารางกิโลเมตร (เปรียบเทียบสัดส่วนพื้นที่ประมาณเกือบ ๔ เท่าของกรุงเทพมหานคร) ที่เหลือ ได้แก่ กัมพูชา ลาว มาเลเซีย เมียนมาร์ ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม เป็นประเทศที่มีพื้นที่ขนาดกลาง พื้นที่โดยประมาณอยู่ระหว่าง ๑๘๐,๐๐๐-๖๗๐,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร

หากจำแนกตามที่ตั้งของประเทศ มีจำนวน ๖ ประเทศที่อยู่บนคาบสมุทรอินโดจีน คือ เมียนมาร์ ไทย ลาว กัมพูชา เวียดนาม มาเลเซีย (ยกเว้นส่วนที่ตั้งอยู่บนเกาะบอร์เนียว) ส่วนประเทศที่มีลักษณะเป็นเกาะหรือหมู่เกาะ มี ๔ ประเทศ คือ สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ บรูไน (รวมทั้งพื้นที่ของมาเลเซีย ที่ตั้งอยู่บนเกาะบอร์เนียว)

ขนาดพื้นที่ของประเทศและลักษณะที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ มีผลต่อการบริหารจัดการงานตำรวจ และการบังคับใช้กฎหมายเพื่อดูแลความปลอดภัยสาธารณะ ประเทศที่มีขนาดเล็กเช่น สิงคโปร์และบรูไน ขนาดของพื้นที่เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้สามารถบริหารจัดการดูแลความปลอดภัยสาธารณะได้ง่ายกว่าประเทศที่มีขนาดพื้นที่ขนาดใหญ่ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่มีขนาดใหญ่ และมีลักษณะเป็นหมู่เกาะอย่างอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เป็นต้น การบริหารจัดการงานตำรวจ ต้องการ

กลไกการบริหาร การจัดองค์กรที่แม้จะเป็นการใช้อำนาจจากส่วนกลาง แต่ก็มีกรมอบอำนาจให้หน่วยงานส่วนภูมิภาคมีอำนาจการบริหารจัดการได้ ส่วนประเทศที่มีพื้นที่กว้าง แต่การคมนาคมยังมีข้อจำกัด เช่น ลาว เมียนมาร์ เวียดนาม เป็นต้น การดูแลความปลอดภัยสาธารณะในท้องถิ่นพื้นที่ห่างไกล ผู้นำท้องถิ่น ยังมีบทบาทสำคัญในการรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชนท้องถิ่น

แผนภาพที่ ๔-๑ แสดงที่ตั้งของประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน

ที่มา : แสดงที่ตั้งของประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน, ออนไลน์, ๒๕๖๐.

ลักษณะที่ตั้งของประเทศ ยังส่งผลต่อลักษณะของอาชญากรรมทั้งอาชญากรรมภายในประเทศ และอาชญากรรมข้ามพรมแดน ในประเทศที่มีพรมแดนติดกัน ส่งผลให้มีการก่ออาชญากรรมข้ามพรมแดน เช่น การลักขโมยพาหนะและส่งไปจำหน่ายยังประเทศเพื่อนบ้าน หรือการลักลอบขนยาเสพติด ผู้กระทำความผิดทางอาญาในประเทศหนึ่ง หลบหนีข้ามพรมแดนเข้าไปในประเทศเพื่อนบ้าน เป็นต้น อาทิเช่น กรณีเหตุระเบิดที่สี่แยกราชประสงค์ กรุงเทพมหานคร เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๘ ผู้ต้องสงสัยคนหนึ่ง ได้หลบหนีเข้าไปในประเทศกัมพูชา ต่อมาได้มีการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจไทย กับเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองของกัมพูชา จนสามารถนำตัวผู้ต้องสงสัยกลับมาดำเนินคดีได้ (http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid_๑๔๔๑๑๕๗๕, ๒๕๕๙)

หรือคดีผู้ต้องหาชาวสเปน ฆ่าหั่นศพทิ้งในแม่น้ำเจ้าพระยา กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๙ หลังจากนั้น ผู้ต้องสงสัยได้หลบหนีเข้าไป ในประเทศกัมพูชา และถูกจับกุมได้ที่สีหนุวิลล์ เมืองชายทะเลที่มีชื่อเสียงของกัมพูชา (<http://www.dailynews.co.th/crime/๓๗๘๐๒๑, ๒๕๕๙>) เป็นต้น

จากตัวอย่างความสำเร็จในคดีดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีพรหมแดนติดกัน ในการติดต่อประสานงานทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อความสำเร็จในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ซึ่งในกรณีระหว่าง ไทยกับกัมพูชา ความร่วมมือในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและยาเสพติด มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดหลบหนีข้ามแดนระหว่างสองประเทศ คดีต่างๆ ที่สามารถคลี่คลายได้ด้วยความร่วมมือของทั้งสองประเทศ การดูแลคนเข้า-ออกประเทศ มีฐานข้อมูลที่ช่วยควบคุมผู้กระทำความผิดที่หลบหนีได้ (สัมภาษณ์ พลเอก Sao Sokha ผู้บัญชาการกองกำลัง Gendarmerie เมื่อ ๒ มีนาคม ๒๕๕๙ ณ กองบัญชาการ Gendarmerie กัมพูชา

นอกจากนี้ ประเทศในอาเซียน ๑๐ ประเทศ มีเพียงประเทศลาวที่ไม่มีทะเล ที่เหลืออีก ๙ ประเทศ มีชายฝั่งติดทะเล คิดเป็นระยะทางรวมกันประมาณ ๑๑๐,๐๐๐ กิโลเมตร ยาวกว่า เส้นรอบวงโลกเกือบ ๓ เท่า (เส้นรอบวงโลกประมาณ ๔๐,๐๐๐ กิโลเมตร (<http://www.etatjournal.com/web/menu-read-web-etatjournal/menu-๒๐๑๓/menu-๒๐๑๓-apr-jun/๕๒๓-๒๒๕๕๖-sea-asean , ๒๕๖๐>)รวมทั้งในอาเซียนก็มีประเทศที่มีลักษณะเป็นเกาะจำนวนมาก ก็มีพื้นที่ทางทะเลเป็นส่วนใหญ่ เช่น อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย (ในส่วนเกาะบอร์เนียว) พื้นที่ทางทะเลในประเทศต่างๆ เหล่านี้ มีเส้นทางคมนาคมที่สำคัญของโลก เช่น ช่องแคบสิงคโปร์ และช่องแคบมะละกา (Strait of Malacca) เป็นเส้นทางในการคมนาคมขนส่งทางการค้าระหว่างทะเลอันดามันกับทะเลจีนใต้ ช่องแคบลอมบอก (Lombok Strait) ซึ่งอยู่ทางปลายเกาะชวาด้านตะวันออกในอาณาเขตทางทะเลของประเทศอินโดนีเซีย เป็นเส้นทางเดินเรือสำราญที่สำคัญเพราะมีความปลอดภัยสูง ช่องแคบซุนดา (Sunda Strait) อยู่ระหว่างเกาะสุมาตรากับเกาะชวา มีกระแสน้ำแรงแต่มีความลึกไม่มากนัก มีเกาะแก่งจำนวนมากและค่อนข้างอันตราย เรือสินค้าใช้ช่องแคบนี้้น้อยมาก (<http://library๒.parliament.go.th/ebook/content-issue/๒๕๕๙/hil๒๕๕๙-๐๕๖.pdf, ๒๕๕๙>) พื้นที่ทางทะเลจีนใต้ และทะเลชูลู ยังเป็นเส้นทางคมนาคมทางทะเลที่มีความสำคัญ พื้นที่ทางทะเลดังกล่าว เป็นช่องโอกาสให้เกิดอาชญากรรม เช่น โจรสลัด เป็นต้น

๒. ลักษณะทางประชากรศาสตร์และสังคม

จำนวนประชากรในประเทศสมาชิกอาเซียน รวมกันมีจำนวนมากถึง ๖๓๖.๗ ล้านคน จำนวนประชากรในแต่ละประเทศ ค่อนข้างมีความสอดคล้องกับขนาดของประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย เป็นประเทศที่มีพื้นที่มากที่สุด และยังมีประชากรมากที่สุดถึง ๒๕๕.๕ ล้านคน ในขณะที่ประเทศซึ่งมีพื้นที่ขนาดกลาง ได้แก่ มาเลเซีย เมียนมาร์ ฟิลิปปินส์ ไทย เวียดนาม มีประชากรในช่วงประมาณ ๓๐- ๑๐๐ ล้านคน สำหรับประเทศกัมพูชา และลาว เป็นประเทศที่มีพื้นที่ขนาดกลาง แต่ก็ยังมีประชากรที่ค่อนข้างน้อย คือ ๑๕.๕ และ ๗.๐ ล้านคนตามลำดับ ส่วนประเทศที่มีจำนวนประชากรน้อยที่สุดในอาเซียน คือ บรูไน มีประชากรประมาณ ๔๐๐,๐๐๐ คน ส่วนสิงคโปร์ มีประชากร ๕.๕ ล้านคน

ประเทศในภูมิภาคอาเซียน มีความหลากหลายในด้านชาติพันธุ์และศาสนา โดยกลุ่มประเทศที่อยู่บนคาบสมุทรอินโดจีน ได้แก่ พม่า ไทย ลาว กัมพูชา และเวียดนาม (ยกเว้นมาเลเซีย) รวมทั้งสิงคโปร์ ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ หรือลัทธิต่างๆ ในขณะที่ประเทศหมู่เกาะ ได้แก่ อินโดนีเซีย บรูไน รวมทั้งมาเลเซีย ซึ่งมีดินแดนอยู่ทั้งคาบสมุทรสุมาตราและบนเกาะบอร์เนียว ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม มีเพียงประเทศฟิลิปปินส์ เท่านั้นที่ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาคริสต์ แต่ก็มีประชากรส่วนหนึ่งนับถือศาสนาอิสลามอยู่พื้นที่ภาคใต้ของประเทศ

ตารางที่ ๔-๑ สรุปเปรียบเทียบข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ สังคมและอาชญากรรม

ประเทศ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร (ล้านคน)	ศาสนา/ ภาษา	GDP (US\$ billions)	GDP per capita (US\$)	GDP เติบโต	การประเมิน สภาพ อาชญากรรม	ความน่าเชื่อถือ งานตำรวจ ลำดับ(คะแนน)
1.บรูไน	5,765	0.4	อิสลาม / บาฮาซา	11.8	28,236.6	-2.3	ต่ำ	57 (4.7)
2.กัมพูชา	181,035	15.5	พุทธ 95% / กัมพูชา	18.2	1,168.0	7.1% อันดับ 17	สูงมาก	120 (3.0)
3.อินโดนีเซีย	1,904,569	255.5	อิสลาม 88 % / บาฮาซา	859.0	3,362.4	5 % อันดับ 47	สูง	71 (4.3)
4.ลาว	236,800	7.0	พุทธ / ลาว	12.5	1,778.7	7.5 % อันดับ 10	สูง	66 (4.4)
5.มาเลเซีย	329,847	31.0	อิสลาม 60 % / บาฮาซา	296.2	9,556.8	6 % อันดับ 35	สูง	38 (5.4)
6.เมียนมา	676,578	59.1	พุทธ / เมียนมา	64.3	1,270	8.5 % อันดับ 5	ต่ำ	126*
7.ฟิลิปปินส์	300,000	102.2	คริสต์ 83 % / อังกฤษ	292.0	2,858.1	6.1% อันดับ 33	สูง	110 (3.5)
8.สิงคโปร์	718.3	5.5	พุทธ 42.5 % /อังกฤษ จีน มลายู	292.7	52,887.8	2.9 % อันดับ100	ต่ำ	4 (6.5)
9.ไทย	513,115	68.8	พุทธ 95 % / ไทย	395.3	5,742.3	0.9 อันดับ 150	ปานกลาง	61 (4.6)
10.เวียดนาม	329,247	91.7	ลัทธิต่างๆ 80.8 / เวียดนาม	191.5	2,088.3	6 % อันดับ 36	ปานกลาง-สูง	82 (4.2)
รวม	4,477,674	636.7		2,433.5				

ที่มาของข้อมูล

-GDP GDP per capita และลำดับความน่าเชื่อถืองานตำรวจ ข้อมูลจาก The Global Competitiveness Report ๒๐๑๖-๒๐๑๗ โดย World Economic Forum

-GDP Growth = ข้อมูลจากธนาคารโลก (World Development Indicators database, World bank) ปี ค.ศ.๒๐๑๔. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:
<http://data.worldbank.org/>, ๒๕๖๐.

-ระดับของอาชญากรรม, การก่อการร้าย และความรุนแรงทางการเมือง เป็นข้อมูลจาก United States Department of State, Bureau of Diplomatic Security ๒๐๑๖ (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.osac.gov/>, ๒๕๖๐.

๓. ลักษณะด้านเศรษฐกิจ

ด้านเศรษฐกิจ ประเทศที่มีผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) มากที่สุด คือ อินโดนีเซีย (๘๕๙.๐ พันล้านดอลลาร์) โดยกลุ่มประเทศที่มี GDP ลดหลั่นกันลงมา ได้แก่ ไทย (๓๙๕.๓ พันล้านดอลลาร์) มาเลเซีย (๒๙๖.๒ พันล้านดอลลาร์) สิงคโปร์ (๒๙๒.๗ พันล้านดอลลาร์) ฟิลิปปินส์ (๒๙๒.๐ พันล้านดอลลาร์) เวียดนาม (๑๙๑.๕ พันล้านดอลลาร์) ส่วนประเทศที่มีผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไม่ถึง ๑๐๐ พันล้านดอลลาร์ ได้แก่ เมียนมาร์ (๖๔.๓ พันล้านดอลลาร์) กัมพูชา (๑๘.๒ พันล้านดอลลาร์) ลาว (๑๒.๕ พันล้านดอลลาร์) และบรูไน (๑๑.๘ พันล้านดอลลาร์)

เมื่อพิจารณาถึงรายได้ของประเทศต่อหัวประชากร (GDP Per Capita) จะพบว่าประเทศที่ประชากรมีรายได้ต่อหัวเฉลี่ยสูงสุด คือ สิงคโปร์ (๕๒,๘๘๗.๘) และบรูไน (๒๘,๒๓๖.๖) ส่วนกลุ่มประเทศที่มีรายได้ต่อประชากรรองลงมาตามลำดับ คือ มาเลเซีย (๙,๕๕๖.๘) ไทย (๕,๗๔๒.๓) อินโดนีเซีย (๓,๓๖๒.๔) และฟิลิปปินส์ (๒,๘๕๘.๑) เวียดนาม (๒,๐๘๘.๓) ลาว (๑,๗๗๘.๗) เมียนมาร์ (๑,๒๗๐) และกัมพูชา (๑,๑๖๘.๐)

แผนภาพที่ ๔-๒ สภาพบ้านเมืองในประเทศสิงคโปร์ ซึ่งเป็นประเทศที่มีรายได้ต่อหัวประชากรสูงที่สุดในอาเซียน

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) และรายได้ของประเทศต่อประชากร (GDP Per Capita) ย่อมบ่งบอกถึงความสภาพบ้านเมืองและความเป็นอยู่ของประชาชนภายในประเทศนั้นๆ อย่างชัดเจน

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจะพบว่า ประเทศที่มีรายได้ต่อหัวประชากรอยู่ในระดับต่ำ เป็นประเทศที่มีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่สูงมาก เรียงลำดับได้ดังนี้ เมียนมาร์ (๘.๕%) ลาว (๗.๕%) กัมพูชา (๗.๑%) ฟิลิปปินส์ (๖.๑%) มาเลเซีย (๖%) เวียดนาม (๕%) อินโดนีเซีย (๕%) สิงคโปร์ (๒.๙%) ไทย (๐.๙%) และบรูไน (- ๒.๓%) ลักษณะดังกล่าวอาจส่งผลต่อการเกิดอาชญากรรมในประเทศได้ ดังจะกล่าวถึงต่อไป

แผนภาพที่ ๔-๓ สภาพบ้านเมืองในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเมืองกำลังขยายตัวอย่างรวดเร็ว มีการก่อสร้างอาคารสูง ที่พักอาศัยเพิ่มขึ้น และมีแหล่งท่องเที่ยวของชาวต่างชาติจำนวนมาก

แผนภาพที่ ๔-๔ มีแหล่งท่องเที่ยวของชาวต่างชาติจำนวนมาก

๔. สภาพอาชญากรรม

อาชญากรรมส่วนใหญ่ในประเทศอาเซียน ที่มีจำนวนมาก คือ คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ทั้งคดีชิงชิงวิ่งราวทรัพย์สิน ล้วงกระเป๋า ที่เกิดเหตุในที่สาธารณะ คดีลักทรัพย์ในเคหสถาน การทำร้ายร่างกาย ในบางพื้นที่อาจมีและใช้อาวุธในการกระทำความผิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเมืองหลวงหรือเมืองใหญ่ แหล่งท่องเที่ยวของแต่ละประเทศจะมีปัญหาอาชญากรรมมากกว่าพื้นที่อื่นๆ ในบางประเทศมีคดีที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากประเทศอื่น อาทิเช่น ประเทศไทย ซึ่งปัจจุบันมีการเติบโตของเมือง มีร้านสะดวกซื้อ ธนาคาร ร้านค้าทอง สถานบริการน้ำมันจำนวนมากในพื้นที่ต่างๆ จึงมีเหตุชิงทรัพย์ตามสถานที่ดังกล่าวเกิดขึ้นจำนวนมาก และผู้กระทำความผิดเป็นกลุ่มวัยรุ่น

ประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ไทย มีคดีฉ้อโกงบัตรเครดิตเกิดขึ้นมาก ในประเทศไทย พบคดีคัดลอก (skimming) บัตรกดเงินสด รวมทั้งทั้งขโมยข้อมูลบัตรเครดิตเพื่อนำไปจัดทำบัตรเครดิตปลอมและนำไปใช้รูดซื้อสินค้า โดยกลุ่มคนร้ายเป็นชาวต่างชาติที่เข้ามากระทำความผิด

แผนภาพที่ ๔-๕ อุปกรณ์สำหรับการคัดลอกข้อมูลจากบัตรเบิกเงินสด (ATM)
ที่คนร้ายลอบนำมาติดตั้งไว้ที่ตู้กดเงินสด

ที่มา : อุปกรณ์สำหรับการคัดลอกข้อมูลจากบัตรเบิกเงินสด, ออนไลน์, ๒๕๖๐.

ในประเทศที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ประชาชนในประเทศมีกำลังซื้อและสามารถเข้าถึงเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้อย่างกว้างขวาง อาทิเช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ไทย เป็นต้น ทำให้มีความผิดด้านอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์เกิดขึ้นมาก เช่น การหลอกลวงจำหน่ายสินค้าทางอินเทอร์เน็ต การส่งอีเมลหลอกเพื่อให้โอนเงินให้ หรือการหลอกลวงทางโทรศัพท์ (Call Center) และจะเห็นได้ว่าในประเทศดังกล่าวก็มีความตื่นตัวในการป้องกันปราบปรามคดีอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ (cybercrime) รวมทั้งคดีที่เกี่ยวข้องกับการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต และส่วนใหญ่มีการตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบสืบสวนสอบสวนคดีอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ ขึ้นมาโดยเฉพาะ หรือพัฒนางานนิติวิทยาศาสตร์ทางคอมพิวเตอร์ ดังเช่นการจัดตั้งห้องแล็บทางนิติวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์อินโดนีเซีย (Computer Forensic Sub-Dept. of Indonesian Police Forensic Lab. Centre) เป็นต้น

แผนภาพที่ ๔-๖ ภาพภายในหน่วยงานนิติวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ อินโดนีเซีย (Computer Forensic Sub-Dept. of Indonesian Police Forensic Lab. Centre)

ที่มา : การอบรมหลักสูตรร่วมเจ้าหน้าที่ตำรวจอาวูโสอาเซียน ครั้งที่ ๒๕ ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ระหว่างวันที่ ๔-๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๘

แผนภาพที่ ๔-๗ ภาพอุปกรณ์สำหรับตรวจพิสูจน์ทางคอมพิวเตอร์

ที่มา : การอบรมหลักสูตรร่วมเจ้าหน้าที่ตำรวจอาวูโสอาเซียน ครั้งที่ ๒๕ ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ระหว่างวันที่ ๔-๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๘

แผนภาพที่ ๔-๘ ภาพแผ่นพับตำรวจสิงคโปร์ เตือนประชาชนเพื่อป้องกันตัว
จากการหลอกลวงจำหน่ายสินค้าทางอินเทอร์เน็ต

ที่มา : การอบรมหลักสูตรร่วมเจ้าหน้าที่ตำรวจอาวุโสอาเซียน ครั้งที่ ๒๕ ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ระหว่างวันที่ ๔-๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๘

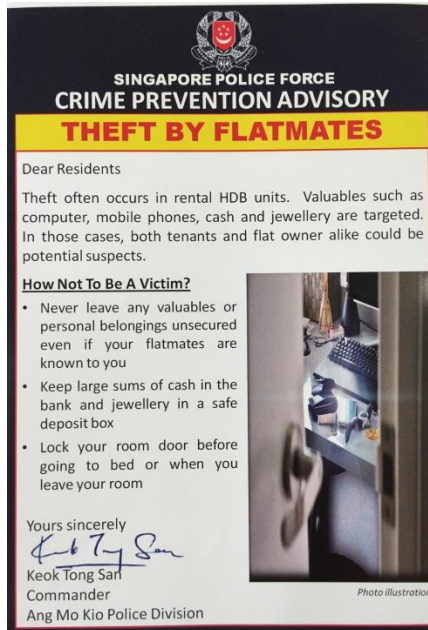
แผนภาพที่ ๔-๙ ภาพเจ้าหน้าที่ตำรวจไทย ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจจีน จับกุมแก๊งคอลเซ็นเตอร์

ที่มา : การอบรมหลักสูตรร่วมเจ้าหน้าที่ตำรวจอาวุโสอาเซียน ครั้งที่ ๒๕ ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ระหว่างวันที่ ๔-๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๘

สำหรับประเทศที่มีอัตราการเกิดอาชญากรรมต่ำมาก คือ สิงคโปร์ ก็มีลักษณะคดีที่เกิดขึ้น แตกต่างจากประเทศอื่นๆ โดยส่วนใหญ่เป็นคดีที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน เช่น คดีลักทรัพย์ในอพาร์ทเมนต์ ซึ่งในสิงคโปร์ประชาชนจะพักอาศัยอยู่ในอาคารสูง และออกไปทำงานในเวลากลางวัน หรืออาจเปิดประตูทิ้งไว้ในบางครั้ง ทำให้เกิดเหตุลักทรัพย์ หรือการลักรถจักรยาน เป็นต้น

แผนภาพที่ ๔-๑๐ ภาพแผ่นพับเตือนประชาชนให้ป้องกันตนเองจากเหตุคนร้ายลักทรัพย์ในห้องพัก

ที่มา: แผ่นพับประชาสัมพันธ์ จัดทำโดยตำรวจสิงคโปร์ร่วมกับสภาป้องกันอาชญากรรมแห่งชาติ

แผนภาพที่ ๔-๑๑ ภาพแผ่นพับเตือนประชาชนและวิธีการป้องกันรถจักรยานถูกขโมย

ที่มา: แผ่นพับประชาสัมพันธ์ จัดทำโดยตำรวจสิงคโปร์ร่วมกับสภาป้องกันอาชญากรรมแห่งชาติ

แผนภาพที่ ๔-๑๒ ภาพแผ่นพับเตือนประชาชนและวิธีการป้องกันรถจักรยานถูกขโมย

ที่มา: แผ่นพับประชาสัมพันธ์ จัดทำโดยตำรวจสิงคโปร์ร่วมกับสภาป้องกันอาชญากรรมแห่งชาติ

นอกจากนี้ ในสิงคโปร์ยังมีปัญหาการให้กู้เงินผิดกฎหมาย และมีปัญหาแก๊งทวงหนี้ซึ่งใช้วิธีการรุนแรง ดังนั้น ตำรวจสิงคโปร์จึงจำเป็นต้องให้คำแนะนำประชาชนไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของผู้ให้กู้เงินโดยผิดกฎหมาย ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเสนอทางเลือกแหล่งการเงินกู้ให้แก่ประชาชน และป้องกันการถูกทวงหนี้ด้วยวิธีการรุนแรง

แผนภาพที่ ๔-๑๓ ภาพแผ่นพับเตือนประชาชนมิให้ตกเป็นเหยื่อของแก๊งเงินกู้ผิดกฎหมาย

ที่มา: แผ่นพับประชาสัมพันธ์ จัดทำโดยตำรวจสิงคโปร์ร่วมกับสภาป้องกันอาชญากรรมแห่งชาติ

ในประเทศฟิลิปปินส์ มีคดีลักพาตัวและเรียกค่าไถ่เกิดขึ้นมาก ซึ่งผู้กระทำผิดมีทั้งมูลเหตุจูงใจเพื่อประสงค์ต่อทรัพย์อย่างเดียว และกลุ่มก่อการร้ายที่ลักพาตัวและเรียกค่าไถ่เพื่อนำเงินไปใช้จ่ายในการปฏิบัติการของกลุ่มก่อการร้าย เช่นในพื้นที่ของมินดาเนา เป็นต้น

ประเทศที่มีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูง มีแนวโน้มที่จะมีอาชญากรรมเพิ่มสูงขึ้นในอนาคตอันใกล้ เช่นในประเทศพม่า ลาว และกัมพูชา เนื่องจากเมื่อเกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจ แต่หากไม่มีการกระจายรายได้อย่างทั่วถึง ย่อมทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้นในขณะที่ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่มีรายได้ที่สูงขึ้นอย่างสมดุล การเติบโตของเมืองเพื่อรองรับการท่องเที่ยว การย้ายถิ่นเข้าสู่เมืองทำให้เกิดปัญหาความแออัด ปัญหาสังคมซึ่งจะนำไปสู่ปัญหาอาชญากรรม

ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Crime) ในภูมิภาคอาเซียน ในแผนการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ได้ระบุถึงอาชญากรรมข้ามชาติที่สำคัญ ได้แก่ การก่อการร้าย การลักพาตัวและการค้ามนุษย์ การค้ายาเสพติด การประมงผิดกฎหมาย การค้าอาวุธเถื่อนขนาดเล็ก อาชญากรรมทางไซเบอร์ และโจรสลัด อีกทั้งได้ลำดับความเร่งด่วนในการแก้ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ในภูมิภาคอาเซียน คือ การค้ามนุษย์ การค้ายาเสพติด และปัญหาโจรสลัด

อาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งประเทศสมาชิกอาเซียนต้องเผชิญ อาทิเช่น เช่น การขนส่งยาเสพติดข้ามชาติ การลักลอบจัดส่งหญิงไปค้าประเวณี การค้ามนุษย์ชาวโรฮิงจา การก่อการร้าย การหลอกลวงทางการเงินผ่านสื่อโทรศัพท์และทางออนไลน์ เป็นต้น อาชญากรรมข้ามชาติ มีแนวโน้มการไหลจากประเทศที่มีการปราบปรามอย่างเข้มงวด และมีบทลงโทษที่รุนแรง ไปสู่ประเทศที่มีการบังคับใช้กฎหมายไม่ดีพอ หรือการไหลไปสู่ประเทศที่สามารถแสวงหาผลประโยชน์หรือมีแหล่งผลประโยชน์ตอบแทนที่ดีกว่า

สำหรับประเทศที่มีพรมแดนติดกัน เช่น เมียนมาร์ ไทย ลาว กัมพูชา มาเลเซีย มีคดีอาชญากรรมข้ามชาติที่เกิดขึ้น ได้แก่ การลักลอบขนยาเสพติดข้ามพรมแดน ซึ่งเมียนมาร์ เป็นแหล่งปลูกฝิ่นเป็นอันดับ ๒ ของโลก รองมาจากอัฟกานิสถาน และเป็นแหล่งผลิตยาบ้า และไอซ์ ผู้ผลิตเป็นชนกลุ่มชนน้อยตามชายแดนที่ต้องการเงินทุนสำหรับการต่อสู้กับฝ่ายรัฐบาล มีการลักลอบส่งออกยาเสพติดผ่านชายแดนไทย ลาว นำเข้ามาจำหน่ายในประเทศไทยและส่งไปยังประเทศอื่นต่อไป หรือกรณีของไทย หรือฟิลิปปินส์ ที่เป็นจุดผ่านยาเสพติดมาจากภูมิภาคอื่น เช่น แอฟริกา เพื่อนำมาจำหน่ายภายในประเทศและส่งต่อไปประเทศอื่นต่อไป ทั้งในอาเซียนและนอกภูมิภาค ประเภทของยาเสพติดที่เป็นปัญหาในภูมิภาคอาเซียน คือ เมทแอมเฟตามีน หรือที่เรียกว่ายาบ้า ในประเทศไทย ไอซ์ ซึ่งในบางประเทศเรียกว่า ชาบู กัญชา เอ็กตาซีหรือยาอี และเคตามีนหรือยาเค สำหรับในประเทศไทย เฮโรอีนไม่ค่อยมีการแพร่ระบาด แต่ในประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย และเวียดนาม ยังมีการแพร่ระบาดของเฮโรอีนอยู่ไม่น้อย นอกเหนือจากประเทศเมียนมาร์ ที่เป็นแหล่งผลิตยาบ้า แล้วในประเทศมาเลเซีย ก็มีแหล่งผลิตยาเสพติดประเภทเมทแอมเฟตามีนเช่นกัน

นอกจากนี้ ยังพบปัญหาการโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ส่งไปจำหน่ายยังประเทศที่มีพรมแดนติดกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งไทย เมียนมาร์ กัมพูชา และมาเลเซีย ซึ่งการโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์ อาจมีความเชื่อมโยงกับปัญหาการก่อการร้าย เนื่องจากกลุ่มผู้ก่อการร้ายอาจนำรถยนต์ที่โจรกรรม มาซุกซ่อนระเบิดเพื่อก่อความไม่สงบ

สถานการณ์ด้านการก่อการร้าย ประเทศที่ระดับความเสี่ยงต่อการก่อการร้ายสูง ตามรายงานของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา ได้แก่ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ระดับปานกลาง ได้แก่ มาเลเซีย เมียนมาร์ ไทย และระดับต่ำ ได้แก่ บรูไน สิงคโปร์ กัมพูชา ลาว เวียดนาม

การก่อการร้ายเป็นปัญหาที่เชื่อมโยงกับปัญหาอาชญากรรมอื่นๆ เนื่องจากกลุ่มก่อการร้ายจำเป็นต้องมีเงินทุนสนับสนุนจึงต้องก่ออาชญากรรมเพื่อให้มีเงินมาเคลื่อนไหวและปฏิบัติการ เช่น กลุ่มก่อการร้ายในฟิลิปปินส์ ที่ก่อเหตุลักพาตัวเรียกค่าไถ่ กลุ่มก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย หรือภูมิภาคอื่นๆ อาจลักลอบยนต์หรือรถจักรยานยนต์ ไปก่อเหตุวางระเบิด (Car Bomb)

ภัยคุกคามด้านการก่อการร้าย ในภูมิภาคอาเซียน มาจากแห่งเดียวกัน คือ กลุ่ม Jama ah Islamiyah หรือกลุ่ม JI รวมทั้งเครือข่าย กลุ่มนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสถาปนารัฐอิสลาม (“DAULAH ISLAMIYAH NUSANTARA” โดยมีเป้าหมายการสถาปนาแห่งแรกที่อินโดนีเซีย หลังจากนั้น คือ มาเลเซีย ไทย สิงคโปร์และฟิลิปปินส์ โดยผ่านความร่วมมือกับกลุ่มหัวรุนแรงอิสลามในแต่ละประเทศ (Faizal Thayeb, ๒๐๑๕)

กลุ่ม JI มิใช่เป็นเพียงองค์กรก่อการร้าย (Terrorist Organization) แต่ได้รับการพิจารณาว่าเป็นกลุ่มที่ต้องการยึดอำนาจรัฐชาวอิสลาม (Islamist insurgency) ลักษณะของกลุ่มดังกล่าวคือ เป็นกลุ่มที่มีความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ของอินโดนีเซียที่ต่อต้านรัฐอินโดนีเซียในช่วงทศวรรษที่ 1950 และยังเป็นสาเหตุของความรู้สึกเกลียดชังในเชิงอุดมการณ์ต่อสิ่งที่เป็นการปกครองหลังยุคของซูฮาร์โตที่เป็นเผด็จการ อันเป็นผลจากความล้มเหลวของการสถาปนากฎหมายอิสลามของกลุ่มดังกล่าว (Muhammad Tito Karnavian, ๒๐๑๕) หลังจากกลุ่มก่อการร้ายอัลเคดาห์ ได้ถูกโจมตีจากสหรัฐอเมริกาและชาติแนวร่วม กลุ่ม ISIS ได้เริ่มมีความเข้มแข็งขึ้นอย่างรวดเร็ว ข้อมูลขององค์การสหประชาชาติ (UN) ระบุว่ามีคนประมาณ ๒๕,๐๐๐ คน จากประมาณ ๑๐๐ ประเทศ ได้เข้าร่วมกับกลุ่ม ISIS เป้าหมายของกลุ่มนี้มีความแตกต่างจากกลุ่มอัลเคดาห์ (AL-QAEDA) กลุ่ม ISIS ต้องการที่จะสร้างรัฐอิสลามในโลกนี้ (WORLD ISLAMIC CALIPHATE) โดยมีการปฏิบัติการต่อเป้าหมายที่เป็นใครก็ตามที่ต่อต้านหรือไม่เห็นด้วย ซึ่งรวมทั้งพวกมุสลิมด้วยกันเอง กลุ่ม ISIS นิยมใช้ความรุนแรงอย่างมาก และมีการโฆษณาชวนเชื่อโดยอาศัยสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เป็นกลุ่มที่ควบคุมภาคทางเศรษฐกิจไว้ได้ทำให้มีเงินทุนสนับสนุนจำนวนมาก มีการฆ่าและก่ออาชญากรรมต่อมนุษยชาติ (Faizal Thayeb, ๒๐๑๕)

การแพร่ของกลุ่ม ISIS ส่งผลกระทบต่อกลุ่มประเทศอาเซียน ๒ ด้าน คือ การที่คนในบางประเทศจากอาเซียน ได้เข้าไปร่วมกับกลุ่ม ISIS คนที่จะเข้าไปร่วมปฏิบัติการหรือเป็นแนวร่วมก็ไปจาก อินโดนีเซีย มาเลเซีย และบางส่วนของไทยซึ่งมีกลุ่มก่อความไม่สงบอยู่ในภาคใต้ และฟิลิปปินส์ซึ่งมีกลุ่มมุสลิมโมโร อยู่ในภาคใต้ของประเทศ เป็นต้น นอกจากนี้ ประเทศอาเซียนก็เป็นเป้าหมายของการปฏิบัติการของกลุ่ม ISIS ดังที่เกิดขึ้นในกรุงจาการ์ต้า ประเทศอินโดนีเซีย

กลุ่มก่อการร้าย IS ในขณะที่ยังไม่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติการในกลุ่มประเทศอาเซียน แต่อย่างไรก็ตาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการก่อการร้าย ก็ได้เตือนว่ากลุ่มดังกล่าวอาจจะกลายเป็นกลุ่มที่เข้มแข็งขึ้นได้ในภูมิภาคนี้ ด้วยการฝึกรบและมีผู้นำที่มีประสิทธิภาพ (Voice of America, <http://learningenglish.voanews.com/a/is-threat-in-south-east-asia/3430287.html>)

แผนภาพที่ ๔-๑๔ ภาพโฆษณาของกลุ่มอาบูซายาฟ (Abu Sayyaf) กับกองกำลังอาบูซายาฟ
ในบาสิลัน (Basilan) ประเทศฟิลิปปินส์

ที่มา : โฆษกของกลุ่มอาบูซายาฟ, ออนไลน์, ๒๕๖๐.

โดยสรุปภาพรวมของอาชญากรรมทั่วไปของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียนจากการรายงานสถานการณ์ด้านความปลอดภัยสำหรับการทูตในแต่ละประเทศ ของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา (Department of States U. S.) ได้ประเมินระดับของอาชญากรรมโดยทั่วไปของประเทศในอาเซียน ในปี ค.ศ.๒๐๑๖

๑. ประเทศที่มีระดับอาชญากรรมต่ำ ได้แก่ สิงคโปร์ บรูไน และเมียนมาร์
๒. ประเทศที่มีระดับอาชญากรรมปานกลาง ได้แก่ ไทย
๓. ประเทศที่มีระดับอาชญากรรมสูง ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ลาว

เวียดนาม

๔. ประเทศที่มีระดับอาชญากรรมสูงมาก ได้แก่ กัมพูชา

ส่วนการจัดระดับของปัญหาการก่อการร้ายในประเทศสมาชิกอาเซียน

๑. ประเทศที่มีปัญหาการก่อการร้ายในระดับสูง ได้แก่ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์
๒. ประเทศที่มีปัญหาการก่อการร้ายปานกลาง ได้แก่ มาเลเซีย เมียนมาร์ ไทย
๓. ประเทศที่มีปัญหาการก่อการร้ายต่ำ ได้แก่ บรูไน สิงคโปร์ กัมพูชา ลาว เวียดนาม

โดยสรุป ประเทศในภูมิภาคอาเซียน มีลักษณะทางภูมิศาสตร์ สภาพสังคมและเศรษฐกิจ คุณลักษณะของประชากร และวัฒนธรรมที่แตกต่างหลากหลาย ส่งผลต่อความแตกต่างของลักษณะการเกิดอาชญากรรมและความไม่ปลอดภัยในพื้นที่

ในภาพรวมมีการจัดอันดับความน่าเชื่อถือของงานตำรวจ ในรายงานขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆ โดย World Economic Forum ซึ่งอาจเป็นการเก็บข้อมูลในบางมุมมองและอาจยังไม่ครอบคลุมในทุกมิติของงานตำรวจ แต่อย่างไรก็ตาม การจัดอันดับดังกล่าว ย่อมสะท้อนการปฏิบัติงานของตำรวจในแต่ละประเทศได้ส่วนหนึ่ง ดังนี้

ตารางที่ ๔-๒ การจัดลำดับความน่าเชื่อถือของงานสำรวจ โดย World Economic Forum
ปี ๒๐๑๖-๒๐๑๗

ลำดับในอาเซียน	ลำดับจาก ๑๔๐ ประเทศ	ประเทศ
๑	๔	สิงคโปร์
๒	๓๘	มาเลเซีย
๓	๕๗	บรูไน
๔	๖๑	ไทย
๕	๖๖	ลาว
๖	๗๑	อินโดนีเซีย
๗	๘๒	เวียดนาม
๘	๑๑๐	ฟิลิปปินส์
๙	๑๒๐	กัมพูชา
๑๐	๑๒๖	เมียนมาร์*

ที่มา : The Global Competitiveness Report ๒๐๑๖-๒๐๑๗, ออนไลน์, ๒๕๖๐.

หมายเหตุ * เมียนมาร์ เป็นลำดับที่จัดในปี ค.ศ.๒๐๑๔-๒๐๑๕ สำหรับในรายงานปี ๒๐๑๖-๒๐๑๗ ไม่มีการจัดลำดับ

โครงสร้างการเมืองการปกครอง

๑. ประวัติศาสตร์ทางการเมือง และระบอบการเมืองปัจจุบัน

ประเทศในอาเซียนโดยส่วนใหญ่ เคยเป็นอาณานิคมของชาติตะวันตกเกือบทั้งหมด ยกเว้นประเทศไทย โดยประเทศทางซีกตะวันตกและใต้ ได้แก่ เมียนมาร์ มาเลเซีย สิงคโปร์ รวมทั้ง บรูไน เคยเป็นอาณานิคมของอังกฤษ ประเทศทางซีกตะวันตก ได้แก่ ลาว กัมพูชา เวียดนาม เคยเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศส นอกจากนี้ อินโดนีเซีย เคยเป็นอาณานิคมของเนเธอร์แลนด์ ฟิลิปปินส์ เคยเป็นอาณานิคมของสเปน และสหรัฐอเมริกา การที่ประเทศต่างๆ เคยตกเป็นอาณานิคมของชาติตะวันตก มีผลกับวิวัฒนาการของกิจการตำรวจในแต่ละประเทศ เนื่องจากการจัดตั้งกองกำลังตำรวจ ซึ่งเป็นองค์กรสมัยใหม่ เกิดขึ้นในขณะที่อยู่ใต้อาณานิคมหรือหลังได้รับเอกราช โดยได้รับอิทธิพลจากระบบตำรวจของประเทศอาณานิคม ในส่วนของประเทศไทย แม้ว่าจะไม่เคยตกเป็นอาณานิคม แต่ก็ได้รับอิทธิพลจากระบบตำรวจของอังกฤษและฝรั่งเศส

หากจำแนกประเทศในอาเซียนตามประเภทของระบอบการเมืองการปกครองในปัจจุบัน กลุ่มแรก เป็นประเทศที่มีการปกครองระบอบกษัตริย์ คือ ไทย มาเลเซีย กัมพูชา โดยเป็นการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญ มีนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร และมีสภานิติบัญญัติที่มาจากการเลือกตั้ง ส่วนบรูไน ปกครองด้วยระบอบพระมหากษัตริย์ ซึ่งนอกจากจะเป็นประมุขแห่งรัฐแล้ว พระมหากษัตริย์ ยังทรงใช้อำนาจทางการบริหารด้วย

ประเทศที่มีการปกครองแบบประชาธิปไตย ที่มีประธานาธิบดีเป็นประมุขและหัวหน้าฝ่ายบริหาร ได้แก่ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ เมียนมาร์ ฟิลิปปินส์

ประเทศที่มีการปกครองแบบสังคมนิยม ได้แก่ ลาว และเวียดนาม

อนึ่ง สำหรับการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครองที่สำคัญของประเทศในสมาชิกอาเซียน ที่อาจมีผลต่อทิศทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานตำรวจในอนาคตอันใกล้นี้ คือ การเปลี่ยนแปลงในประเทศเมียนมาร์ เนื่องจากในอดีตรัฐบาลทหารพม่าเป็นผู้มีอำนาจในการปกครองประเทศมาอย่างยาวนาน นโยบายปิดประเทศ งดการติดต่อกับประเทศต่างๆ ทำให้การพัฒนาในด้านต่างๆ เป็นไปอย่างจำกัด ในปี ค.ศ.2016 เมื่อมีการจัดเลือกตั้งทั่วไป จนมีการจัดตั้งรัฐบาลพลเรือนขึ้น โดยพรรคการเมืองของนางอองซานซูจี เป็นผู้จัดตั้งรัฐบาล การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวย่อมจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการพัฒนากิจการตำรวจในเมียนมาร์ต่อไป

อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข หรือระบอบสาธารณรัฐ ที่มีประธานาธิบดี เป็นประมุขและหัวหน้าฝ่ายบริหาร หรือแม้กระทั่งประเทศที่ปกครองด้วยระบอบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ โครงสร้างอำนาจการเมืองการปกครอง ก็แบ่งออกเป็น ๓ อำนาจเช่นเดียวกัน คือ อำนาจบริหาร อำนาจนิติบัญญัติ และอำนาจตุลาการ

ตารางที่ ๔-๓ ตารางเปรียบเทียบประวัติการเมืองการปกครองในอดีต และระบอบการปกครองปัจจุบันของประเทศสมาชิกอาเซียน

ประเทศ	อดีตอาณานิคม	ระบอบการปกครองปัจจุบัน	เขตพื้นที่การปกครอง
๑.บรูไน	อังกฤษ	กษัตริย์ สมบูรณาญาสิทธิราชย์/ มีอำนาจบริหาร	๔ เขตการปกครอง และ แบ่งเป็นตำบล หมู่บ้าน
๒.กัมพูชา	ฝรั่งเศส	กษัตริย์ ภายใต้รัฐธรรมนูญ/ ประมุข	๒๓ จังหวัด และ ๑ ราช ธานี
๓.อินโดนีเซีย	เนเธอร์แลนด์ ญี่ปุ่น	ประธานาธิบดี	๓๒ ภูมิภาค ๔๑๓ จังหวัด และ ๙๘ เมืองใหญ่
๔.ลาว	ฝรั่งเศส	สังคมนิยม	๑๖ แขวง และ ๑ เขต ปกครองพิเศษ
๕.มาเลเซีย	อังกฤษ	กษัตริย์ ภายใต้รัฐธรรมนูญ/ ประมุข	๑๓ รัฐ ๓ ดินแดน
๖.เมียนมาร์	อังกฤษ	ประธานาธิบดี (สาธารณรัฐ)	๗ รัฐ และ ๗ เขตปกครอง
๗.ฟิลิปปินส์	สเปน สหรัฐอเมริกา	ประธานาธิบดี (สาธารณรัฐ)	๓๑ เขตปกครอง ๘๐ จังหวัด ๑๒๐ เมือง
๘.สิงคโปร์	อังกฤษ	ประธานาธิบดี (สาธารณรัฐ)	๕ เขตการปกครอง และ แบ่งเป็น ๔๔ เขต
๙.ไทย	-	กษัตริย์ ภายใต้รัฐธรรมนูญ/ ประมุข	๗๖ จังหวัด และ ๑ เขต ปกครองพิเศษ (กทม.)
๑๐.เวียดนาม	ฝรั่งเศส	สังคมนิยม	๘ ภาค ๕๙ จังหวัด ๖๐๐ อำเภอ

ประวัติศาสตร์ทางการเมืองการปกครอง การที่ประเทศเคยตกอยู่ภายใต้อาณานิคมเป็นเวลานาน ทำให้ได้รับอิทธิพลจากการจัดรูปแบบกิจการตำรวจภายในประเทศนั้น ดังนี้

๑. ประเทศที่เคยเป็นอาณานิคมของประเทศอังกฤษ ได้แก่ บรูไน มาเลเซีย เมียนมาร์ สิงคโปร์ และอาณานิคมของสหรัฐอเมริกา คือ ฟิลิปปินส์ ระบบงานตำรวจ ได้รับอิทธิพลตัวแบบตำรวจแบบแองโกลประชาธิปไตย แบบพีล (Democratic Anglo-Peelian) ซึ่งเป็นการจัดองค์กรแบบตำรวจอังกฤษ มีระบบการบริหารงานบุคคล แบ่งชั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นระดับตำแหน่ง บทบาทของเจ้าหน้าที่ตำรวจ มุ่งเน้นที่ประชาชนและการรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย การป้องกันอาชญากรรมในชุมชน

๒. ประเทศที่เคยเป็นอาณานิคมของประเทศภาคพื้นยุโรป คือ ฝรั่งเศสและเนเธอร์แลนด์ ได้แก่ กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว ได้รับอิทธิพลตัวแบบตำรวจภาคพื้นทวีปแบบประชาธิปไตย (Democratic continental) ซึ่งตำรวจมุ่งเน้นการบังคับใช้กฎหมายของรัฐ ให้ความสำคัญกับความต้องการของประชาชนน้อยกว่า การจัดกองกำลังมีลักษณะแบบทหารมากกว่า

๓. ประเทศที่ไม่เคยเป็นอาณานิคม คือ ไทย แม้จะไม่ตกอยู่ภายใต้การปกครองของประเทศตะวันตก แต่การจัดองค์กรตำรวจ ก็ได้รับอิทธิพลจากทั้งประเทศอังกฤษ ฝรั่งเศส รวมทั้งประเทศภาคพื้นยุโรป อย่างเช่นเดนมาร์ก เป็นต้น

๒. การแบ่งพื้นที่การปกครอง

เนื่องจากประเทศสมาชิกอาเซียน มีขนาดพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันมาก ประเทศที่มีพื้นที่มากที่สุด คือ อินโดนีเซีย มีพื้นที่ ๑.๙ ล้านตารางกิโลเมตร แตกต่างอย่างมากกับประเทศที่มีพื้นที่ที่เล็กที่สุดคือสิงคโปร์ ๗๑๘.๓ ตารางกิโลเมตร ทำให้การแบ่งพื้นที่การปกครองมีความแตกต่างเช่นเดียวกัน

ประเทศที่มีขนาดพื้นที่ใหญ่ จะแบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น ๔ ระดับ คือ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับตำบล ประเทศที่มีการแบ่งพื้นที่เป็นภาค หรือรัฐ ได้แก่ อินโดนีเซีย มี ๓๒ ภาค ฟิลิปปินส์ มี ๓๑ เขตปกครอง เมียนมาร์ มี ๗ รัฐ ๗ เขตปกครอง มาเลเซีย มี ๑๓ รัฐ ๓ ดินแดน และเวียดนาม มี ๘ ภาค ๕๙ จังหวัด

ประเทศที่มีขนาดพื้นที่ปานกลาง แบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น ๓ ระดับ คือ ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับตำบล ประเทศดังกล่าว ได้แก่ กัมพูชา มี ๒๓ จังหวัด ๑ เขตราชธานี ลาว มี ๑๖ แขวง ๑ เขตปกครองพิเศษ ไทย มี ๗๖ จังหวัด และ ๑ เขตปกครองพิเศษ (กรุงเทพมหานคร)

ประเทศที่มีขนาดพื้นที่เล็ก คือ สิงคโปร์ และบรูไน จะแบ่งพื้นที่ออกเป็น ๒ ระดับ คือ ระดับเขตพื้นที่ และตำบล บรูไน มี ๔ เขตปกครอง และสิงคโปร์มี ๕ เขตปกครอง

การแบ่งพื้นที่การปกครองในลักษณะดังกล่าว ส่งผลต่อการแบ่งเขตพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยงานตำรวจ ในแต่ละระดับโดยระดับของหน่วยงานตำรวจจะเป็นไปตามเขตพื้นที่การปกครอง หากมีการแบ่งเป็นระดับภาค และระดับจังหวัด หน่วยงานตำรวจก็จะแบ่งออกเป็นระดับภาค และจังหวัดด้วย

รูปแบบโครงสร้างและการบริหารงานตำรวจ

๑. วิวัฒนาการองค์กรตำรวจ

ประวัติความเป็นมาของการจัดตั้งกองกำลังตำรวจสมัยใหม่ของประเทศสมาชิกอาเซียน ได้รับอิทธิพลจากการจัดตั้งกองกำลังตำรวจจากประเทศตะวันตก เนื่องจากประเทศในอาเซียนส่วนใหญ่เคยเป็นอาณานิคมของชาติตะวันตก วิวัฒนาการขององค์กรตำรวจในประเทศอาเซียน อาจแบ่งกว้างๆ ออกได้เป็น ๓ ระยะ ดังนี้

ระยะแรก เมื่อประเทศเจ้าอาณานิคม เข้ามาครอบครองดินแดนในคาบสมุทรมอินโดจีน มีการนำรูปแบบการจัดองค์กรตำรวจจากตะวันตกเข้ามาใช้ในแต่ละประเทศ ช่วงเวลาดังกล่าวเริ่มตั้งแต่ช่วงต้นของศตวรรษที่ ๒๐ หลังปี ค.ศ.๑๘๐๐ เป็นต้นมา เช่น

ค.ศ.๑๘๐๗ มาเลเซีย ปรับปรุงงานยุติธรรมโดยอังกฤษ

ค.ศ.๑๘๑๙ สิงคโปร์ จัดตั้งกองกำลังตำรวจครั้งแรก

ค.ศ.๑๘๖๐ ไทย จัดตั้งกองกำลังตำรวจครั้งแรก โดยนำรูปแบบจากตำรวจอังกฤษ

ค.ศ.๑๘๘๓ เวียดนามเมื่อเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศส และรับอิทธิพลการจัดองค์กร

ตำรวจ

ค.ศ.๑๘๘๕ เมียนมาร์ นำระบบตำรวจอังกฤษมาใช้

ค.ศ.๑๘๘๔-๑๘๘๕ กัมพูชา จัดงานตำรวจโดยฝรั่งเศส

ค.ศ.๑๘๘๘ ฟิลิปปินส์ จัดตั้งองค์การตำรวจและกองกำลังรักษาความสงบภายใน

ค.ศ.๑๙๒๑ บรูไน ก่อตั้งกองกำลังตำรวจ

ค.ศ.๑๙๖๑ ลาว ก่อตั้งกองกำลังตำรวจลาว

การจัดงานตำรวจของแต่ละประเทศ จึงรับรูปแบบของประเทศอาณานิคมตะวันตก ในการตั้งกองกำลังตำรวจสมัยใหม่

ระยะที่สอง หลังจากประเทศต่างๆ ได้รับเอกราช และเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม และการเมือง ทำให้แต่ละประเทศมีการปรับเปลี่ยนหรือปฏิรูปองค์กรตำรวจ โดยส่วนใหญ่เป็นช่วงเวลาหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ประมาณปี ค.ศ.๑๙๔๕ โดยรับการถ่ายโอนการบริหารจัดการงานตำรวจจากประเทศอาณานิคม หรือการรวบรวมหน่วยงานตำรวจที่อยู่แยกจากกัน เข้ามาเป็นหน่วยงานเดียวกัน เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาค เช่น การรวมงานตำรวจภูธรกับนครบาลของไทย เมื่อปี ค.ศ.๑๙๑๕ การกำเนิดตำรวจแห่งชาติกัมพูชาในปี ค.ศ.๑๙๔๕ การรวมหน่วยงานเป็นตำรวจแห่งชาติมาเลเซีย ในปี ค.ศ.๑๙๖๓ การรวมงานตำรวจเวียดนามเหนือ-ใต้ พร้อมกับการรวมประเทศเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๗๕ เป็นต้น

ระยะที่สาม การปฏิรูปองค์กรตำรวจให้เป็นตำรวจแบบประชาธิปไตย เป็นช่วงระยะเวลาที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในบางประเทศ มีการปฏิรูปการจัดองค์กรตำรวจให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน เช่น ฟิลิปปินส์ แยกตำรวจออกจากกองทัพ เมื่อปี ค.ศ.๑๙๙๑ อินโดนีเซีย ได้แยกออกจากกองทัพและปฏิรูปงานตำรวจเมื่อปี ค.ศ. ๒๐๐๐ เป็นต้น

รูปแบบการจัดองค์กรตำรวจ มีทั้งรูปแบบของอังกฤษ ฝรั่งเศส และรูปแบบของประเทศยุโรปอื่นที่เป็นเจ้าอาณานิคม ซึ่งจะสังเกตได้จากอิทธิพลของการนำระบบยศ เครื่องแบบ อุปกรณ์ประกอบเครื่องแบบ มาใช้กับตำรวจของแต่ละประเทศ ตัวอย่างเช่น ประเทศที่เคยเป็นอาณานิคมของอังกฤษ มักจะใช้เครื่องแบบสีน้ำเงิน ได้แก่ มาเลเซีย สิงคโปร์ บรูไน เมียนมาร์ เป็นต้น

แผนภาพที่ ๔-๑๕ ภาพตำรวจสิงคโปร์ในเครื่องแบบ

ที่มา : ตำรวจสิงคโปร์ในเครื่องแบบ, ออนไลน์, ๒๕๖๐.

แผนภาพที่ ๔-๑๖ ตำรวจมาเลเซียในเครื่องแบบ

ที่มา : ตำรวจมาเลเซียในเครื่องแบบ, ออนไลน์, ๒๕๖๐.

ประเทศที่เคยเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศส การจัดกองกำลังตำรวจ นำรูปแบบการจัดกองกำลังของฝรั่งเศสที่เรียกว่า Gendarmerie ซึ่งเป็นกองกำลังตำรวจกึ่งทหาร สามารถใช้อาวุธได้ เช่นเดียวกับหน่วยทหารขนาดเล็ก มีบทบาททางด้านความมั่นคง เช่น กัมพูชา ลาว เวียดนาม รวมทั้งตำรวจภูธรของไทย ซึ่งมีประวัติจากการจัดกองกำลังในลักษณะดังกล่าว ทำให้ระบบการให้ยศ และการแต่งเครื่องแบบมีลักษณะแบบทหาร

โดยในส่วนของประเทศกัมพูชา มีการจัดกองกำลัง Gendarmerie เป็นหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายอีกหน่วยหนึ่ง ขึ้นอยู่กับกระทรวงกลาโหม มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับตำรวจ และมีอำนาจมากกว่าในกรณีที่สามารถจับกุมทหารที่กระทำความผิดได้ด้วย

แผนภาพที่ ๔-๑๗ ภาพผู้บังคับบัญชากองกำลัง Gendarmerie ของกัมพูชา

ที่มา : ภาพผู้บังคับบัญชากองกำลัง Gendarmerie ของกัมพูชา, ออนไลน์, ๒๕๖๐.

วิวัฒนาการของระบอบการเมืองการปกครอง และการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ได้ส่งผลต่อหลักการทำงานตำรวจไปด้วย อาทิเช่น อินโดนีเซีย ในอดีตที่กองกำลังตำรวจเป็นส่วนหนึ่งของกองทัพ วัฒนธรรมของทหาร ส่งผลต่ออิทธิพลของตำรวจ จนกระทั่งเมื่อประเทศตกอยู่ภายใต้การปกครองเผด็จการทหาร ที่ประชาชนถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน หลังจากการปฏิรูปองค์กรตำรวจในปี ค.ศ.๒๐๐๐ องค์กรตำรวจได้แยกตัวออกมาจากกองทัพ (S. Yuna nto (Coordinator), Moch. Nurhasim and Iskhak Fatonie, ๒๐๐๕) ภายใต้การปกครองประชาธิปไตย ที่เป็นพลเรือนเต็มตัว งานตำรวจจึงคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องสำคัญ รวมทั้งเมียนมาร์ที่กำลังเข้าสู่การปฏิรูปประเทศสู่ประชาธิปไตย องค์กรตำรวจก็เป็นส่วนหนึ่งที่มีการปฏิรูปในช่วงที่ผ่านมา (Andrew Selth, ๒๐๑๔)

๒. การจัดโครงสร้างองค์กรตำรวจในปัจจุบัน

โครงสร้างองค์กร ส่วนใหญ่เป็นการจัดโครงสร้างองค์กรตำรวจแบบรวมศูนย์ (National Police) หน่วยงานตำรวจมีทั้งขึ้นอยู่กับกระทรวงมหาดไทย ได้แก่ มาเลเซีย สิงคโปร์ เมียนมาร์ ฟิลิปปินส์ กัมพูชา หน่วยงานตำรวจขึ้นอยู่กับกระทรวงความมั่นคง ได้แก่ เวียดนาม และหน่วยงานตำรวจขึ้นตรงกับหัวหน้าฝ่ายบริหารซึ่งเป็นประธานาธิบดีหรือนายกรัฐมนตรีโดยตรง ได้แก่ อินโดนีเซีย ไทย บรูไน สำหรับฟิลิปปินส์ แม้จะมีลักษณะอำนาจรวมศูนย์ในลักษณะตำรวจแห่งชาติ แต่องค์กรตำรวจฟิลิปปินส์ มีกลไกให้รัฐบาลกลาง กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้อำนาจเกี่ยวกับงานตำรวจร่วมกัน ผ่านการจัดสรรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์สนับสนุน และการใช้อำนาจร่วมพิจารณาแต่งตั้งหัวหน้าตำรวจในพื้นที่

แม้แต่ในประเทศมาเลเซีย ซึ่งจัดรูปการปกครองเป็นแบบสหพันธรัฐ โดยมีรัฐบาลกลาง และรัฐบาลของรัฐต่างๆ ที่สุดต่าเป็นผู้ดูแลงานบางด้านในท้องถิ่น แต่โครงสร้างองค์กรตำรวจมาเลเซีย เป็นแบบรวมศูนย์ในลักษณะตำรวจแห่งชาติ

การจัดหน่วยงานภายในของแต่ละประเทศ มีลักษณะคล้ายคลึงกันในแง่ที่มีกลุ่มหน่วยงานแบ่งออกได้เป็น กลุ่มหน่วยงานอำนวยความสะดวกและสนับสนุน กลุ่มหน่วยงานปฏิบัติการพิเศษ

และหน่วยงานตำรวจท้องที่ การแบ่งระดับหน่วยงานระดับรองจากหน่วยงานตำรวจระดับชาติ อาจแบ่งกลุ่มออกได้เป็น ๓ กลุ่ม คือ

๑. กลุ่มประเทศที่มีขนาดใหญ่ จัดแบ่งระดับหน่วยงานตำรวจภายในประเทศ ออกเป็น ๔ ระดับ ได้แก่ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับสถานีย่อย (ตู่ยาม) หน่วยงานตำรวจของประเทศที่จัดระดับแบบนี้ ได้แก่ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เวียดนาม และเมียนมาร์ เนื่องจากประเทศเหล่านี้มีพื้นที่มาก อินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ พื้นที่เป็นหมู่เกาะ จึงให้ความสำคัญกับการจัดตั้งสถานีย่อย หรือตู่ยาม เพื่อกระจายการให้บริการลงไปในพื้นที่ให้มากที่สุด

๒. กลุ่มประเทศที่มีขนาดกลาง จัดแบ่งระดับหน่วยงานตำรวจภายในประเทศ ออกเป็น ๓ ระดับ คือ ระดับภาค จังหวัด และสถานีตำรวจ ประเทศที่จัดหน่วยงานลักษณะนี้ ได้แก่ ไทย มาเลเซีย กัมพูชา บรูไน

๓. กลุ่มประเทศที่มีขนาดเล็ก จัดแบ่งระดับหน่วยงานตำรวจภายในประเทศออกเป็น ๒ ระดับ คือ ระดับจังหวัด และสถานีตำรวจ ประเทศที่จัดหน่วยงานลักษณะนี้ ได้แก่ สิงคโปร์ ลาว

ดังจะเห็นตัวอย่างจากการจัดแบ่งหน่วยงานตำรวจในประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งแบ่งออกเป็นหน่วยงานเทียบได้กับกองบัญชาการตำรวจนครบาล หรือตำรวจภูธรภาค ของไทย ได้แก่ POLDA หรือตำรวจนครบาล (METRO JAYA) หน่วยงานเทียบได้กับ กองบังคับการของ ไทย คือ POLRES และหน่วยงานเทียบได้กับ สถานีตำรวจ ของไทย คือ POLSEK โดยแต่ละ POLSEK จะมีหน่วยบริการในพื้นที่ ในลักษณะของตู่ยามตำรวจ คือ POLSUBSEKTOR

แผนภาพที่ ๔-๑๘ ภาพหน่วยงานตำรวจ Bogor District Police ประเทศอินโดนีเซีย

ที่มา : หน่วยงานตำรวจ Bogor District Police ประเทศอินโดนีเซีย, ออนไลน์, ๒๕๖๐.

แผนภาพที่ ๔-๑๙ ภาพยานพาหนะที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

ที่มา : หน่วยงานตำรวจ Bogor District Police ประเทศอินโดนีเซีย, ออนไลน์, ๒๕๖๐.

แผนภาพที่ ๔-๒๐ ภาพหัวหน้าหน่วยตำรวจ Bogor District Police ประเทศอินโดนีเซีย
พร้อมเจ้าหน้าที่ตำรวจแต่ละฝ่าย

ที่มา : หน่วยงานตำรวจ Bogor District Police ประเทศอินโดนีเซีย, ออนไลน์, ๒๕๖๐.

แผนภาพที่ ๔-๒๑ ภาพเจ้าหน้าที่ตำรวจแต่ละฝ่าย

ที่มา หน่วยงานตำรวจ Bogor District Police ประเทศอินโดนีเซีย, ออนไลน์, ๒๕๖๐.

แผนภาพที่ ๔-๒๒ ภาพหน่วยตำรวจระดับ POLSEK หรือเทียบได้กับสถานีตำรวจของไทย และการรับแจ้งความในสถานีตำรวจ

ที่มา : หน่วยตำรวจระดับ POLSEK, ออนไลน์, ๒๕๖๐.

แผนภาพที่ ๔-๒๓ ภาพการรับแจ้งความในสถานีตำรวจ

ที่มา : การรับแจ้งความในสถานีตำรวจ, ออนไลน์, ๒๕๖๐.

การจัดหน่วยงานระดับเล็กกว่าสถานีตำรวจ เป็นสถานีย่อยหรือตู้ยาม มีประเทศ ที่ให้ความสำคัญกับสถานีย่อย ได้แก่ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ บรูไน (แต่ละตู้มีตำรวจปฏิบัติหน้าที่เพียง ๑ นาย) เป็นต้น

แผนภาพที่ ๔-๒๔ ภาพสถานีย่อย ในพื้นที่กรุงจาการ์ต้า

ที่มา : สถานีย่อย ในพื้นที่กรุงจาการ์ต้า, ออนไลน์, ๒๕๖๐.

แผนภาพที่ ๔-๒๕ ภาพกองบัญชาการตำรวจนครบาลพนมเปญ

ที่มา : กองบัญชาการตำรวจนครบาลพนมเปญ, ออนไลน์, ๒๕๖๐.

แผนภาพที่ ๔-๒๖ ภาพหน่วยงานตำรวจ Inspection De La Police Khan Posenchey
ซึ่งเป็น ๑ ในจำนวน ๑๒ หน่วยย่อยของตำรวจนครบาลพนมเปญ

ที่มา : หน่วยงานตำรวจ Inspection De La Police Khan Posenchey, ออนไลน์, ๒๕๖๐.

จุดเด่นของการจัดโครงสร้างองค์กรตำรวจ ที่พบในโครงสร้างองค์กรของตำรวจ มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ก็คือ ตำรวจมาเลเซีย มีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของหน่วยงานในแต่ละระดับ ให้มีบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างลดหลั่นกันไปอย่างชัดเจน เช่น

- หน่วยงานระดับตำรวจแห่งชาติ มีหน้าที่ในการจัดทำนโยบาย วิจัยและพัฒนา กำกับดูแลและปรับปรุงมาตรฐาน อาชญากรรมข้ามชาติ ความร่วมมือระหว่างประเทศ

- หน่วยงานระดับภาค มีบทบาทหน้าที่ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Implementation) การติดตามกำกับดูแล ประเมินผล กำกับดูแลมาตรฐานการปฏิบัติ อาชญากรรมหลัก อาชญากรรมองค์กร
- หน่วยงานระดับเขตพื้นที่ มีบทบาทนำนโยบายไปปฏิบัติ กำกับดูแล อำนาจการรับผิดชอบงานอาชญากรรมองค์กร อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ การตรวจสอบ งานการข่าว วิเคราะห์แนวโน้มอาชญากรรม การรักษาความสงบเรียบร้อย
- หน่วยงานระดับสถานีตำรวจ นอกจากการนำนโยบายไปปฏิบัติแล้ว ทำหน้าที่สืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทั่วไป คดีจราจร งานรักษาความปลอดภัย รักษาความสงบเรียบร้อย และรักษากฎหมาย คดียาเสพติด ศูนย์ควบคุมของสถานีตำรวจ (Police Station Control Centre)

แผนภาพที่ ๔-๒๗ ภาพกองบังคับการตำรวจเชอราส (Cheras) ในเขตกรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

ที่มา : กองบังคับการตำรวจเชอราส (Cheras), ออนไลน์, ๒๕๖๐.

แผนภาพที่ ๔-๒๘ ภาพบริเวณที่รับแจ้งความจากประชาชน

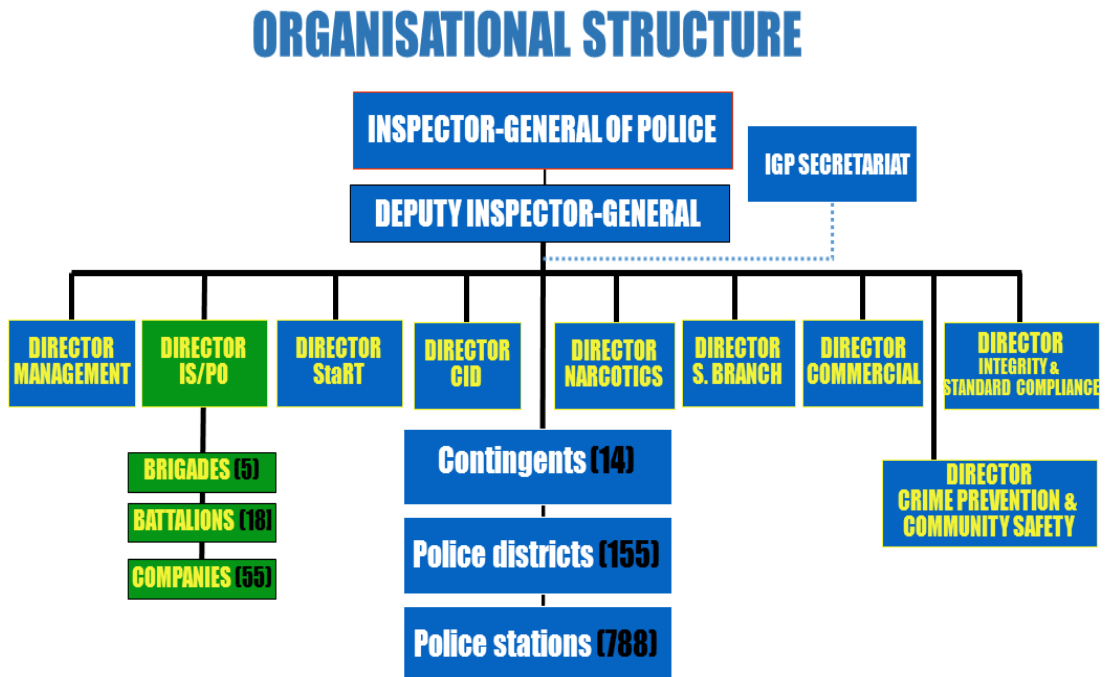

ที่มา : บริเวณที่รับแจ้งความจากประชาชน, ออนไลน์, ๒๕๖๐.

นอกจากนี้ หน่วยงานในแต่ละระดับ ตั้งแต่ระดับตำรวจแห่งชาติ จนถึงระดับเขตพื้นที่ จะมีโครงสร้างการจัดหน่วยงานย่อยภายในที่สอดคล้อง และสามารถประสานงานในแต่ละหน้างานลงไปยังพื้นที่ กล่าวคือ ตำรวจแห่งชาติ มาเลเซีย มีหน่วยงานระดับตำรวจแห่งชาติ เป็นหน่วยงานส่วนกลาง จำนวน ๙ หน่วย ในระดับภาค (Contingents) ซึ่งมีจำนวน ๑๔ ภูมิภาค ก็จะมีหน่วยงานในลักษณะเดียวกันอยู่ในแต่ละภูมิภาค เช่น ระดับชาติมี หน่วยงานสืบสวนสอบสวน (CID) ตำรวจสันติบาล (Special branch) หน่วยป้องกันอาชญากรรมและความปลอดภัยชุมชน ในระดับ

ภูมิภาค และระดับเขตพื้นที่ ก็มีหน่วยงานดังกล่าวเช่นเดียวกัน ความสอดคล้องประสานระหว่างหน่วยงานระดับชาติ กับหน่วยงานระดับพื้นที่ ในโครงสร้างองค์กรของตำรวจอินโดนีเซีย ก็มีลักษณะดังกล่าวเช่นเดียวกัน

แผนภาพที่ ๔-๒๙ แผนภูมิโครงสร้างองค์กรตำรวจมาเลเซีย

ที่มา : โครงสร้างองค์กรตำรวจมาเลเซีย, ออนไลน์, ๒๕๖๐.

๓. การบริหารงานบุคคล

ด้านอัตรากำลังพล ประเทศที่มีจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจมาก ๓ อันดับแรก คือ อินโดนีเซีย (๔๐๗,๒๒๒ นาย) รองลงมาคือ เวียดนาม (๒๘๐,๐๐๐ นาย) และไทย (๒๒๐,๖๙๒ นาย)

สำหรับอัตราส่วนตำรวจต่อประชากร ประเทศที่มีอัตราส่วนตำรวจต่อประชากรสูงที่สุด คือ อินโดนีเซีย (๑: ๖๒๙) รองลงมาคือเมียนมาร์ (๑: ๖๓๕) ประเทศที่มีสัดส่วนระดับปานกลาง คือ สิงคโปร์ (๑: ๓๖๔) เวียดนาม (๑: ๓๓๔) ไทย (๑: ๒๙๔) กัมพูชา (๑:๒๕๗) มาเลเซีย (๑:๒๓๖) และประเทศที่มีสัดส่วนน้อยที่สุด คือ บรูไน (๑: ๙๙)

เจ้าหน้าที่ตำรวจหญิง ในแต่ละประเทศมีการรับสมัครและบรรจุเจ้าหน้าที่ตำรวจหญิง โดยมาเลเซีย มีเจ้าหน้าที่ตำรวจหญิง สัดส่วน ๑๘ % ของกำลังพลทั้งหมด ในขณะที่ตำรวจไทย มีเจ้าหน้าที่ตำรวจหญิง ร้อยละ ๗ และเจ้าหน้าที่ตำรวจหญิงทั้งในมาเลเซีย และอินโดนีเซีย ปฏิบัติหน้าที่ในงานต่างๆ เช่นเดียวกับตำรวจชาย โดยเฉพาะในมาเลเซีย จะพบเห็นเจ้าหน้าที่ตำรวจหญิง ออกปฏิบัติหน้าที่เดินตรวจตราในพื้นที่เช่นเดียวกับตำรวจชาย

การเกษียณอายุราชการของข้าราชการตำรวจ มีความแตกต่างกันในแต่ละประเทศ ดังนี้

๑. ประเทศที่มีการเกษียณอายุราชการพร้อมกัน ได้แก่ ไทย (๖๐ ปี) อินโดนีเซีย (๕๘ ปี) เมียนมาร์ (๖๐ ปี) เป็นต้น

๒. ประเทศที่มีการเกษียณอายุราชการของข้าราชการตำรวจแต่ละกลุ่มไม่เท่ากัน โดยในกลุ่มตำแหน่งระดับล่างจะเกษียณอายุเร็วกว่า ได้แก่ เวียดนาม ข้าราชการตำรวจทั่วไป ชาย ๕๕ ปี หญิง ๕๐ ปี ข้าราชการตำรวจตำแหน่งบริหารระดับกลาง ชาย ๕๘ ปี หญิง ๕๓ ปี และบริหารระดับสูง ชาย ๖๐ ปี หญิง ๕๕ ปี ประเทศกัมพูชา พ.ต.อ.ขึ้นไป เกษียณ ๖๐ ปี พ.ต.ท. ลงมา ๕๕ ปี เป็นต้น

๓. ประเทศที่มีลักษณะเฉพาะ คือ บรูไน เกษียณอายุ ๕๕ ปี ได้รับบำนาญ ๒ ใน ๓ ของอัตราเงินเดือนก่อนเกษียณ และเมื่ออายุครบ ๗๐ ปี ได้รับบำนาญเท่าอัตราเงินเดือนก่อนเกษียณ

ตารางที่ ๔-๔ ตารางเปรียบเทียบด้านวิวัฒนาการองค์กรตำรวจ การจัดโครงสร้าง และการบริหารงานบุคคล

ลำดับ	องค์กรตำรวจ	วิวัฒนาการ	โครงสร้างปัจจุบัน	กำลังพล (นาย)	ตำรวจ: ประชากร	เกษียณอายุ
1	กองกำลังตำรวจแห่งชาติบรูไน (The Royal Brunei Police Force-RBPF)	-1921 (2464) ก่อตั้งกองกำลังตำรวจ -1965 กษัตริย์พระราชทาน ชื่อ ชื่อ	-โครงสร้างรวมศูนย์ เป็นตำรวจแห่งชาติ -สุลต่าน ดำรงตำแหน่ง Inspector General of Police มีผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ (Police Commissioner) เป็นผู้บริหาร -แบ่งหน่วยงานเป็น 3 ระดับ (เขต สถานีตำรวจ และตู้ยาม)	4,000	1: 99	55 ปี ได้รับบำนาญ 2 ใน 3 ของเงินเดือน อายุครบ 70 ปี ได้รับเต็ม
2	ตำรวจแห่งชาติกัมพูชา (Cambodia National Police-CNP)	-1884 (2427)-1945 (2488) จัดงาน ตำรวจโดยฝรั่งเศส -1945 (2488) กำเนิดตำรวจแห่งชาติ	-โครงสร้างรวมศูนย์ ตำรวจแห่งชาติ -ขึ้นกับกระทรวงมหาดไทย โดยมีกรมตำรวจอื่นๆ อยู่ในสังกัด -มีกองกำลังกึ่งทหาร (Gendarmerie) มีอำนาจบังคับใช้กฎหมาย -แบ่งหน่วยงานเป็น 3 ระดับ (จังหวัด อำเภอ สถานีตำรวจ)	56,000	1: 257	-พ.ต.อ.ขึ้นไป เกษียณ 60 ปี -พ.ต.ท.ลงมา 55 ปี
3	ตำรวจแห่งชาติอินโดนีเซีย (The Indonesian National	-1946 (2489) ก่อตั้งกองตำรวจ -2000 แยกจากกองทัพ ปรับการทำงาน ใช้ตำแหน่งแบบตำรวจ แทนยศแบบ	-โครงสร้างรวมศูนย์ เป็นตำรวจแห่งชาติ -ขึ้นกับประธานาธิบดี -แบ่งหน่วยงานเป็น 4 ระดับ (ภาค บก.	407,222	1: 629	-58 ปี

ลำดับ	องค์กรตำรวจ	วิวัฒนาการ	โครงสร้างปัจจุบัน	กำลังพล (นาย)	ตำรวจ: ประชากร	เกษียณอายุ
	Police-INP)	ทหาร	สถานี สถานีย่อย หรือตู้ยาม)			

ตารางที่ ๔-๔ ตารางเปรียบเทียบด้านวิวัฒนาการองค์กรตำรวจ การจัดโครงสร้าง และการบริหารงานบุคคล (ต่อ)

ลำดับ	องค์กรตำรวจ	วิวัฒนาการ	โครงสร้างปัจจุบัน	กำลังพล (นาย)	ตำรวจ: ประชากร	เกษียณอายุ
4	หน่วยงานตำรวจ แห่งชาติลาว (Lao General Department of Police)	-1961 ก่อตั้งกองกำลังตำรวจลาว	-โครงสร้างรวมศูนย์ เป็นตำรวจแห่งชาติ -ขึ้นกับกระทรวงป้องกันความสงบ -แบ่งหน่วยงานตำรวจเป็น 2 ระดับ (แขวง (จว.) เมือง (อำเภอ))			
5	ตำรวจแห่งชาติ มาเลเซีย (The Royal Malaysian Police- RMP)	-1807 (2350) ปรับปรุงงานยุติธรรมโดย อังกฤษ -1946 ตั้งตำรวจมาลายัน -1963 รวมหน่วยงานตำรวจเป็นตำรวจ แห่งชาติ	-โครงสร้างรวมศูนย์ เป็นตำรวจแห่งชาติ -ขึ้นกับกระทรวงมหาดไทย -แบ่งหน่วยงานเป็น 3 ระดับ (ภาค เขต สถานี)	127,120	1: 236	-60 ปี
6	กองกำลังตำรวจเมียน มาร์ (Myanmar	-1885 (2428) นำระบบตำรวจอังกฤษมา ใช้	-โครงสร้างรวมศูนย์ ตำรวจแห่งชาติ -ขึ้นกับกระทรวงมหาดไทย	93,000	1: 635	-60 ปี

ลำดับ	องค์กรตำรวจ	วิวัฒนาการ	โครงสร้างปัจจุบัน	กำลังพล (นาย)	ตำรวจ: ประชากร	เกษียณอายุ
	Police Force)	-1964 จัดตั้งกองกำลังตำรวจของประชาชน	-แบ่งหน่วยงานเป็น 4 ระดับ (รัฐ อำเภอกว่าเมือง สถานีตำรวจ)			
7	ตำรวจแห่งชาติ ฟิลิปปินส์ (Philippine National Police-PNP)	-1898 (2441) ตั้งองค์การตำรวจและ กองกำลังรักษาความสงบภายใน -1901 (2444) องค์กรตำรวจแยกเป็น เอกเทศ 1950 (2493) ตำรวจเป็นส่วนหนึ่งของ กองทัพ 1991 (2534) ตำรวจแยกจากกองทัพ	-โครงสร้างแบบผสม เป็นตำรวจ แห่งชาติ แต่ต้องใช้อำนาจร่วมกับ ส่วนกลางในการแต่งตั้งหัวหน้าตำรวจ และสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ -แบ่งหน่วยงานเป็น 4 ระดับ (ภาค จังหวัด สถานี เขตสถานีย่อย (precient))	162,000	1: 700	

ตารางที่ ๔-๔ ตารางเปรียบเทียบด้านวิวัฒนาการองค์กรตำรวจ การจัดโครงสร้าง และการบริหารงานบุคคล (ต่อ)

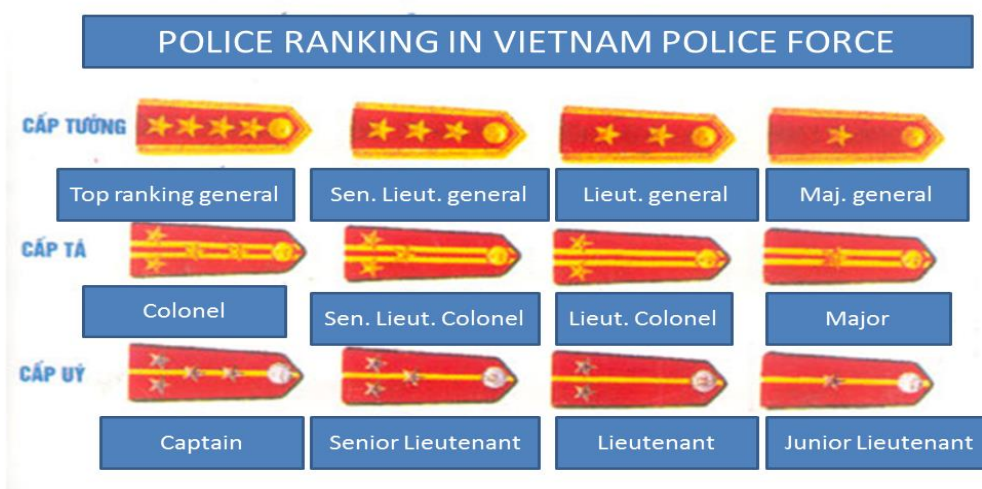
ลำดับ	องค์กรตำรวจ	วิวัฒนาการ	โครงสร้างปัจจุบัน	กำลังพล (นาย)	ตำรวจ: ประชากร	เกษียณอายุ
8	กองกำลังตำรวจ สิงคโปร์ (The Singapore Police Force-SPF)	-1819 (2362) ตั้งกองกำลังตำรวจครั้งแรก	-โครงสร้างรวมศูนย์ เป็นตำรวจแห่งชาติ -ขึ้นกับกระทรวงมหาดไทย -แบ่งหน่วยงานเป็น 2 ระดับ (กอง บังคับการ และสถานีตำรวจชุมชน (NPC))	15,284	1: 364	-62 ปี ยึด ระยะเวลาได้ถึง 65 ปี

ลำดับ	องค์กรตำรวจ	วิวัฒนาการ	โครงสร้างปัจจุบัน	กำลังพล (นาย)	ตำรวจ: ประชากร	เกษียณอายุ
9	สำนักงานตำรวจ แห่งชาติไทย (Royal Thai Police-RTP)	-1860 (2403) ตั้งกองกำลังตำรวจ -1915 (2458) รวมหน่วยงานตำรวจ	-โครงสร้างรวมศูนย์ เป็นตำรวจแห่งชาติ -ขึ้นตรงกับนายกรัฐมนตรี -แบ่งหน่วยงานเป็น 3 ระดับ (ภาค บก./จว. สถานี)	220,692	1: 294	-60 ปี
10	กองกำลังตำรวจแห่ง ประชาชนเวียดนาม (Vietnam People's Police Force)	-1883 อาณานิคมฝรั่งเศส ได้รับอิทธิพล ตำรวจ -1945 เริ่มก่อตั้งกองกำลัง ซึ่งทำหน้าที่ คล้ายกับตำรวจในยุค -1954 หลังสนธิสัญญาเจนีวา เวียดนาม ได้ตั้ง Gendarmerie -1975 (2518) รวมเวียดนามเหนือ-ใต้	-โครงสร้างรวมศูนย์ เป็นตำรวจแห่งชาติ -ขึ้นกับกระทรวงความปลอดภัย สาธารณะ ซึ่งมีกรมอื่นๆ ในสังกัด -แบ่งหน่วยงานเป็น 4 ระดับ (ภาค บก. สถานี สถานีย่อย หรือตู้ยาม)	280,000	1: 334	-ทั่วไป ชาย 55 ปี หญิง 50 ปี -บริหารกลาง ชาย 58 ปี หญิง 53 ปี -บริหารสูง ชาย 60 ปี หญิง 55 ปี

ระบบยศ/ตำแหน่งตำรวจ มีการใช้ใน ๒ แบบ คือ

แบบที่ ๑ ระบบยศที่มีลักษณะเช่นเดียวกับยศทางทหาร เช่น ระบบของเวียดนาม (Junior Lieutenant, Lieutenant, Senior Lieutenant, Captain, Major, Lieutenant Colonel, Senior Lieutenant Colonel, Colonel, Major General, Lieutenant General, Senior Lieutenant General และ Top ranking General) ระบบยศของกัมพูชา และ ระบบยศของไทย (ร.ต.ต.-ร.ต.อ., พ.ต.ต.-พ.ต.อ., พล.ต.ต.-พล.ต.อ.) เป็นต้น

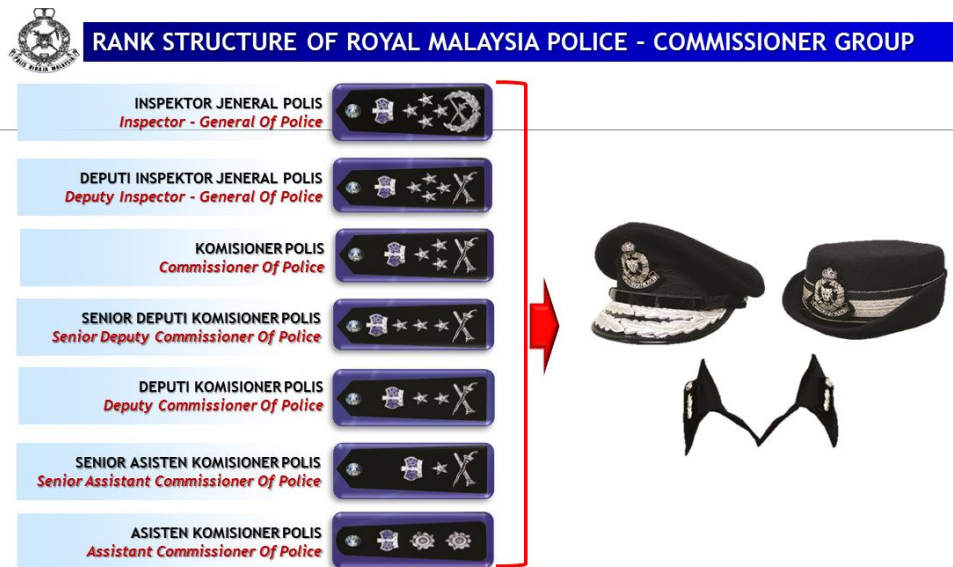
แผนภาพที่ ๔-๓๐ ภาพเครื่องหมายยศของตำรวจเวียดนาม

ที่มา : เครื่องหมายยศของตำรวจเวียดนาม, ออนไลน์, ๒๕๖๐.

แบบที่ ๒ ระบบตำแหน่งในลักษณะเป็นชื่อตำแหน่งของตำรวจอังกฤษหรือยุโรป เช่น มาเลเซีย (Inspector - General Of Police, Deputy Inspector - General Of Police, Commissioner Of Police, Senior Deputy Commissioner Of Police, Deputy Commissioner Of Police, Senior Assistant Commissioner Of Police, Assistant Commissioner Of Police etc.) เป็นต้น

แผนภาพที่ ๔-๓๑ ภาพเครื่องหมายยศของตำรวจมาเลเซีย

แผนภาพที่ ๔-๓๒ ภาพการแต่งเครื่องแบบและการประดับยศของตำรวจอินโดนีเซีย

นอกเหนือจากกำลังพลเจ้าหน้าที่ตำรวจตามปกติแล้ว ในหลายประเทศได้แสวงหาการมีส่วนร่วมจากประชาชน หรือมีกำลังนอกเหนือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยปกติ เพื่อเป็นส่วนสนับสนุนการปฏิบัติงานของตำรวจในด้านป้องกันอาชญากรรม การสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ได้แก่

ตำรวจมาเลเซีย มีกำลังที่สนับสนุนการปฏิบัติงานของตำรวจ ในสองลักษณะ คือ Auxiliary police เป็นเสมือนเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่มีอำนาจหน้าที่เฉพาะภายในองค์กรของตนเอง กล่าวคือ องค์กรใดที่ประสงค์จะจัดกำลัง Auxiliary police เป็นของตนเอง โดยรัฐกำหนดจำนวนองค์กรตนเองจะเป็นผู้รับสมัคร Auxiliary police และออกค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด โดยส่งมอบให้ตำรวจฝึกอบรมให้ มีเครื่องแบบที่เหมือนตำรวจ แต่แตกต่างกันที่มีอาร์มติดแขนเพื่อบอกสังกัด และระบบว่าเป็น Auxiliary police เมื่อเปรียบเทียบจะคล้ายกับเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเอกชนใน

ประเทศไทย หรือประเทศอื่นๆ แต่ Auxiliary Police ในประเทศมาเลเซีย จะแตกต่างจากพนักงานรักษาความปลอดภัยเอกชนทั่วไป คือ มีเครื่องแบบที่คล้ายเจ้าหน้าที่ตำรวจ มีอำนาจหน้าที่คล้ายตำรวจเฉพาะในพื้นที่ขององค์กรของตนเอง และต้องผ่านการฝึกอบรมและได้รับใบประกาศนียบัตร จึงจะสามารถทำหน้าที่ได้

กำลังพลที่จะสนับสนุนการปฏิบัติงานของตำรวจอีกประเภทหนึ่งคือ Police Volunteer ซึ่งแตกต่าง จากอาสาสมัครตำรวจของไทย คือ สำหรับอาสาสมัคร มีค่าตอบแทนในอัตราที่แน่นอน (๖ ริงกิต ต่อชั่วโมง) มีการจำกัดการทำงานในรอบเดือน และบุคคลที่จะมาทำหน้าที่อาสาสมัครจะต้องเป็นผู้ที่มีงานประจำทำอยู่แล้ว และจะทำงานเป็นอาสาสมัครเกินกว่ากำหนดเวลาไม่ได้ ทั้งนี้ ก็เพื่อป้องกันผู้ที่จะเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์จากการเป็นอาสาสมัคร

สิงคโปร์ เป็นประเทศหนึ่งที่มีกำลังพลทางเลือกในหลายลักษณะ ได้แก่ กองกำลังบริการแห่งชาติสิงคโปร์ปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา (National Servicemen Full-time (NSFs) โดยชายชาวสิงคโปร์ทุกคนจะต้องเข้ารับราชการรับใช้ชาติ เป็นเวลา ๒ ปี โดยเข้ารับราชการในกองทัพบก เรือ อากาศ ตำรวจ และกำลังป้องกันพลเรือน ในส่วนของกำลังบริการแห่งชาติ ที่มาปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ มีประมาณ ๕,๒๐๐ นาย คิดเป็นร้อยละ ๓๐ ของกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเมื่อปฏิบัติหน้าที่ครบ ๒ ปี จึงปลดเป็นกองกำลังเตรียมพร้อมสนับสนุนการปฏิบัติเมื่อจำเป็น (Operationally-Ready National Serviceman - NSman) ซึ่งมีกองกำลังเตรียมพร้อมประมาณ ๒๗,๐๐๐ นาย

สิงคโปร์ยังมีอาสาสมัครที่มาปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับตำรวจ ประมาณ 1,000 นาย โดยอาสาสมัครตำรวจของสิงคโปร์ มีความเป็นมาและได้ปฏิบัติหน้าที่มาแล้วเป็นเวลานาน มากกว่า 50 ปี

นอกจากนี้ ก็มีหลายประเทศจัดให้มีอาสาสมัครมาช่วยงานตำรวจเช่นกัน ได้แก่ บรูไน อินโดนีเซีย ไทย เวียดนาม เป็นต้น

แผนภาพที่ ๔-๓๓ ภาพอาสาสมัครตำรวจ ในสถานีตำรวจ TO KG AYER POLICE STATION ประเทศบรูไน

งานด้านบริหารทรัพยากรบุคคล จุดเด่นของการจัดหน่วยงานตำรวจมาเลเซีย อีกประการหนึ่ง คือ หน่วยบริหารจัดการ (Management Department) เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ การบริหารและกำหนดนโยบายด้านบุคลากรอย่างครบวงจร ตั้งแต่การสรรหา คัดเลือก หลักสูตรการ ฝึกอบรม และออกจากราชการ โดยพยายามเชื่อมโยงกระบวนการบริหารงานบุคคล ให้ ตอบสนองการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติมาเลเซีย ที่ต้องการมุ่งสู่การเป็น “กองกำลังตำรวจที่มีมาตรฐานระดับโลก” (World Class Police Force) ในปี ค.ศ.๒๐๒๐ และนำ หลักสมรรถนะ (competency) มาใช้ในการบริหารและพัฒนาบุคลากร

๔. การผลิตและฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ตำรวจ

การจัดหน่วยงานด้านผลิตและฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ตำรวจ มีรูปแบบที่คล้ายคลึงกันใน ประเทศอาเซียน โดยมีสถาบันผลิตและฝึกอบรม ๓ ลักษณะ คือ

๑. สถาบันผลิตข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ซึ่งอาจจำแนกออกเป็น ๒ รูปแบบ คือ

๑.๑ สถาบันการศึกษาอบรมสำหรับผู้ที่จะจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอน ปลาย เข้ารับการอบรมในหลักสูตร ๔ ปี ได้แก่ อินโดนีเซีย เมียนมาร์ ฟิลิปปินส์ ไทย เวียดนาม เป็นต้น

๑.๒ สถาบันการศึกษาอบรมสำหรับผู้ที่จะจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ได้แก่ มาเลเซีย บรูไน สิงคโปร์ เป็นต้น

๒. สถาบันผลิตข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ซึ่งอาจมีมากกว่า 1 แห่งในแต่ละ ประเทศ กระจายอยู่ตามส่วนภูมิภาค

๓. สถาบันการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่อาวุโส หรือระดับบริหาร เช่น วิทยาลัยการตำรวจ แห่งชาติมาเลเซีย สถาบันการฝึกอบรมอินโดนีเซีย ที่รับผิดชอบการฝึกอบรมหลักสูตรการบริหารงาน ตำรวจ รวมทั้งหลักสูตรในระดับปริญญาโท และกำลังพัฒนาเพื่อเปิดหลักสูตรในระดับปริญญาเอก

๔. สถาบันฝึกอบรมเฉพาะทาง เช่น ศูนย์ฝึกเจ้าหน้าที่สืบสวนอินโดนีเซีย (CID Training Centre)

แผนภาพที่ ๔-๓๔ ภาพการฝึกอบรมในวิทยาลัยการตำรวจมาเลเซีย

แผนภาพที่ ๔-๓๕ ภาพการฝึกอบรมในโรงเรียนพลตำรวจ

อย่างไรก็ตาม ในบางประเทศจะมีลักษณะของศูนย์ฝึกอบรมที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากประเทศอื่นๆ ได้แก่ สิงคโปร์ มีสถาบันการฝึกอบรม Home Team Academy รับผิดชอบเป็นศูนย์กลางการฝึกอบรมสำหรับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายต่างๆ ได้แก่ ตำรวจ ตรวจคนเข้าเมือง ราชทัณฑ์ (มีที่ตั้งอยู่ภายในบริเวณเดียวกัน) หน่วยความมั่นคงภายใน หน่วยปราบปรามยาเสพติด หน่วยดับเพลิง (มีที่ตั้งอยู่นอกสถาบัน Home Team Academy) สถาบัน Home Team Academy เป็นศูนย์กลางที่ทำหน้าที่ดูแลการฝึกอบรมของหน่วยงานต่างๆ โดยจัดหลักสูตรที่สามารถฝึกอบรมร่วมกันระหว่างหน่วยงาน (cross-cutting HT course) ใช้ประโยชน์จากผู้เชี่ยวชาญ องค์ความรู้ร่วมกันระหว่างหน่วยงาน

แผนภาพที่ ๔-๓๖ ภาพสถาบัน Home Team Academy สิงคโปร์

แผนภาพที่ ๔-๓๗ ภาพการฝึกเจ้าหน้าที่ตำรวจภายในสถาบัน

ระบบการฝึกอบรมดังกล่าว ทำให้เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายจากหน่วยงานอื่นๆ มีโอกาสมาเข้ารับการฝึกอบรมร่วมกัน ภายใต้สถาบันที่กำหนดมาตรฐานและหลักสูตรให้สอดคล้องกัน ประโยชน์ที่จะได้รับคือ การทำให้แนวทางการปฏิบัติหน้าที่เป็นแนวทางเดียวกัน สามารถติดต่อประสานงานกันได้โดยง่าย

นอกจากนี้ ในประเทศอินโดนีเซีย มีการจัดศูนย์ฝึกอบรมสำหรับตำรวจหญิง (SEPOLWAN) ไว้โดยเฉพาะ เพื่อให้ง่ายต่อการดูแล และฝึกอบรม

แผนภาพที่ ๔-๓๘ ภาพนักเรียนตำรวจหญิง บริเวณลานฝึกของโรงเรียนตำรวจหญิงอินโดนีเซีย (SEPOLWAN)

๕. นโยบายการบริหารงานตำรวจ

ในด้านนโยบายการบริหารงานตำรวจ ในบางประเทศมีจุดเด่นเกี่ยวกับการบริหารงาน ที่สำคัญ ได้แก่ มาเลเซีย คือ การกำหนดนโยบายตำรวจ ที่เชื่อมโยงกับ การกำหนดวิสัยทัศน์ของประเทศ ซึ่งมุ่งสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วในปี ค.ศ.๒๐๒๐ โดยองค์กรตำรวจ ก็กำหนดวิสัยทัศน์เพื่อรองรับวิสัยทัศน์ของชาติ ตำรวจเป็นส่วนหนึ่งอันสำคัญในนโยบายด้านดังกล่าว ในด้านความปลอดภัยในสังคมตำรวจมุ่งสู่ Modern Policing

แผนภาพที่ ๔-๓๙ การยกระดับการป้องกันอาชญากรรมในมาเลเซีย

Historical development....
Announcement of National Key Result Areas (NKRA)

การยกระดับการป้องกันอาชญากรรมในมาเลเซีย

- April 2009 – Government Transformation Programme (GTP).
- 27 July 2009 – Announcement of 6 NKRAS:

1. Reducing Crime;
2. Fighting Corruption;
3. Improving Student Outcomes;
4. Raising Living Standards of Low Income Households;
5. Improving Rural Basic Infrastructure
6. Improving Urban Public Transport

+

7. Cost of Living (27 July 2011)

NKRA Reducing Crime

- To reduce 5 % Index Crime
- To reduce 20% street crime by the end of 2010

37

อินโดนีเซีย ในการปฏิรูปประเทศหลังจากรัฐบาลเผด็จการทหารครองอำนาจมาเป็นเวลายาวนาน ตำรวจได้มีการปรับตัวเพื่อมุ่งการปฏิบัติงานที่ให้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง และคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนมากขึ้น ซึ่งผลของการปฏิรูปงานตำรวจ ทำให้อาชีพตำรวจเป็นที่น่าเชื่อถือสำหรับประชาชนชาวอินโดนีเซียมากขึ้นกว่าในอดีต ข้อมูลจากการลงพื้นที่และสัมภาษณ์ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลจากรัตำ สอดคล้องกับผลการสำรวจของ World Economic Forum ปี ๒๐๑๖-๒๐๑๗ ที่อินโดนีเซียได้รับคะแนนความเชื่อมั่นอยู่ในลำดับที่ ๗๑ จาก ๑๔๐ ประเทศ

สิงคโปร์ การแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันในอดีต ซึ่งปัญหาคอร์รัปชันในสิงคโปร์เคยเป็นปัญหาอย่างหนัก เมื่อมีการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงโดยทุกส่วนร่วมมือกัน จนทำให้สามารถแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันได้

สรุปบทเรียนด้านการจัดโครงสร้างและการบริหารงานตำรวจ

๑. โครงสร้างองค์กรที่สอดคล้องกันระหว่างหน่วยระดับชาติ ระดับภาค ระดับจังหวัด เป็นจุดเด่นของโครงสร้างองค์กรตำรวจของมาเลเซีย อินโดนีเซีย เป็นต้น ทำให้การบริหารงานสอดคล้อง มีหน่วยงานรองรับงานจากระดับบนลงล่าง หรือจากล่างขึ้นบน

๒. การจัดโครงสร้างองค์กรที่กระจายการให้บริการและปฏิบัติงานได้อย่างทั่วถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่มีพื้นที่กว้าง เช่น อินโดนีเซีย ซึ่งนอกจากมีสถานีตำรวจท้องที่รับผิดชอบตามพื้นที่ต่างๆ แล้ว หน่วยงานอาชญากรรมเฉพาะทาง หรือหน่วยปฏิบัติการพิเศษ ยังมี

หน่วยงานย่อยกระจายลงไป เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างครอบคลุม เช่น หน่วยปฏิบัติการพิเศษ (BIMOB) หน่วยต่อต้านการก่อการร้าย เป็นต้น

๓. การบริหารงานบุคคลในด้านการแต่งตั้งโยกย้าย เลื่อนตำแหน่ง ข้อมูลที่พบสำหรับ ขั้นตอนดำเนินการที่เป็นระบบได้แก่ สิงคโปร์ ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องได้รับการโยกย้ายทุก 3 ปี การเลื่อนตำแหน่งจะมีการประเมินผลการปฏิบัติงานทุกปี มีการทดสอบสมรรถภาพทางร่างกาย หากไม่ผ่านจะไม่สามารถเลื่อนตำแหน่งได้ มาเลเซีย การเลื่อนตำแหน่งในระดับอาวุโส จะต้องมีการประเมินจากคณะกรรมการ ฟิลิปินส์ การแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานตำรวจในพื้นที่ มีการถ่วงดุลและใช้อำนาจร่วมกันระหว่างส่วนกลางกับส่วนท้องถิ่น โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ฟิลิปินส์ เลือกผู้เหมาะสมให้นายกเทศมนตรี เป็นผู้เลือกให้เหลือ ๑ คน เพื่อสั่งแต่งตั้ง

๔. งานด้านการข่าวและการควบคุมพลเมือง โดยงานทะเบียนราษฎร ในประเทศ กัมพูชา เวียดนาม และลาว เจ้าหน้าที่ตำรวจมีหน้าที่ในงานด้านทะเบียน การทำบัตรประจำตัว ประชาชน มีข้อดีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจมีข้อมูลภายในท้องถิ่นและชุมชน สามารถรู้ความเคลื่อนไหวของ ประชากรในพื้นที่รับผิดชอบ ส่งผลต่อประสิทธิภาพของงานการข่าว

๕. ความสำคัญของการศึกษาอบรม ในหลายประเทศให้ความสำคัญของการศึกษา อบรมเพื่อพัฒนาเจ้าหน้าที่ตำรวจ เช่น เวียดนาม โดยโรงเรียนตำรวจประชาชนเวียดนาม เป็น สถาบันการศึกษาหลักที่ให้การศึกษทั้งตำรวจเวียดนาม และการแลกเปลี่ยนนักเรียนตำรวจจาก ประเทศอื่นๆ และการสร้างเครือข่ายทางวิชาการออกไปยังต่างประเทศ

ระบบการบังคับใช้กฎหมาย

๑. ระบบกฎหมาย

ประเทศในอาเซียน เมื่อเคยตกเป็นอาณานิคมของตะวันตก ระบบกฎหมายก็ได้รับ อิทธิพลจากประเทศเจ้าอาณานิคมเช่นเดียวกับอิทธิพลจากระบบงานตำรวจ ประเทศที่เคยเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศส จะได้รับอิทธิพลจากระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร (Civil Law) เช่น ลาว เวียดนาม กัมพูชา เป็นต้น และผสมผสานระบบกฎหมายของระบอบสังคมนิยมในประเทศที่ปกครอง ระบอบสังคมนิยม (ลาวและเวียดนาม)

ส่วนประเทศที่เคยเป็นอาณานิคมของอังกฤษ ก็จะได้รับอิทธิพลจากระบบกฎหมาย จารีตประเพณี (Common Law) คืออาศัยหลักในการพิจารณาและตัดสินคดีในคดีก่อนๆ ได้แก่ เมียนมาร์ บรูไน

นอกเหนือจากประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ในแต่ละประเทศก็มีกฎหมายที่มีโทษ ทางอาญาอื่นๆ สำหรับความผิดใดความผิดหนึ่งโดยเฉพาะ ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด การค้า มนุษย์ การค้าประเวณี เป็นต้น ในบางประเทศจะมีกฎหมายความผิดบางประเภทที่เข้มงวดรวมทั้ง บทลงโทษที่รุนแรง เช่น การควบคุมอาวุธปืนและยาเสพติดในสิงคโปร์ อินโดนีเซีย มาเลเซีย บรูไน บทบัญญัติความผิดที่แตกต่างกัน เช่น ในเวียดนาม การซื้อประเวณีเป็นความผิดตามกฎหมายและมีการ จับกุมผู้ซื้อประเวณี นอกจากนี้ในประเทศบรูไน ได้มีการประกาศใช้กฎหมายอาญาทางศาสนา (Sharia Penal Code)

ประเทศที่ห้ามประชาชนครอบครองอาวุธปืน ได้แก่ สิงคโปร์ บรูไน มาเลเซีย เวียดนาม เป็นต้น สำหรับประเทศที่ให้ประชาชนสามารถยื่นขออนุญาตให้มีอาวุธปืนได้ ได้แก่ ไทย ฟิลิปปินส์ เป็นต้น กฎหมายเกี่ยวกับอาวุธปืนดังกล่าว ส่งผลต่อลักษณะความรุนแรงของอาชญากรรมด้วย

๒. ขั้นตอนการดำเนินคดีอาญา

การรับแจ้งความร้องทุกข์ที่สถานีตำรวจ ในบางประเทศ เช่น มาเลเซีย อินโดนีเซีย เวียดนาม มีการจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจสำหรับรับแจ้งความไว้ทั้งที่สถานีตำรวจ และหน่วยงานตำรวจระดับย่อยที่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจ ปฏิบัติหน้าที่ครั้งละประมาณ ๒-๓ นาย มีทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจหญิงและชาย โดยผู้รับแจ้งความจะทำหน้าที่สอบถามและคัดกรองประเภทของเหตุที่รับแจ้ง หากเป็นคดีอาญาก็จะส่งต่อไปยังฝ่ายสืบสวนสอบสวน แผนกที่รับผิดชอบคดีดังกล่าว เป็นผู้ทำหน้าที่สืบสวนและสอบสวน ติดตามจับกุมคนร้าย รวมทั้งการจัดทำเอกสารเพื่อส่งให้พนักงานอัยการต่อไป กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ผู้ที่ทำหน้าที่สืบสวนแสวงหาพยานหลักฐาน และผู้ที่รวบรวมพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิด ไม่ได้แยกออกจากกัน และเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่รับแจ้ง จะไม่ต้องออกไปยังสถานที่เกิดเหตุ

แผนภาพที่ ๔-๔๐ ภาพเจ้าหน้าที่ตำรวจอินโดนีเซียที่รับแจ้งความร้องทุกข์จากประชาชน

แผนภาพที่ ๔-๔๑ ภาพห้องปฏิบัติงานของแผนกสืบสวนในสถานีตำรวจ

อย่างไรก็ตาม ในบางประเทศ เจ้าหน้าที่สืบสวน (detective) กับพนักงานสอบสวน (investigation) เป็นคนละคนกัน เช่นในสิงคโปร์ โดยพนักงานสอบสวนจะทำหน้าที่รวบรวมพยานหลักฐาน จัดทำเอกสารเป็นสำนวนการสอบสวนเพื่อส่งพนักงานอัยการ

บทบาทของสถานีตำรวจ ที่มีความแตกต่างจากบทบาทของสถานีตำรวจในประเทศอื่น คือ ตำรวจกัมพูชา เนื่องจากตำรวจมีหน้าที่ในการรับทำบัตรประจำตัวประชาชน จากประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ โดยประชาชนชาวกัมพูชาที่อายุครบ ๑๘ ปี จะต้องมายื่นขอทำบัตรประชาชน รวมทั้งผู้ที่บัตรหมดอายุ หรือบัตรหาย ด้วย และเนื่องจากในปี พ.ศ.๒๕๕๙ รัฐบาลมีนโยบายให้เปลี่ยนจากบัตรรุ่นเก่า เป็นบัตรแบบใหม่ที่มีชิพบันทึกข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ภายในบัตร จึงมีประชาชนจำนวนมากมายื่นขอทำบัตรในแต่ละวัน

แผนภาพที่ ๔-๔๒ ภาพประชาชนชาวกัมพูชามายื่นขอทำบัตรประจำตัวประชาชนที่สถานีตำรวจ

การควบคุมตัวผู้ต้องหา โดยส่วนใหญ่เมื่อจับกุมผู้ต้องหามาแล้ว จะควบคุมตัวในชั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ ๒๔-๔๘ ชั่วโมง หลังจากนั้นจะต้องส่งตัวไปยังพนักงานอัยการหรือศาล เพื่อดำเนินการต่อไป โดยมีระยะเวลาการควบคุมตัวหลังจากนี้ แตกต่างกันไป

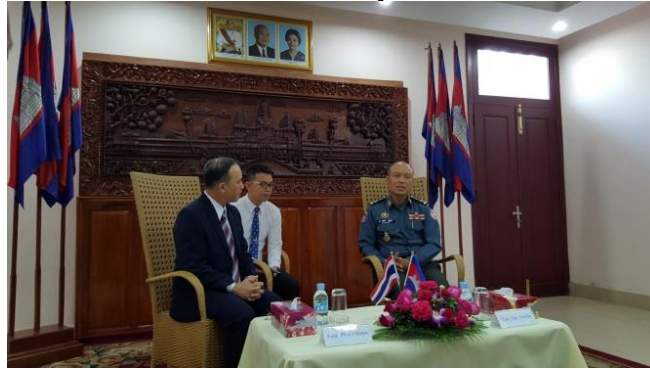
สำหรับกระบวนการฟ้องคดีต่อศาล อำนาจของพนักงานอัยการแต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน โดยมีประเทศที่กล่าวได้ว่า พนักงานอัยการมีอำนาจหน้าที่มาก เช่น กัมพูชา ลาว ซึ่งมีบทบาทในการสั่งให้พนักงานสอบสวนตำรวจ ทำการสอบสวน รวมทั้งมีอำนาจในการปล่อยตัวผู้ต้องหาหากไม่มีพยานหลักฐานเพียงพอ

เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจในการบังคับใช้กฎหมาย ที่แตกต่างจากประเทศอื่นคือ กัมพูชา เนื่องจากเป็นประเทศที่มีกองกำลัง Gendarmerie เป็นกองกำลังกึ่งทหารที่มีอำนาจหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายอยู่ภายใต้กระทรวงกลาโหม ขึ้นอยู่กับผู้บัญชาการทหารสูงสุด ปัจจุบันมี พลเอก Sao Sokha เป็นผู้บัญชาการ กองกำลัง Gendarmerie เป็นการจัดกองกำลังแบบฝรั่งเศส มีอำนาจหน้าที่บังคับใช้กฎหมายเช่นเดียวกับตำรวจ มีอำนาจในการสืบสวนสอบสวนดำเนินคดีและจับกุมผู้กระทำความผิด ทั้งผู้กระทำความผิดที่เป็นประชาชนและทหาร (ตำรวจไม่มีอำนาจจับกุมทหารกระทำความผิด) และเป็นกองกำลังสนับสนุนหน่วยงานอื่นในการบังคับใช้กฎหมาย เป็นหน่วยงานที่สรรหา ฝึกอบรมผลิตบุคลากรเอง กำหนดคุณสมบัติทั้งด้านความรู้ สมรรถภาพทางร่างกาย เข้ารับการอบรม ๙ เดือน มีกำลังพลทั่วประเทศประมาณ ๑๑,๐๐๐ นาย หน่วยงานนี้มีบทบาทในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน

ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่างๆ การควบคุมฝูงชนในเหตุการณ์ขนาดใหญ่ การรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ รวมทั้งการควบคุมอาชญากรรมตามแนวชายแดน ยาเสพติด สินค้าหนีภาษี การป้องกันปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่า (พลเอก Sao Sokha ผู้บัญชาการกองกำลัง Gendarmerie, สัมภาษณ์ ๒ มีนาคม ๒๕๕๙ ณ กองบัญชาการ Gendarmerie กัมพูชากรุงพนมเปญ)

ทั้งนี้ หน่วย Gendarmerie มีอำนาจจับกุมปราบปรามได้เหมือนตำรวจ (ยกเว้นไม่มีอำนาจการออกเอกสารทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน) และมีอำนาจบังคับใช้กฎหมายทางอาญาต่อทหารที่กระทำผิดด้วย ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจ ไม่มีอำนาจจับกุมดำเนินคดีต่อทหารที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิด กองกำลัง Gendarmerie มีหน่วยงานย่อยอยู่ในระดับจังหวัดทุกจังหวัด และในบางอำเภอ

แผนภาพที่ ๔-๔๓ ภาพพลเอก Sao Sokha ผู้บัญชาการ กองกำลัง Gendarmerie

แผนภาพที่ ๔-๔๔ ภาพคณะผู้บังคับบัญชาระดับสูงของกองกำลัง

ในด้านการบังคับใช้กฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยภายในประเทศต่างๆ ได้บัญญัติให้มีกฎหมายควบคุมการชุมนุมในที่สาธารณะ เพื่อบังคับใช้กับการชุมนุม ได้แก่ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ บรูไน เมียนมาร์ ฟิลิปปินส์ ไทย กัมพูชา โดยบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว มีข้อกำหนดให้การจัดชุมนุมในที่สาธารณะจะต้องยื่นขออนุญาตจากเจ้าหน้าที่ก่อนการชุมนุม ระยะเวลาแตกต่างกันไป เช่น ๓ วัน ๗ วัน เป็นต้น ในบางประเทศกำหนดพื้นที่จัดการชุมนุมไว้โดยเฉพาะ เช่น กัมพูชา กำหนดให้การจะเดินขบวนออกไปนอกพื้นที่จะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ก่อน โดยแจ้งจุดมุ่งหมายของการชุมนุม เส้นทางที่จะใช้เดินขบวน จำนวนผู้เดินขบวน หากเจ้าหน้าที่เห็นว่าจะก่อให้เกิดปัญหาและกระทบต่อสิทธิของผู้อื่น อาจมีคำสั่งไม่อนุญาต (พลตำรวจเอก Chan Ean

รองอธิบดีกรมตำรวจกัมพูชา, สัมภาษณ์ ๔ มีนาคม ๒๕๕๙ ณ กองบัญชาการตำรวจกัมพูชา
กรุงพนมเปญ)

การสร้างหุ้นส่วนเพื่อความปลอดภัยสาธารณะ

การสร้างหุ้นส่วนเพื่อความปลอดภัยสาธารณะ เป็นส่วนหนึ่งในแนวความคิดการตำรวจชุมชน (Community Policing) เป็นการสร้างความเป็นหุ้นส่วนเพื่อทำงานร่วมกันระหว่างตำรวจกับภาคส่วนต่างๆ ในสังคม ประเทศที่ถือเป็นแนวหน้าในการปฏิบัติงานตามแนวทางการตำรวจชุมชน คือ สิงคโปร์ โดยได้รับการถ่ายทอดแนวความคิดมาจากระบบงานตำรวจชุมชนของญี่ปุ่น และปัจจุบันยังมีความร่วมมือระหว่างตำรวจสิงคโปร์กับตำรวจญี่ปุ่น ในการฝึกอบรมพัฒนาแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจในประเทศกำลังพัฒนาเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานการตำรวจชุมชน

ในทศวรรษที่ ๑๙๘๐ สิงคโปร์ เริ่มต้นใช้ระบบที่ทำการตำรวจในพื้นที่บ้านเรือนประชาชน (Neighbourhood Police Post-NPP) เพื่อให้ตำรวจเข้าใกล้ชิดกับประชาชน ระบบดังกล่าวได้รับการพัฒนามาจนถึงปัจจุบัน เป็นระบบการตำรวจชุมชน (Community Policing System-COPS) ทำให้ตำรวจทำงานร่วมกับชุมชน ภาครัฐกิจเอกชนในการป้องกันอาชญากรรมอย่างได้ผล

(ข้อมูลจากการสัมมนา เรื่อง Community Policing Strategies evolving from the Koban System of Japan and the Neighbourhood Police Centre System of Singapore, by Japan-Singapore Partnership Programme for the ๒๑st Century, Singapore, ๒-๖ December ๒๐๑๓)

แผนภาพที่ ๔-๔๕ ภาพการสร้างการมีส่วนร่วมของตำรวจสิงคโปร์

การป้องกันอาชญากรรมในสิงคโปร์ มีกลไกที่สำคัญประการหนึ่งคือ สภาป้องกันอาชญากรรม (National Crime Prevention Council – NCPC) สมาชิกของสภาป้องกันอาชญากรรมแห่งชาติ ประกอบด้วย สมาคมประกันภัยแห่งสิงคโปร์ สถาบันสถาปัตยกรรมสิงคโปร์ สมาคมโรงแรมสิงคโปร์ สมาคมผู้ค้าปลีก สมาคมธนาคาร สมาคมโรงงาน สมาคมร้านค้าทองและอัญมณี กระทรวงมหาดไทย กองกำลังตำรวจสิงคโปร์ เป็นต้น (Susan Sim, ๒๐๑๑ : ๓๙) สภาป้องกันอาชญากรรมเป็นองค์กรอิสระแต่ทำงานร่วมกับตำรวจ ในการให้ความรู้การป้องกันอาชญากรรมแก่ประชาชน ส่งเสริมให้ประชาชนป้องกันอาชญากรรม ดังนั้น งานด้านการป้องกันอาชญากรรมในสิงคโปร์จึงเป็นร่วมทำงานระหว่างตำรวจกับทุกภาคส่วนของสังคม

สำหรับในมาเลเซีย แนวทางการทำงานของตำรวจ ได้ปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์และมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม ดังจะเห็นได้จาก การจัดตั้งหน่วยป้องกันอาชญากรรมและความปลอดภัยชุมชน (Crime Prevention & Community Safety) เป็นหน่วยงานที่ตั้งขึ้นใหม่ รับผิดชอบงานป้องกันอาชญากรรมทั้งระบบ มีรถยนต์สายตรวจ รถจักรยานยนต์ งาน Community policing การมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน และหน่วยงานต่างๆ

การสร้างหุ่นส่วนเพื่อความปลอดภัยในอินโดนีเซียนั้น หลังจากที่ประเทศอินโดนีเซียประสบเหตุการณ์ก่อการร้ายที่เกาะบาหลีเกิดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ รัฐบาลอินโดนีเซียและสำนักงานตำรวจแห่งชาติอินโดนีเซีย ก็มีความตื่นตัวในการป้องกันการก่อการร้าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่เป้าหมายย่านธุรกิจการค้า บริเวณที่มีชาวต่างชาติมาท่องเที่ยวหรือพักอาศัย เจ้าของสถานประกอบการภาคธุรกิจเอกชน ได้จัดมาตรการป้องกันตนเองอย่างเข้มงวด ทั้งการจัดพื้นที่ให้มีช่องทางเข้าออกจำกัด ประตูตรวจโลหะ ติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิด ใช้สุนัขดมกลิ่น (K-๙) มาอยู่ประจำสถานที่ จัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบบุคคลและสิ่งของที่เข้า-ออกสถานที่ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง ซึ่งการปฏิบัติงานของตำรวจนครบาลจาการ์ต้า ก็ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยซึ่งมีอยู่จำนวนมากถึง ๓๐๐,๐๐๐- ๔๐๐,๐๐๐ คน ตำรวจจำเป็นต้องทำงานร่วมกับผู้จัดการด้านความปลอดภัยของภาคเอกชน (สัมภาษณ์ Police Inspector General M. Tito Karnavian, Ph. D. ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลอินโดนีเซีย เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙)

แผนภาพที่ ๔-๔๖ ภาพการป้องกันตนเองจากความปลอดภัยจากอาชญากรรมและการก่อการร้าย
ในย่านใจกลางกรุงจากรถโดยสาร โดยจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย อุปกรณ์ตรวจโลหะ สุนัขดมกลิ่น
ระเบิด ปฏิบัติหน้าที่ตลอด ๒๔ ชั่วโมง

แผนภาพที่ ๔-๔๗ ภาพการป้องกันตนเองจากความปลอดภัยจากอาชญากรรมและการก่อการร้าย
ในย่านใจกลางกรุงจากรถโดยสาร โดยจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย อุปกรณ์ตรวจโลหะ สุนัขดมกลิ่น
ระเบิด ปฏิบัติหน้าที่ตลอด ๒๔ ชั่วโมง

สำหรับในประเทศไทย ได้มีการนำแนวคิดการตำรวจชุมชน มาใช้ในกิจการตำรวจ อย่างเป็นทางการ โดยการกำหนดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ (กต.ตร.) เป็นคณะกรรมการที่เปิดให้ประชาชนและภาคส่วนต่างๆ ในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานตำรวจ นอกเหนือจากการเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านอื่นๆ ที่ได้ดำเนินการมาแล้ว เช่น การเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้าน การแจ้งข้อมูลข่าวสาร การร่วมกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างตำรวจกับประชาชน เป็นต้น

งานตำรวจระหว่างประเทศ

๑. องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศ

หน่วยงานตำรวจของทุกประเทศในอาเซียน เป็นสมาชิกขององค์การตำรวจสากล (INTERPOL) ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้ตำรวจทั่วโลกนี้ ทำงานร่วมกันเพื่อทำให้เกิดความปลอดภัยบนโลกแห่งนี้ ด้วยการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ให้การสนับสนุนด้านเทคนิคการปฏิบัติการ เพื่อต่อสู้กับอาชญากรรม (<http://www.interpol.int/About-INTERPOL/Overview>)

กลไกที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือความร่วมมือระหว่างหน่วยงานตำรวจในอาเซียน คือ ASEANAPOL ซึ่งย่อมาจาก “ASEAN National Police” เป็นการรวมตัวของตำรวจในประเทศอาเซียน มีวัตถุประสงค์เพื่อการปรับปรุงความร่วมมือในระดับภูมิภาคในการป้องกันและต่อสู้กับอาชญากรรมข้ามชาติ อาเซียนนาโพล ไม่ได้ได้อยู่ภายใต้กลไกของ ASEAN ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของ ASEAN แต่อย่างใด

ประวัติความเป็นมาของอาเซียนนาโพล เริ่มต้นเมื่อวันที่ ๒๑-๒๓ ตุลาคม ๑๙๘๑ ในกรุงมนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ มีการประชุมหัวหน้าตำรวจของประเทศอาเซียนอย่างเป็นทางการครั้งแรก โดย ๕ ประเทศสมาชิก ได้แก่ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ไทย สิงคโปร์ หลังจากนั้นก็มีการประชุมกันในแต่ละปี จนกระทั่งในการประชุมครั้งที่ ๒๐ เมื่อปี ค.ศ.๒๐๐๐ ที่เมียนมาร์ มีการประชุมสมาชิกครบ ๑๐ ประเทศ และในการประชุมครั้งที่ ๒๕ เมื่อปี ค.ศ.๒๐๐๕ ที่เมืองบาห์ลี ประเทศอินโดนีเซีย จึงมีการตั้งคณะทำงานเพื่อที่จะจัดตั้งสำนักงานเลขาธิการอาเซียนนาโพล เป็นการถาวร โดยก่อนปี ค.ศ.๒๐๐๙ ประเทศที่เป็นเจ้าภาพการประชุมจะทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขาธิการอาเซียนนาโพล (ข้อมูลจาก Police Senior Superintendent DESY ANDRIANI, “Overview of ASEANAPOL”, The ๒๕TH Joint ASEAN Senior Police Officers’ Course)

วันที่ ๑ มกราคม ๒๐๑๐ จึงมีการจัดตั้งสำนักงานเลขาธิการถาวรอาเซียนนาโพล ที่กองบัญชาการตำรวจแห่งชาติมาเลเซีย ในกรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย โดยรัฐบาลมาเลเซีย ในฐานะเจ้าภาพ ให้การสนับสนุนในการจัดตั้งและการดำเนินงานในปีแรก และโดยความเห็นชอบร่วมกันของ ๑๐ ประเทศสมาชิก ได้ร่วมรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในจำนวนเท่ากัน เพื่อใช้ดำเนินงานของสำนักงานเลขาธิการ ในแต่ละปีของ ตำแหน่งผู้อำนวยการหลัก ๓ ตำแหน่ง (อินโดนีเซีย สิงคโปร์ และมาเลเซีย) จ่ายค่าตอบแทนโดยประเทศที่ส่งมาปฏิบัติหน้าที่ โดยการปฏิบัติงานของเลขาธิการเริ่มต้นตาม Term of Reference (TOR) ของสำนักงานเลขาธิการอาเซียนนาโพล ซึ่งได้ลงนามกันโดยหัวหน้าตำรวจประเทศอาเซียน ระหว่างการประชุมครั้งที่ ๒๙ ในปี ๒๐๐๙ ที่กรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม

วัตถุประสงค์ของอาเซียนนาโพล

๑. เพื่อให้การนำนโยบายการแก้ไขปัญหาของอาเซียนนาโพล ไปสู่การปฏิบัติ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ปฏิบัติงานเป็นกลไกการประสานงานและติดต่อสื่อสาร

๓. เร่งรัดความช่วยเหลือและการปฏิบัติงานร่วมกันในระหว่างประเทศสมาชิก

๔. เพื่อเพิ่มระดับการปฏิบัติงานร่วมกันในการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ หน้าที่ของอาเซียนนาโพล

๑. เตรียมแผนการทำงานเพื่อที่จะนำแนวทางการแก้ไขปัญหาของอาเซียนนาโพลไปสู่การปฏิบัติ

๒. เพื่อดำเนินงานด้านข่าวกรองและข้อมูลข่าวสารร่วมกัน

๓. เพื่อดำเนินงานในการปฏิบัติกรรรม ประสานงานการสืบสวนคดีอาญาและการบริหารจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-ADS)

๔. ให้การสนับสนุนและความช่วยเหลือที่จำเป็นในการจัดประชุม ASEANAPOL และโครงการฝึกอบรม

๕. รับรายงานรายไตรมาสว่าด้วยแผนและกิจกรรมต่างๆ

๖. เตรียมรายงานประจำปีว่าด้วยกิจกรรมและค่าใช้จ่ายต่างๆ

๗. เก็บรักษาเอกสารและบันทึกต่างๆ ของอาเซียนนาโพล

อาเซียนนาโพล ได้กำหนด ๑๓ หัวข้อของผลประโยชน์ของประเทศสมาชิก ได้แก่

๑. การค้ายาเสพติด

๒. การก่อการร้าย

๓. การลักลอบนำเข้าอาวุธ

๔. การค้ามนุษย์

๕. อาชญากรรมเกี่ยวกับสัตว์ป่า

๖. Maritime Fraud

๗. อาชญากรรมทางการค้า การกระทำผิดเกี่ยวกับธนาคารและการฉ้อโกงบัตร

เครดิต

๘. อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์

๙. การฉ้อโกงเอกสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

๑๐. การฉ้อโกงข้ามชาติ

๑๑. การพัฒนาระบบฐานข้อมูลอาเซียนนาโพล (Electronic ASEANAPOL Database System (e-ADS)

๑๒. การช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องอาชญากรรม

๑๓. การแลกเปลี่ยนโครงการการฝึกอบรมและบุคลากร ระหว่างกองกำลังตำรวจ

อาเซียน

อาเซียนนาโพล เมื่อเปรียบเทียบกับ INTERPOL และ EUROPOL มีความแตกต่างกันในแง่จำนวนประเทศที่เป็นสมาชิก จำนวนเจ้าหน้าที่ในสำนักงานเลขาธิการ ซึ่งอาเซียนนา

โพลมีจำนวนน้อยกว่ามาก และระยะเวลาการจัดตั้ง เกิดขึ้นมาไม่นาน ในขณะที่ทั้งสององค์กรดังกล่าว มีความเป็นมาที่ยาวนานกว่า

จะเห็นได้ว่าความร่วมมือระหว่างหน่วยงานตำรวจของประเทศอาเซียน ได้เริ่มมาเป็นเวลานานแล้ว ตั้งแต่ ปี ค.ศ.๑๙๘๑ (พ.ศ.๒๕๓๔) และก่อตั้งสำนักงานเลขาธิการถาวร เมื่อปี ค.ศ. ๒๐๑๐ (พ.ศ.๒๕๕๓) สังเกตได้ว่าบทบาทของอาเซียนนาโพล ได้มีเพิ่มมากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อใกล้จะเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในโลกยุคเทคโนโลยีและการสื่อสาร ทำให้อาชญากรรมสามารถทำผิดได้ โดยไม่มีข้อจำกัดด้านเขตแดน ดังนั้น หน่วยงานตำรวจในประเทศอาเซียน จึงตระหนักถึงความสำคัญของการร่วมมือกัน การประสานงานเพื่อต่อสู้กับอาชญากรรมดังกล่าว และตั้งที่ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลอินโดนีเซีย ได้กล่าวถึงความสำคัญของความร่วมมือของหน่วยงานตำรวจ เมื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนว่า การประสานงานแบบไม่เป็นทางการระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจในประเทศอาเซียน มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่าความสัมพันธ์แบบเป็นทางการ เพราะจะทำให้สามารถติดต่อสื่อสารและร่วมมือกันได้อย่างรวดเร็วและทันเวลา (สัมภาษณ์ Police Inspector General M. Tito Karnavian, Ph. D. ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลอินโดนีเซีย เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙)

ในการประชุมหัวหน้าตำรวจอาเซียน ครั้งที่ ๓๕ ระหว่างวันที่ ๓-๗ สิงหาคม ๒๕๕๘ ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ประกอบไปด้วยการประชุมฝ่ายบริหาร การประชุมหัวหน้าคณะและหัวหน้าคณะกับประเทศคู่เจรจา การประชุมคณะย่อยอาชญากรรมข้ามชาติ และการประชุมแผนการดำเนินการตามผล การประชุม สาระสำคัญสำหรับการประชุมในครั้งนี้ มุ่งเน้นเรื่องความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ ตลอดจนความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะช่องทางในการติดต่อประสานงานที่รวดเร็ว การขยายขอบเขตการเชื่อมต่อระบบฐานข้อมูลตำรวจอาเซียน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสืบสวนและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ ทั้งในและนอกภูมิภาคอาเซียน นอกจากนี้ ยังมีประเด็นความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิก โดยที่ประชุมเห็นพ้องร่วมกันถึงประโยชน์ของการมีเจ้าหน้าที่ตำรวจประสานงานระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน (หนังสือ กองการต่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๐๐๐๒.๒/๖๔๙๔ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๘ เรื่องรายงานผลการประชุมหัวหน้าตำรวจอาเซียน ครั้งที่ ๓๕ ระหว่างวันที่ ๓-๗ สิงหาคม ๒๕๕๘ ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย (๓๕th ASEANAPOL Conference))

๒. ความร่วมมือด้านการพัฒนาบุคลากร

สำหรับความร่วมมือระหว่างหน่วยงานตำรวจในประเทศอาเซียนด้านอื่นๆ คือ การพัฒนาองค์การตำรวจ มีโครงการความร่วมมือในด้านการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ได้แก่ โครงการความร่วมมือระหว่างสิงคโปร์กับญี่ปุ่น ซึ่งจัดหลักสูตรการฝึกอบรมพัฒนาการปฏิบัติของตำรวจในด้านต่างๆ ให้แก่ประเทศกำลังพัฒนา หรือการจัดการฝึกอบรมโดยสถาบันบังคับใช้กฎหมายระหว่างประเทศ (ILEA) ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร รวมทั้งการจัดการฝึกอบรมในสถาบันการฝึกอบรมของประเทศอินโดนีเซีย (CID Training Centre) เป็นต้น รวมทั้งเวียดนาม ไทย เป็นประเทศที่ความสัมพันธ์ในทางวิชาการ มีการแลกเปลี่ยนการฝึกอบรมทั้งในระยะสั้นและระยะยาวกับประเทศต่างๆ ทั้งในระดับนาชาติ และในอาเซียนด้วยกันอย่างสม่ำเสมอ

แผนภาพที่ ๔-๔๘ สัญลักษณ์โครงการความร่วมมือระหว่างสิงคโปร์กับญี่ปุ่น

๓. บทบาทในการส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจไปร่วมภารกิจกับองค์กรสหประชาชาติ

ประเทศในอาเซียนที่มีบทบาทในด้านนี้มาก ได้แก่ อินโดนีเซีย มีทั้งการส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจ ไปร่วมปฏิบัติการรักษาสันติภาพขององค์การสหประชาชาติ (United Nations peacekeeping operations) ในลักษณะการไปร่วมปฏิบัติโดยเจ้าหน้าที่แต่ละนาย และการประกอบเป็นหน่วยกองกำลังไปร่วมปฏิบัติ (Formed Police Unit -FPU) ในพื้นที่ต่างๆทั่วโลก โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ก็ได้ส่งกองกำลังจำนวน ๑๔๐ นาย ไปปฏิบัติหน้าที่ที่ดาฟัวร์ อีกประเทศหนึ่งคือ ประเทศไทย เป็นการส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นรายบุคคล โดยตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๔๐-๒๕๕๗ ส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจไปแล้วจำนวน ๒๘๕ นาย (ชาย ๒๒๑ นาย หญิง ๖๔ นาย) ปฏิบัติภารกิจในพื้นที่ประเทศบอสเนีย-เฮอร์เซโกวีนา ติมอร์-เลสเต เฮติ ไลบีเรีย และซูดานใต้

แผนภาพที่ ๔-๔๙ สัญลักษณ์โครงการความร่วมมือของไทย

๔. ความร่วมมือแบบทวิภาคี

ในแต่ละประเทศมีการร่วมมือระหว่างกันเพื่อป้องกันปราบปรามอาชญากรรม โดยระดับความร่วมมือที่เกิดขึ้น ย่อมมาจากผลประโยชน์ของแต่ละประเทศที่จะได้รับจากการตกลงร่วมมือกัน เช่น บรูไน กับสิงคโปร์ ไทยกับมาเลเซีย กัมพูชา เมียนมาร์ ลาว เป็นต้น

นอกจากนี้ ประเทศในอาเซียน ยังมีความสัมพันธ์อันดีกับประเทศนอกภูมิภาค เช่น อินโดนีเซีย กับออสเตรเลีย หรือสหรัฐอเมริกา

ความร่วมมือที่เกิดขึ้น มักมีผลประโยชน์แห่งชาตินั้นๆ ก่อให้เกิดความร่วมมือและประสานงานเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติที่เกิดขึ้น

บทที่ ๕

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

จากการศึกษาข้อมูลด้านสภาพสังคมและเศรษฐกิจ พบว่าขนาดพื้นที่ส่งผลต่อลักษณะอาชญากรรมและสวัสดิภาพความปลอดภัยของประชาชนภายในประเทศ ตัวอย่างเช่นในประเทศที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่ เช่น อินโดนีเซีย สภาพสังคมที่แตกต่างหลากหลายในแต่ละภูมิภาคความเจริญที่ต่างกันระหว่างเขตเมืองหลวง เมืองใหญ่กับพื้นที่ห่างไกล ส่งผลให้มีสภาพอาชญากรรมที่แตกต่างกันรวมทั้ง ขนาดพื้นที่และสภาพอาชญากรรมภายในของแต่ละประเทศจึงส่งผลต่อการบริหารจัดการงานตำรวจที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการจัดโครงสร้างในการจัดแบ่งระดับขององค์กรตำรวจภายใน โดยประเทศที่มีขนาดใหญ่จะแบ่งโครงสร้างองค์กรตำรวจเพื่อดูแลความปลอดภัยในพื้นที่เป็น ๔ ระดับ ได้แก่ หน่วยงานตำรวจระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ/เขต และสถานีย่อย ส่วนประเทศที่มีขนาดพื้นที่เล็ก ก็จะมีระดับของหน่วยงานภายในลดน้อยลงไป

นอกจากนั้น ลักษณะทางภูมิศาสตร์ส่งผลต่อลักษณะของอาชญากรรมทั้งอาชญากรรมภายในและลักษณะของอาชญากรรมข้ามชาติ ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของประเทศที่เป็นภาคพื้นทวีป ได้แก่ เมียนมาร์ ไทย ลาว กัมพูชา เวียดนาม มาเลเซีย หรือเกาะขนาดใหญ่ที่เป็นที่ตั้งมากกว่าหนึ่งประเทศ ได้แก่ เกาะบอร์เนียว ซึ่งเป็นที่ตั้งของประเทศมาเลเซีย บรูไน และอินโดนีเซีย ทำให้อาชญากรรมมีการกระทำผิดข้ามพรมแดน เช่นคดี ลักลอบขนยาเสพติด ลักขยนต์ รถจักรยานยนต์ เป็นต้น นอกจากนี้อาจเป็นการกระทำผิดภายในประเทศหนึ่ง แล้วหลบหนีข้ามพรมแดนไปอีกประเทศหนึ่ง

สำหรับประเทศที่มีลักษณะเป็นหมู่เกาะ หรือมีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม ได้แก่ การกระทำผิดโจรสลัด การประมงผิดกฎหมาย การเคลื่อนย้ายคนและแรงงานที่ผิดกฎหมาย และการค้ามนุษย์ เป็นต้น ลักษณะโครงสร้างการเมืองการปกครอง ก็มีผลต่อลักษณะการจัดองค์กรตำรวจในประเทศอาเซียน ในแง่ของประวัติศาสตร์การเมืองการปกครอง ซึ่งประเทศต่างๆ ในอาเซียนเคยเป็นอาณานิคมของประเทศตะวันตก ทำให้รูปแบบการจัดองค์กรตำรวจรวมทั้งระบบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้รับอิทธิพลจากประเทศ เจ้าอาณานิคม โดยมีวิวัฒนาการการก่อตั้งองค์กรตำรวจ แบ่งเป็น ๓ ระยะ คือระยะแรก ประมาณช่วงหลังปี ค.ศ.๑๘๐๐ เริ่มจัดตั้งกำลังตำรวจในแบบตะวันตก หรืออยู่ภายใต้การควบคุมของประเทศอาณานิคม ระยะที่สอง ช่วงประมาณหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ปี ค.ศ.๑๙๔๕ เป็นช่วงที่ประเทศต่างๆ ทายอดได้รับเอกราช และมีการจัดองค์กรตำรวจภายในประเทศให้มีเอกภาพยิ่งขึ้น และระยะที่ ๓ ในช่วงหลังปี ค.ศ.๑๙๙๐ เป็นต้นมา เป็นระยะการปรับตัวให้มีความทันสมัย ในบางประเทศ เช่น อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ตำรวจซึ่งเคยอยู่กับกองทัพได้แยกตัวออกมา การปรับตัวให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตยของประเทศ การปกป้องสิทธิมนุษยชน เป็นต้น

ผลการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการงานตำรวจและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ของ ประเทศสมาชิกอาเซียน พบบทเรียนและจุดเด่นที่สำคัญจากการศึกษาเปรียบเทียบดังนี้

๑. ด้านการจัดโครงสร้างองค์กรและบทบาทหน้าที่ของตำรวจ

๑.๑ การเปลี่ยนผ่านและการปรับตัวขององค์กรตำรวจ มีการเปลี่ยนผ่านที่ ก่อให้เกิดผลในการพัฒนาองค์กรตำรวจเช่น การปรับตัวของกองกำลังตำรวจสิงคโปร์ไปพร้อมกับการ ปฏิรูปประเทศ และการแก้ไขปัญหาทุจริตคอร์รัปชันในอดีต การปฏิรูปองค์กรตำรวจของอินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ที่แยกตัวออกจากกองทัพ เป็นความพยายามทำให้งานตำรวจมีความเป็นวิชาชีพมากขึ้น ลดความเป็นทหารลงไป

๑.๒ การจัดโครงสร้างองค์กรสอดคล้องกันและเป็นเอกภาพ การจัดโครงสร้าง องค์กรตำรวจ สำหรับประเทศมาเลเซีย และอินโดนีเซีย มีความสอดคล้องระหว่างหน่วยงานระดับชาติ ระดับภาค และระดับจังหวัด ทำให้งานตามนโยบายจากระดับบน สามารถถ่ายทอดลงไปสู่ระดับพื้นที่ ได้อย่างคล่องตัว มีหน่วยงานที่รับผิดชอบงานลักษณะเดียวกันในทุกระดับหน่วยงาน ในทางกลับกัน งานของหน่วยระดับพื้นที่ ก็มีหน่วยงานระดับบน ให้การสนับสนุนสอดรับกันไปจนถึงหน่วยงานตำรวจ ระดับชาติ โดยหน่วยงานตำรวจระดับจังหวัดหรือเขต มีส่วนประกอบที่จำเป็นสำหรับการดูแลควา ปลอดภัยประชาชนในพื้นที่ เช่นงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม งานสืบสวนสอบสวน งานจราจร ที่ครอบคลุมประกอบ สามารถให้บริการได้ค่อนข้างเบ็ดเสร็จในพื้นที่

๑.๓ การกระจายการให้บริการในพื้นที่ต่างๆ ในบางประเทศที่มีพื้นที่กว้างมาก และยังเป็นหมู่เกาะจำนวนมาก เช่น อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ บรูไน ให้ความสำคัญกับการ จัดตั้งตุ๋ยามตำรวจ ซึ่งเป็นหน่วยให้บริการขนาดเล็กลงไปจากสถานีตำรวจ ใช้กำลังพลจำนวนไม่มาก เพื่อให้บริการด้านความปลอดภัยแก่ประชาชนในพื้นที่อย่างเต็มที่

๑.๔ งานจราจร โดยส่วนใหญ่ อยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่ง ครอบคลุมทั้งการจัดและควบคุมการจราจร รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายจราจร ในประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งมีปัญหาด้านการจราจร และยังเป็นประเทศที่มีพื้นที่ใหญ่ ให้ความสำคัญกับการจราจรเป็นอย่าง มาก มีศูนย์บริหารจัดการจราจรที่ทันสมัย มีบทบาททั้งการจัดการจราจร การบังคับใช้กฎหมายและการ ป้องกันแก้ไขอุบัติเหตุจราจร ส่วนประเทศที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว เช่น กัมพูชา เวียดนาม ก็เริ่มมีปัญหการจราจรมากขึ้น ถึงกับกำหนดให้เป็นนโยบายที่สำคัญของตำรวจในการเข้า ไปแก้ไขปัญหาจราจรในประเทศเวียดนาม เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นหน่วยงานรับผิดชอบงานด้านทะเบียน รถยนต์และรถจักรยานยนต์ สำหรับประเทศในอาเซียน มีเฉพาะฟิลิปปินส์ เท่านั้น ซึ่งเจ้าหน้าที่จัด และควบคุมการจราจร ขึ้นอยู่กับท้องถิ่น มิใช่เจ้าหน้าที่ตำรวจ

๑.๕ งานตรวจคนเข้าเมือง โดยส่วนใหญ่ อยู่ในความรับผิดชอบของตำรวจ ยกเว้น ประเทศบรูไน มาเลเซีย และสิงคโปร์ ทั้งนี้การพิจารณาว่างานตำรวจคนเข้าเมืองควรจะอยู่ในความ รับผิดชอบของหน่วยงานใด มีปัจจัยสำคัญที่จะต้องพิจารณา คือการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ ตำรวจ กับเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง ในการตรวจสอบบุคคล การสืบสวนติดตามจับกุมบุคคลที่เข้า เมืองในช่องทางต่างๆ รวมทั้ง มิติด้านความมั่นคงในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ การ ก่อการร้าย เป็นต้น

๑.๖ ความสำคัญขององค์กรตำรวจ ถือว่า บทบาทขององค์กรตำรวจในประเทศอาเซียน มีความหลากหลาย ทั้งด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม งานด้านความมั่นคงภายในประเทศ การอำนวยความสะดวก การบังคับใช้กฎหมายและจัดการจราจร การให้บริการประชาชนในรูปแบบต่างๆ สำหรับประเทศที่มักประสบภัยทางธรรมชาติบ่อยครั้ง เช่น อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ บรูไน หน่วยงานของตำรวจก็จะมีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือประชาชนจากภัยพิบัติ อีกด้วย

๑.๗ บทบาทอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานสถานีตำรวจ นอกจากงานด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมแล้ว ในสถานีตำรวจของประเทศอาเซียนบางประเทศ ยังมีการให้บริการที่แตกต่างกันออกไป ได้แก่

- งานด้านการทะเบียน โดยในประเทศกัมพูชา และเวียดนาม ตำรวจจะมีบทบาท ในงานด้านทะเบียนราษฎร การจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน ซึ่งมีข้อดีคือทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมีข้อมูลเกี่ยวกับบุคคล สามารถควบคุมคนในพื้นที่ได้ ทำให้งานด้านการข่าวมีประสิทธิภาพ

- งานทะเบียนรถ ในประเทศเวียดนาม สถานีตำรวจจะรับผิดชอบในการรับจดทะเบียนรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ด้วย

- งานทะเบียนอาวุธปืน ในประเทศฟิลิปปินส์ กฎหมายเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถครอบครองอาวุธปืนได้ โดยมายื่นขอรับการอนุญาตที่สถานีตำรวจ

- งานตรวจสอบประวัติบุคคลเพื่อเดินทางไปทำงานในต่างประเทศ ในประเทศฟิลิปปินส์ เนื่องจากมีชาวฟิลิปปินส์ต้องการเดินทางไปทำงานในต่างประเทศจำนวนมาก จึงมีประชาชนจำนวนมากไปขอรับใบตรวจสอบประวัติบุคคลที่สถานีตำรวจ ซึ่งเป็นหน่วยให้บริการตรวจสอบและรับรองประวัติ

๑.๘ หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายนอกจากมีเจ้าหน้าที่ตำรวจแล้ว กัมพูชา มีหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายที่มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ คือ กองกำลังกึ่งทหาร (Gendarmerie) เป็นการจัดองค์กรในลักษณะคล้ายคลึงกับกองกำลังตำรวจฝรั่งเศส แต่กองกำลังกึ่งทหาร ของกัมพูชามีได้แบ่งเขตพื้นที่รับผิดชอบแยกจากกองกำลังตำรวจในลักษณะเดียวกับฝรั่งเศส โดยมีหน่วยกองกำลังกึ่งทหาร กระจายอยู่ในพื้นที่ทั่วประเทศ มีอำนาจจับกุมและสืบสวนสอบสวนทั้งในกรณีทหาร ตำรวจ และพลเรือน รวมถึงประชาชนทั่วไปที่กระทำผิดกฎหมายอีกด้วย

๒. การกำหนดนโยบายการบริหารงานตำรวจและการปฏิบัติที่สำคัญ

๒.๑ การกำหนดยุทธศาสตร์ระยะยาวที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์แห่งชาติ ในประเทศมาเลเซีย รัฐบาลได้กำหนดวิสัยทัศน์ของประเทศ ที่ต้องการพัฒนาให้เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีรายได้อยู่ในกลุ่มประเทศรายได้สูง และแนวทางที่จะมุ่งไปสู่วิสัยทัศน์ดังกล่าว ประการแรก คือการลดอาชญากรรม ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติมาเลเซีย ก็ได้ดำเนินการเพื่อตอบสนองตามยุทธศาสตร์ชาติ ในการลดอาชญากรรม โดยมีการจัดสรรทรัพยากร การจัดตั้งหน่วยงานป้องกันอาชญากรรม แสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องระหว่างนโยบายชาติ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติมาเลเซีย ในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อขับเคลื่อนการปฏิบัติให้มุ่งสู่ผลประโยชน์ที่สอดคล้องกันทั้งขององค์กรและของชาติ

๒.๒ การตอบสนองต่อปัญหาการก่อการร้าย เนื่องจาก ประเทศอินโดนีเซีย และมาเลเซีย เป็นประเทศที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดเหตุการณ์ก่อการร้าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศ

อินโดนีเซีย ได้เคยเกิดเหตุการณ์ก่อการร้ายครั้งใหญ่ที่เกาะบาหลี ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของประเทศ ดังนั้น ในปัจจุบัน อินโดนีเซีย จึงให้ความสำคัญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง มีการพัฒนาหน่วยงานระบบข้อมูลข่าวสาร การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล และกำหนดแนวทางเพื่อป้องกันและตอบสนองต่อเหตุการณ์การก่อการร้าย ที่มีประสิทธิภาพ ดังจะเห็นได้จากความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับผู้ประกอบการธุรกิจในกรุงจาการ์ต้า ที่จัดสภาพแวดล้อม กำหนดมาตรการรักษาความปลอดภัยที่เข้มงวด

๒.๓ ด้านทัศนคติของประชาชน หลายประเทศในอาเซียน อาชีพตำรวจถือเป็นอาชีพที่ได้รับความนิยมจากประชาชนในการให้บุตรหลานหรือคนในครอบครัวประกอบอาชีพตำรวจมากกว่าอาชีพอื่น โดยส่วนใหญ่ ประชาชนต้องการเป็นตำรวจ เพราะเห็นว่ามีสวัสดิการที่ดีกว่าอาชีพอื่น เป็นอาชีพที่ได้รับความนิยมในสังคม แต่บางประเทศ ก็อาจไม่ได้รับความนิยมเท่าอาชีพทหาร เช่น ในเมียนมาร์เนื่องจากในช่วงที่ผ่านมาทหารมีบทบาทสูงในทางการเมืองการปกครอง อย่างไรก็ตาม ทัศนคติของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของตำรวจในหลายประเทศประชาชนก็ยังมีทัศนคติในทางลบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อตำรวจจราจร สำหรับประเทศที่ประชาชนค่อนข้างมีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานของตำรวจคือ ประเทศสิงคโปร์

๓. ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัย หรือรักษาความสงบเรียบร้อย ในสังคม โดยกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความสงบเรียบร้อย ได้แก่ กฎหมายควบคุมอาวุธปืน กฎทางศาสนา ถือว่าส่งผลกระทบโดยตรงต่อความสงบเรียบร้อยในสังคม ประเทศในกลุ่มมุสลิม และประเทศสิงคโปร์จะห้ามประชาชนครอบครองอาวุธปืน ทำให้อาชญากรรมรุนแรงภายในประเทศอยู่ระดับจำกัดนอกจากนั้นในประเทศมุสลิมบางประเทศ เช่น บรูไน อินโดนีเซีย ก็มีการห้ามพลเมืองมุสลิมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทำให้คดีทะเลาะวิวาท หรือ ทำร้ายร่างกายเนื่องจากการเมาสุรา มีน้อย นอกจากนี้ในประเทศเมียนมาร์ในบางพื้นที่ เช่น เขตตัวเมืองเมืองย่างกุ้ง ห้ามรถจักรยานยนต์วิ่งเข้าในเขตพื้นที่ ก็ทำให้อาชญากรรมประเภทวิ่งราวทรัพย์ ชิงทรัพย์โดยใช้รถจักรยานยนต์ ไม่มีเกิดขึ้นเลย

๔. การสร้างหุ้นส่วนเพื่อความปลอดภัยสาธารณะ

๔.๑ การสร้างความเป็นหุ้นส่วนระหว่างตำรวจกับภาคส่วนต่างๆ โดยใช้งานตำรวจชุมชน (Community Policing) มีความก้าวหน้าในประเทศสิงคโปร์ โดยนำรูปแบบมาจากระบบตำรวจชุมชนของญี่ปุ่น และยังมี การจัดตั้งคณะกรรมการป้องกันอาชญากรรม เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างตำรวจกับองค์กร ผู้ประกอบการธุรกิจประเภทต่างๆ

๔.๒ ความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับประชาชนในท้องถิ่น อย่างเช่น ตำรวจฟิลิปปินส์ ซึ่งมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ให้การสนับสนุนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์แก่หน่วยงานตำรวจในพื้นที่ และมีส่วนร่วมในการแต่งตั้งหัวหน้าตำรวจในพื้นที่ สำหรับประเทศลาว มีการจัดให้มีอาสาสมัครตำรวจบ้าน เพื่อทำหน้าที่ร่วมกับหัวหน้าชุมชนหมู่บ้าน และปฏิบัติหน้าที่ในการระงับข้อพิพาทเบื้องต้น

๕. งานตำรวจระหว่างประเทศ

๕.๑ บทบาทในงานตำรวจระหว่างประเทศ ประเทศที่ค่อนข้างมีบทบาทนำในองค์กรระหว่างประเทศ คือ อินโดนีเซีย เนื่องจากมีการจัดกองกำลังไปปฏิบัติหน้าที่รักษาสันติภาพ กับ

องค์การสหประชาชาติ ในลักษณะเป็นกองกำลัง ส่วนประเทศไทย ยังเป็นการจัดในลักษณะเจ้าหน้าที่ เป็นรายบุคคล สำหรับประเทศอื่นๆก็มิมีบทบาทในความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรตำรวจประเทศต่างๆใน มิติด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและมิติด้านการพัฒนาบุคลากร เช่น ประเทศเวียดนาม มี โรงเรียนตำรวจประชาชนเวียดนามมีความสัมพันธ์กับสถาบันการศึกษาต่างประเทศ หลายแห่งทั้งจากรัสเซีย จีน และยังรับนักเรียนตำรวจจากประเทศลาว กัมพูชา มาเข้ารับการศึกษาจำนวนหลายนาย ของไทย นอกจากนี้ สำหรับประเทศไทย โดยโรงเรียนนายร้อยตำรวจและกองบัญชาการศึกษาก็มีความสัมพันธ์กับสถาบันการศึกษาตำรวจหลายประเทศ ทั้งในอาเซียน และประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ ยุโรป ออสเตรเลีย ทั้งนี้ปัจจุบัน โรงเรียนนายร้อยตำรวจของไทย ก็ได้รับนักเรียนตำรวจจาก ประเทศเวียดนาม กัมพูชา เมียนมา มาเข้ารับการศึกษาในหลักสูตรนักเรียนนายร้อยตำรวจด้วย เช่นกัน ประเทศอินโดนีเซียก็เป็นตัวอย่างอีกประเทศหนึ่งที่มีความร่วมมือในด้านการศึกษาพัฒนา ตำรวจกับต่างประเทศ โดยเฉพาะกับออสเตรเลีย เนเธอร์แลนด์ และสหรัฐอเมริกา เป็นอย่างมาก นอกจากนี้สถาบันการศึกษาด้านตำรวจทั้งของประเทศกลุ่มประชาคมอาเซียนและประเทศอื่นๆใน เอเชียก็ได้ร่วมมือกันจัดตั้งสมาคมสถาบันการศึกษาตำรวจเอเชียขึ้น ในปี ค.ศ.๒๐๑๗ โดยปีแรกนี้ อธิการบดีสถาบันการศึกษาตำรวจประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ได้รับเลือกเป็นประธาน และมี ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยตำรวจของประเทศไทยและผู้อำนวยการสถาบันการศึกษาอบรมตำรวจ ของประเทศฟิลิปปินส์ ได้รับการคัดเลือกเป็นรองประธานสมาคมสถาบันการศึกษาตำรวจเอเชีย อีกด้วย

๕.๒ ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรตำรวจ ขึ้นอยู่กับผลประโยชน์แห่งชาติ ของแต่ละประเทศ และมีความหลากหลายในประเด็นความร่วมมือด้านต่างๆ ซึ่งครอบคลุมถึงความร่วมมือ ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ ความร่วมมือในการพัฒนาองค์กรและการพัฒนา บุคลากร รวมทั้งปัจจัยทางการระบบการเมืองการปกครอง และประวัติศาสตร์ของชาติ เช่น ประเทศ ลาว และเวียดนาม ซึ่งมีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่แนบแน่น กับประเทศรัสเซียและจีน ก็จะมี ความร่วมมือในกิจการตำรวจด้านต่างๆ กับประเทศจีนและรัสเซียมากกว่าประเทศอื่นๆ รวมทั้ง ประเทศที่เคยเป็นอาณานิคมของประเทศใด ก็จะมีการแลกเปลี่ยนหรือความร่วมมือเป็นพิเศษกับ ประเทศที่เคยเป็นเจ้าอาณานิคมของประเทศตนเอง มาก่อนทั้งนั้น สำหรับการเปลี่ยนแปลงทาง การเมืองก็จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงงานตำรวจ ในประเทศเมียนมาร์เมื่อมีการเปลี่ยนจากการ ปกครองโดยรัฐบาลทหาร มาเป็นรัฐบาลพลเรือน ย่อมมีแนวโน้มต่อการเปลี่ยนแปลงของงานตำรวจ เพื่อให้งานตำรวจสอดคล้องกับความเป็นประชาธิปไตยยิ่งขึ้น รวมทั้งการมุ่งเน้นการพัฒนา ประสิทธิภาพและความทันสมัยขององค์กรตำรวจต่อไป

ข้อเสนอแนะ

๑. นำจุดเด่นมาประกอบการพิจารณาพัฒนางานตำรวจไทย จากการศึกษาเปรียบเทียบ ควรมีการนำข้อมูลดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาเพื่อพัฒนาองค์กรตำรวจไทย ในประเด็นต่างๆ ได้แก่

- ๑.๑ การจัดโครงสร้าง การจัดหน่วยระดับพื้นที่
- ๑.๒ การบริหารงานบุคคล
- ๑.๓ การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ตำรวจ
- ๑.๔ การสร้างหุ้นส่วนทำงานร่วมกันระหว่างตำรวจกับชุมชน
๒. พัฒนาความร่วมมือระหว่างองค์กรตำรวจประเทศต่างๆ ในอาเซียน
๓. ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในประเด็นเจาะลึกเพื่อวิเคราะห์แนวทางพัฒนาให้เป็น

รูปธรรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. ASEAN Mini Book. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ : Page Make Co.,Ltd., ๒๕๕๖.

ชนิษฐา โตเลี้ยง และ สุวิมล อุตอามาตย์. ๑๐๐ เรื่องน่ารู้ในลาว. กรุงเทพฯ : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) ตลิ่งชัน, ๒๕๕๖, หน้า ๑-๖๔.

คณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับตำรวจต่างประเทศ. นนทบุรี : คณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ, ๒๕๕๐.

จักรพงษ์ วิวัฒน์วานิช, พ.ต.ท. คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ภาค ๑ - ๒). กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดพิมพ์อักษร, ๒๕๔๕, หน้า ๑ - ๒.

ชนะชัย ผดุงธิตติ. ตำรวจไทยยุคปฏิรูป. กรุงเทพฯ : นิติรัฐ, ๒๕๔๗, หน้า ๑- ๕.

นเรศรวรฤทธิ, หลวง. การจัดกิจกรรมตำรวจกรมกองตระเวนในรัชกาลที่ ๕. พระนคร : กรมศิลปากร, ๒๕๐๙.

ดาณูภา ไชยพรธรรม. การเมืองการปกครอง เรื่องที่ทุกคนต้องรู้. กรุงเทพฯ : แพรธรรม, ๒๕๕๖, หน้า ๒๐๕-๒๐๗.

พัชรา สีนลอยมา และคณะ. โครงการศึกษาทบทวนกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และความร่วมมือในเรื่องทางอาญาของภูมิภาคอาเซียนเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกิจการยุติธรรม, ๒๕๕๕.

พิชณู สุวรรณระชฎ. สามทศวรรษอาเซียน. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๔๐, หน้า ๑๐๓-๑๐๔.

ประภัสสร เทพชาตรี. ประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เสมอธรรม, ๒๕๕๔, หน้า ๓๓.

เรียนรู้สู่อาเซียน. สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. (พิมพ์ครั้งที่ ๑). มกราคม ๒๕๕๗. ๔๕๓ หน้า.

เรียนรู้สู่อาเซียน. ราชอาณาจักรกัมพูชา. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. (พิมพ์ครั้งที่ ๑). มกราคม ๒๕๕๗. ๔๕๓ หน้า.

เรียนรู้สู่อาเซียน. สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. (พิมพ์ครั้งที่ ๑). มกราคม ๒๕๕๗. ๔๕๓ หน้า.

วิทย์ บัณฑิตกุล. รู้จักประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ : สถาพรบุ๊คส์, ๒๕๕๔, หน้า ๕๓.

ศูนย์อินโดจีนศึกษา วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา. ข้อมูลพื้นฐานสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. พิมพ์ครั้งที่ ๒, ๔๐๐ หน้า.

สกลกาญจน์ วิเศษ. สาระอาเซียน. กรุงเทพฯ : ซี แอนด์ เอ็น บুক, ๒๕๕๕, หน้า ๔๐-๔๑.

- สุริชัย หวันแก้ว และคณะ. อาเซียน : สิ่งท้าทายใหม่และการปรับตัว. กรุงเทพฯ : สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , ๒๕๔๘.
- สุวรรณ สุวรรณเวช, พล.ต.ต., ประวัติและวิวัฒนาการของตำรวจไทย. เล่ม ๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตำรวจ, ๒๕๓๙.
- สุพิศาล ภักดีนฤนาท, พล.ต.ต. ทฤษฎีตำรวจผู้รับใช้ชุมชน: ทฤษฎีสำหรับศตวรรษที่ ๒๑. กรุงเทพฯ : กองบังคับการปราบปราม กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง, ๒๕๕๕, หน้า ๒๘.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. ระบบบริหารราชการของราชอาณาจักรกัมพูชา. นนทบุรี : กรณการพิมพ์, ๒๐๐ หน้า.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. ระบบบริหารราชการของเนการา บรูไน ดารุสซาลาม. นนทบุรี : กรณการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. ระบบบริหารราชการของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย. พิมพ์ครั้งที่ ๑. นนทบุรี : กรณการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. ระบบบริหารราชการของสหพันธรัฐมาเลเซีย. นนทบุรี : กรณการพิมพ์, หน้า ๑๒.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. ระบบบริหารราชการของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์. นนทบุรี : กรณการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. ระบบบริหารราชการของสาธารณรัฐสิงคโปร์. นนทบุรี : กรณการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. ระบบบริหารราชการของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. นนทบุรี : กรณการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. ระบบบริหารราชการของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์. นนทบุรี : กรณการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. ระบบบริหารราชการของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม. นนทบุรี : กรณการพิมพ์.
- สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. การเมืองเมียนมากับทิศทางความสัมพันธ์ไทย-เมียนมา. (เอกสารวิชาการ). กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๕๙.
- อาเซียน : ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. (พิมพ์ครั้งที่ ๒). กรุงเทพฯ : บริษัท สำนักพิมพ์แสงดาว จำกัด, ๒๕๕๘.

วารสารและหนังสือพิมพ์

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. “เตรียมพร้อม SMEs สู่ AEC ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน”. อุตสาหกรรมสาร วารสารของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. พิมพ์เป็นปีที่ ๕๔. ฉบับเดือนมีนาคม-เมษายน ๒๕๕๕.

หนังสือพิมพ์ข่าวสด ฉบับวันศุกร์ที่ ๑๖ และ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๙. ปีที่ ๒๖. “ความเชื่อชาวลาว (๑), (๒)”. คอลัมน์อาเซียน Asean. หน้า ๒๐.

วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย เอกสารวิจัย

คณะตำรวจศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ. “รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคของพนักงานอัยการในการดำเนินความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญาเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน”. กันยายน ๒๕๕๙, ๒๙๕ หน้า.

พัชรา สีนลอยมา, พ.ต.อ.หญิง และคณะ. “รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการศึกษาทบทวนกฎหมายและ กระบวนการยุติธรรมทางอาญาและความร่วมมือในเรื่องทางอาญาของภูมิภาค อาเซียนเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน”. งานวิจัยได้รับการสนับสนุน โดยสำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม, ๒๕๕๕.

ประธาน วัฒนวาณิชย์. “การป้องกันองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติภายใต้กรอบอนุสัญญา สหประชาชาติ ว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. ๒๐๐๐ ข้อ ๓๑”, รายงานการวิจัยสนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), หน้า ๑๐๓.

สุภาสัทธี รอวันชัย. “กระบวนการยุติธรรมทางอาญาเปรียบเทียบไทย-ลาว : ขั้นตอนก่อนการ พิเคราะห์ของศาล”. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๗.

สัมภาษณ์

ข้อมูลจาก Police Senior Superintendent DESY ANDRIANI, **Overview of ASEANAPOL, The ๒๕TH Joint ASEAN Senior Police Officers' Course.**

ข้อมูลจาก Reinhard Huagaol, เจ้าหน้าที่ตำรวจอินโดนีเซีย ซึ่งเคยไปปฏิบัติหน้าที่ในกองกำลัง FPU ในปีแรกที่อินโดนีเซียส่งกองกำลังไป.

ข้อมูลจากกองการต่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เมื่อเมษายน พ.ศ.๒๕๕๘.

ข้อมูลจากการสัมมนา เรื่อง Community Policing Strategies evolving from the Koban System of Japan and the Neighbourhood Police Centre System of Singapore, by Japan-Singapore Partnership Programme for the ๒๑st Century, Singapore, ๒-๖ December ๒๐๑๓.

พลตำรวจตรี Mai Tien Dung. รองผู้อำนวยการสำนักงานกระทรวงความมั่นคงสาธารณะรัฐ- สังคมนิยมเวียดนาม.

พลตำรวจเอก Chan Ean รองอธิบดีกรมตำรวจกัมพูชา. สัมภาษณ์ ๔ มีนาคม ๒๕๕๙ ณ กองบัญชาการตำรวจกัมพูชา กรุงพนมเปญ.

พลเอก Sao Sokha ผู้บัญชาการกองกำลัง Gendarmerie ,สัมภาษณ์ ๒ มีนาคม ๒๕๕๙ ณ กองบัญชาการ Gendarmerie กัมพูชา.

พันตำรวจเอก พิเศษ Dinh Huy Hoang. หัวหน้าตำรวจเขต Hai Ba Trung.

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม.

พันตำรวจเอก พิเศษ Nguyen Duy Ngoc. รองผู้บัญชาการตำรวจนครบาลฮานอย. สาธารณรัฐ
สังคมนิยมเวียดนาม.

สัมภาษณ์ Police Inspector General M. Tito Karnavian, Ph. D. ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล
อินโดนีเซีย เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙.

กฎหมาย

กฎหมายว่าด้วยการดำเนินคดีอาญา แห่ง สปป.ลาว.

กฎหมายว่าด้วยองค์การอัยการประชาชน แห่ง สปป.ลาว.

กฎหมายว่าด้วยศาลประชาชน แห่ง สปป.ลาว.

“ประกาศสำนักทะเบียนกลาง เรื่อง จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร แยกเป็นกรุงเทพมหานครและ
จังหวัดต่างๆ ตามหลักฐานการทะเบียนราษฎร” ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๗”,
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนพิเศษ ๔๙ ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๘.

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแห่ง มาตรา ๘๐

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแห่ง มาตรา ๘๑

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแห่ง มาตรา ๘๒

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแห่ง มาตรา ๘๓

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแห่ง มาตรา ๘๔

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแห่ง มาตรา ๘๕

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแห่ง มาตรา ๘๖

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแห่ง มาตรา ๘๗

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแห่ง มาตรา ๘๘

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแห่ง มาตรา ๘๙

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแห่ง มาตรา ๙๐

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแห่ง มาตรา ๙๑

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแห่ง มาตรา ๙๒

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแห่ง มาตรา ๙๓

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันเป็นฉบับปี ๑๙๙๓.

ระเบียบ ก.ต.ช. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการส่งเสริมให้ท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วม

ในกิจการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๔๙.

“รายงานการศึกษากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ระบบงาน และแนวปฏิบัติของกระทรวงยุติธรรม

และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับระบบงานยุติธรรมของประเทศในอาเซียน”.

ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๒๑ ตอนพิเศษ ๗๙ ก. วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๗, หน้า ๒๑.

เอกสารไม่ตีพิมพ์

กองแผนงานอาชญากรรม สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.

“รายงานสถานภาพและแนวโน้มอาชญากรรม คดีอาญา ๔ กลุ่ม รอบ ๑๒ เดือน”. ตุลาคม ๒๕๕๗-กันยายน ๒๕๕๘.

ปรีดา สถาวร, พ.ต.อ. ตำรวจกับการเปลี่ยนผ่านสู่ประชาธิปไตยของไทย. หน้า ๒๔๐-๒๔๑.

พงษ์ธร ธีบุญศิริ, พ.ต.ท. “การบริหารและพัฒนาระบบงานตำรวจ”. หน้า ๑๘.

สถาบันพัฒนาข้าราชการ สำนักงาน ก.พ., “ระบบบริหารราชการของประเทศต่างๆ ในอาเซียน ตามโครงการสื่อการเรียนรู้ “อาเซียน ญู” (Learning Package)”.

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. “คู่มือการป้องกันปราบปราม”, หน้า ๑๖๕.

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม. “รายงานการศึกษากฎหมาย

กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ระบบงาน และแนวปฏิบัติของกระทรวงยุติธรรม และ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับระบบงานยุติธรรมของประเทศในอาเซียน”. กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕.

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม. “รายงานการศึกษากฎหมาย

กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ระบบงาน และแนวปฏิบัติของกระทรวงยุติธรรม และ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับระบบงานยุติธรรมของประเทศในอาเซียน”. กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕.

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. “ยุทธศาสตร์การบริหารทรัพยากรบุคคล ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๕๗ – ๒๕๖๖”, หน้า ๗.

โสภณ ศรีวพจน์. “การบริหารงานสถานีตำรวจ”. นครปฐม : กลุ่มงานวิชาการบริหารงานตำรวจ

กองบังคับการวิชาการ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, ๒๕๕๐, หน้า ๑-๒.

หนังสือ กองการต่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๐๐๐๒.๒/๖๔๙๔ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๘

“เรื่อง รายงานผลการประชุมหัวหน้าตำรวจอาเซียน ครั้งที่ ๓๕ ระหว่างวันที่ ๓-๗

สิงหาคม ๒๕๕๘ ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย (๓๕th ASEANAPOL Conference)”.

เหตุการณ์ก่อวินาศกรรมที่บาห์ลี ประเทศอินโดนีเซีย เกิดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๕.

Koy Neam. “แนะนำกระบวนการพิจารณาคดีเขมร”. มุลนิธิเอเชีย, ๑๙๙๘.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ATA Review. “อาเซียนมีทะเลยิ่งใหญ่ที่สุดในโลก”.

(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :<http://www.etatjournal.com/web/menu-read-web-etatjournal/menu-2017/menu-2013-apr-jun/523-22556-sea-asean>, ๒๕๖๐.

การวิจัยและพัฒนา. “หัวใจสำคัญของการพัฒนาชาติแบบสิงคโปร์”.

(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.softbankthai.com/Article/Detail/909> , ๒๕๕๙.

ความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลในกรอบประชาคมอาเซียน. “บทความทางวิชาการ. สำนัก
วิชาการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก
:http://library๒ . parliament.go.th/ebook/content-issue/2559/ hi2559-056. pdf,
๒๕๖๐.

เดลินิวส์. “จนมุม!!'อาตุร์'มีอฆ่าหั่นศพ ตร.เขมรจู่โจม'ล็อกตัว'แล้ว”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้
จาก :http://www.dailynews.co.th/crime/378201, ๒๕๕๙.

นัทธี จิตสว่าง. “เปิดคุกเขมร : การราชทัณฑ์ของประเทศกัมพูชา”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก
:https://www.gotoknow.org/posts/423751, ๒๕๖๐.

พนารัช ปรีดากรณ์. “ความร่วมมือของอาเซียนในการรับมือกับปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ”.
ศูนย์ข้อมูลข่าวสารอาเซียน กรมประชาสัมพันธ์. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :
http://thailand.prd.go.th/1700/ewt/asean thai/ewt_ news.php?nid=
๓๖๓๓&file name=index., ๒๕๖๐

แพรวภัทร ยอดแก้ว. “บทบาทของประเทศบรูไนกับอาเซียน”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :
https://www.gotoknow.org/ posts/๕๐๓๓๒๔#_ftnref๒, ๒๕๕๙.

“ปิดฉากประชุม หน.ตำรวจอาเซียน ตั้งเป้า ๒ ปีปลอดยานรก!”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :
http://www.manager.co.th/Crime/ViewNews.aspx? NewsID=
9560000022585 ., ๒๕๕๘.

“ประชาคมอาเซียน มาเลเซีย (Malaysia)”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :
http://www.banjomyut.com/library_2/asean_ community/malaysia/
๐๓.html, ๒๕๕๙.

มติชนออนไลน์. “ตม.กัมพูชา"เป็นฮีโร่ จับผู้ต้องสงสัยบึ้มราชประสงค์ได้ แฉ จ้าง"จ่า"๒.๕ พัน
พาข้ามแดน”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:
http://www.matichon.co.th/news_ detail.php?newsid=
๑๔๔๑๑๕๗๕๔๑.,๒๕๕๙.

มติชนออนไลน์. “ไต้หวัน ระเบิด-ไฟไหม้หลายจุด. ทั้งตาย-เจ็บ ถกเครียดมุ่งปมการเมือง”. (ออนไลน์).
เข้าถึงได้จาก:http://www.matichon.co.th/news/247239.,๒๕๕๙.

ศูนย์ประสานงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ สำนักงาน
ตำรวจแห่งชาติ (ศปอช.ตร.). (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: http://www.tccc.go.th/,
๒๕๕๘.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.). ศูนย์ข้อมูลข่าวสารอาเซียน
กรมประชาสัมพันธ์. “ข้อมูลการเมืองการปกครองมาเลเซีย”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:
http://thailand.prd.go.th/ewt/asean thai/ewt_ news.php?nid
=4373&filename=index., ๒๕๕๙.

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดเล็กลงและขนาดย่อม (สสว.). “แผนที่การตลาดอาเซียนสำหรับ
เอสเอ็มอีไทยสภาพทางสังคมของกัมพูชา”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:
http://122.155.9.68/talad/index.php/cambodia/overview-kh/social.,๒๕๕๗

สำนักแรงงานประเทศบรูไน. “สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<http://brunei.mol.go.th/node/๓๑๓>, ๒๕๕๙.

สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์. รายงานพิเศษ "สรุปเหตุการณ์ระเบิดแยกราชประสงค์". (ออนไลน์).

เข้าถึงได้จาก: http://thainews.prd.go.th/website_th/news/news_detail/WNPOL5808220010009, ๒๕๖๐.

องค์ความรู้ “ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC)”. (ออนไลน์).

เข้าถึงได้จาก:<http://www.thai-aec.com/160>, ๒๕๕๙.

เฮียวต้า และคดีอาชญากรรมในลาว. “มนุษย์สองหน้า. แคน สาลิกา”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<http://www.komchadluek.net/news/scoop/202845>., ๒๕๕๘.

ภาษาอังกฤษ

INTERPOL Global Conference on Vehicle Crime, Bangkok Thailand 16-18 February 2016.

Andrew Selth, “Police Reform in Myanmar Changes “in Essence and Appearance”,” Debating Democratization in Myanmar, Nick Cheesman, Nicholas Farrelly and Trevor Wilson, eds., (Singapore: Institution of Southeast Asian Studies, 2014.

Anthony J. Balzer, INTERNATIONAL POLICE COOPERATION: OPPORTUNITIES AND OBSTACLES, College of Police and Security Studies, Slovenia, 1996 . (Online). Available: <https://www.ncjrs.gov/policing/int63.htm>. 2016.

ACP Mohammad Irwan Bin Haji Hambali Director of criminal Investigation, Capacity Building Challenges and Strategies Royal Brunei Police Force, 2015.

Article ๒๒๐ of CCP-KC provides that “the parties may effect a compromise settlement Of the action on a date set for oral argument, preparatory proceedings for argument or compromise”.

Article ๑๐๔ of CCP-KC requires that “at the preparatory proceedings for oral argument, the court shall first seek to effect a compromise argument ...”.

"A police force that inspires the world". (Online) Available: http://www.challenge.gov.sg/archives/๒๐๐๖_06, 2015.

About - Volunteer Special Constabulary". September 2014. Retrieved 15 Dec 2015.

“Analysis of Revenue and Expenditure FY2015” (PDF). Singapore Budget. 21 Dec 2015.

ASEANAPOL, “Myanmar Police Force”. (Online). Available: <http://www.seanapol.org/information/myanmar-police-force>. 2015,

- ASEAN Law Association, Indonesian Legal System. (Online). Available:
<http://www.aseanlawassociation.org/legal-indonesia.html>.
- ASEAN Secretariat, ASEAN Government Law Directory (Fourth Edition, 2012), p. 23.
- ASEANAPOL, Introduction. (Online). Available: <http://www.seanapol.org/about-Aseanapol>. 2015,
- Australian Embassy Indonesia. (Online). Available:
http://indonesia.embassy.gov.au/jakt/MR15_020.html. 2015,
- Alfred Jacob Tilukay, An Introduction: The Role of the Profession and Security Division in Handling the Violations that Conduct by Personnel of the Indonesian National Police in order to Realize the Clean Professional and Modern Police.
- Brunei Darussalam : Constitution and politics. . (Online). Available:
<http://thecommonwealth.org/our-member-countries/brunei-darussalam/constitution-politics>. Retrieved, 2016.
- Badan Pusat Statistik, . (Online).
 Available:<http://www.bps.go.id/linkTabelStatis/view/id/1532>. 2015,
- Central Intelligence Agency (CIA).The world factbook July, . (Online). Available:
<https://www.cia.gov/library/publications/resources/the-world-factbook/geos/bx.html>, 2016.
- Central Police Station Bandar Seri Begawan, RBPF. Presentation at BSB central police station. 18 Sep 2016.
- Community Policing in Negara Brunei Darussalam (Neighborhood Watch. Presentation at RBPF Headquarter, 19 Sep 2016.
- Connecting Police For A Safer World. . (Online). Available: <https://www.interpol.int/Member-countries/Asia-South-Pacific/Brunei>. Retrieved ,2016.
- Community Oriented Policing Services, U.S. Department of Justice, Future trends in policing, (D.C.: Office of Community Oriented Policing Services, 2014)
- CCP-KC, Article 97 and 104. The code's commentary states that in attempting to mediate a compromise, the court may consider holding private caucuses (called cross-interviewing in the drafters' commentaries). This is a technique whereby the mediator holds private discussions with one party and then the other party. Private caucuses allow parties to share private information with the mediator that they might not be comfortable sharing in front of the other side. For example, the party might not want to

reveal a particular interest (like the company is short on cash and might have to file for bankrupt/insolvency). Or, the party might want to further explore a settlement option that it was uncomfortable taking seriously in front of the other side, for fear of showing weakness.

- Central Intelligent Agency (CIA).The world factbook. . (Online). Available: <https://www.cia.gov/library/publications/resources/the-world-factbook/rankorder/2147rank.html>. 2016.
- Central Intelligent Agency (CIA). The world factbook. (Online). Available: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/id.html>. 2015,
- Chenda Meanit. ล่ามกัมพูชา. ศึกษาดูงานที่ Killing Field. วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๙.
- Central Intelligent Agency (CIA).The world factbook . (Online). Available: <https://www.cia.gov/library/publications/resources/the-world-factbook/rankorder/๒๑๔๗rank.html>. 2015.
- Central Intelligent Agency (CIA).The world factbook. . (Online). Available: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/id.html>. 2015.
- Central Intelligent Agency (CIA).The world factbook. . (Online). Available: <https://www.cia.gov/library/publications/resources/the-world-factbook/geos/my.html>.2016.
- Chhem Savy. ล่ามกัมพูชา. ศึกษาดูงานที่ National Museum. วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙.
- Code of Civil Procedure of the Kingdom of Cambodia, 55Official Gazette of Kingdom of Cambodia 5396, 5336, Article 97 2006).
- Cheras Police District Headquarter Kuala Lumpur.Briefing of CPDH by SUPT Ismadi Bin Borhan Deputy officer in charge of Police District, 21 Jan 2016.
- Criminal Investigation Department (๒๐๑๖).Briefing on the drug situation and others presented by DCP Datuk Mazlay B. Mauser. 2 Jan 2016.
- Central Intelligent Agency (CIA).The world factbook. . (Online). Available: <https://www.cia.gov/library/publications/resources/the-world-factbook/rankorder/๒๑๔๗rank.html>. 2015.
- Central Intelligent Agency (CIA).The world factbook. . (Online). Available: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/id.html>.2015.
- Central Intelligent Agency (CIA).The world factbook. (Online). Available: <https://www.cia.gov/library/publications/resources/the-world-factbook/geos/sn.html>.2016.

- Criminal Investigation Department (2016). Briefing on the drug situation and others presented by DCP Datuk Mazlay B. Mauser. 2 Jan 2016.
- Celia V. Sanidad-Leones, THE CURRENT SITUATION OF CRIME ASSOCIATED WITH URBANIZATION: PROBLEMS EXPERIENCED AND COUNTERMEASURES INITIATED IN THE PHILIPPINES, 150 p.
- Center for Police Strategy Management, Brief Background of the PNP. (Online). Available : <https://cpsm.ph/pnp-history.xml>. 2015.
- Dayag-Laylo, Carijane C., Exploring Conflict Management in the Autonomous Region of Muslim Mindanao. The Asia Foundation. February 2004, p.7
- EBO Myanmar, Burmese public no confidence in authorities: survey, (Online). Available:
<http://www.euro-burma.eu/news/show/7625/>. 2015,
- Frontier Myanmar, Building a better police force. (Online). Available:
<http://www.moi.gov.mm/moi:eng/?q=news/17/05/2016/id-6990>. 2016.
- For a discussion of the modeling for an ASEAN counterterrorism treat see Gregory Rose and Diana Nestorovska, "Toward an ASEAN Counter-Terrorism Treaty." Singapore Year Book of International Law 2005(Singapore: National University School of Law, 2005), 157-189.
- Faizal Thayeb, Head of Investigation of Special Detachment 88 at POLRI, Counter Terrorism in Indonesia, 25th JASPOC, JAKARTA, 5 OCTOBER 2015.
- Frontier Myanmar, Building a better police force.. (Online). Available:
<http://www.moi.gov.mm/moi:eng/?q=news/17/05/2016/id-6990>. 2016,
- Frederic Lemieux, "The nature and structure of international police cooperation: an introduction," in Frederic Lemieux. International Police Cooperation: Emerging Issues, Theory and Practice (Routledge, ๒๐๑๓), p. 1.
- Gen. CHUON SOVANN. Deputy General Commissioner and Commissioner of Phnom Penh Municipal Police. 2 มีนาคม 2559.
- Gilbert C. Sosa, COUNTRY REPORT ON CYBERCRIME : THE PHILIPPINES, p. 86.
- Glenn Varona, Politics and Policing in the Philippines: Challenges to Police Reform, Fjhp, volume 26, 2010, p. 108-109
- Global Investment Center, Indonesia: Justice system and national police handbook, Volume 1 Strategic information and regulations (Washington,

- DC: International Business Publication, 2014).
- Harry R. Dammer and Jay S. Albanese, Comparative criminal justice systems, fifth edition, (Belmont CA: Wadsworth, 2014), P. 2.
- Haberfeld, M. R., and Cerrah, Ibrahim. Comparative policing: The struggle for democratization, (LA: Sage. ၂၀၀၈), P.3.
- Haberfeld, M. R., and Cerrah, Ibrahim. Comparative policing: The struggle for democratization, (LA: Sage. 2008).
- Home Team agencies to be trained, housed under one roof. (Online). Available: <http://www.interpol.int/About-INTERPOL/Overview.2015>.
- Interpol, Royal Brunei Police Force Descriptions. (Online). Available:<http://www.interpol.int/Member-countries/Asia-South-Pacific/Brunei, 2015>.
- Institute for the Study of Violent Groups, Extremist groups: An international compilation of terrorist organizations, violent political groups, and issue-oriented militant movements, Volume ၈ (Huntsville, Texas: Office of International Criminal Justice and Institute for the Study of Violent Groups, ၂၀၀၆), pp.343-345.
- Indonesia Country Report 2015.
- Information Booklet on Police Procedures, Singapore Police Force, 20 Dec 2015
- Information Booklet on Police Procedures, Singapore Police Force, 20 Dec 2015.
- IMPOWR, Current Legal Framework: Prostitution in Myanmar (Burma). (Online). Available:<http://www.impowr.org/content/current-legal-framework-prostitution-myanmar-burma.2015>.
- Interpol, (Online). Available:<http://www.interpol.int/Member-countries/Asia-South-Pacific/Indonesia. 2015>
- International Law Enforcement Academy – Bangkok, “Back ground content,” . (Online).Available:http://www.ileabangkok.com/_site/about_background
- Interpol, Myanmar Police Force.
- IOM Indonesia, Community Policing (Jakarta: Indonesia, 2013).
- Justice Datin Paduka Hayati Salleh, Brunei Darussalam: Independence of The Judiciary Revisited and Towards More Effective Case Management.
- Jakartapost, Police, military to get raises, (Online). Available: <http://www.thejakartapost.com/news/၂၀၁၅/၀၉/၀၈/police-military-get-raises.html. 2015>,
- KG AYER POLICE STATION. Presentation from RBPF to RTP at Kumpong Ayer Police Station, 19 Sep 2016.

K. Neam, Introduction to the Cambodian Judicial Process (The Asia Foundation, ๑๙๙๘),
 . (Online). Available: http://www.kas.de/wf/doc/kas_31083-1522-230.pdf, 2013.

KOEUT RITH รัฐมนตรีช่วยว่าการ กระทรวงยุติธรรม ประเทศกัมพูชา (MINISTRY OF JUSTICE)
 และคณะ เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๕ เวลา ๑๔.๐๐ น. ณ ประเทศกัมพูชา.

Lieutenant Colonel Nguyen ThiBich Mo และ Major Khong Minh Huang Viet.

Law on Commercial Arbitration of the Kingdom of Cambodia, 37 Official Gazette of
 the Kingdom of Cambodia ๓๐๐๐, (๒๐๐๖). In commercial disputes, under
 the new Law on Commercial Arbitration (LCA), which will be discussed in
 the next session, an arbitration forum may engage in meditation. The
 LCA,

article ๓๘, provides liberal settlement provisions: prior to the
 commencement of formal proceedings, the tribunal may confer with the
 parties for the purpose of exploring whether the possibility exists of a
 voluntary settlement, and assist the parties in any manner it deems
 appropriate.

Law on Commercial Arbitration of the Kingdom of Cambodia, 37 Official Gazette of
 the Kingdom of Cambodia ๓๐๐๐, (๒๐๐๖). In commercial disputes, under
 the new Law on Commercial Arbitration (LCA), which will be discussed in
 the next session, an arbitration forum may engage in meditation. The
 LCA,

article ๓๘, provides liberal settlement provisions: prior to the
 commencement of formal proceedings, the tribunal may confer with the
 parties for the purpose of exploring whether the possibility exists of a
 voluntary settlement, and assist the parties in any manner it deems
 appropriate.

Lalita Hingkanonta Hanwong, Policing in Colonial Burma, (Chiang Mai: Center for
 ASEAN Studies, Chiang Mai University, Thailand, 2013).

Library of Congress, Global Legal Monitor, (Online). Available:
<http://www.loc.gov/law/foreign-news/article/indonesia-law-on-mass-organizations/>. 2015,

Ministry of Justice and Interior Prakas #85, Article 3-4 (2006). ศูนย์บริการความยุติธรรมนี้
 อาจถูกยกเลิกเนื่องจากขาดการสนับสนุนทางทุนทรัพย์.

Ministry of Information, UNODC to help Myanmar upgrade police training curriculum.
 . (Online). Available:<http://www.moi.gov.mm/moi:eng/?q=news/17/05/2016/id-6990>. 2016,

“Ministry of Home Affairs Annex 2015” (PDF). Singapore Budget.Ministry of Finance, 21 Dec 2015.

M. Thepkhamvong, Presentation: Access to Justice Project/LBA and Rights LINK project/VFI, Legal Empowerment Asia Partnership Advisory Committee Meeting on 29 January 2010, Bangkok.

Maj.Gen.DANG XUAN KHANG. Ph.D. Vice President. The People’s Police Academy. Muhammad Tito Karnavian, Explaining Islamist Insurgencies: The Case of al-Jamaah al-Islamiyyah and the Radicalisation of the Poso Conflict, 2000-2007,(London: Imperial College Press, 2015.

“OSAC”.(Online).Available:<https://www.osac.gov/Pages/ContentReportDetails.aspx?cid=19684>.2016.

OSAC, “Singapore ๒๐๑๕ Crime and Safety Report”. (Online). Available: <https://www.osac.gov/pages/ContentReportPDF.aspx?cid=17128>.2015.

OSAC, (Online).

Available:<https://www.osac.gov/Pages/ContentReportPDF.aspx?cid=20016>.2016.

Overseas Security Advisory Council-Bureau of Diplomatic Security U.S. Department of State, Laos 2012 Crime and Safety Report, (Online). Available: <https://www.osac.gov/Pages/ContentReportDetails.aspx?cid=๑๑๘๘๓> accessed.2013.

OSAC . (Online). Available : http://www.boi.go.th/thai/clmv/Back_up/2010_cambodia/2010_cam_5_๐.html. 2016.

OSAC .

(Online).Available:<https://www.osac.gov/pages/ContentReportDetails.aspx?cid=17089>. 2015,

POLITIK RAKYAT ONLINE, PROSTITUTION IN INDONESIA AND ITS CONTRADICTIONS, .(Online). Available:<http://politikrakyat.com/2014/01/21/prostitution-in-indonesia-and-its-contradictions/>.2015.

Pol.Lt.Phung Van Hung. ตำรวจล่ามเวียดนาม. เมื่อ 9 มิ.ย.2559.

Polis Diraja Malaysia (2015).Trafficking in persons and smuggling of migrants presented by ACP Che Zakaria Bin Othman es.st. 41st International Senior Police Officers Command Course 2015.

Philippine National Police, Police Structure,. (Online).

Available:https://en.wikipedia.org/wiki/Philippine_National_Police>. 2015,

Research and Information Support Center, Brunei Darussalam ๒๐๑๕ Crime and Safety Report, www.osac.gov, Dec 2015.

- Reksodiputo, Mardjono, The state of crime in Indonesia: A preliminary overview. ROYAL BRUNEI POLICE FORCE BRUNEI DARUSSALAM COUNTRY PAPER (YOUTH), 38th International Senior Police Officer's Command Course Royal Malaysia Police College Kuala Lumpur, Cheras Selangor 24th September – 17th October 2012, 14 Jan 2016.
- Research and Information Support Center, Malaysia ၂၀၁၅ Crime and Safety Report , . (Online). Available: www.osac.gov. Dec 2015
- Royal Malaysia Customs Department (RMCD)(2015).Transnational Crimes presented by Rameli Bin Ahmad es.st. 41st International Senior Police Officers Command Course 2015.
- Royal Malaysia Police College (၂၀၁၅).Child sexual abuse in Vietnam presented by Lieutenant Colonel Nguyen Van Nam. 41st International Senior Police Officers Command Course 2015.
- Salary Survey in Brunei, . (Online). Available:[http://www.salaryexplorer.com/salary-survey .php?&loctype=၁&loc=32](http://www.salaryexplorer.com/salary-survey.php?&loctype=၁&loc=32), 2016.
- S. Austermiller, “Cambodian Alternative Dispute Resolution”, in H. Peng, K. Phallack, J. Menzel (eds.), Introduction to Cambodian Law (Konrad Adenauer Stiftung, 2012), p. 182.
- S. Yuna nto (Coordinator), Moch. Nurhasim and Iskhak Fatonie, Security Sector Reform in Indonesia A Collective Evaluation: Indonesian Armed Forces and Police Force, (Jakarta: Friedrich-Ebert-Striftung (FES), 2005).
- SAC.(Online).Available:<https://www.osac.gov/pages/ContentReportDetails.aspx?cid=13565>.2015.
- SAFEGUARDING EVERY DAY – Singapore Police Force Annual 2015, Singapore Police Force. 20 SEP 2016.
- "Senior Police Officer". More than Just a Job. Singapore Police Force. Retrieved 21 December 2015.
- Singapore_Police_Force>.Constitution of the Republic of Singapore (1985 Rev. Ed.,1999Reprint.15 Dec 2015.
- Singapore Police Force. (Online). Available:<http://morethanjustajob.spf.sg/#!vocations>, 10 Jan 2016.
- Singapore Recrui. (Online). Available: <http://morethanjustajob.spf.sg/>. 2015.
- SOKVICHEA. Director. Ministry of Interior. Royal Gendarmerie of Cambodia.
- Susan Sim, Making Singapore Safe, (Singapore: National Crime Council, 2011), P. 39.
- The ISM-CTTC co-chair's statements can be read as annexes to the annual ARF chair's statement, accessed at www.aseansec.org/5620.htm.

The Supreme Court publishes a quarterly Bulletin of the Supreme Court Judgments which are intended to be used as model judgments to be adapted by lower courts, but it is unclear whether the court's previous judgments are binding upon later similar cases.

The text of the "Convention on Counter-Terrorism". (Online). Available:
www.aseansec.org/1925.htm.

The UNIAP . (Online). Available:www.no-trafficking.org.

The ARTIP . (Online). Available:www.artipproject.org.

The National Report of the Lao People's Democratic Republic under the Universal Periodic Review Prepared and Drafted in Accordance with the General Guidelines Stipulated in Resolution 5/1 of 18 June 2007 and Decision 6/102 of 27 September 2007 of the Human Rights Council.

The UNIAP website is. (Online). Available: www.no-trafficking.org.

The political economy of the Philippine democratic transition,
 Fjhp, volume 26, 2010, p. 107.

The ARTIP . (Online). Available: www.artipproject.org.

Thailand 2016 Crime & Safety Report: Bangkok . (Online). Available:
<https://www.osac.gov/pages/ContentReportDetails.aspx?cid=19119,2560>.

Transparency International, Corruption Perception Index 2014 . (Online). Available:
<https://www.transparency.org/cpi2014/results>. 2015.

The Asia Foundation, Community Policing in Indonesia (Jakarta: Indonesia, 2007).
 Interpol, Indonesia.

Thailand ২০১৬ Crime & Safety Report: Bangkok. (Online). Available:
<https://www.osac.gov/pages/ContentReportDetails.aspx?cid=19119,2560>.

The UNIAP . (Online). Available:www.no-trafficking.org.

United Department of Commerce, Country Commercial Guide for Cambodia (2006),

United Nations Development Programme. Access to Justice Assessments in the ASIA Pacific: A Review of Experiences and tools from the Region. (The Asia-Pacific Regional Centre United Nations Development Programme, 2012).

U.S. Department of State. "Trafficking in Persons Report ২০১২" . (Online). Available
 :<http://www.state.gov/j/tip/rls/tiprpt/2012/> ,2555.

United States Department of State, Bureau of Diplomatic Security . (Online). Available:

<https://www.osac.gov/pages/ContentReportDetails.aspx?cid=19119,2560>.

Voice of America. (Online). Available:<http://learningenglish.voanews.com/a/is-threat-in-south-east-asia/3430287.html>.

World Value Survey 2005.

World News Australia, SBS World News Australia, 25 November ২০০৫.

Wikipedia, Royal Malaysia Police. (Online). Available : https://en.wikipedia.org/wiki/Royal_Malaysia_Police. 2015,

Wikipedia.(Online).Available:https://en.wikipedia.org/wiki/Indonesian_National_Police>.2015,

Wikipedia, Singapore Police Force. (Online). Available:https://en.wikipedia.org/wiki/Singapore_Police_Force. 2015.

Wikipedia, Royal Brunei Police Force. (Online). Available:https://en.wikipedia.org/wiki/Royal_Brunei_Police_Force. 2015.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	พลตำรวจโท ปิยะ อุทาโย
วัน เดือน ปีเกิด	๑๓ กันยายน ๒๕๐๕
การศึกษา	ร.เตรียมทหารรุ่นที่ ๒๒ ร.นายร้อยตำรวจรุ่นที่ ๓๘ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ รัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต (ตำรวจ) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พัฒนบริหารศาสตร์มหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พัฒนบริหารศาสตร์ดุสิตบัณฑิต
ประวัติการทำงานโดยย่อ	รองสารวัตรสืบสวนสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม สารวัตรงาน ๔ (ส่วนตรวจสอบและกฎหมาย) สำนักงานกำลังพล สารวัตรทะเบียนพล กองบังคับการอำนวยการ กองบัญชาการตำรวจนครบาล ผู้กำกับการกำลังพล กองบังคับการอำนวยการ กองบัญชาการตำรวจนครบาล รองผู้บังคับการอำนวยการ กองบัญชาการตำรวจนครบาล ผู้บังคับการอำนวยการ กองบัญชาการตำรวจนครบาล ผู้บังคับการกองสารนิเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ รองผู้บัญชาการ สำนักงานกำลังพล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้บัญชาการ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้บัญชาการ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา สังคมจิตวิทยา

เรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบระบบบริหารจัดการงานตำรวจ และการบังคับใช้

กฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียน

ผู้วิจัย พลตำรวจโท ปิยะ อุทาโย หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๕๙

ตำแหน่ง ผู้บัญชาการ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปี พ.ศ.๒๕๕๘ ประเทศไทยจะเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ที่เน้นการปฏิบัติและเชื่อมโยงกันมากยิ่งขึ้น เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนในภูมิภาค ประชาคมอาเซียนประกอบด้วย ๓ เสาหลัก ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political and Security Community - APSC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Political-Security Community-AEC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community - ASCC) รัฐบาลได้กำหนดเป็นนโยบายสำคัญให้ส่วนราชการ รวมทั้งทั้งภาคธุรกิจ เอกชน เตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ให้ทุกภาคส่วนเพิ่มขีดความสามารถ และศักยภาพที่พร้อมในการขับเคลื่อนความร่วมมือระหว่างประเทศอาเซียน การแข่งขันทางการค้า การลงทุน และแสวงหาโอกาสจากการเข้าร่วมเป็นประชาคมอาเซียน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งเตรียมรับผลที่เกิดขึ้นจากการเปิดเสรีทางการค้า การลงทุน และการบริการ ที่อาจนำผลกระทบทางลบมาสู่ภาวะเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงภายในประเทศ

การเข้าร่วมในประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน บทบาทของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ส่งเสริมความมั่นคงในรูปแบบเดิม ในลักษณะของภัยจากภายนอก และการต่อต้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เช่น การต่อต้านการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ ยาเสพติด การค้ามนุษย์ การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติและภัยธรรมชาติ เป็นต้น

ด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน บทบาทของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในฐานะหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย จำเป็นต้องเตรียมรองรับเมื่อมีการเปิดเสรีทางการค้าการลงทุนระหว่างประเทศอาเซียนและประเทศคู่ค้าที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ด้วยการเป็นหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายในด้านที่เกี่ยวข้อง การคุ้มครองผู้บริโภค ทรัพย์สินทางปัญญา กฎหมายด้านภาษี ศุลกากร การขนส่ง เป็นต้น รวมทั้งเตรียมพร้อมรับมือกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่มาพร้อมกับการเปิดเสรีทางการค้าการลงทุน

ด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรม ที่มุ่งหวังให้เป็นประชาคมที่มีประชาชนชาวอาเซียนเป็นศูนย์กลาง เป็นประชากรที่มีความเป็นอยู่ที่ดี ยกระดับคุณภาพชีวิตด้วยความร่วมมือด้านต่างๆ ได้แก่ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน และการลดช่องว่างทางการพัฒนา เป็นต้น ความร่วมมือดังกล่าว จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือในการบังคับใช้กฎหมายของแต่ละประเทศเพื่อ

เสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ และการอยู่ร่วมกันด้วยความเข้าใจในความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรม

การเตรียมความพร้อมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้จัดทำแผนแม่บทรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี ๒๕๕๘ และกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับ ๓ เสาหลักของประชาคมอาเซียน และแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันของอาเซียน จำนวนทั้งสิ้น ๔ ยุทธศาสตร์ และกำหนดภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็น ๑๐ ภารกิจเพื่อรองรับยุทธศาสตร์ดังกล่าว ได้แก่

(๑) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการชายแดนและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามทุกรูปแบบ เพื่อความมั่นคงของประเทศ

ภารกิจที่ ๑ การเฝ้าระวังตามแนวชายแดนและคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง

(๒) ยุทธศาสตร์การสร้างความเชื่อมโยงด้านการท่องเที่ยว การบริการและการลงทุนกับประเทศในสมาชิกอาเซียน

ภารกิจที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพการตรวจคนเข้าเมืองเพื่อรองรับความเชื่อมโยงระบบการคมนาคมขนส่ง การเปิดเสรีทางการค้าและการท่องเที่ยว

ภารกิจที่ ๓ การรักษาความปลอดภัยระบบโครงข่ายคมนาคมขนส่งในพื้นที่ชั้นใน

ภารกิจที่ ๔ การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่างๆ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ภารกิจที่ ๕ การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์

ภารกิจที่ ๖ การให้บริการและอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว

(๓) ยุทธศาสตร์สร้างความร่วมมือด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ทั้งในและนอกอาเซียน

ภารกิจที่ ๗ การพัฒนาไกลความร่วมมือกับหน่วยงานตำรวจในอาเซียน และหน่วยงานความมั่นคงอื่นๆ

๗.๑ การพัฒนาไกลการประสานงานระหว่างหน่วยงานตำรวจของประเทศสมาชิก

๗.๒ การสร้างไกลความร่วมมือบริเวณชายแดน ในการปรับปรุงความเชื่อมโยงระหว่างความมั่นคงอื่นๆ

(๔) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการและการพัฒนาองค์กร

ภารกิจที่ ๘ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ภารกิจที่ ๙ การศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนและการพัฒนาทักษะข้าราชการตำรวจ

ภารกิจที่ ๑๐ การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและการอำนวยความสะดวก

๑๐.๑ การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ

๑๐.๒ การอำนวยความสะดวกและการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ

จะเห็นได้ว่าการเตรียมความพร้อมของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีทั้งการเตรียมรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่ ผลกระทบจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ ที่เกิดขึ้นตามแนวชายแดน การหลบหนีเข้าเมือง อาชญากรรมข้ามชาติ เป็นต้น และการแสวงหาความ

ร่วมมือระหว่างประเทศอาเซียน เพื่อร่วมกันป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและภัยคุกคามดังกล่าว ด้วยการพัฒนากลไกความร่วมมือระหว่างประเทศในการสร้างความปลอดภัยให้แก่ประชาชนในแต่ละประเทศ

ก่อนหน้านี้ เมื่อกล่าวถึงความมั่นคงแห่งชาติ จะมีนัยโดยตรงเกี่ยวกับความมั่นคงทางทหาร ที่มีภารกิจรักษาความมั่นคงปลอดภัยจากภัยคุกคามภายนอก รัฐ แต่ภายหลังสงครามเย็นสิ้นสุดลง มิติด้านความมั่นคงไม่ได้ถูกจำกัดด้วยความมั่นคงทางทหาร กระแสโลกาภิวัตน์ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง อย่างรวดเร็ว พรมแดนของประเทศต่างๆ ไม่อาจจำกัดกระแสการไหลเวียนของเศรษฐกิจ การเงินการลงทุน กระแสทางวัฒนธรรม รวมทั้งปัญหาอื่นๆ ที่ส่งผลต่อความมั่นคงปลอดภัยของประชาชนในแต่ละประเทศ ความมั่นคงของรัฐจึงถูกท้าทายด้วยปัญหาในหลายมิติ ได้แก่ อาชญากรรมข้ามชาติ การอพยพ หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ ปัญหายาเสพติด ภัยธรรมชาติ การละเมิดสิทธิเสรีภาพ ปัญหาด้านชาติพันธุ์ เป็นต้น มิติด้านความมั่นคงทางทหารของรัฐ ปรับเปลี่ยนเป็นมิติความมั่นคงของมนุษย์ (human security) และความปลอดภัยของประชาชน (public safety) กระแสความเปลี่ยนแปลงทางด้านภัยคุกคามความมั่นคงและความปลอดภัยของประชาชน นำไปสู่แนวคิดที่จำเป็นต้องมีการปฏิรูปภาคความมั่นคง (Security Sector Reform-SSR)¹ ภัยที่คุกคามความปลอดภัยสาธารณะ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยไม่มีข้อจำกัดด้านเขตแดน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างความมั่นคงปลอดภัยด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศและระหว่างเครือข่ายจากทุกภาคส่วน

ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ยังเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทอีกด้านหนึ่งในการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการค้า การลงทุนโดยการพัฒนางานด้านการตรวจคนเข้าเมืองเพื่อรองรับความเชื่อมโยง การรักษาความปลอดภัยและการอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว โดยการดำเนินการด้านต่างๆ จะสามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการภายในองค์กรตำรวจและพัฒนาองค์กร ที่สอดคล้องกับภารกิจ และที่สำคัญจำเป็นต้องมีองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนากลไกความร่วมมือกับหน่วยงานตำรวจในประเทศอาเซียน เพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยสาธารณะและเตรียมความพร้อมต่อภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ การประสานงานเพื่อป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ การก่อการร้าย การค้ามนุษย์ และการประสานงานด้านการบังคับใช้กฎหมายในหมู่ประเทศอาเซียน จะดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบงานตำรวจ การจัดองค์กร ระบบกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายเพื่อดูแลความปลอดภัยสาธารณะ และกระบวนการยุติธรรมของประเทศต่างๆ ในอาเซียน ความรู้ความเข้าใจดังกล่าวจะส่งผลให้เข้าถึงช่องทางการติดต่อสื่อสาร การปฏิบัติงานร่วมกัน ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการรับมือกับกระแสความเปลี่ยนแปลงด้านอาชญากรรม และความปลอดภัยสาธารณะของแต่ละประเทศ ที่จะได้รับผลกระทบจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทั้งนี้ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยของประชาชนในหมู่ประเทศอาเซียน นอกจากนี้ การศึกษา

¹ โปรตดู ปรานี ทิพย์รัตน์, แพลและเรียบเรียง, *การกำกับดูแลภาคความมั่นคงโดยรัฐสภา: หลักการ กลไก และแนวปฏิบัติ*, (กรุงเทพฯ: บริษัท พี เพรส จำกัด, ๒๕๕๖)

เปรียบเทียบกฎหมาย ระบบงานตำรวจเพื่อความปลอดภัยสาธารณะจะช่วยให้เห็นถึงมาตรฐานการปฏิบัติงานดูแลความปลอดภัยสาธารณะของประเทศต่างๆ ในอาเซียน เพื่อให้สามารถวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระบบงานตำรวจของไทยกับประเทศต่างๆ ในอาเซียน ใช้เป็นแนวทางสำหรับการปฏิรูประบบงานตำรวจของไทย ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายและระบบการบริหารจัดการงานตำรวจเพื่อการดูแลความมั่นคงปลอดภัยให้กับสาธารณะ ของประเทศต่างๆ ในอาเซียน
๒. เพื่อศึกษาแนวโน้มความเปลี่ยนแปลงด้านอาชญากรรมและความมั่นคงปลอดภัยสาธารณะ รวมทั้งผลกระทบต่อองค์กรตำรวจในการปฏิบัติงานเพื่อความปลอดภัยสาธารณะ เมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
๓. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการงานตำรวจ และการบังคับใช้กฎหมายของประเทศสมาชิกประชาคม ASEAN อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตการวิจัย

๑. ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาเปรียบเทียบที่เกี่ยวข้อกับงานตำรวจระบบงานตำรวจ ซึ่งครอบคลุมทั้งองค์กรตำรวจในภาพรวมของประเทศ และหน่วยงานให้บริการประชาชนในระดับสถานีตำรวจ โดยไม่รวมหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายอื่นๆ และมีขอบเขตด้านเนื้อหาตามกรอบแนวความคิดของการวิจัยครั้งนี้
๒. ขอบเขตพื้นที่ ครอบคลุมระบบงานตำรวจของ ๑๐ ประเทศในอาเซียน ได้แก่ กัมพูชา ลาว เวียดนาม มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย บรูไน เมียนมา และไทย
๓. ขอบเขตด้านระยะเวลา การศึกษาระบบงานตำรวจของแต่ละประเทศมุ่งเน้นระบบงานที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และการศึกษาการตำรวจในอดีตมีเฉพาะช่วงการปฏิรูปองค์กรตำรวจให้มีการเปลี่ยนแปลงสู่ระบบตำรวจในปัจจุบันเท่านั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้การศึกษาเชิงเปรียบเทียบ (Comparative study) ด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative method) เก็บข้อมูลโดยการวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) จากบุคคลที่สามารถให้ข้อมูลได้ การลงเก็บข้อมูลภาคสนามในประเทศต่างๆ

ขั้นตอนในการวิจัยดังนี้

๑. รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ได้แก่ กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ หนังสือ เอกสารทางราชการ สิ่งตีพิมพ์ต่างๆ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น
๒. เก็บข้อมูลปฐมภูมิ จากเจ้าหน้าที่ในสถานเอกอัครราชทูต และทูตตำรวจ (Police Attaché) ประเทศอาเซียน ที่ประจำอยู่ในประเทศไทย ข้าราชการตำรวจ ผู้บริหารสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้เชี่ยวชาญ

๓. เก็บข้อมูลปฐมภูมิจากเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ประสานงาน ผู้ช่วยทูตทหาร ผู้ช่วยทูตฝ่ายตำรวจ ประจำประเทศอาเซียน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรัฐอื่นๆ ที่ปฏิบัติงานอยู่ในประเทศอาเซียน

๔. การเดินทางไปเก็บข้อมูลภาคสนามในประเทศต่างๆ ในอาเซียน โดยผู้วิจัย

๕. วิเคราะห์และสรุปผลการศึกษา

ผลการวิจัย

จากการศึกษาข้อมูลด้านสภาพสังคมและเศรษฐกิจ พบว่าขนาดพื้นที่ส่งผลต่อลักษณะอาชญากรรมและสวัสดิภาพความปลอดภัยของประชาชนภายในประเทศ ตัวอย่างเช่นในประเทศที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่ เช่น อินโดนีเซีย สภาพสังคมที่แตกต่างหลากหลายในแต่ละภูมิภาคความเจริญที่ต่างกันระหว่างเขตเมืองหลวง เมืองใหญ่กับพื้นที่ห่างไกล ส่งผลให้มีสภาพอาชญากรรมที่แตกต่างกัน รวมทั้ง ขนาดพื้นที่และสภาพอาชญากรรมภายในของแต่ละประเทศจึงส่งผลต่อการบริหารจัดการงานตำรวจที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการจัดโครงสร้างในการจัดแบ่งระดับขององค์กรตำรวจภายใน โดยประเทศที่มีขนาดใหญ่จะแบ่งโครงสร้างองค์กรตำรวจเพื่อดูแลความปลอดภัยในพื้นที่ เป็น ๔ ระดับ ได้แก่ หน่วยงานตำรวจระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ/เขต และสถานีย่อย ส่วนประเทศที่มีขนาดเล็ก ก็จะมีระดับของหน่วยงานภายในลดน้อยลงไป

นอกจากนั้น ลักษณะทางภูมิศาสตร์ส่งผลต่อลักษณะของอาชญากรรมทั้งอาชญากรรมภายในและลักษณะของอาชญากรรมข้ามชาติ ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของประเทศที่เป็นภาคพื้นทวีป ได้แก่ เมียนมาร์ ไทย ลาว กัมพูชา เวียดนาม มาเลเซีย หรือเกาะขนาดใหญ่ที่เป็นที่ตั้งมากกว่าหนึ่งประเทศ ได้แก่ เกาะบอร์เนียว ซึ่งเป็นที่ตั้งของประเทศมาเลเซีย บรูไน และอินโดนีเซีย ทำให้อาชญากรรมมีการกระทำผิดข้ามพรมแดน เช่นคดี ลักลอบขนยาเสพติด ลักลอบขนสัตว์ รถจักรยานยนต์ เป็นต้น นอกจากนี้อาจเป็นการกระทำผิดภายในประเทศหนึ่ง แล้วหลบหนีข้ามพรมแดนไปอีกประเทศหนึ่ง

สำหรับประเทศที่มีลักษณะเป็นหมู่เกาะ หรือมีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม ได้แก่ การกระทำผิดโจรสลัด การประมงผิดกฎหมาย การเคลื่อนย้ายคนและแรงงานที่ผิดกฎหมาย และการค้ามนุษย์ เป็นต้น ลักษณะโครงสร้างการเมืองการปกครอง ก็มีผลต่อลักษณะการจัดองค์กรตำรวจในประเทศอาเซียน ในแง่ของประวัติศาสตร์การเมืองการปกครอง ซึ่งประเทศต่างๆ ในอาเซียนเคยเป็นอาณานิคมของประเทศตะวันตก ทำให้รูปแบบการจัดองค์กรตำรวจรวมทั้งระบบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้รับอิทธิพลจากประเทศ เจ้าอาณานิคม โดยมีวิวัฒนาการการก่อตั้งองค์กรตำรวจ แบ่งเป็น ๓ ระยะ คือระยะแรก ประมาณช่วงหลังปี ค.ศ.๑๘๐๐ เริ่มจัดกองกำลังตำรวจในแบบตะวันตก หรืออยู่ภายใต้การควบคุมของประเทศอาณานิคม ระยะที่สอง ช่วงประมาณหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ปี ค.ศ.๑๙๔๕ เป็นช่วงที่ประเทศต่างๆ หายใจได้รับเอกราช และมีการจัดองค์กรตำรวจภายในประเทศให้มีเอกภาพยิ่งขึ้น และระยะที่ ๓ ในช่วงหลังปี ค.ศ.๑๙๙๐ เป็นต้นมา เป็นระยะการปรับตัวให้มีความทันสมัย ในบางประเทศ เช่น อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ตำรวจซึ่งเคยอยู่กับกองทัพ ได้แยกตัวออกมา การปรับตัวให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตยของประเทศ การปกป้องสิทธิมนุษยชน เป็นต้น

ผลการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการงานตำรวจและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ของ ประเทศสมาชิกอาเซียน พบบทเรียนและจุดเด่นที่สำคัญจากการศึกษาเปรียบเทียบดังนี้

๑. ด้านการจัดโครงสร้างองค์กรและบทบาทหน้าที่ของตำรวจ

๑.๑ การเปลี่ยนผ่านและการปรับตัวขององค์กรตำรวจ มีการเปลี่ยนผ่านที่ ก่อให้เกิดผลในการพัฒนาองค์กรตำรวจเช่น การปรับตัวของกองกำลังตำรวจสิงคโปร์ไปพร้อมกับการ ปฏิรูปประเทศ และการแก้ไขปัญหาทุจริตคอร์รัปชันในอดีต การปฏิรูปองค์กรตำรวจของอินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ที่แยกตัวออกจากกองทัพ เป็นความพยายามทำให้งานตำรวจมีความเป็นวิชาชีพมากขึ้น ลดความเป็นทหารลงไป

๑.๒ การจัดโครงสร้างองค์กรสอดคล้องกันและเป็นเอกภาพ การจัดโครงสร้าง องค์กรตำรวจ สำหรับประเทศมาเลเซีย และอินโดนีเซีย มีความสอดคล้องระหว่างหน่วยงาน ระดับชาติ ระดับภาค และระดับจังหวัด ทำให้งานตามนโยบายจากระดับบน สามารถถ่ายทอดลงไปสู่ ระดับพื้นที่ได้อย่างคล่องตัว มีหน่วยงานที่รับผิดชอบงานลักษณะเดียวกันในทุกระดับหน่วยงาน ในทางกลับกัน งานของหน่วยระดับพื้นที่ ก็มีหน่วยงานระดับบน ให้การสนับสนุนสอดรับกันไปจนถึง หน่วยงานตำรวจระดับชาติ โดยหน่วยงานตำรวจระดับจังหวัดหรือเขต มีส่วนประกอบที่จำเป็น สำหรับการดูแลความปลอดภัยประชาชนในพื้นที่ เช่นงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม งานสืบสวน สอบสวน งานจราจรที่ครอบคลุม ประกอบ สามารถให้บริการได้ค่อนข้างเบ็ดเสร็จในพื้นที่

๑.๓ การกระจายการให้บริการในพื้นที่ต่างๆ ในบางประเทศที่มีพื้นที่กว้างมาก และยังเป็นหมู่เกาะจำนวนมาก เช่น อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ บรูไน ให้ความสำคัญกับการ จัดตั้งตุ๋ยามตำรวจ ซึ่งเป็นหน่วยให้บริการขนาดเล็กลงไปจากสถานีตำรวจ ใช้กำลังพลจำนวนไม่มาก เพื่อให้บริการด้านความปลอดภัยแก่ประชาชนในพื้นที่อย่างเต็มที่

๑.๔ งานจราจร โดยส่วนใหญ่ อยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่ง ครอบคลุมทั้งการจัดและควบคุมการจราจร รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายจราจร ในประเทศ อินโดนีเซีย ซึ่งมีปัญหาด้านการจราจร และยังเป็นประเทศที่มีพื้นที่ใหญ่ ให้ความสำคัญกับการจราจร เป็นอย่างมาก มีศูนย์บริหารจัดการจราจรที่ทันสมัย มีบทบาททั้งการจัดการจราจร การบังคับใช้ กฎหมายและการป้องกันแก้ไขอุบัติเหตุจราจร ส่วนประเทศที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่าง รวดเร็ว เช่น กัมพูชา เวียดนาม ก็เริ่มมีปัญหการจราจรมากขึ้น ถึงกับกำหนดให้เป็นนโยบายที่สำคัญ ของตำรวจในการเข้าไปแก้ไขปัญหาจราจรในประเทศเวียดนาม เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นหน่วยงาน รับผิดชอบงานด้านทะเบียนรถยนต์และรถจักรยานยนต์ สำหรับประเทศในอาเซียน มีเฉพาะฟิลิปปินส์ เท่านั้น ซึ่งเจ้าหน้าที่จัดและควบคุมการจราจร ขึ้นอยู่กับท้องถิ่น มิใช่เจ้าหน้าที่ตำรวจ

๑.๕ งานตรวจคนเข้าเมือง โดยส่วนใหญ่ อยู่ในความรับผิดชอบของตำรวจ ยกเว้น ประเทศบรูไน มาเลเซีย และสิงคโปร์ ทั้งนี้การพิจารณาว่างานตำรวจคนเข้าเมืองควรจะอยู่ในความ รับผิดชอบของหน่วยงานใด มีปัจจัยสำคัญที่จะต้องพิจารณา คือการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ ตำรวจ กับเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง ในการตรวจสอบบุคคล การสืบสวนติดตามจับกุมบุคคลที่เข้า เมืองในช่องทางต่างๆ รวมทั้ง มิติด้านความมั่นคงในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ การ ก่อการร้าย เป็นต้น

๑.๖ ความสำคัญขององค์กรตำรวจ ถือว่า บทบาทขององค์กรตำรวจในประเทศอาเซียน มีความหลากหลาย ทั้งด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม งานด้านความมั่นคงภายในประเทศ การอำนวยความสะดวก การบังคับใช้กฎหมายและจัดการจราจร การให้บริการประชาชนในรูปแบบต่างๆ สำหรับประเทศที่มีภัยทางธรรมชาติบ่อยครั้ง เช่น อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ บรูไน หน่วยงานของตำรวจก็จะมีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือประชาชนจากภัยพิบัติ อีกด้วย

๑.๗ บทบาทอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานสถานีตำรวจ นอกจากงานด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมแล้ว ในสถานีตำรวจของประเทศอาเซียนบางประเทศ ยังมีการให้บริการที่แตกต่างกันออกไป ได้แก่

- งานด้านการทะเบียน โดยในประเทศกัมพูชา และเวียดนาม ตำรวจจะมีบทบาท ในงานด้านทะเบียนราษฎร การจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน ซึ่งมีข้อดีคือทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมีข้อมูลเกี่ยวกับบุคคล สามารถควบคุมคนในพื้นที่ได้ ทำให้งานด้านการข่าวมีประสิทธิภาพ

- งานทะเบียนรถ ในประเทศเวียดนาม สถานีตำรวจจะรับผิดชอบในการรับจดทะเบียนรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ด้วย

- งานทะเบียนอาวุธปืน ในประเทศฟิลิปปินส์ กฎหมายเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถครอบครองอาวุธปืนได้ โดยมายื่นขอรับการอนุญาตที่สถานีตำรวจ

- งานตรวจสอบประวัติบุคคลเพื่อเดินทางไปทำงานในต่างประเทศ ในประเทศฟิลิปปินส์ เนื่องจากมีชาวฟิลิปปินส์ต้องการเดินทางไปทำงานในต่างประเทศจำนวนมาก จึงมีประชาชนจำนวนมากไปขอรับใบตรวจสอบประวัติบุคคลที่สถานีตำรวจ ซึ่งเป็นหน่วยให้บริการตรวจสอบและรับรองประวัติ

๑.๘ หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายนอกจากมีเจ้าหน้าที่ตำรวจแล้ว กัมพูชา มีหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายที่มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ คือ กองกำลังกึ่งทหาร (Gendarmerie) เป็นการจัดองค์กรในลักษณะคล้ายคลึงกับกองกำลังตำรวจฝรั่งเศส แต่กองกำลังกึ่งทหาร ของกัมพูชามีได้แบ่งเขตพื้นที่รับผิดชอบแยกจากกองกำลังตำรวจในลักษณะเดียวกับฝรั่งเศส โดยมีหน่วยกองกำลังกึ่งทหาร กระจายอยู่ในพื้นที่ทั่วประเทศ มีอำนาจจับกุมและสืบสวนสอบสวนทั้งในกรณีทหาร ตำรวจ และพลเรือน รวมถึงประชาชนทั่วไปที่กระทำผิดกฎหมายอีกด้วย

๒. การกำหนดนโยบายการบริหารงานตำรวจและการปฏิบัติที่สำคัญ

๒.๑ การกำหนดยุทธศาสตร์ระยะยาวที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์แห่งชาติ ในประเทศมาเลเซีย รัฐบาลได้กำหนดวิสัยทัศน์ของประเทศ ที่ต้องการพัฒนาให้เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีรายได้อยู่ในกลุ่มประเทศรายได้สูง และแนวทางที่จะมุ่งไปสู่วิสัยทัศน์ดังกล่าว ประการแรก คือ การลดอาชญากรรม ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติมาเลเซีย ก็ได้ดำเนินการเพื่อตอบสนองตามยุทธศาสตร์ของชาติ ในการลดอาชญากรรม โดยมีการจัดสรรทรัพยากร การจัดตั้งหน่วยงานป้องกันอาชญากรรม แสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องระหว่างนโยบายชาติ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติมาเลเซีย ในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อขับเคลื่อนการปฏิบัติให้มุ่งสู่ผลประโยชน์ที่สอดคล้องกันทั้งขององค์กรและของชาติ

๒.๒ การตอบสนองต่อปัญหาการก่อการร้าย เนื่องจาก ประเทศอินโดนีเซีย และ มาเลเซีย เป็นประเทศที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดเหตุการณ์ก่อการร้าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศ อินโดนีเซีย ได้เคยเกิดเหตุการณ์ก่อการร้ายครั้งใหญ่ที่เกาะบาหลี ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของ ประเทศ ดังนั้น ในปัจจุบัน อินโดนีเซีย จึงให้ความสำคัญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง มีการพัฒนาหน่วยงาน ระบบข้อมูลข่าวสาร การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล และกำหนดแนวทางเพื่อป้องกันและตอบสนองต่อ เหตุการณ์การก่อการร้าย ที่มีประสิทธิภาพ ดังจะเห็นได้จากความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับ ผู้ประกอบการธุรกิจในกรุงจาการ์ต้า ที่จัดสภาพแวดล้อม กำหนดมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ เข้มงวด

๒.๓ ด้านทัศนคติของประชาชน หลายประเทศในอาเซียน อาชีพตำรวจถือเป็น อาชีพที่ได้รับความนิยมจากประชาชนในการให้บุตรหลานหรือคนในครอบครัวประกอบอาชีพตำรวจ มากกว่าอาชีพอื่น โดยส่วนใหญ่ ประชาชนต้องการเป็นตำรวจ เพราะเห็นว่ามีสวัสดิการที่ดีกว่าอาชีพ อื่น เป็นอาชีพที่ได้รับการนับถือในสังคม แต่บางประเทศ ก็อาจไม่ได้รับความนิยมเท่าอาชีพทหาร เช่น ในเมียนมาร์เนื่องจากในช่วงที่ผ่านมาทหารมีบทบาทสูงในทางการเมืองการปกครอง อย่างไรก็ตาม ทัศนคติของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของตำรวจในหลายประเทศประชาชนก็ยังมีทัศนคติในทางลบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อตำรวจจราจร สำหรับประเทศที่ประชาชนค่อนข้างมีทัศนคติที่ดีต่อการ ปฏิบัติงานของตำรวจคือ ประเทศสิงคโปร์

๓. ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัย หรือรักษาความสงบเรียบร้อย ในสังคม โดยกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความสงบเรียบร้อย ได้แก่ กฎหมายควบคุมอาวุธปืน กฎทางศาสนา ถือว่าส่งผลกระทบโดยตรงต่อความสงบเรียบร้อยในสังคม ประเทศในกลุ่มมุสลิม และ ประเทศสิงคโปร์จะห้ามประชาชนครอบครองอาวุธปืน ทำให้อาชญากรรมรุนแรงภายในประเทศอยู่ ระดับจำกัดนอกจากนั้นในประเทศมุสลิมบางประเทศ เช่น บรูไน อินโดนีเซีย ก็มีการห้ามพลเมือง มุสลิมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทำให้คดีทะเลาะวิวาท หรือ ทำร้ายร่างกายเนื่องจากการเมาสุรา มีน้อย นอกจากนี้ในประเทศเมียนมาร์ในบางพื้นที่ เช่น เขตตัวเมืองเมืองย่างกุ้ง ห้ามรถจักรยานยนต์ วิ่งเข้าในเขตพื้นที่ ก็ทำให้อาชญากรรมประเภทวิ่งราวทรัพย์สิน ชิงทรัพย์โดยใช้รถจักรยานยนต์ ไม่มี เกิดขึ้นเลย

๔. การสร้างหุ้นส่วนเพื่อความปลอดภัยสาธารณะ

๔.๑ การสร้างความเป็นหุ้นส่วนระหว่างตำรวจกับภาคส่วนต่างๆ โดยใช้งาน ตำรวจชุมชน (Community Policing) มีความก้าวหน้าในประเทศสิงคโปร์ โดยนำรูปแบบมาจาก ระบบตำรวจชุมชนของญี่ปุ่น และยังมี การจัดตั้งคณะกรรมการป้องกันอาชญากรรม เพื่อสร้างการมี ส่วนร่วมระหว่างตำรวจกับองค์กร ผู้ประกอบการธุรกิจประเภทต่างๆ

๔.๒ ความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับประชาชนในท้องถิ่น อย่างเช่น ตำรวจ ฟิลิปปินส์ ซึ่งมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น มีหน้าที่ให้การสนับสนุนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์แก่หน่วยงานตำรวจในพื้นที่ และมี ส่วนร่วมในการแต่งตั้งหัวหน้าตำรวจในพื้นที่ สำหรับประเทศลาว มีการจัดให้มีอาสาสมัครตำรวจ บ้าน เพื่อทำหน้าที่ร่วมกับหัวหน้าชุมชนหมู่บ้าน และปฏิบัติหน้าที่ในการระงับข้อพิพาทเบื้องต้น

๕. งานตำรวจระหว่างประเทศ

๕.๑ บทบาทในงานตำรวจระหว่างประเทศ ประเทศที่ค่อนข้างมีบทบาทนำในองค์กรระหว่างประเทศ คือ อินโดนีเซีย เนื่องจากมีการจัดกองกำลังไปปฏิบัติหน้าที่รักษาสันติภาพ กับองค์การสหประชาชาติ ในลักษณะเป็นกองกำลัง ส่วนประเทศไทย ยังเป็นการจัดในลักษณะเจ้าหน้าที่เป็นรายบุคคล สำหรับประเทศอื่นๆก็มีบทบาทในความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรตำรวจประเทศต่างๆในมิติด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและมิติด้านการพัฒนาบุคลากร เช่น ประเทศเวียดนาม มีโรงเรียนตำรวจประชาชนเวียดนามมีความสัมพันธ์กับสถาบันการศึกษาต่างประเทศ หลายแห่งทั้งจากรัสเซีย จีน และยังรับนักเรียนตำรวจจากประเทศลาว กัมพูชา มาเข้ารับการศึกษาจำนวนหลายนายของไทย นอกจากนี้ สำหรับประเทศไทย โดยโรงเรียนนายร้อยตำรวจ และกองบัญชาการการศึกษา ก็มีความสัมพันธ์กับสถาบันการศึกษาตำรวจหลายประเทศ ทั้งในอาเซียน และประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ ยุโรป ออสเตรเลีย ทั้งนี้ปัจจุบัน โรงเรียนนายร้อยตำรวจของไทย ก็ได้รับนักเรียนตำรวจจากประเทศเวียดนาม กัมพูชา เมียนมา มาเข้ารับการศึกษาในหลักสูตรนักเรียนนายร้อยตำรวจด้วยเช่นกัน ประเทศอินโดนีเซียก็เป็นตัวอย่างอีกประเทศหนึ่งที่มีความร่วมมือในด้านการศึกษาพัฒนาตำรวจกับต่างประเทศ โดยเฉพาะกับออสเตรเลีย เนเธอร์แลนด์ และสหรัฐอเมริกา เป็นอย่างมาก นอกจากนี้สถาบันศึกษาด้านตำรวจทั้งของประเทศกลุ่มประชาคมอาเซียนและประเทศอื่นๆในเอเชียก็ได้ร่วมมือกันจัดตั้งสมาคมสถาบันการศึกษาตำรวจเอเชียขึ้น ในปี ค.ศ.๒๐๑๗ โดยปีแรกนี้อธิการบดีสถาบันการศึกษาตำรวจประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ได้รับเลือกเป็นประธาน และมี ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยตำรวจของประเทศไทยและผู้บัญชาการสถาบันการศึกษาอบรมตำรวจของประเทศฟิลิปปินส์ ได้รับการคัดเลือกเป็นรองประธานสมาคมสถาบันการศึกษาตำรวจเอเชียอีกด้วย

๕.๒ ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรตำรวจ ขึ้นอยู่กับผลประโยชน์แห่งชาติ ของแต่ละประเทศ และมีความหลากหลายในประเด็นความร่วมมือด้านต่างๆ ซึ่งครอบคลุมถึงความร่วมมือในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ ความร่วมมือในการพัฒนาองค์กรและการพัฒนาบุคลากร รวมทั้งปัจจัยทางการระบบการเมืองการปกครอง และประวัติศาสตร์ของชาติ เช่น ประเทศลาว และเวียดนาม ซึ่งมีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่แนบแน่น กับประเทศรัสเซียและจีน ก็จะมีความร่วมมือในกิจการตำรวจด้านต่างๆ กับประเทศจีนและรัสเซียมากกว่าประเทศอื่นๆ รวมทั้งประเทศที่เคยเป็นอาณานิคมของประเทศใด ก็จะมีมีการแลกเปลี่ยนหรือความร่วมมือเป็นพิเศษกับประเทศที่เคยเป็นเจ้าอาณานิคมของประเทศตนเอง มาก่อนทั้งนั้น สำหรับการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองก็จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงงานตำรวจ ในประเทศเมียนมาร์เมื่อมีการเปลี่ยนจากการปกครองโดยรัฐบาลทหาร มาเป็นรัฐบาลพลเรือน ย่อมมีแนวโน้มต่อการเปลี่ยนแปลงของงานตำรวจ เพื่อให้งานตำรวจสอดคล้องกับความเป็นประชาธิปไตยยิ่งขึ้น รวมทั้งการมุ่งเน้นการพัฒนาประสิทธิภาพและความทันสมัยขององค์กรตำรวจต่อไป

ข้อเสนอแนะ

๑. นำจุดเด่นมาประกอบการพิจารณาพัฒนางานตำรวจไทย จากการศึกษาเปรียบเทียบ ควรมีการนำข้อมูลดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาเพื่อพัฒนาองค์กรตำรวจไทย ในประเด็นต่างๆ ได้แก่

- ๑.๑ การจัดโครงสร้าง การจัดหน่วยระดับพื้นที่
- ๑.๒ การบริหารงานบุคคล
- ๑.๓ การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ตำรวจ
- ๑.๔ การสร้างหุ้นส่วนทำงานร่วมกันระหว่างตำรวจกับชุมชน
๒. พัฒนาความร่วมมือระหว่างองค์กรตำรวจประเทศต่างๆ ในอาเซียน
๓. ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในประเด็นเจาะลึกเพื่อวิเคราะห์แนวทางพัฒนาให้เป็น

รูปธรรม